

LIITE: ALTISTUMISSKENAARIOT

Nykyinen asiakirja sisältää kaikki asianmukaiset työterveyteen ja ympäristönsuojeluun liittyvät altistumisskenaariot (AS) koskien tuotteen CaO tuotantoa ja käyttöä REACH-lainsäädännön mukaisesti (Asetus (EY) nro 1907/2006). AS:n kehittämisessä on otettu huomioon voimassa oleva asetus ja REACH-ohjeistus. Käsiteltävien käyttötarkoitusten ja prosessien kuvaus on esitetty "R.12 – Käyttökuvajärjestelmä" -ohjeistuksessa (Versio: 2, Maaliskuu 2010, ECHA-2010-G-05-EN), riskienhallintaa koskevien toimenpiteiden kuvaus ja toteutustavat "R.13 – Riskienhallintaa koskevat lisätoimenpiteet" -ohjeistuksessa (Versio: 1.1, Toukokuu 2008), Työperäistä altistumista koskevaa arviointia varten käytettiin "R.14 – Työperäisen altistumisen arviointi" -ohjeistusta (Versio: 2, Toukokuu 2010, ECHA-2010-G-09-EN) ja tapauskohtaista työympäristön altistamisen arviointia varten käytettiin asiakirjaa "R.16 – Ympäristön altistumisen arviointi" (Versio: 2, Toukokuu 2010, ECHA-10-G-06-EN).

Tehdyt päivitykset on kerätty dokumentin loppuun.

Ympäristön altistumisen arviointiin käytettävä metodologia

Ympäristön altistumisen skenaarioissa käsitellään arviointia vain paikallisella tasolla, mukaan lukien kunnalliset jätevedenpuhdistuslaitokset tai, soveltuvin osin teollisen jäteveden puhdistamot, joita käytetään teolliseen ja ammattikäyttöön siltä osin kuin vaikutusten voidaan olettaa ilmenevän paikallisella tasolla.

1) Käyttö teollisuudessa (paikallinen taso)

Altistumis- ja riskianalyysi koskee vain vesiympäristöä, soveltuvin osin mukaan lukien kunnalliset/teollisuuden jätevedenkäsittelylaitokset, koska teollisten prosessien päästöt koskevat ensisijaisesti (jäte)vettä. Vesiympäristöön liittyvä vaikutus ja riskianalyysi käsittelevät ainoastaan OH-päästöihin liittyvien mahdollisten pH-muutosten aiheuttamia vaikutuksia organismeihin/ekojärjestelmiin. Vesiympäristöön liittyvä altistumisanalyysi koskee vain mahdollisia pH-muutoksia kunnallisten jätevedenkäsittelylaitosten tuottamissa jätevesissä ja pintavesissä liittyen OH⁻ päästöihin paikallisella tasolla, ja työ tehdään arvioimalla tuloksena oleva vaikutus pH-arvoon: pintaveden pH ei saa olla yli 9 (yleensä useimmat vesiympäristön organismit pystyvät sietämään pH-arvoja välillä 6-9).

Ympäristöä koskevilla riskienhallinnan lisätoimenpiteillä pyritään estämään CaO-liuosten pääsyä jätevesiin tai pintavesiin, mikäli ko. päästöjen voidaan olettaa aiheuttavan merkittäviä muutoksia pH-arvossa. Kun liuosta pääsee vesistöön, tarvitaan pH-arvon säännöllistä tarkkailua. Päästöt on toteutettava siten, että vastaanottavien pintavesien pH-muutokset minimoidaan. Jäteveden pH mitataan normaalisti ja neutralointi voidaan toteuttaa helposti, kuten kansallisessa lainsäädännössä usein edellytetään.

2) Ammattimaiset käytöt (paikallinen taso)

Altistumisen ja riskien arviointi koskee vain vesiympäristöä ja maaperää. Vesiympäristöön liittyvä vaikutus- ja riskianalyysi määräytyy pH-vaikutuksen perusteella. Tästä huolimatta lasketaan perinteinen riskinluonnehdinnan suhdeluku, joka perustuu ennustettuun ympäristöpitoisuuteen sekä ennustettuun vaikutuksettomaan pitoisuuteen. Paikallisen tason ammattimaisella käytöllä tarkoitetaan käyttöä, joka vaikuttaa maatalouden tai kaupunkiyhdyskuntien maaperään. Ympäristön altistuminen arvioidaan koottujen tietojen ja mallinnustyökalun perusteella. Mallinnustyökalulla FOCUS/Exposit arvioidaan maaperän ja vesiympäristön altistuminen (tyypillisesti eliötorjunta-aineiden osalta).

Yksityiskohtaiset tiedot raportoidaan tapauskohtaisissa skenaarioissa.

Työperäisen altistumisen arviointiin käytettävä metodologia

Sinällään altistumisskenaarion on kuvattava, missä toimintaolosuhteissa ja millä riskienhallintatoimilla ainetta voidaan käsitellä turvallisesti. Tämä näytetään toteen, jos arvioitu altistumistaso on vastaavan johdetun vaikutuksettoman tason alapuolella, mikä ilmaistaan riskinluonnehdinnan suhdeluvulla.

Työntekijöiden osalta sekä toistuva että akuutti sisäinhengityksen mukana saatu johdetun vaikutuksettomien tason annos perustuu kemiallisten aineiden työperäisen altistuksen raja-arvoja käsittelevän tiedekomitean (SCOEL) vastaaviin suosituksiin raja-arvojen ollessa 1 mg/m³ (toistuva) ja 4 mg/m³ (akuutti).

Niissä tapauksissa, joissa ei ole saatavana mittaustietoja eikä analogisia tietoja, ihmisten altistumista arvioidaan mallinnustyökalulla. Ensimmäisellä seulontatasolla käytetään MEASE-työkalua (<http://www.ebrc.de/mease.html>) arvioitaessa hengitysaltistumista ECHA-ohjeistuksen mukaan (R.14).

Koska SCOEL-suositus viittaa hienojakeiseen pölyyn ja MEASE-työkalulla saatavat altistumisarviot koskevat sisäinhengitettävää osuutta, alla mainittuihin altistumisskenaarioihin lisätään aina lisävarmuusvara, kun altistumisarviot on laadittu MEASElla.

Kuluttajien altistumisen arviointiin käytettävä metodologia

Sinällään altistumisskenaariot on kuvattava missä olosuhteissa aineita, valmisteita tai esineitä voidaan käsitellä turvallisesti. Niissä tapauksissa, joissa ei ole saatavana mittaustietoja eikä analogisia tietoja, altistumista arvioidaan mallinnustyökalulla.

Kuluttajien osalta sekä toistuva että akuutti sisäinhengityksen mukana saatu johdetun vaikutuksettomien tason annostus perustuu kemiallisten aineiden työperäisen altistuksen raja-arvoja käsittelevän tiedekomitean (SCOEL) vastaaviin suosituksiin raja-arvojen ollessa 1 mg/m³ (toistuva) ja 4 mg/m³ (akuutti).

Jauheiden osalta hengitysaltistumista koskevat tiedot perustuvat van Hemmenin tutkimukseen (van Hemmen, 1992: Agricultural pesticide exposure data bases for risk assessment. Rev Environ Contam Toxicol. 126: 1-85.). Kuluttajien hengitysaltistumisen raja-arvoksi on arvioitu 15 µg/h tai 0,25 µg/min. Suuremmissa tehtävissä hengitysaltistumisen oletetaan olevan korkeampi. Kerrointa 10 ehdotetaan tilanteisiin, joissa tuotteen määrä on yli 2,5 kg, jolloin hengitysaltistumisen tulos on 150 µg/h. Muunnettaessa näitä arvoja muotoon mg/m³ kevyissä työolosuhteissa käytetään hengitystilavuuden oletusarvoa 1,25 m³/h (van Hemmen, 1992), jolloin lukemaksi saadaan pienemmissä tehtävissä 12 µg/m³ ja suuremmissa vastaavasti 120 µg/m³.

Kun valmistetta tai ainetta käytetään rakeina tai tabletteina, pölylle altistumisen oletetaan olevan vähäisempää. Tämän huomioon ottamiseksi, jos tiedot hiukkaskoon jakaumasta ja rakeen hankautumisarvosta puuttuvat, käytetään jauheen formaatiota ja oletetaan Becksin ja Falksin mukaan pölyn muodostumisen vähentyvän 10 % (Becks and Falks: Manual for the authorisation of pesticides. Plant protection products. Luku 4 Human toxicology; risk operator, worker and bystander, version 1.0., 2006).

Ihon kautta tapahtuvan altistumisen ja samoin silmän kautta tapahtuvan altistumisen osalta on noudatettu kvalitatiivista analyysia, koska johdetun vaikutuksettomien tason annostusta ei voitu määrittää tätä kautta tapahtuvalle altistumiselle kalsiumoksidin ärsyttävien ominaisuuksien johdosta. Suun kautta tapahtuvaa altistumista ei arvioitu, koska tämä ei ole ennakoitava altistumisreitti koskien aineen käyttötapoja.

Koska SCOEL-suositus viittaa hienojakeiseen pölyyn (alveolijae) ja van Hemmenin mallin altistumisarviot koskevat sisäinhengitettävää (hengittyvää) osuutta, alla mainittuihin altistumisskenaarioihin lisätään aina lisävarmuusvara, ts. altistumisarviot ovat hyvin varovaiset.

Teollisen ja ammattikäytön sekä kuluttajakäytön osalta tuotteen CaO altistumisen arviointi toteutetaan ja organisoidaan useiden skenaarioiden perusteella. Skenaarioita ja aineen elinkaaren kattavuutta koskeva yhteenveto esitetään taulukossa 1. ECHA:n käyttökuvaajajärjestelmää on käytetty taulukossa yksi ja listat käyttöaloista, kemiallisista tuoteluokista, prosessiluokista, esineluokista ja ympäristöpäästöluokista käytetyistä lyhenteistä on koottu tämän asiakirjan loppuosaan taulukoihin 2-6.

Yhteenvedo altistumisskenaarioista ja aineen elinkaaren kattavuudesta

AS-numero:	Altistumisskenaarion otsikko	Valmiste	Tunnistetut käytöt			Tuloksena saatu elinkaaren vaihe	Linkitetty Tunnistettuun käyttöön	Käyttöala (SU)	Kemiallinen tuoteluokka (PC)	Prosessiluokka (PROC)	Esineluokka (AC)	Ympäristöpäästöluokka (ERC)
			Formulointi	Loppukäyttö	Kuluttajakäyttö							
9.1	Kalkkiaineiden vesiliuosten valmistus ja teolliset käyttökohteet	X	X	X		X	1	3; 1, 2a, 2b, 4, 5, 6a, 6b, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 23, 24	1, 2, 3, 7, 8, 9a, 9b, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40	1, 2, 3, 4, 5, 7, 8a, 8b, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 13	1, 2, 3, 4, 5, 6a, 6b, 6c, 6d, 7, 12a, 12b, 10a, 10b, 11a, 11b
9.2	Kalkkiaineiden vähän pölyävien kiintoaineiden/jauheiden valmistus ja teolliset käyttökohteet	X	X	X		X	2	3; 1, 2a, 2b, 4, 5, 6a, 6b, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 23, 24	1, 2, 3, 7, 8, 9a, 9b, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8a, 8b, 9, 10, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27a, 27b	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 13	1, 2, 3, 4, 5, 6a, 6b, 6c, 6d, 7, 12a, 12b, 10a, 10b, 11a, 11b
9.3	Kalkkiaineiden kohtalaisesti pölyävien kiintoaineiden/jauheiden valmistus ja teolliset käyttökohteet	X	X	X		X	3	3; 1, 2a, 2b, 4, 5, 6a, 6b, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 23, 24	1, 2, 3, 7, 8, 9a, 9b, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40	1, 2, 3, 4, 5, 7, 8a, 8b, 9, 10, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 22, 23, 24, 25, 26, 27a, 27b	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 13	1, 2, 3, 4, 5, 6a, 6b, 6c, 6d, 7, 12a, 12b, 10a, 10b, 11a, 11b
9.4	Kalkkiaineiden erittäin pölyävien kiintoaineiden/jauheiden valmistus ja teolliset käyttökohteet	X	X	X		X	4	3; 1, 2a, 2b, 4, 5, 6a, 6b, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 23, 24	1, 2, 3, 7, 8, 9a, 9b, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40	1, 2, 3, 4, 5, 7, 8a, 8b, 9, 10, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 22, 23, 24, 25, 26, 27a, 27b	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 13	1, 2, 3, 4, 5, 6a, 6b, 6c, 6d, 7, 12a, 12b, 10a, 11a

AS-numero:	Altistumisskenaarion otsikko	Valmiste	Tunnistetut käytöt			Tuloksena saatu elinkaaren vaihe	Linkitetty Tunnistettuun käyttöön	Käyttöala (SU)	Kemiallinen tuoteluokka (PC)	Prosessiluokka (PROC)	Esineluokka (AC)	Ympäristöpäästöluokka (ERC)
			Formulointi	Loppukäyttö	Kuluttajakäyttö							
9.5	Kalkkiaineita sisältävien massiivisten esineiden valmistus ja teolliset käyttökohteet	X	X	X		X	5	3; 1, 2a, 2b, 4, 5, 6a, 6b, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 23, 24	1, 2, 3, 7, 8, 9a, 9b, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40	6, 14, 21, 22, 23, 24, 25	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 13	1, 2, 3, 4, 5, 6a, 6b, 6c, 6d, 7, 12a, 12b, 10a, 10b, 11a, 11b
9.6	Kalkkiaineiden vesiliuosten ammattimaiset käytöt		X	X		X	6	22; 1, 5, 6a, 6b, 7, 10, 11, 12, 13, 16, 17, 18, 19, 20, 23, 24	1, 2, 3, 7, 8, 9a, 9b, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40	2, 3, 4, 5, 8a, 8b, 9, 10, 12, 13, 15, 16, 17, 18, 19	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 13	2, 8a, 8b, 8c, 8d, 8e, 8f
9.7	Kalkkiaineiden vähän pölyävien kiintoaineiden/jauheiden ammattimaiset käytöt		X	X		X	7	22; 1, 5, 6a, 6b, 7, 10, 11, 12, 13, 16, 17, 18, 19, 20, 23, 24	1, 2, 3, 7, 8, 9a, 9b, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40	2, 3, 4, 5, 8a, 8b, 9, 10, 13, 15, 16, 17, 18, 19, 21, 25, 26	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 13	2, 8a, 8b, 8c, 8d, 8e, 8f
9.8	Kalkkiaineiden kohtalaisesti pölyävien kiintoaineiden/jauheiden ammattimaiset käytöt		X	X		X	8	22; 1, 5, 6a, 6b, 7, 10, 11, 12, 13, 16, 17, 18, 19, 20, 23, 24	1, 2, 3, 7, 8, 9a, 9b, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40	2, 3, 4, 5, 8a, 8b, 9, 10, 13, 15, 16, 17, 18, 19, 25, 26	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 13	2, 8a, 8b, 8c, 8d, 8e, 8f, 9a, 9b
9.9	Kalkkiaineiden erittäin pölyävien kiintoaineiden/jauheiden ammattimaiset käytöt		X	X		X	9	22; 1, 5, 6a, 6b, 7, 10, 11, 12, 13, 16, 17, 18, 19, 20, 23, 24	1, 2, 3, 7, 8, 9a, 9b, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40	2, 3, 4, 5, 8a, 8b, 9, 10, 13, 15, 16, 17, 18, 19, 25, 26	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 13	2, 8a, 8b, 8c, 8d, 8e, 8f
9.10	Kalkkiaineiden ammattimainen käyttö maaperän hoitoon		X	X			10	22	9b	5, 8b, 11, 26		2, 8a, 8b, 8c, 8d, 8e, 8f

AS-numero:	Altistumisskenaarion otsikko	Valmiste	Tunnistetut käytöt			Tuloksena saatu elinkaaren vaihe	Linkitetty Tunnistettuun käyttöön	Käyttöala (SU)	Kemiallinen tuoteluokka (PC)	Prosessiluokka (PROC)	Esineluokka (AC)	Ympäristöpäästöluokka (ERC)
			Formulointi	Loppukäyttö	Kuluttajakäyttö							
9.11	Kalkkiaineita sisältävien esineiden/säiliöiden ammattimaiset käytöt			X		X	11	22; 1, 5, 6a, 6b, 7, 10, 11, 12, 13, 16, 17, 18, 19, 20, 23, 24		0, 21, 24, 25	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 13	10a, 11a, 11b, 12a, 12b
9.12	Erilaisten rakennusmateriaalien kuluttajakäyttö (tee itse)				X		12	21	9b, 9a			8
9.13	CO ₂ -absorbentin kuluttajakäyttö hengityslaitteissa				X		13	21	2			8
9.14	Puutarhakalkin/lannoitteen kuluttajakäyttö				X		14	21	20, 12			8e
9.15	Kalkkiaineiden kuluttajakäyttö vedenkäsittelykemikaaleina vesialtaissa				X		15	21	20, 37			8
9.16	Kalkkiaineita sisältävien kosmetiikka-aineiden kuluttajakäyttö				X		16	21	39			8

AS-numero 9.1: Kalkkiaineiden vesiliuosten valmistus ja teolliset käyttökohteet

Työntekijöiden käyttötilanteita koskevan altistumisskenaarion muoto (1)

1. Otsikko

Vapaavalintainen tiivis otsikko	Kalkkiaineiden vesiliuosten valmistus ja teolliset käyttökohteet
Käyttökuvaajaan perustuva järjestelmällinen otsikko	SU3, SU1, SU2a, SU2b, SU4, SU5, SU6a, SU6b, SU7, SU8, SU9, SU10, SU11, SU12, SU13, SU14, SU15, SU16, SU17, SU18, SU19, SU20, SU23, SU24 PC1, PC2, PC3, PC7, PC8, PC9a, PC9b, PC11, PC12, PC13, PC14, PC15, PC16, PC17, PC18, PC19, PC20, PC21, PC23, PC24, PC25, PC26, PC27, PC28, PC29, PC30, PC31, PC32, PC33, PC34, PC35, PC36, PC37, PC38, PC39, PC40 AC1, AC2, AC3, AC4, AC5, AC6, AC7, AC8, AC10, AC11, AC13 (käytettävät PROC- ja ERC-luokat ovat alla osassa 2)
Katetut prosessit, tehtävät ja/tai toimet	Katetut prosessit, tehtävät ja/tai toimet esitetään alla osassa 2.
Arviointimenetelmä	Hengitysaltistumista koskeva arviointi perustuu altistumisen arviointityökaluun (MEASE).

2. Toimintaolosuhteet ja riskienhallintatoimet

PROC/ERC	REACH-määrittäminen	Liittyvät tehtävät
PROC 1	Käyttö suljetussa prosessissa. Ei altistumisen todennäköisyyttä	Lisätietoja on tietovaatimuksia ja kemikaaliturvallisuusarviointia koskevassa ECHA-ohjeistuksessa, Luku R.12: Käyttökuvaajajärjestelmä (ECHA-2010-G-05-EN).
PROC 2	Käyttö suljetussa jatkuvassa prosessissa, jossa esiintyy satunnaista hallittua altistumista.	
PROC 3	Käyttö suljetussa eräprosessissa (synteesi tai formulointi)	
PROC 4	Käyttö panosprosesseissa ja muissa prosesseissa (synteesi), joissa on altistumisen mahdollisuus.	
PROC 5	Sekoittaminen seosten ja esineiden formulointiin liittyvissä panosprosesseissa (monivaiheinen ja/tai merkittävä kosketus)	
PROC 7	Teollinen ruiskuttaminen	
PROC 8a	Aineen tai valmisteiden siirtäminen säiliöihin tai säiliöistä yleistiloissa	
PROC 8b	Aineen tai valmisteiden siirtäminen säiliöihin tai säiliöistä erillisissä tiloissa	
PROC 9	Aineen tai valmisteiden siirto pieniin astioihin (erityinen täyttö- ja punnituslinja)	
PROC 10	Levittäminen telalla tai siveltimellä	
PROC 12	Puhallusaineiden käyttö vaahtomuovien valmistuksessa	
PROC 13	Esineiden käsittely kastamalla ja upottamalla	
PROC 14	Valmisteiden tai esineiden tuotanto tabletoimalla, puristamalla, käyttämällä ekstruusiota tai pelletöimällä	
PROC 15	Käyttö laboratorioaineena	
PROC 16	Materiaalin käyttö polttoainelähteinä. Vähäinen altistuminen polttamattomalle tuotteelle on todennäköistä.	
PROC 17	Voitelu suurenergisissä oloissa ja osittain avoimissa prosesseissa	
PROC 18	Voitelu suurenergisissä oloissa	
PROC 19	Käsinsekoitus, suora ihokosketus, ja käytettävissä vain henkilökohtaiset suojavarusteet	
ERC 1-7, 12	Valmistus, formulointi ja kaikki teollisen käytön tyypit	
ERC 10, 11	Pitkäikäisten esineiden ja materiaalien laaja ulko- ja sisäkäyttö	

2.1 Työntekijöiden altistumisen hallinta

Tuotteen ominaisuudet

MEASE-analyysin perusteella aineen ominaisen päästöpotentiaalin mahdollisuus on yksi tärkeimpiä altistumisen tekijöitä. Tämän vuoksi MEASE-työkaluun on määritetty nk. fugasiteettiluokka. Kun työtehtävässä on kyse kiinteiden aineiden käsittely ympäristön lämpötilassa, fugasiteetti perustuu ko. aineen pölyävytyteen. Kun työtehtävässä on kyse kuuman metallin käsittelystä, fugasiteetti perustuu lämpötilaan, jolloin otetaan huomioon prosessin lämpötila ja aineen sulamispiste. Kolmas ryhmä eli vaativat hiontatyöt perustuvat aineen ominaisen päästön asemesta hionnan tasoon. Vesiliuosten ruiskutuksessa (PROC7 ja 11) esiintyy oletuksen mukaisesti keskitason päästöjä.

PROC	Käyttö valmisteessa	Sisältö valmisteessa	Fyysinen muoto	Päästöpotentiaali
PROC 7	ei rajoitettu		vesiliuos	keskitaso
Kaikki muut sovellettavat PROC:t	ei rajoitettu		vesiliuos	hyvin alhainen

Käytetyt määrät

Työvuorokohtaisesti käsiteltävän määrän ei katsota tässä skenaariossa vaikuttavan sellaisenaan altistumiseen. Sen sijaan käyttöskalan yhdistelmä (teollinen v. ammatillinen) ja eristyksen/automaation taso (PROC:n mukaan) on pääasiallinen tekijä määritettäessä prosessin ominaista päästöpotentiaalia.

Käytön/altistuksen toistuvuus ja kesto

PROC	Altistuksen kesto
PROC 7	≤ 240 minuuttia
Kaikki muut sovellettavat PROC:t	480 minuuttia (ei rajoitettu)

Inhimilliset tekijät, joihin riskinhallinta ei vaikuta

Työvuoron aikaisen hengitysmäärän oletetaan olevan prosessin kaikissa vaiheissa (PROC-luokkien mukaan) 10 m³/vuoro (8 h).

Muut työntekijöiden altistumiseen vaikuttavat toimintaolosuhteet

Koska kuumissa metallurgisissa prosesseissa ei käytetä vesiliuoksia, toimintaolosuhteita (esim. prosessin lämpötila ja prosessipaine) ei pidetä tehdyissä prosesseissa oleellisina työperäisen altistumisen arvioinnissa.

Prosessitasolla (päästölähteen) tasolla toteutettavat tekniset olosuhteet ja toimenpiteet päästöjen ehkäisemiseksi

Prosessitasolla prosessien riskienhallintatoimia (esim. päästölähteen eristäminen) ei yleensä tarvita.

Tekniset toimenpiteet yksittäiseen työntekijään kohdistuvien päästöjen lähteiden hajonnan hallitsemiseksi

PROC	Erottamisen taso	Paikalliset valvontatoimet (LC)	LC-toimien tehokkuus (MEASE:n mukaan)	Lisätietoja
PROC 7	Kaikki potentiaalisesti tarvittavat toimenpiteet työntekijöiden eristämiseksi päästölähteestä esitetään yllä kohdassa "Käytön/altistuksen toistuvuus ja kesto".	paikallinen poistoilmanvaihto	78 %	-
PROC 19	Alistuksen kesto voidaan vähentää esimerkiksi rakentamalla tuulettut (positiivinen paine) valvomot tai poistamalla työntekijä ko. altistuksen sisältävistä työskentelypaikoista.	ei koske tuotetta	ei koske tuotetta	-
Kaikki muut sovellettavat PROC:t		ei tarvita	ei koske tuotetta	-

Organisatoriset toimenpiteet päästöjen, hajonnan ja altistumisen estämiseksi tai rajoittamiseksi

Vältettävä aineen hengittämistä tai nielemistä. Aineen turvallisen käsittelyn varmistamiseksi tarvitaan yleisiä työhygieniia edistäviä toimenpiteitä. Näihin toimiin sisältyvät hyvä henkilökohtainen ja yleinen siisteys (ts. säännöllinen puhdistus sopivilla puhdistuslaitteilla), aterioinnin ja tupakoinnin välttäminen työpaikalla, normien mukaisten työvaatteiden ja -jalkineiden pitäminen, jos alla ei ole toisin mainittu. Työvuoron päätteeksi on käytävä suihkussa ja vaihdettava vaatteet. Saastuneita vaatteita ei saa käyttää kotona. Pölyä ei saa puhalttaa pois paineilmalla.

Henkilökohtaiseen suojaan, hygieniaan ja terveyden arviointiin liittyvät olosuhteet ja toimenpiteet				
PROC	Tarvittavien hengityksensuojaimen (RPE) määrittäminen	RPE:n tehokkuus (määritetty suojauskerroin, APF)	Tarvittavien käsineiden määrittäminen	Muut henkilösuojaimet (PPE)
PROC 7	FFP1-naamari	APF=4	Koska CaO luokitellaan ihoa ärsyttäväksi, suojakäsineiden pitäminen on pakollista prosessin kaikissa vaiheissa.	Silmien suojausvälineitä (esim. suojalasit tai visiirit) on käytettävä, ellei mahdollista silmäkosketusta voida sulkea pois sovelluksen luonteen tai käyttötavan perusteella (ts. suljetulla prosessilla). Lisäksi on pidettävä tarpeen mukaan kasvosuojaimia, suojavaatetusta ja turvakenkiä.
Kaikki muut sovellettavat PROC:t	ei tarvita	ei koske tuotetta		
Kaikkia yllä määritettyjä hengityksensuojaimia on käytettävä vain, jos seuraavat periaatteet pätevät samanaikaisesti: Työn kesto (ks. yllä kohta “Altistuksen kesto”) tulee määrittää vastaamaan työntekijän fysiologista rasitusta, joka seuraa hengityksensuojaimen aiheuttamasta hengitysvastuksesta ja pään alan sulkemisesta johtuvasta lisääntyneestä lämpörasituksesta. Lisäksi on otettava huomioon, että hengityksensuojaimesta johtuen työntekijä pystyy käyttämään työkaluja ja kommunikoimaan rajoitetummin. Edellä kuvatuista syistä johtuen työntekijän (i) tulee olla terve (ottaen erityisesti huomioon terveysongelmat, joihin hengityksensuojaimen käyttö vaikuttaa), (ii) kasvonpiirteiden tulee olla sellaiset, että naamariin ei jää ilmapuotoja aiheuttavia rakoja (esim. arvet ja parta). Yllä suositellut laitteet, jotka perustuvat kasvojen alan tiiviiseen suojaukseen, eivät takaa riittävä suojaa, jos ne eivät asetu tiiviisti kasvoja vasten. Työnantajan ja yksityisyrittäjien lakisääteisenä velvollisuutena on varmistaa asianmukaisten ja toimintakuntoisten hengityksensuojaimien käyttö työpaikalla. Siksi heidän on määritettävä ja dokumentoitava asianmukaiset hengityksensuojaimien käyttöä koskevat menettelytavat, joihin sisältyy myös työntekijöiden kouluttaminen. Yhteenveto eri hengityksensuojaimien suojauskertoimista (BS EN 529:2005:n mukaan) löytyy MEASE-sanastosta.				
2.2 Ympäristön altistumisen valvonta				
Käytetyt määrät				
Päivä- ja vuosimäärää käyttökohdetta kohti (pistelähteissä) ei pidetä pääasiallisena tekijänä ympäristön altistumisessa.				
Käytön toistuvuus ja kesto				
Hetkellisesti (< 12 kertaa/vuosi) tai jatkuva käyttö/päästö				
Ympäristötekijät, joihin riskinhallinta ei vaikuta				
Vastaanottavan pintaveden virtausnopeus: 18000 m³/päivä				
Muut ympäristön altistumiseen vaikuttavat toimintaolosuhteet				
Jäteveden purkauspäästö: 2 000 m³/päivä				
Tekniset olosuhteet ja toimenpiteet, joilla vähennetään tai rajoitetaan aineen vapautumista sekä päästöjä ilmaan ja maaperään				
Ympäristöä koskevilla riskienhallinnan lisätoimenpiteillä pyritään estämään kalkkiliuosten pääsyä jätevesiin tai pintavesiin, mikäli ko. päästöjen voidaan olettaa aiheuttavan merkittäviä muutoksia pH-arvossa. Kun liuosta pääsee vesistöön, tarvitaan pH-arvon säännöllistä tarkkailua. Yleensä päästöt on toteutettava siten, että vastaanottavien pintavesien pH-muutokset minimoidaan (esim. neutraloimalla). Yleensä useimmat vesiympäristön organismit pystyvät sietämään pH-arvoja välillä 6-9. Tämä näkyy myös vesiympäristön organismeja käsittelevissä OECD-standarditestikuvauksissa. Peruste tälle riskienhallintatoimelle löytyy johdanto-osasta.				
Jätteisiin liittyvät olosuhteet ja toimenpiteet				
Kalkista kertyvä kiinteä teollisuusjäte tulee käyttää uudelleen tai johtaa teolliseen jäteveeteeen ja tarvittaessa neutraloitava jatkokäsittelyssä.				

3. Altistumisen estimointi ja viittaus altistumislähteeseen

Työperäinen altistuminen

Hengitysaltistumista analysoitiin altistumisen arviointityökalulla (MEASE). Riskinluonnehdinnan suhdeluku saadaan tarkemman altistumisenestimoinnin ja vastaavan johdetun vaikutuksettomien tason laskennan tuloksena, ja turvallisen käytön kannalta suhdeluvun on oltava alle 1. Hengitysaltistumisen osalta riskinluonnehdinnan suhdeluku perustuu tuotteen CaO johdettuun vaikutuksettomaan tasoon 1 mg/m^3 (hienojakeisena pölynä) ja vastaavaan hengitysaltistumisarvioon, joka on johdettu MEASE-työkalulla (hengitettävänä pölynä). Näin ollen riskinluonnehdinnan suhdeluku sisältää lisävarmuusvaran, koska hengitettävä osuus on EN 481:n mukaisesti hienojakeisen osuuden aliosuus.

PROC	Hengitysaltistumisen arviointiin käytettävä menetelmä	Hengitysaltistumisarvio (riskinluonnehdinnan suhdeluku)	Ihoaltistumisen arviointiin käytettävä menetelmä	Ihoaltistumisarvio (riskinluonnehdinnan suhdeluku)
PROC 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8a, 8b, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19	MEASE	$< 1 \text{ mg/m}^3$ (0,001 – 0,66)	Koska CaO luokitellaan ihoa ärsyttäväksi, ihon altistuminen on minimoitava siinä määrin kuin se on teknisesti toteutettavissa. Ihovaikutuksille ei ole johdettu vaikutuksettomien tason arvoa. Näin ollen ihoaltistumista ei arvioida tässä altistumisskenaariossa.	

Ympäristön altistuminen

Ympäristön altistumisen analyysi koskee vain vesiympäristöä, soveltuvin osin mukaan lukien kunnalliset/teollisuuden jätevedenkäsittelylaitokset, koska kalkkiaineksen päästöt sen elinkierron eri vaiheissa (tuotanto ja käyttö) koskevat ensisijaisesti (jäte)vettä. Vesiympäristöön liittyvä vaikutus ja riskianalyysi koskevat vain vaikutusta organismeihin/ekojärjestelmiin, kun syynä ovat OH- päästöihin liittyvät mahdolliset pH-muutokset, jolloin Ca^{2+} :n myrkyllisyys on todennäköisesti merkityksetön verrattuna (mahdolliseen) pH-vaikutukseen. Skenaarioissa käsitellään arviointia vain paikallisella tasolla, mukaan lukien kunnalliset jätevedenpuhdistuslaitokset tai, soveltuvin osin teollisen jäteveden puhdistamot, sekä tuotannon että teollisen käytön osalta siltä osin kuin vaikutusten voidaan olettaa ilmenevän paikallisella tasolla. Suuri liukenevuus veteen ja hyvin vähäinen höyrypaine merkitsevät, että kalkkiaineesta esiintyy pääasiassa vedessä. Merkittäviä päästöjä tai altistumista ilmalle ei kalkkiaineksen vähäisen höyrypaineen johdosta odoteta. Merkittäviä päästöjä tai altistumista maaperälle ei odoteta ilmenevän tässä altistumisskenaariossa. Vesiympäristöön liittyvä altistumisanalyysi koskee siksi vain mahdollisia pH-muutoksia kunnallisten jätevedenkäsittelylaitosten tuottamissa jätevesissä ja pintavesissä liittyen OH- päästöihin paikallisella tasolla. Altistumisanalyysi tehdään arvioimalla tuloksena oleva vaikutus pH-arvoon: pintaveden pH ei saa olla yli 9.

Ympäristöpäästöt	Kalkkiaineksen tuotannon seurauksena voi mahdollisesti esiintyä päästöjä vesiympäristöön ja paikallista kalkkiaineksen pitoisuuden lisääntymistä, ja siten vaikutusta vesiympäristön pH-arvoon. Kun pH:ta ei neutraloida, kalkkiaineksen tuotantopaikkojen jätevesipäästöt voivat vaikuttaa vastaanottavan vesistön pH-arvoon. Jätevesien pH mitataan normaalisti hyvin usein ja neutralointi voidaan toteuttaa helposti, kuten kansallisessa lainsäädännössä usein edellytetään.
Altistumis-pitoisuus jäteveden puhdistamossa	Kalkkiaineksen tuotannon jätevesipäästöt ovat epäorgaanista jätevesivirtausta, ja siksi biologista käsittelyä ei tehdä. Tästä syystä kalkkiaineksen tuotantopaikkojen jätevesipäästöjä ei normaalisti käsitellä biologisissa jätevedenpuhdistuslaitoksissa, mutta niitä voidaan käyttää näissä laitoksissa käsiteltävien happamien jätevesivirtausten pH-kontrolliin.
Altistumis-pitoisuus pelagisessa vedessä	Kun kalkkiaineesta pääsee pintaveteen, sorptio hiukkasaineeseen ja sedimenttiin on merkityksetöntä. Kun kalkkiaineesta päästetään pintaveteen, pH saattaa nousta, mikä riippuu veden puskurikapasiteetista. Mitä suurempi veden puskurikapasiteetti on, sitä vähäisempi on vaikutus pH-arvoon. Yleensä puskurikapasiteetin vaikutusta luonnonvesien happamuuden tai emäksisyyden muutoksiin säädellään hiilidioksidin (CO_2), bikarbonaatti-ionin (HCO_3^-) ja karbonaatti-ionin (CO_3^{2-}) välisellä tasapainolla.
Altistumis-pitoisuus sedimenteissä	Sedimentti ei kuulu tämän altistumisskenaariion piiriin, koska sitä ei pidetä kalkkiaineksen kannalta olennaisena: kun kalkkiaineesta pääsee veteen, sorptio sedimenttihiukkasiin on vähäistä.
Altistumis-pitoisuudet maaperässä ja pohjavedessä	Maaperä ei kuulu tämän altistumisskenaariion piiriin, koska sitä ei pidetä tässä olennaisena.
Altistumis-pitoisuus ilmassa	Ilma ei kuulu tämän kemikaaliturvallisuusarvioinnin piiriin, koska sitä ei pidetä kalkkiaineksen kannalta olennaisena: kun kalkkiaineesta pääsee ilmaan aerosolina, aines reagoi CO_2 :n (tai muiden happojen) kanssa ja neutraloituu HCO_3^- :ksi ja Ca^{2+} :ksi. Siten suolat (esim. kalsium(bi)karbonaatti) huuhtoutuvat pois ilmasta ja neutraloidun kalkkiaineksen päästöt päätyvät ilman asemesta suurelta osin maaperään ja veteen.
Ravintoketjulle merkityksellinen altistumis-pitoisuus (sekundaari myrkyllisyys)	Biokertyminen organismeihin ei ole kalkkiainekselle merkityksellistä: tästä syystä ei tarvita sekundaarin myrkyllisyyden riskianalyysia.

4. Jatkokäyttäjälle tarkoitetut ohjeet altistumisskenaariossa määritettyjen rajojen noudattamisen arvioinnista

Työperäinen altistuminen

Jatkokäyttäjä toimii altistumisskenaariossa määritettyjen rajojen puitteissa, jos joko edellä kuvatut, ehdotetut riskienhallintatoimet toteutetaan, tai jatkokäyttäjä voi itse osoittaa, että hänen toimintaolosuhteensa ja toteutetut riskienhallintatoimet ovat riittävät. Tämä on tehtävä näyttämällä, että ne rajoittavat hengitys- ja ihoaltistumista tasolle, joka on vastaavan, alla mainitun vaikutuksettoman tason alapuolella (olettaen, että ko. prosessit ja toiminnot sisältyvät yllä lueteltuihin PROC-luokkiin). Jos mittaus tietoa ei ole saatavana, jatkokäyttäjä voi arvioida asiaan liittyvän altistumisen käyttämällä soveltuvaa skaalaustyökalua kuten MEASE (www.ebrc.de/mease.html). Käytettävän aineksen pölyisyys voidaan määrittää MEASE-sanaston perusteella. Esimerkiksi aineet, joiden pölyisyys on pyörivään rumpuun perustuvan menetelmän mukaan alle 2,5 %, määritetään "vähän pölyäviksi", ja aineet, joiden pölyisyys on vastaavan menetelmän mukaan alle 10 %, määritetään "kohtalaisen pölyäviksi" ja aineet, joiden pölyisyys on ≥ 10 %, määritetään "erittäin pölyäviksi".

Johdettu vaikutukseton taso^{hengittäminen}: 1 mg/m³ (hienojakeista pölyä)

Tärkeä huomautus: Jatkokäyttäjän on otettava huomioon, että edellä mainitun pitkäaikaisen johdetun vaikutuksettoman tason lisäksi tasolla 4 mg/m³ on olemassa akuuttien vaikutusten johdettu vaikutukseton taso. Todistamalla käytön turvallisuus verrattaessa altistumisarvioita pitkäaikaiseen johdetun vaikutuksettoman tason annokseen, katetaan samalla akuutti johdetun vaikutuksettoman tason annoksen arviointi (R.14-ohjeistuksen mukaan akuutit altistumistasot voidaan johtaa kertomalla pitkäaikaisen altistumisen arviot kertoimella 2). Käytettäessä MEASE-työkalua altistumisarvioiden johtamiseen, on huomattava, että altistumisen keston pitää koskea riskienhallintatoimena vain puolta työvuorua, (mikä johtaa 40 % altistumisen alenemiseen).

Ympäristön altistuminen

Jos toimipaikka ei täytä altistumisskenaariossa määrättyjä turvallisen käytön rajoja, tarkemman paikkakohtaisen arvion toteuttamiseksi suositellaan tasoitain etenevää menettelyä. Tällaista arviota varten suositellaan seuraavaa vaiheittaista menettelytapaa.

Taso 1: selvitetään jäteveden pH-tiedot ja kalkkiaineksen vaikutus pH-tulokseen. Jos pH on yli 9 ja syynä on pääosin kalkki, turvallinen käyttö on todistettava lisätoimenpitein.

Taso 2a: selvitetään vastaanottavan vesistön pH purkukohdan luona. Vastaanottavan vesistön pH ei saa olla yli 9. Jos mittauksia ei ole saatavana, joen pH-arvo voidaan laskea seuraavasti:

$$pH_{joki} = \log \left[\frac{Q_{jätevesi\ tarkoittaa} * 10^{pH_{jätevesi\ tarkoittaa}} + Q_{jokiylävirta\ tarkoittaa} * 10^{pH_{ylävirtajoki\ tarkoittaa}}}{Q_{jokiylävirta\ tarkoittaa} + Q_{jätevesi\ tarkoittaa}} \right]$$

(Yht

1)

Jossa:

Q_{jätevesi} tarkoittaa jäteveden virtausta (m³/päivä)

Q_{jokiylävirta} tarkoittaa ylävirran virtausmäärää (m³/päivä)

pH_{jätevesi} tarkoittaa jäteveden pH-arvoa

pH_{ylävirtajoki} tarkoittaa purkukohdan yläpuolisen osuuden pH-arvoa

Huomaa, että alussa voidaan käyttää oletusarvoina:

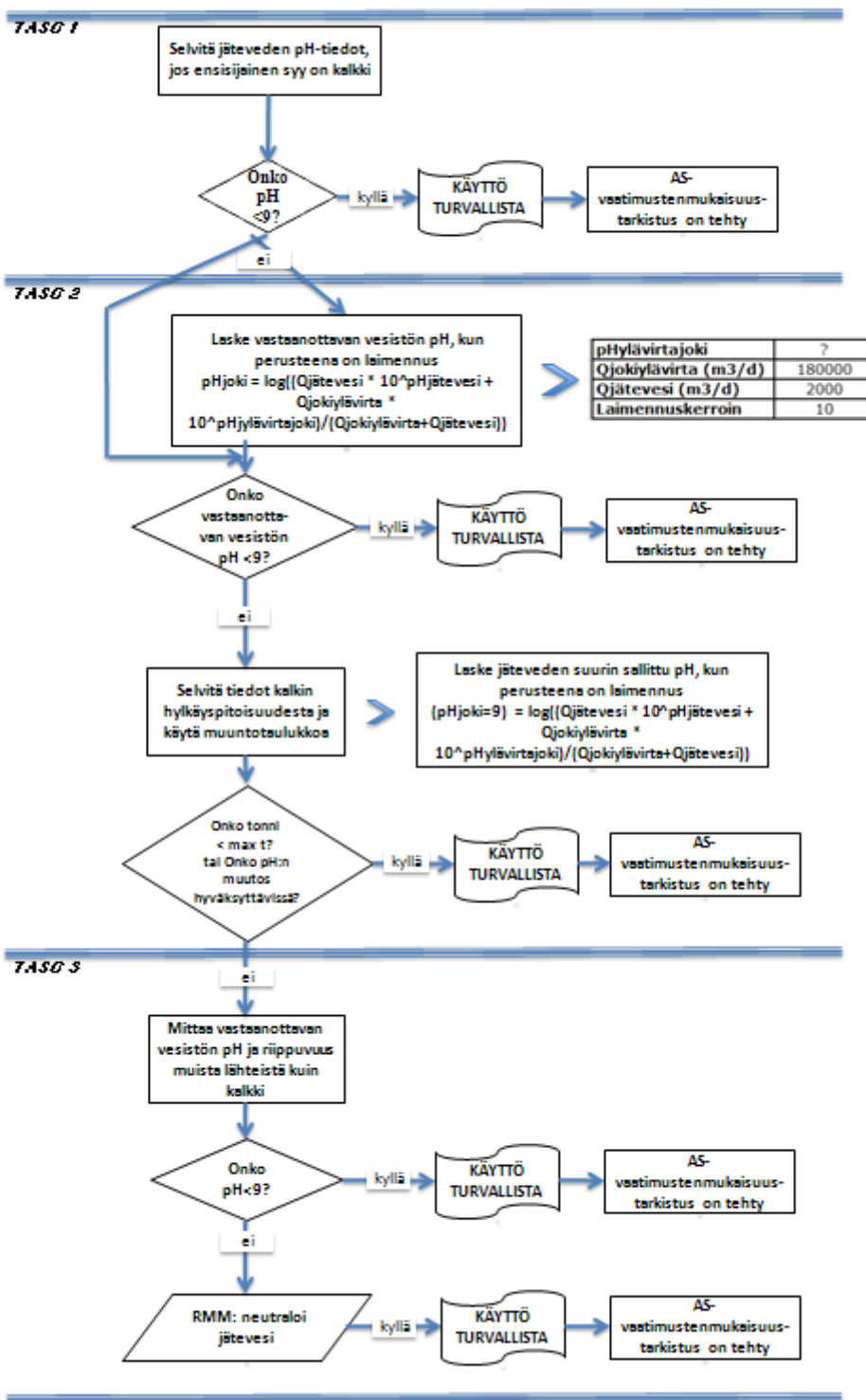
- Q_{jokiylävirta}-virtausmäärä: käytä 10. osaa nykyisestä mittausjakautumasta tai käytä oletusarvoa 18 000 m³/päivä
- Q_{jätevesi}: käytä oletusarvoa 2 000 m³/päivä
- Ylävirran pH:n on suositeltavaa olla mittausarvo. Jos sitä ei ole, käytetään neutraalia pH-arvoa 7, mikäli se vaikuttaa todelliselta.

Tällaista yhtälöä voidaan pitää pahimman tapauksen skenaariona, jossa vesistön olosuhteet ovat standardoidut eivätkä tapauskohtaiset.

Taso 2b: Yhtälöllä 1 voidaan selvittää, mikä jäteveden pH tuottaa vastaanottavassa osuudessa hyväksyttävän pH-tason. Tätä varten joen pH-arvoksi asetetaan 9, ja jäteveden pH lasketaan sen mukaisesti (tarvittaessa käyttäen edellä annettuja oletusarvoja). Koska lämpötila vaikuttaa kalkin liukenevuuteen, jäteveden pH:ta voidaan joutua säättämään tapauskohtaisesti. Kun jäteveden suurin sallittu pH-arvo on selvitetty, oletetaan että kaikki OH⁻ pitoisuudet johtuvat kalkkipäästöstä, eikä huomioon otettavia puskurikapasiteetin olosuhteita ole (tämä on epärealistinen pahimman tapauksen skenaario, jota voidaan muuttaa tietojen saatavuuden mukaan). Vuositason suurin sallittu vesistöön päästettävä kalkkikuormitus ilman haitallista vaikutusta vastaanottavan vesistön pH-arvoon lasketaan olettamalla kemiallinen tasapaino. OH⁻ ilmaistuna mooleina/litroina kerrotaan jäteveden keskimääräisellä virtauksella ja jaetaan sitten kalkkiaineksen moolimassalla.

Taso 3: mitataan vastaanottavan vesistön pH purkukohdan luona. Jos pH on alle 9, käytön turvallisuus on kohtuullisesti

osoitettu ja altistumisskenaario päättyy tähän. Jos pH on yli 9, on toteutettava riskienhallintatoimet: jätevesi on neutraloitava, millä varmistetaan kalkin turvallinen käyttö tuotannon tai käyttövaiheen aikana.

AS-numero 9.2: Kalkkiaineiden vähän pölyävien kiintoaineiden/jauheiden valmistus ja teolliset käyttökohteet

Työntekijöiden käyttötilanteita koskevan altistumisskenaariot muoto (1)

1. Otsikko

Vapaavalintainen tiivis otsikko	Kalkkiaineiden vähän pölyävien kiintoaineiden/jauheiden valmistus ja teolliset käyttökohteet
Käyttökuvaajaan perustuva järjestelmällinen otsikko	SU3, SU1, SU2a, SU2b, SU4, SU5, SU6a, SU6b, SU7, SU8, SU9, SU10, SU11, SU12, SU13, SU14, SU15, SU16, SU17, SU18, SU19, SU20, SU23, SU24 PC1, PC2, PC3, PC7, PC8, PC9a, PC9b, PC11, PC12, PC13, PC14, PC15, PC16, PC17, PC18, PC19, PC20, PC21, PC23, PC24, PC25, PC26, PC27, PC28, PC29, PC30, PC31, PC32, PC33, PC34, PC35, PC36, PC37, PC38, PC39, PC40 AC1, AC2, AC3, AC4, AC5, AC6, AC7, AC8, AC10, AC11, AC13 (käytettävät PROC- ja ERC-luokat ovat alla osassa 2)
Katetut prosessit, tehtävät ja/tai toimet	Katetut prosessit, tehtävät ja/tai toimet esitetään alla osassa 2.
Arviointimenetelmä	Hengitysaltistumista koskeva arviointi perustuu altistumisen arviointityökaluun (MEASE).

2. Toimintaolosuhteet ja riskienhallintatoimet

PROC/ERC	REACH-määrittely	Liittyvät tehtävät
PROC 1	Käyttö suljetussa prosessissa. Ei altistumisen todennäköisyyttä	Lisätietoja on tietovaatimuksia ja kemikaaliturvallisuusarviointia koskevassa ECHA-ohjeistuksessa, Luku R.12: Käyttökuvaajajärjestelmä (ECHA-2010-G-05-EN).
PROC 2	Käyttö suljetussa jatkuvassa prosessissa, jossa esiintyy satunnaista hallittua altistumista.	
PROC 3	Käyttö suljetussa eräprosessissa (synteesi tai formulointi)	
PROC 4	Käyttö panosprosesseissa ja muissa prosesseissa (synteesi), joissa on altistumisen mahdollisuus.	
PROC 5	Sekoittaminen seosten ja esineiden formulointiin liittyvissä panosprosesseissa (monivaiheinen ja/tai merkittävä kosketus)	
PROC 6	Kalanterointi	
PROC 7	Teollinen ruiskuttaminen	
PROC 8a	Aineen tai valmisteiden siirtäminen säiliöihin tai säiliöistä yleistiloissa	
PROC 8b	Aineen tai valmisteiden siirtäminen säiliöihin tai säiliöistä erillisissä tiloissa	
PROC 9	Aineen tai valmisteiden siirto pieniin astioihin (erityinen täyttö- ja punnituslinja)	
PROC 10	Levittäminen telalla tai siveltimellä	
PROC 13	Esineiden käsittely kastamalla ja upottamalla	
PROC 14	Valmisteiden tai esineiden tuotanto tabletoimalla, puristamalla, käyttämällä ekstruusiota tai pelletöimällä	
PROC 15	Käyttö laboratorioaineena	
PROC 16	Materiaalin käyttö polttoainelähteinä. Vähäinen altistuminen polttamattomalle tuotteelle on todennäköistä.	
PROC 17	Voitelu suurenergisissä oloissa ja osittain avoimissa prosesseissa	
PROC 18	Voitelu suurenergisissä oloissa	
PROC 19	Käsinsekoitus, suora ihokosketus, ja käytettävissä vain henkilökohtaiset suojavarusteet	
PROC 21	Materiaalien ja/tai esineiden osana olevien aineiden pienenerginen käsittely	
PROC 22	Mahdollisesti suljetut prosessit (mineraalien/metallien käsittely) korkeassa lämpötilassa Teollisuus	

PROC 23	Avoimet prosessit ja siirrot (mineraalien/metallien käsittely) korkeassa lämpötilassa
PROC 24	Materiaalien ja/tai esineiden osana olevien aineiden suurenerginen käsittely
PROC 25	Muut tulityöt metallin käsittelyssä
PROC 26	Kiinteiden epäorgaanisten aineiden käsittely ympäristön lämpötilassa
PROC 27a	Metallijauheiden valmistus (kuumamenetelmät)
PROC 27b	Metallijauheiden valmistus (märkämenetelmät)
ERC 1-7, 12	Valmistus, formulointi ja kaikki teollisen käytön tyypit
ERC 10, 11	Pitkäikäisten esineiden ja materiaalien laaja ulko- ja sisäkäyttö

2.1 Työntekijöiden altistumisen hallinta

Tuotteen ominaisuudet

MEASE-analyysin perusteella aineen ominaisen päästöpotentiaalin mahdollisuus on yksi tärkeimpiä altistumisen tekijöitä. Tämän vuoksi MEASE-työkaluun on määritetty nk. fugasiteettiluokka. Kun työtehtävässä on kyse kiinteiden aineiden käsittely ympäristön lämpötilassa, fugasiteetti perustuu ko. aineen pölyävytyteen. Kun työtehtävässä on kyse kuuman metallin käsittelystä, fugasiteetti perustuu lämpötilaan, jolloin otetaan huomioon prosessin lämpötila ja aineen sulamispiste. Kolmas ryhmä eli vaativat hiontatyöt perustuvat aineen ominaisen päästön asemesta hionnan tasoon.

PROC	Käyttö valmisteessa	Sisältö valmisteessa	Fyysinen muoto	Päästöpotentiaali
PROC 22, 23, 25, 27a	ei rajoitettu		kiinteä/jauhe, sulatettu	suuri
PROC 24	ei rajoitettu		kiinteä/jauhe	suuri
Kaikki muut sovellettavat PROC:t	ei rajoitettu		kiinteä/jauhe	pieni

Käytetyt määrät

Työvuoro kohtaisesti käsiteltävän määrän ei katsota tässä skenaariossa vaikuttavan sellaisenaan altistumiseen. Sen sijaan käyttöskalan yhdistelmä (teollinen v. ammatillinen) ja eristysen/automaation taso (PROC:n mukaan) on pääasiallinen tekijä määritettäessä prosessin ominaista päästöpotentiaalia.

Käytön/altistuksen toistuvuus ja kesto

PROC	Altistuksen kesto
PROC 22	≤ 240 minuuttia
Kaikki muut sovellettavat PROC:t	480 minuuttia (ei rajoitettu)

Inhimilliset tekijät, joihin riskinhallinta ei vaikuta

Työvuoron aikaisen hengitysmäärän oletetaan olevan prosessin kaikissa vaiheissa (PROC-luokkien mukaan) 10 m³/vuoro (8 h).

Muut työntekijöiden altistumiseen vaikuttavat toimintaolosuhteet

Toimintaolosuhteita (esim. prosessin lämpötila ja prosessipaine) ei pidetä tehdyissä prosesseissa oleellisina työperäisen altistumisen arvioinnissa. Kun prosessin vaiheissa on kyse suhteellisen korkeista lämpötiloista (ts. PROC 22, 23, 25), MEASE-työkalulla tehty altistumisen arviointi perustuu kuitenkin prosessin lämpötilan ja sulamispisteen väliseen suhteeseen. Koska tapahtumaan liittyvien lämpötilojen odotetaan vaihtelevan teollisuudessa, altistumisen estimoinnissa valittiin korkein suhde pahimman tapauksen olettamukseksi. Näin ollen kaikki prosessilämpötilat katetaan automaattisesti tässä altistumisskenaariossa PROC-luokille 22, 23 ja 25.

Prosessitasolla (päästölähteen) tasolla toteutettavat tekniset olosuhteet ja toimenpiteet päästöjen ehkäisemiseksi

Prosessitasolla prosessien riskienhallintatoimia (esim. päästölähteen eristäminen) ei yleensä tarvita.

Tekniset toimenpiteet yksittäiseen työntekijään kohdistuvien päästöjen lähteiden hajonnan hallitsemiseksi				
PROC	Erottamisen taso	Paikalliset valvontatoimet (LC)	LC-toimien tehokkuus (MEASE:n mukaan)	Lisätietoja
PROC 7, 17, 18	Kaikki potentiaalisesti tarvittavat toimenpiteet työntekijöiden eristämiseksi päästölähteestä esitetään yllä kohdassa "Käytön/altistuksen toistuvuus ja kesto". Alistuksen kesto voidaan vähentää esimerkiksi rakentamalla tuuletetut (positiivinen paine) valvomot tai poistamalla työntekijä ko. altistuksen sisältävistä työskentelypaikoista.	yleinen ilmanvaihto	17 %	-
PROC 19		ei koske tuotetta	ei koske tuotetta	-
PROC 22, 23, 24, 25, 26, 27a		paikallinen poistoilmanvaihto	78 %	-
Kaikki muut sovellettavat PROC:t		ei tarvita	ei koske tuotetta	-

Organisatoriset toimenpiteet päästöjen, hajonnan ja altistumisen estämiseksi tai rajoittamiseksi
Vältettävä aineen hengittämistä tai nielemistä. Aineen turvallisen käsittelyn varmistamiseksi tarvitaan yleisiä työhygieniia edistäviä toimenpiteitä. Näihin toimiin sisältyvät hyvä henkilökohtainen ja yleinen siisteys (ts. säännöllinen puhdistus sopivilla puhdistuslaitteilla), aterioinnin ja tupakoinnin välttäminen työpaikalla, normien mukaisten työvaatteiden ja -jalkineiden pitäminen, jos alla ei ole toisin mainittu. Työvuoron päätteeksi on käytävä suihkussa ja vaihdettava vaatteet. Saastuneita vaatteita ei saa käyttää kotona. Pölyä ei saa puhalttaa pois paineilmalla.

Henkilökohtaiseen suojaan, hygieniian ja terveyden arviointiin liittyvät olosuhteet ja toimenpiteet				
PROC	Tarvittavien hengityksensuojaimen (RPE) määrittäminen	RPE:n tehokkuus (määritetty suojauskertoimen, APF)	Tarvittavien käsineiden määrittäminen	Muut henkilösuojaimet (PPE)
PROC 22, 24, 27a	FFP1-naamari	APF=4	Koska CaO luokitellaan ihoa ärsyttäväksi, suojakäsineiden pitäminen on pakollista prosessin kaikissa vaiheissa.	Silmien suojausvälineitä (esim. suojalasit tai visiirit) on käytettävä, ellei mahdollista silmäkosketusta voida sulkea pois sovelluksen luonteen tai käyttötavan perusteella (ts. suljetulla prosessilla). Lisäksi on pidettävä tarpeen mukaan kasvosuojaimia, suojavaatetusta ja turvakengistä.
Kaikki muut sovellettavat PROC:t	ei tarvita	ei koske tuotetta		

Kaikkia yllä määritettyjä hengityksensuojaimia on käytettävä vain, jos seuraavat periaatteet pätevät samanaikaisesti: Työn kesto (ks. yllä kohta "Altistuksen kesto") tulee määrittää vastaamaan työntekijän fysiologista rasitusta, joka seuraa hengityksensuojaimen aiheuttamasta hengitysvastuksesta ja pään alan sulkemisesta johtuvasta lisääntyneestä lämpörasituksesta. Lisäksi on otettava huomioon, että hengityksensuojaimesta johtuen työntekijä pystyy käyttämään työkaluja ja kommunikoimaan rajoitetummin.

Edellä kuvatuista syistä johtuen työntekijän (i) tulee olla terve (ottaen erityisesti huomioon terveysongelmat, joihin hengityksensuojaimen käyttö vaikuttaa), (ii) kasvonpiirteiden tulee olla sellaiset, että naamariin ei jää ilmapuotoja aiheuttavia rakoja (esim. arvet ja parta). Yllä suositellut laitteet, jotka perustuvat kasvojen alan tiiviiseen suojaukseen, eivät takaa riittävä suojaa, jos ne eivät asetu tiiviisti kasvoja vasten.

Työnantajan ja yksityisyrityksien lakisääteisenä velvollisuutena on varmistaa asianmukaisten ja toimintakuntoisten hengityksensuojaimien käyttö työpaikalla. Siksi heidän on määritettävä ja dokumentoitava asianmukaiset hengityksensuojaimien käyttöä koskevat menettelytavat, joihin sisältyy myös työntekijöiden kouluttaminen.

Yhteenveto eri hengityksensuojaimien suojauskertoimista (BS EN 529:2005:n mukaan) löytyy MEASE-sanastosta.

2.2 Ympäristön altistumisen valvonta

Käytetyt määrät

Päivä- ja vuosimäärää käyttökohdetta kohti (pistelähteissä) ei pidetä pääasiallisena tekijänä ympäristön altistumisessa.

Käytön toistuvuus ja kesto

Hetkelisesti (< 12 kertaa/vuosi) tai jatkuva käyttö/päästö

Ympäristötekijät, joihin riskinhallinta ei vaikuta				
Vastaanottavan pintaveden virtausnopeus: 18 000 m ³ /päivä				
Muut ympäristön altistumiseen vaikuttavat toimintaolosuhteet				
Jäteveden purkauspäästö: 2 000 m ³ /päivä				
Tekniset olosuhteet ja toimenpiteet, joilla vähennetään tai rajoitetaan aineen vapautumista sekä päästöjä ilmaan ja maaperään				
Ympäristöä koskevilla riskienhallinnan lisätoimenpiteillä pyritään estämään kalkkiliuosten pääsyä jätevesiin tai pintavesiin, mikäli ko. päästöjen voidaan olettaa aiheuttavan merkittäviä muutoksia pH-arvossa. Kun liuosta pääsee vesistöön, tarvitaan pH-arvon säännöllistä tarkkailua. Yleensä päästöt on toteutettava siten, että vastaanottavien pintavesien pH-muutokset minimoidaan (esim. neutraloimalla). Yleensä useimmat vesiympäristön organismit pystyvät sietämään pH-arvoja välillä 6-9. Tämä näkyy myös vesiympäristön organismeja käsittelevissä OECD-standarditestikuvauksissa. Peruste tälle riskienhallintatoimelle löytyy johdanto-osasta.				
Jätteisiin liittyvät olosuhteet ja toimenpiteet				
Kalkista kertyvä kiinteä teollisuusjäte tulee käyttää uudelleen tai johtaa teolliseen jäteveeteen ja tarvittaessa neutraloitava jatkokäsittelyssä.				
3. Altistumisen estimointi ja viittaus altistumislähteeseen				
Työperäinen altistuminen				
Hengitysaltistumista analysoitiin altistumisen arviointityökalulla (MEASE). Riskinluonnehinnan suhdeluku saadaan tarkemman altistumisenestimoinnin ja vastaavan johdetun vaikutuksettomien tason laskennan tuloksena, ja turvallisen käytön kannalta suhdeluvun on oltava alle Hengitysaltistumisen osalta riskinluonnehinnan suhdeluku perustuu tuotteen CaO johdettuun vaikutuksettomien tasoon 1 mg/m ³ (hienojakeisena pölynä) ja vastaavaan hengitysaltistumisarvioon, joka on johdettu MEASE-työkalulla (hengitettävänä pölynä). Näin ollen riskinluonnehinnan suhdeluku sisältää lisävarmuusvaran, koska hengitettävä osuus on EN 481:n mukaisesti hienojakeisen osuuden aliosuus.				
PROC	Hengitysaltistumisen arviointiin käytettävä menetelmä	Hengitysaltistumisarvio (riskinluonnehinnan suhdeluku)	Ihoaltistumisen arviointiin käytettävä menetelmä	Ihoaltistumisarvio (riskinluonnehinnan suhdeluku)
PROC 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8a, 8b, 9, 10, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27a, 27b	MEASE	< 1 mg/m ³ (0,01 – 0,83)	Koska CaO luokitellaan ihoa ärsyttäväksi, ihon altistuminen on minimoitava siinä määrin kuin se on teknisesti toteutettavissa. Ihovaikutuksille ei ole johdettu vaikutuksettomien tason arvoa. Näin ollen ihoaltistumista ei arvioida tässä altistumisskenaariossa.	
Ympäristöpäästöt				
Ympäristön altistumisen analyysi koskee vain vesiympäristöä, soveltuvin osin mukaan lukien kunnalliset/teollisuuden jätevedenkäsittelylaitokset, koska CaO-päästöt sen elinkierron eri vaiheissa (tuotanto ja käyttö) koskevat ensisijaisesti (jäte)vettä. Vesiympäristöön liittyvä vaikutus ja riskianalyysi koskevat vain vaikutusta organismeihin/ekojärjestelmiin, kun syynä ovat OH- päästöihin liittyvät mahdolliset pH-muutokset, jolloin Ca ²⁺ :n myrkyllisyys on todennäköisesti merkityksetön verrattuna (mahdolliseen) pH-vaikutukseen. Skenaarioissa käsitellään arviointia vain paikallisella tasolla, mukaan lukien kunnalliset jätevedenpuhdistuslaitokset tai, soveltuvin osin teollisen jäteveden puhdistamot, sekä tuotannon että teollisen käytön osalta siltä osin kuin vaikutusten voidaan olettaa ilmenevän paikallisella tasolla. Suuri liukenevuus veteen ja hyvin vähäinen höyrypaine merkitsevät, että CaO esiintyy pääasiassa vedessä. Merkittäviä päästöjä tai altistumista ilmalle ei CaO -aineen vähäisen höyrypaineen johdosta odoteta. Merkittäviä päästöjä tai altistumista maaperälle ei odoteta ilmenevän tässä altistumisskenaariossa. Vesiympäristöön liittyvä altistumisanalyysi koskee siksi vain mahdollisia pH-muutoksia kunnallisten jätevedenkäsittelylaitosten tuottamissa jätevesissä ja pintavesissä liittyen OH- päästöihin paikallisella tasolla. Altistumisanalyysi tehdään arvioimalla tuloksena oleva vaikutus pH-arvoon: pintaveden pH ei saa olla yli 9.				
Ympäristöpäästöt	CaO -aineen valmistuksen seurauksena voi mahdollisesti esiintyä päästöjä vesiympäristöön ja paikallista CaO-pitoisuuden lisääntymistä, ja siten vaikutusta vesiympäristön pH-arvoon. Kun pH:ta ei neutraloida, CaO-tuotantopaikkojen jätevesipäästöt voivat vaikuttaa vastaanottavan vesistön pH-arvoon. Jätevesien pH mitataan normaalisti hyvin usein ja neutralointi voidaan toteuttaa helposti, kuten kansallisessa lainsäädännössä usein edellytetään.			
Altistumispuiteisuus jäteveden puhdistamossa	CaO-valmistuksen jätevesipäästöt ovat epäorgaanista jätevesivirtausta, ja siksi biologista käsittelyä ei tehdä. Tästä syystä CaO-valmistuspaikkojen jätevesipäästöjä ei normaalisti käsitellä biologisissa jätevedenpuhdistuslaitoksissa, mutta niitä voidaan käyttää näissä laitoksissa käsiteltävien happamien jätevesivirtausten pH-kontrolliin.			
Altistumispuiteisuus pelagisessa vedessä	Kun CaO pääsee pintaveteen, sorptio hiukkasaineeseen ja sedimenttiin on merkityksetöntä. Kun kalkkiaineesta päästetään pintaveteen, pH saattaa nousta, mikä riippuu veden puskurikapasiteetista. Mitä suurempi veden puskurikapasiteetti on, sitä vähäisempi on vaikutus pH-arvoon. Yleensä puskurikapasiteetin vaikutusta luonnonvesien happamuuden tai emäksisyyden muutoksiin säädellään hiilidioksidin (CO ₂), bikarbonaatti-ionin (HCO ₃ ⁻) ja karbonaatti-ionin (CO ₃ ²⁻) välisellä tasapainolla.			
Altistumispuiteisuus sedimenteissä	Sedimentti ei kuulu tämän altistumisskenaariota piiriin, koska sitä ei pidetä CaO -aineen kannalta olennaisena: kun CaO pääsee veteen, sorptio sedimenttihiukkasiin on vähäistä.			

Altistumisпитoisuudet maaperässä ja pohjavedessä	Maaperä ei kuulu tämän altistumisskenaariion piiriin, koska sitä ei pidetä tässä olennaisena.
Altistumisпитoisuus ilmassa	Ilma ei kuulu tämän kemikaaliturvallisuusarvioinnin piiriin, koska sitä ei pidetä CaO -aineen kannalta olennaisena: kun CaO pääsee ilmaan veden yhteydessä aerosolina, aines reagoi CO ₂ :n (tai muiden happojen) kanssa ja neutraloituu HCO ₃ ⁻ :ksi ja Ca ²⁺ :ksi. Siten suolat (esim. kalsium(bi)karbonaatti) huuhtoutuvat pois ilmasta ja neutraloidut CaO-päästöt päätyvät ilman asemesta suurelta osin maaperään ja veteen.
Ravintoketjulle merkityksellinen altistumisпитoisuus (sekundaari myrkyllisyys)	Biokertyminen organismeihin ei ole CaO -aineelle merkityksellistä: tästä syystä ei tarvita sekundaarin myrkyllisyyden riskianalyyseja.

4. Jatkokäyttäjälle tarkoitetut ohjeet altistumisskenaariossa määritettyjen rajojen noudattamisen arvioinnista

Työperäinen altistuminen

Jatkokäyttäjä toimii altistumisskenaariossa määritettyjen rajojen puitteissa, jos joko edellä kuvatut, ehdotetut riskienhallintatoimet toteutetaan, tai jatkokäyttäjä voi itse osoittaa, että hänen toimintaolosuhteensa ja toteutetut riskienhallintatoimet ovat riittävät. Tämä on tehtävä näyttämällä, että ne rajoittavat hengitys- ja ihoaltistumista tasolle, joka on vastaavan, alla mainitun vaikutuksettoman tason alapuolella (olettaen, että ko. prosessit ja toiminnot sisältyvät yllä lueteltuihin PROC-luokkiin). Jos mittauksia ei ole saatavana, jatkokäyttäjä voi arvioida asiaan liittyvän altistumisen käyttämällä soveltuvaa skaalaustyökalua kuten MEASE (www.ebrc.de/mease.html). Käytettävän aineksen pölyisyys voidaan määrittää MEASE-sanaston perusteella. Esimerkiksi aineet, joiden pölyisyys on pyörivään rumpuun perustuvan menetelmän mukaan alle 2,5 %, määritetään "vähän pölyäviksi", ja aineet, joiden pölyisyys on vastaavan menetelmän mukaan alle 10 %, määritetään "kohtalaisen pölyäviksi" ja aineet, joiden pölyisyys on ≥10 %, määritetään "erittäin pölyäviksi".

Johdettu vaikutukseton taso: 1 mg/m^3 (hienojakeista pölyä)

Tärkeä huomautus: Jatkokäyttäjän on otettava huomioon, että edellä mainitun pitkäaikaisen johdetun vaikutuksettoman tason lisäksi tasolla 4 mg/m^3 on olemassa akuuttien vaikutusten johdettu vaikutukseton taso. Todistamalla käytön turvallisuus verrattaessa altistumisarvioita pitkäaikaiseen johdetun vaikutuksettoman tason annokseen, katetaan samalla akuutti johdetun vaikutuksettoman tason annoksen arviointi (R.14-ohjeistuksen mukaan akuutit altistumistasot voidaan johtaa kertomalla pitkäaikaisen altistumisen arviot kertoimella 2). Käytettäessä MEASE-työkalua altistumisarvioiden johtamiseen, on huomattava, että altistumisen keston pitää koskea riskienhallintatoinena vain puolta työvuoroa, (mikä johtaa 40 % altistumisen alenemiseen).

Ympäristön altistuminen

Jos toimipaikka ei täytä altistumisskenaariossa määritettyä turvallisen käytön rajoja, tarkemman paikkakohtaisen arvion toteuttamiseksi suositellaan tasoittain etenevää menettelyä. Tällaista arviota varten suositellaan seuraavaa vaiheittaista menettelytapaa.

Taso 1: selvitetään jäteveden pH-tiedot ja CaO-vaikutus pH-tulokseen. Jos pH on yli 9 ja syynä on pääosin kalkki, turvallinen käyttö on todistettava lisätoimenpitein.

Taso 2a: selvitetään vastaanottavan vesistön pH purkukohdan luona. Vastaanottavan vesistön pH ei saa olla yli 9. Jos mittauksia ei ole saatavana, joen pH-arvo voidaan laskea seuraavasti:

$$pH_{joki} = \log \left[\frac{Q_{jätevesi} \cdot 10^{pH_{jätevesi}} + Q_{jokiylävirta} \cdot 10^{pH_{ylävirtajoki}}}{Q_{jokiylävirta} + Q_{jätevesi}} \right]$$

(Yht

1)

Jossa:

$Q_{jätevesi}$ tarkoittaa jäteveden virtausta ($\text{m}^3/\text{päivä}$)

$Q_{jokiylävirta}$ tarkoittaa ylävirran virtausmäärää ($\text{m}^3/\text{päivä}$)

$pH_{jätevesi}$ tarkoittaa jäteveden pH-arvoa

$pH_{ylävirtajoki}$ tarkoittaa purkukohdan yläpuolisen osuuden pH-arvoa

Huomaa, että alussa voidaan käyttää oletusarvoina:

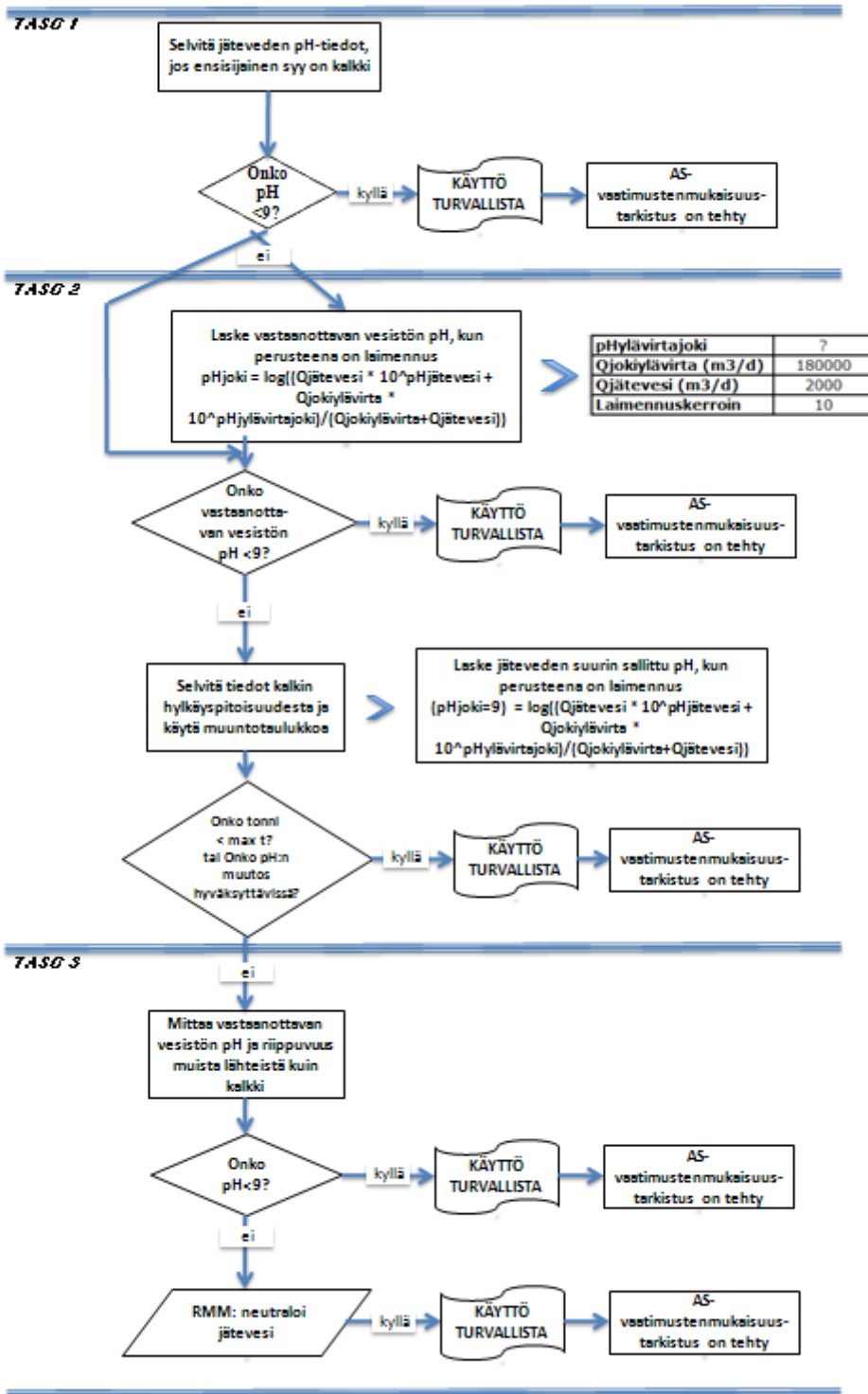
- $Q_{jokiylävirta}$ -virtausmäärä: käytä 10. osaa nykyisestä mittausjakautumasta tai käytä oletusarvoa $18\,000 \text{ m}^3/\text{päivä}$

- Qjätevesi: käytä oletusarvoa 2 000 m³/päivä
- Ylävirran pH:n on suositeltavaa olla mittausarvo. Jos sitä ei ole, käytetään neutraalia pH-arvoa 7, mikäli se vaikuttaa todelliselta.

Tällaista yhtälöä voidaan pitää pahimman tapauksen skenaariona, jossa vesistön olosuhteet ovat standardoidut eivätkä tapauskohtaiset.

Taso 2b: Yhtälöllä 1 voidaan selvittää, mikä jäteveden pH tuottaa vastaanottavassa osuudessa hyväksyttävän pH-tason. Tätä varten joen pH-arvoksi asetetaan 9, ja jäteveden pH lasketaan sen mukaisesti (tarvittaessa käyttäen edellä annettuja oletusarvoja). Koska lämpötila vaikuttaa kalkin liukenevuuteen, jäteveden pH:ta voidaan joutua säätämään tapauskohtaisesti. Kun jäteveden suurin sallittu pH-arvo on selvitetty, oletetaan että kaikki OH⁻ pitoisuudet johtuvat kalkkipäästöstä, eikä huomioon otettavia puskurikapasiteetin olosuhteita ole (tämä on epärealistinen pahimman tapauksen skenario, jota voidaan muuttaa tietojen saatavuuden mukaan). Vuositason suurin sallittu vesistöön päästettävä kalkkikuormitus ilman haitallista vaikutusta vastaanottavan vesistön pH-arvoon lasketaan olettamalla kemiallinen tasapaino. OH⁻ ilmaistuna mooleina/litroina kerrotaan jäteveden keskimääräisellä virtauksella ja jaetaan sitten CaO-moolimassalla.

Taso 3: mitataan vastaanottavan vesistön pH purkukohdan luona. Jos pH on alle 9, käytön turvallisuus on kohtuullisesti osoitettu ja altistumisskenario päättyy tähän. Jos pH on yli 9, on toteutettava riskienhallintatoimet: jätevesi on neutraloitava, millä varmistetaan kalkin turvallinen käyttö tuotannon tai käyttövaiheen aikana.

AS-numero 9.3: Kalkkiaineiden kohtalaisesti pölyävien kiintoaineiden/jauheiden valmistus ja teolliset käyttökohteet

Työntekijöiden käyttötilanteita koskevan altistumisskenaariot muoto (1)

1. Otsikko

Vapaavalintainen tiivis otsikko	Kalkkiaineiden kohtalaisesti pölyävien kiintoaineiden/jauheiden valmistus ja teolliset käyttökohteet
Käyttökuvaajaan perustuva järjestelmällinen otsikko	SU3, SU1, SU2a, SU2b, SU4, SU5, SU6a, SU6b, SU7, SU8, SU9, SU10, SU11, SU12, SU13, SU14, SU15, SU16, SU17, SU18, SU19, SU20, SU23, SU24 PC1, PC2, PC3, PC7, PC8, PC9a, PC9b, PC11, PC12, PC13, PC14, PC15, PC16, PC17, PC18, PC19, PC20, PC21, PC23, PC24, PC25, PC26, PC27, PC28, PC29, PC30, PC31, PC32, PC33, PC34, PC35, PC36, PC37, PC38, PC39, PC40 AC1, AC2, AC3, AC4, AC5, AC6, AC7, AC8, AC10, AC11, AC13 (käytettävät PROC- ja ERC-luokat ovat alla osassa 2)
Katetut prosessit, tehtävät ja/tai toimet	Katetut prosessit, tehtävät ja/tai toimet esitetään alla osassa 2.
Arviointimenetelmä	Hengitysaltistumista koskeva arviointi perustuu altistumisen arviointityökaluun (MEASE).

2. Toimintaolosuhteet ja riskienhallintatoimet

PROC/ERC	REACH-määrittäminen	Liittyvät tehtävät
PROC 1	Käyttö suljetussa prosessissa. Ei altistumisen todennäköisyyttä	Lisätietoja on tietovaatimuksia ja kemikaaliturvallisuusarvioita koskevassa ECHA-ohjeistuksessa, Luku R.12: Käyttökuvaajajärjestelmä (ECHA-2010-G-05-EN).
PROC 2	Käyttö suljetussa jatkuvassa prosessissa, jossa esiintyy satunnaista hallittua altistumista.	
PROC 3	Käyttö suljetussa eräprosessissa (synteesi tai formulointi)	
PROC 4	Käyttö panosprosesseissa ja muissa prosesseissa (synteesi), joissa on altistumisen mahdollisuus.	
PROC 5	Sekoittaminen seosten ja esineiden formulointiin liittyvissä panosprosesseissa (monivaiheinen ja/tai merkittävä kosketus)	
PROC 7	Teollinen ruiskuttaminen	
PROC 8a	Aineen tai valmisteiden siirtäminen säiliöihin tai säiliöistä yleistiloissa	
PROC 8b	Aineen tai valmisteiden siirtäminen säiliöihin tai säiliöistä erillisissä tiloissa	
PROC 9	Aineen tai valmisteiden siirto pieniin astioihin (erityinen täyttö- ja punnituslinja)	
PROC 10	Levittäminen telalla tai siveltimellä	
PROC 13	Esineiden käsittely kastamalla ja upottamalla	
PROC 14	Valmisteiden tai esineiden tuotanto tabletoimalla, puristamalla, käyttämällä ekstruusiota tai pelletöimällä	
PROC 15	Käyttö laboratorioaineena	
PROC 16	Materiaalin käyttö polttoainelähteenä. Vähäinen altistuminen polttamattomalle tuotteelle on todennäköistä.	
PROC 17	Voitelu suurenergisissä oloissa ja osittain avoimissa prosesseissa	
PROC 18	Voitelu suurenergisissä oloissa	
PROC 19	Käsinsekoitus, suora ihokosketus, ja käytettävissä vain henkilökohtaiset suojavarusteet	
PROC 22	Mahdollisesti suljetut prosessit (mineraalien/metallien käsittely) korkeassa lämpötilassa Teollisuus	
PROC 23	Avoimet prosessit ja siirrot (mineraalien/metallien käsittely) korkeassa lämpötilassa	
PROC 24	Materiaalien ja/tai esineiden osana olevien aineiden suurenerginen käsittely	

PROC 25	Muut tulityöt metallin käsittelyssä	
PROC 26	Kiinteiden epäorgaanisten aineiden käsittely ympäristön lämpötilassa	
PROC 27a	Metallijauheiden valmistus (kuumamenetelmät)	
PROC 27b	Metallijauheiden valmistus (märkämenetelmät)	
ERC 1-7, 12	Valmistus, formulointi ja kaikki teollisen käytön tyypit	
ERC 10, 11	Pitkäikäisten esineiden ja materiaalien laaja ulko- ja sisäkäyttö	

2.1 Työntekijöiden altistumisen hallinta

Tuotteen ominaisuudet

MEASE-analyysin perusteella aineen ominaisen päästöpotentiaalin mahdollisuus on yksi tärkeimpiä altistumisen tekijöitä. Tämän vuoksi MEASE-työkaluun on määritetty nk. fugasiteettiluokka. Kun työtehtävässä on kyse kiinteiden aineiden käsittely ympäristön lämpötilassa, fugasiteetti perustuu ko. aineen pölyävytyteen. Kun työtehtävässä on kyse kuuman metallin käsittelystä, fugasiteetti perustuu lämpötilaan, jolloin otetaan huomioon prosessin lämpötila ja aineen sulamispiste. Kolmas ryhmä eli vaativat hiontatyöt perustuvat aineen ominaisen päästön asemesta hionnan tasoon.

PROC	Käyttö valmisteessa	Sisältö valmisteessa	Fyysinen muoto	Päästöpotentiaali
PROC 22, 23, 25, 27a	ei rajoitettu		kiinteä/jauhe, sulatettu	suuri
PROC 24	ei rajoitettu		kiinteä/jauhe	suuri
Kaikki muut sovellettavat PROC:t	ei rajoitettu		kiinteä/jauhe	keskitaso

Käytetyt määrät

Työvuorokohtaisesti käsiteltävän määrän ei katsota tässä skenaariossa vaikuttavan sellaisenaan altistumiseen. Sen sijaan käyttöskalan yhdistelmä (teollinen v. ammatillinen) ja eristysen/automaation taso (PROC:n mukaan) on pääasiallinen tekijä määritettäessä prosessin ominaista päästöpotentiaalia.

Käytön/altistuksen toistuvuus ja kesto

PROC	Altistuksen kesto
PROC 7, 17, 18, 19, 22	≤ 240 minuuttia
Kaikki muut sovellettavat PROC:t	480 minuuttia (ei rajoitettu)

Inhimilliset tekijät, joihin riskinhallinta ei vaikuta

Työvuoron aikaisen hengitysmäärän oletetaan olevan prosessin kaikissa vaiheissa (PROC-luokkien mukaan) 10 m³/vuoro (8 h).

Muut työntekijöiden altistumiseen vaikuttavat toimintaolosuhteet

Toimintaolosuhteita (esim. prosessin lämpötila ja prosessipaine) ei pidetä tehdyissä prosesseissa oleellisina työperäisen altistumisen arvioinnissa. Kun prosessin vaiheissa on kyse suhteellisen korkeista lämpötiloista (ts. PROC 22, 23, 25), MEASE-työkalulla tehty altistumisen arviointi perustuu kuitenkin prosessin lämpötilan ja sulamispisteen väliseen suhteeseen. Koska tapahtumaan liittyvien lämpötilojen odotetaan vaihtelevan teollisuudessa, altistumisen estimoinnissa valittiin korkein suhde pahimman tapauksen olettamukseksi. Näin ollen kaikki prosessilämpötilat katetaan automaattisesti tässä altistumisskenaariossa PROC-luokille 22, 23 ja 25.

Prosessitasolla (päästölähteen) tasolla toteutettavat tekniset olosuhteet ja toimenpiteet päästöjen ehkäisemiseksi

Prosessitasolla prosessien riskienhallintatoimia (esim. päästölähteen eristäminen) ei yleensä tarvita.

Tekniset toimenpiteet yksittäiseen työntekijään kohdistuvien päästöjen lähteiden hajonnan hallitsemiseksi

PROC	Erottamisen taso	Paikalliset valvontatoimet (LC)	LC-toimien tehokkuus (MEASE:n mukaan)	Lisätietoja
PROC 1, 2, 15, 27b	Kaikki potentiaalisesti tarvittavat toimenpiteet työntekijöiden eristämiseksi päästölähteestä esitetään yllä kohdassa "Käytön/altistuksen toistuvuus ja kesto". Alistuksen kesto voidaan vähentää esimerkiksi rakentamalla tuuletetut	ei tarvita	ei koske tuotetta	-
PROC 3, 13, 14		yleinen ilmanvaihto	17 %	-
PROC 19		ei koske tuotetta	ei koske tuotetta	-
Kaikki muut sovellettavat PROC:t		paikallinen poistoilmanvaihto	78 %	-

	(positiivinen paine) valvomot tai poistamalla työntekijä ko. altistuksen sisältävistä työskentelypaikoista.			
Organisatoriset toimenpiteet päästöjen, hajonnan ja altistumisen estämiseksi tai rajoittamiseksi				
Vältettävä aineen hengittämistä tai nielemistä. Aineen turvallisen käsittelyn varmistamiseksi tarvitaan yleisiä työhygieniiaa edistäviä toimenpiteitä. Näihin toimiin sisältyvät hyvä henkilökohtainen ja yleinen siisteys (ts. säännöllinen puhdistus sopivilla puhdistuslaitteilla), aterioinnin ja tupakoinnin välttäminen työpaikalla, normien mukaisten työvaatteiden ja -jalkineiden pitäminen, jos alla ei ole toisin mainittu. Työvuoron päätteeksi on käytävä suihkussa ja vaihdettava vaatteet. Saastuneita vaatteita ei saa käyttää kotona. Pölyä ei saa puhalttaa pois paineilmalla.				
Henkilökohtaiseen suojaan, hygieniaan ja terveyden arviointiin liittyvät olosuhteet ja toimenpiteet				
PROC	Tarvittavien hengityksensuojaimen (RPE) määrittäminen	RPE:n tehokkuus (määritetty suojauskerroin, APF)	Tarvittavien käsineiden määrittäminen	Muut henkilösuojaimet (PPE)
PROC 4, 5, 7, 8a, 8b, 9, 10, 16, 17, 18, 19, 22, 24, 27a	FFP1-naamari	APF=4	Koska CaO luokitellaan ihoa ärsyttäväksi, suojakäsineiden pitäminen on pakollista prosessin kaikissa vaiheissa.	Silmien suojausvälineitä (esim. suojalasit tai visiirit) on käytettävä, ellei mahdollista silmäkosketusta voida sulkea pois sovelluksen luonteen tai käyttötavan perusteella (ts. suljetulla prosessilla). Lisäksi on pidettävä tarpeen mukaan kasvojen suojausvälineitä, suojavaatteita ja turvakengkiä.
Kaikki muut sovellettavat PROC:t	ei tarvita	ei koske tuotetta		
Kaikkia yllä määritettyjä hengityksensuojaimia on käytettävä vain, jos seuraavat periaatteet pätevät samanaikaisesti: Työn kesto (ks. yllä kohta "Altistuksen kesto") tulee määrittää vastaamaan työntekijän fysiologista rasitusta, joka seuraa hengityksensuojaimen aiheuttamasta hengitysvastuksesta ja pään alan sulkemisesta johtuvasta lisääntyneestä lämpörasituksesta. Lisäksi on otettava huomioon, että hengityksensuojaimesta johtuen työntekijä pystyy käyttämään työkaluja ja kommunikoimaan rajoitetummin.				
Edellä kuvatuista syistä johtuen työntekijän (i) tulee olla terve (ottaen erityisesti huomioon terveysongelmat, joihin hengityksensuojaimen käyttö vaikuttaa), (ii) kasvonpiirteiden tulee olla sellaiset, että naamariin ei jää ilmapuotoja aiheuttavia rakoja (esim. arvet ja parta). Yllä suositellut laitteet, jotka perustuvat kasvojen alan tiiviiseen suojaukseen, eivät takaa riittävä suojaa, jos ne eivät asetu tiiviisti kasvoja vasten.				
Työnantajan ja yksityisyrityksien lakisääteisenä velvollisuutena on varmistaa asianmukaisten ja toimintakuntoisten hengityksensuojaimien käyttö työpaikalla. Siksi heidän on määritettävä ja dokumentoitava asianmukaiset hengityksensuojaimien käyttöä koskevat menettelytavat, joihin sisältyy myös työntekijöiden kouluttaminen.				
Yhteenveto eri hengityksensuojaimien suojauskertoimista (BS EN 529:2005:n mukaan) löytyy MEASE-sanastosta.				
2.2 Ympäristön altistumisen valvonta				
Käytetyt määrät				
Päivä- ja vuosimäärää käyttökohdetta kohti (pistelähteissä) ei pidetä pääasiallisena tekijänä ympäristön altistumisessa.				
Käytön toistuvuus ja kesto				
Hetkellisesti (< 12 kertaa/vuosi) tai jatkuva käyttö/päästö				
Ympäristötekijät, joihin riskinhallinta ei vaikuta				
Vastaanottavan pintaveden virtausnopeus: 18 000 m³/päivä				
Muut ympäristön altistumiseen vaikuttavat toimintaolosuhteet				
Jäteveden purkauspäästö: 2 000 m³/päivä				
Tekniset olosuhteet ja toimenpiteet, joilla vähennetään tai rajoitetaan aineen vapautumista sekä päästöjä ilmaan ja maaperään				
Ympäristöä koskevilla riskienhallinnan lisätoimenpiteillä pyritään estämään kalkkiliuosten pääsyä jätevesiin tai pintavesiin, mikäli ko. päästöjen voidaan olettaa aiheuttavan merkittäviä muutoksia pH-arvossa. Kun liuosta pääsee vesistöön, tarvitaan pH-arvon säännöllistä tarkkailua. Yleensä päästöt on toteutettava siten, että vastaanottavien pintavesien pH-muutokset minimoidaan (esim. neutraloimalla). Yleensä useimmat vesiympäristön organismit pystyvät sietämään pH-arvoja välillä 6-9. Tämä näkyy myös vesiympäristön organismeja käsittelevissä OECD-standarditestikuvauksissa. Peruste tälle riskienhallintatoimelle löytyy johdanto-osasta.				
Jätteisiin liittyvät olosuhteet ja toimenpiteet				
Kalkista kertyvä kiinteä teollisuusjäte tulee käyttää uudelleen tai johtaa teolliseen jäteveeseen ja tarvittaessa neutraloitava				

jatkokäsittelyssä.

3. Altistumisen estimointi ja viittaus altistumislähteeseen

Työperäinen altistuminen

Hengitysaltistumista analysoitiin altistumisen arviointityökalulla (MEASE). Riskinluonnehinnan suhdeluku saadaan tarkemman altistumisenestimoinnin ja vastaavan johdetun vaikutuksettomien tason laskennan tuloksena, ja turvallisen käytön kannalta suhdeluvun on oltava alle 1. Hengitysaltistumisen osalta riskinluonnehinnan suhdeluku perustuu tuotteen CaO johdettuun vaikutuksettomaan tasoon 1 mg/m³ (hienojakeisena pölynä) ja vastaavaan hengitysaltistumisarvioon, joka on johdettu MEASE-työkalulla (hengitettävänä pölynä). Näin ollen riskinluonnehinnan suhdeluku sisältää lisävarmuusvaran, koska hengitettävä osuus on EN 481:n mukaisesti hienojakeisen osuuden aliosuus.

PROC	Hengitysaltistumisen arviointiin käytettävä menetelmä	Hengitysaltistumisarvio (riskinluonnehinnan suhdeluku)	Ihoaltistumisen arviointiin käytettävä menetelmä	Ihoaltistumisarvio (riskinluonnehinnan suhdeluku)
PROC 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8a, 8b, 9, 10, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 22, 23, 24, 25, 26, 27a, 27b	MEASE	< 1 mg/m ³ (0,01 – 0,88)	Koska CaO luokitellaan ihoa ärsyttäväksi, ihon altistuminen on minimoitava siinä määrin kuin se on teknisesti toteutettavissa. Ihovaikutuksille ei ole johdettu vaikutuksettomien tason arvoa. Näin ollen ihoaltistumista ei arvioida tässä altistumisskenaariossa.	

Ympäristöpäästöt

Ympäristön altistumisen analyysi koskee vain vesiympäristöä, soveltuvin osin mukaan lukien kunnalliset/teollisuuden jätevedenkäsittelylaitokset, koska CaO-päästöt sen elinkierron eri vaiheissa (tuotanto ja käyttö) koskevat ensisijaisesti (jäte)vetä. Vesiympäristöön liittyvä vaikutus ja riskianalyysi koskevat vain vaikutusta organismeihin/ekojärjestelmiin, kun syynä ovat OH- päästöihin liittyvät mahdolliset pH-muutokset, jolloin Ca²⁺:n myrkyllisyys on todennäköisesti merkityksetön verrattuna (mahdolliseen) pH-vaikutukseen. Skenaarioissa käsitellään arviointia vain paikallisella tasolla, mukaan lukien kunnalliset jätevedenpuhdistuslaitokset tai, soveltuvin osin teollisen jäteveden puhdistamot, sekä tuotannon että teollisen käytön osalta siltä osin kuin vaikutusten voidaan olettaa ilmenevän paikallisella tasolla. Suuri liukenevuus veteen ja hyvin vähäinen höyrypaine merkitsevät, että CaO esiintyy pääasiassa vedessä. Merkittäviä päästöjä tai altistumista ilmalle ei CaO -aineen vähäisen höyrypaineen johdosta odoteta. Merkittäviä päästöjä tai altistumista maaperälle ei odoteta ilmenevän tässääkään altistumisskenaariossa. Vesiympäristöön liittyvä altistumisanalyysi koskee siksi vain mahdollisia pH-muutoksia kunnallisten jätevedenkäsittelylaitosten tuottamissa jätevesissä ja pintavesissä liittyen OH- päästöihin paikallisella tasolla. Altistumisanalyysi tehdään arvioimalla tuloksena oleva vaikutus pH-arvoon: pintaveden pH ei saa olla yli 9.

Ympäristöpäästöt	CaO -aineen valmistuksen seurauksena voi mahdollisesti esiintyä päästöjä vesiympäristöön ja paikallista CaO-pitoisuuden lisääntymistä, ja siten vaikutusta vesiympäristön pH-arvoon. Kun pH:ta ei neutraloida, CaO-tuotantopaikkojen jätevesipäästöt voivat vaikuttaa vastaanottavan vesistön pH-arvoon. Jätevesien pH mitataan normaalisti hyvin usein ja neutralointi voidaan toteuttaa helposti, kuten kansallisessa lainsäädännössä usein edellytetään.
Altistumispuiteolosuhteiden vaikutus jäteveden puhdistamossa	CaO-valmistuksen jätevesipäästöt ovat epäorgaanista jätevesivirtausta, ja siksi biologista käsittelyä ei tehdä. Tästä syystä CaO-valmistuspaikkojen jätevesipäästöt ei normaalisti käsitellä biologisissa jätevedenpuhdistuslaitoksissa, mutta niitä voidaan käyttää näissä laitoksissa käsiteltävien happamien jätevesivirtausten pH-kontrolliin.
Altistumispuiteolosuhteiden vaikutus pelagisessa vedessä	Kun CaO pääsee pintaveteen, sorptio hiukkasaineeseen ja sedimenttiin on merkityksetöntä. Kun kalkkiainesta päästetään pintaveteen, pH saattaa nousta, mikä riippuu veden puskurikapasiteetista. Mitä suurempi veden puskurikapasiteetti on, sitä vähäisempi on vaikutus pH-arvoon. Yleensä puskurikapasiteetin vaikutusta luonnonvesien happamuuden tai emäksisyyden muutoksiin säädellään hiilidioksidin (CO ₂), bikarbonaatti-ionin (HCO ₃ ⁻) ja karbonaatti-ionin (CO ₃ ²⁻) välisellä tasapainolla.
Altistumispuiteolosuhteiden vaikutus sedimenteissä	Sedimentti ei kuulu tämän altistumisskenaariota piiriin, koska sitä ei pidetä CaO -aineen kannalta olennaisena: kun CaO pääsee veteen, sorptio sedimenttihiukkasiin on vähäistä.
Altistumispuiteolosuhteiden vaikutus maaperässä ja pohjavedessä	Maaperä ei kuulu tämän altistumisskenaariota piiriin, koska sitä ei pidetä tässä olennaisena.
Altistumispuiteolosuhteiden vaikutus ilmassa	Ilma ei kuulu tämän kemikaaliturvallisuusarvioinnin piiriin, koska sitä ei pidetä CaO -aineen kannalta olennaisena: kun CaO pääsee ilmaan veden yhteydessä aerosoloina, aines reagoi CO ₂ :n (tai muiden happojen) kanssa ja neutraloituu HCO ₃ ⁻ :ksi ja Ca ²⁺ :ksi. Siten suolat (esim. kalsium(bi)karbonaatti) huuhtoutuvat pois ilmasta ja neutraloidut CaO-päästöt päätyvät ilman asemesta suurelta osin maaperään ja veteen.
Ravintoketjulle merkityksellinen altistumispuiteolosuus (sekundaari myrkyllisyys)	Biokertyminen organismeihin ei ole CaO -aineelle merkityksellistä: tästä syystä ei tarvita sekundaarin myrkyllisyyden riskianalyysia.

4. Jatkokäyttäjälle tarkoitetut ohjeet altistumisskenaariossa määritettyjen rajojen noudattamisen arvioinnista

Työperäinen altistuminen

Jatkokäyttäjä toimii altistumisskenaariossa määritettyjen rajojen puitteissa, jos joko edellä kuvatut, ehdotetut riskienhallintatoimet toteutetaan, tai jatkokäyttäjä voi itse osoittaa, että hänen toimintaolosuhteensa ja toteutetut riskienhallintatoimet ovat riittävät. Tämä on tehtävä näyttämällä, että ne rajoittavat hengitys- ja ihoaltistumista tasolle, joka on vastaavan, alla mainitun vaikutuksettoman tason alapuolella (olettaen, että ko. prosessit ja toiminnot sisältyvät yllä lueteltuihin PROC-luokkiin). Jos mittauksia ei ole saatavana, jatkokäyttäjä voi arvioida asiaan liittyvän altistumisen käyttämällä soveltuvaa skaalaustyökalua kuten MEASE (www.ebrc.de/mease.html). Käytettävän aineksen pölyisyys voidaan määrittää MEASE-sanaston perusteella. Esimerkiksi aineet, joiden pölyisyys on pyörivään rumpuun perustuvan menetelmän mukaan alle 2,5 %, määritetään "vähän pölyäviksi", ja aineet, joiden pölyisyys on vastaavan menetelmän mukaan alle 10 %, määritetään "kohtalaisen pölyäviksi" ja aineet, joiden pölyisyys on ≥ 10 %, määritetään "erittäin pölyäviksi".

Johdettu vaikutukseton taso 1 mg/m^3 (hienojakeista pölyä)

Tärkeä huomautus: Jatkokäyttäjän on otettava huomioon, että edellä mainitun pitkäaikaisen johdetun vaikutuksettoman tason lisäksi tasolla 4 mg/m^3 on olemassa akuuttien vaikutusten johdettu vaikutukseton taso. Todistamalla käytön turvallisuus verrattaessa altistumisarvioita pitkäaikaiseen johdetun vaikutuksettoman tason annokseen, katetaan samalla akuutti johdetun vaikutuksettoman tason annoksen arviointi (R.14-ohjeistuksen mukaan akuutit altistumistasot voidaan johtaa kertomalla pitkäaikaisen altistumisen arviot kertoimella 2). Käytettäessä MEASE-työkalua altistumisarvioiden johtamiseen, on huomattava, että altistumisen keston pitää koskea riskienhallintatoinena vain puolta työvuorua, (mikä johtaa 40 % altistumisen alenemiseen).

Ympäristön altistuminen

Jos toimipaikka ei täytä altistumisskenaariossa määrättyjä turvallisen käytön rajoja, tarkemman paikkakohtaisen arvion toteuttamiseksi suositellaan tasoittain etenevää menettelyä. Tällaista arviota varten suositellaan seuraavaa vaiheittaista menettelytapaa.

Taso 1: selvitetään jäteveden pH-tiedot ja CaO-vaikutus pH-tulokseen. Jos pH on yli 9 ja syynä on pääosin kalkki, turvallinen käyttö on todistettava lisätoimenpitein.

Taso 2a: selvitetään vastaanottavan vesistön pH purkukohdan luona. Vastaanottavan vesistön pH ei saa olla yli 9. Jos mittauksia ei ole saatavana, joen pH-arvo voidaan laskea seuraavasti:

$$pH_{\text{joki}} = \text{Log} \left[\frac{Q_{\text{jätevesi tarkoittaa}} * 10^{pH_{\text{jätevesi tarkoittaa}}} + Q_{\text{jokiylävirta tarkoittaa}} * 10^{pH_{\text{jokiylävirta tarkoittaa}}}}{Q_{\text{jokiylävirta tarkoittaa}} + Q_{\text{jätevesi tarkoittaa}}} \right]$$

(Yht 1)

Jossa:

$Q_{\text{jätevesi}}$ tarkoittaa jäteveden virtausta ($\text{m}^3/\text{päivä}$)

$Q_{\text{jokiylävirta}}$ tarkoittaa ylävirran virtausmäärää ($\text{m}^3/\text{päivä}$)

$pH_{\text{jätevesi}}$ tarkoittaa jäteveden pH-arvoa

$pH_{\text{jokiylävirta}}$ tarkoittaa purkukohdan yläpuolisen osuuden pH-arvoa

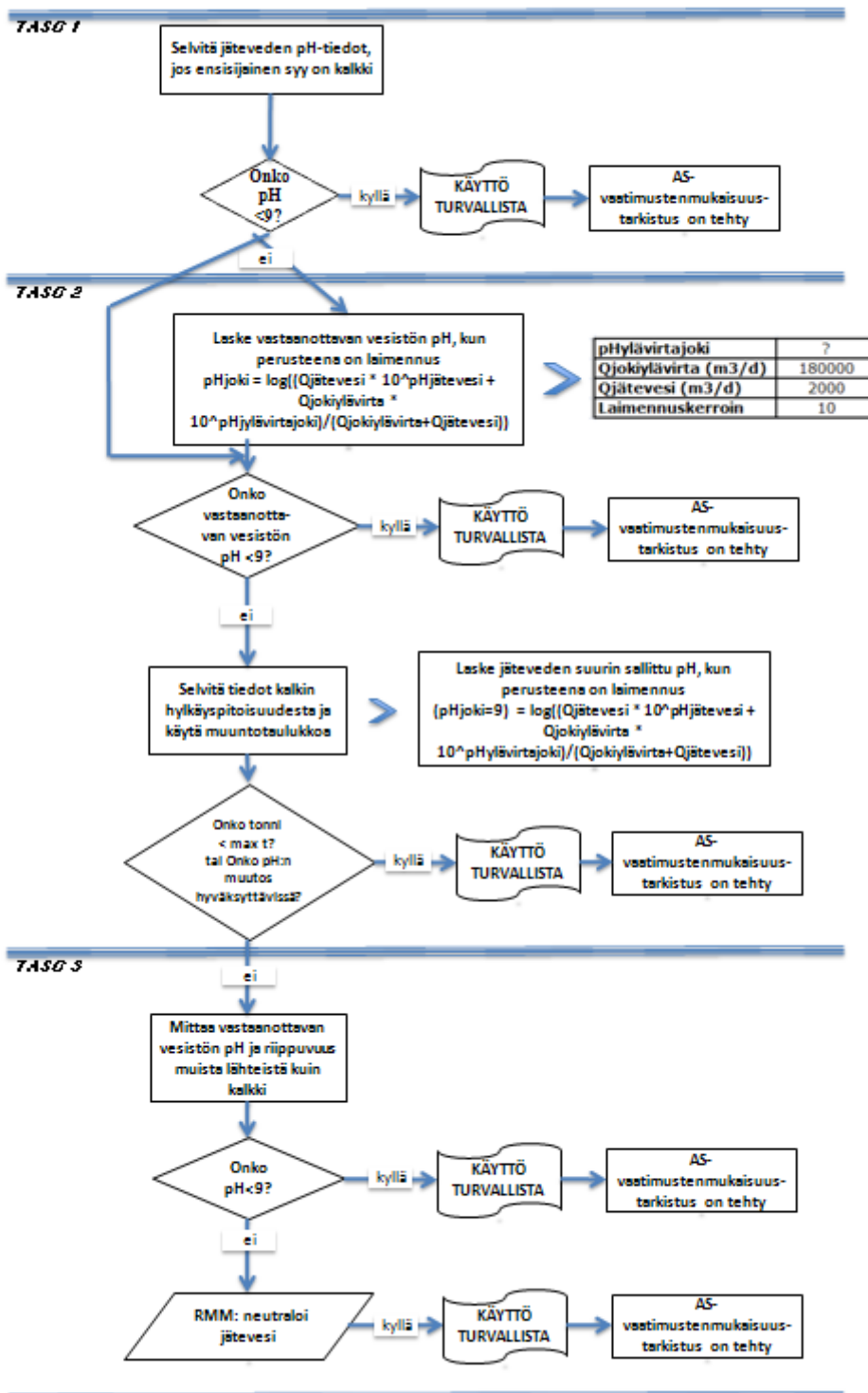
Huomaa, että alussa voidaan käyttää oletusarvoina:

- $Q_{\text{jokiylävirta}}$ -virtausmäärä: käytä 10. osaa nykyisestä mittausjakautumasta tai käytä oletusarvoa $18\,000 \text{ m}^3/\text{päivä}$
- $Q_{\text{jätevesi}}$: käytä oletusarvoa $2\,000 \text{ m}^3/\text{päivä}$
- Ylävirran pH:n on suositeltavaa olla mittausarvo. Jos sitä ei ole, käytetään neutraalia pH-arvoa 7, mikäli se vaikuttaa todelliselta.

Tällaista yhtälöä voidaan pitää pahimman tapauksen skenaariona, jossa vesistön olosuhteet ovat standardoidut eivätkä tapauskohtaiset.

Taso 2b: Yhtälöllä 1 voidaan selvittää, mikä jäteveden pH tuottaa vastaanottavassa osuudessa hyväksyttävän pH-tason. Tätä varten joen pH-arvoksi asetetaan 9, ja jäteveden pH lasketaan sen mukaisesti (tarvittaessa käyttäen edellä annettuja oletusarvoja). Koska lämpötila vaikuttaa kalkin liukenevuuteen, jäteveden pH:ta voidaan joutua säätämään tapauskohtaisesti. Kun jäteveden suurin sallittu pH-arvo on selvitetty, oletetaan että kaikki OH- pitoisuudet johtuvat kalkkipäästöistä, eikä huomioon otettavia puskurikapasiteetin olosuhteita ole (tämä on epärealistinen pahimman tapauksen skenaario, jota voidaan muuttaa tietojen saatavuuden mukaan). Vuositason suurin sallittu vesistöön päästettävä kalkkikuormitus ilman haitallista vaikutusta vastaanottavan vesistön pH-arvoon lasketaan olettamalla kemiallinen tasapaino. OH- ilmaistuna mooleina/litroina kerrotaan jäteveden keskimääräisellä virtauksella ja jaetaan sitten CaO-moolimassalla.

Taso 3: mitataan vastaanottavan vesistön pH purkukohdan luona. Jos pH on alle 9, käytön turvallisuus on kohtuullisesti osoitettu ja altistumisskenaario päättyy tähän. Jos pH on yli 9, on toteutettava riskienhallintatoimet: jätevesi on neutraloitava, millä varmistetaan kalkin turvallinen käyttö tuotannon tai käyttövaiheen aikana.

AS-numero 9.4: Kalkkiaineiden erittäin pölyävien kiintoaineiden/jauheiden valmistus ja teolliset käyttökohteet

Työntekijöiden käyttötilanteita koskevan altistumisskenaariot muoto (1)

1. Otsikko

Vapaavalintainen tiivis otsikko	Kalkkiaineiden erittäin pölyävien kiintoaineiden/jauheiden valmistus ja teolliset käyttökohteet
Käyttökuvaajaan perustuva järjestelmällinen otsikko	SU3, SU1, SU2a, SU2b, SU4, SU5, SU6a, SU6b, SU7, SU8, SU9, SU10, SU11, SU12, SU13, SU14, SU15, SU16, SU17, SU18, SU19, SU20, SU23, SU24 PC1, PC2, PC3, PC7, PC8, PC9a, PC9b, PC11, PC12, PC13, PC14, PC15, PC16, PC17, PC18, PC19, PC20, PC21, PC23, PC24, PC25, PC26, PC27, PC28, PC29, PC30, PC31, PC32, PC33, PC34, PC35, PC36, PC37, PC38, PC39, PC40 AC1, AC2, AC3, AC4, AC5, AC6, AC7, AC8, AC10, AC11, AC13 (käytettävät PROC- ja ERC-luokat ovat alla osassa 2)
Katetut prosessit, tehtävät ja/tai toimet	Katetut prosessit, tehtävät ja/tai toimet esitetään alla osassa 2.
Arviointimenetelmä	Hengitysaltistumista koskeva arviointi perustuu altistumisen arviointityökaluun (MEASE).

2. Toimintaolosuhteet ja riskienhallintatoimet

PROC/ERC	REACH-määrittäminen	Liittyvät tehtävät
PROC 1	Käyttö suljetussa prosessissa. Ei altistumisen todennäköisyyttä	Lisätietoja on tietovaatimuksia ja kemikaaliturvallisuusarvioita koskevassa ECHA-ohjeistuksessa, Luku R.12: Käyttökuvaajajärjestelmä (ECHA-2010-G-05-EN).
PROC 2	Käyttö suljetussa jatkuvassa prosessissa, jossa esiintyy satunnaista hallittua altistumista.	
PROC 3	Käyttö suljetussa eräprosessissa (synteesi tai formulointi)	
PROC 4	Käyttö panosprosesseissa ja muissa prosesseissa (synteesi), joissa on altistumisen mahdollisuus.	
PROC 5	Sekoittaminen seosten ja esineiden formulointiin liittyvissä panosprosesseissa (monivaiheinen ja/tai merkittävä kosketus)	
PROC 7	Teollinen ruiskuttaminen	
PROC 8a	Aineen tai valmisteiden siirtäminen säiliöihin tai säiliöistä yleistiloissa	
PROC 8b	Aineen tai valmisteiden siirtäminen säiliöihin tai säiliöistä erillisissä tiloissa	
PROC 9	Aineen tai valmisteiden siirto pieniin astioihin (erityinen täyttö- ja punnituslinja)	
PROC 10	Levittäminen telalla tai siveltimellä	
PROC 13	Esineiden käsittely kastamalla ja upottamalla	
PROC 14	Valmisteiden tai esineiden tuotanto tabletoimalla, puristamalla, käyttämällä ekstruusiota tai pelletöimällä	
PROC 15	Käyttö laboratorioaineena	
PROC 16	Materiaalin käyttö polttoainelähteenä. Vähäinen altistuminen polttamattomalle tuotteelle on todennäköistä.	
PROC 17	Voitelu suurenergisissä oloissa ja osittain avoimissa prosesseissa	
PROC 18	Voitelu suurenergisissä oloissa	
PROC 19	Käsinsekoitus, suora ihokosketus, ja käytettävissä vain henkilökohtaiset suojavarusteet	
PROC 22	Mahdollisesti suljetut prosessit (mineraalien/metallien käsittely) korkeassa lämpötilassa Teollisuus	
PROC 23	Avoimet prosessit ja siirrot (mineraalien/metallien käsittely) korkeassa lämpötilassa	
PROC 24	Materiaalien ja/tai esineiden osana olevien aineiden suurenerginen käsittely	

PROC 25	Muut tulityöt metallin käsittelyssä	
PROC 26	Kiinteiden epäorgaanisten aineiden käsittely ympäristön lämpötilassa	
PROC 27a	Metallijauheiden valmistus (kuumamenetelmät)	
PROC 27b	Metallijauheiden valmistus (märkämenetelmät)	
ERC 1-7, 12	Valmistus, formulointi ja kaikki teollisen käytön tyypit	
ERC 10, 11	Pitkäikäisten esineiden ja materiaalien laaja ulko- ja sisäkäyttö	

2.1 Työntekijöiden altistumisen hallinta

Tuotteen ominaisuudet

MEASE-analyysin perusteella aineen ominaisen päästöpotentiaalin mahdollisuus on yksi tärkeimpiä altistumisen tekijöitä. Tämän vuoksi MEASE-työkaluun on määritetty nk. fugasiteettiluokka. Kun työtehtävässä on kyse kiinteiden aineiden käsittely ympäristön lämpötilassa, fugasiteetti perustuu ko. aineen pölyävytyteen. Kun työtehtävässä on kyse kuuman metallin käsittelystä, fugasiteetti perustuu lämpötilaan, jolloin otetaan huomioon prosessin lämpötila ja aineen sulamispiste. Kolmas ryhmä eli vaativat hiontatyöt perustuvat aineen ominaisen päästön asemesta hionnan tasoon.

PROC	Käyttö valmisteessa	Sisältö valmisteessa	Fyysinen muoto	Päästöpotentiaali
PROC 22, 23, 25, 27a	ei rajoitettu		kiinteä/jauhe, sulatettu	suuri
Kaikki muut sovellettavat PROC:t	ei rajoitettu		kiinteä/jauhe	suuri

Käytetyt määrät

Työvuorokohtaisesti käsiteltävän määrän ei katsota tässä skenaariossa vaikuttavan sellaisenaan altistumiseen. Sen sijaan käyttöskalan yhdistelmä (teollinen v. ammatillinen) ja eristyksen/automaation taso (PROC:n mukaan) on pääasiallinen tekijä määritettäessä prosessin ominaista päästöpotentiaalia.

Käytön/altistuksen toistuvuus ja kesto

PROC	Altistuksen kesto
PROC 7, 8a, 17, 18, 19, 22	≤ 240 minuuttia
Kaikki muut sovellettavat PROC:t	480 minuuttia (ei rajoitettu)

Inhimilliset tekijät, joihin riskinhallinta ei vaikuta

Työvuoron aikaisen hengitysmäärän oletetaan olevan prosessin kaikissa vaiheissa (PROC-luokkien mukaan) 10 m³/vuoro (8 h).

Muut työntekijöiden altistumiseen vaikuttavat toimintaolosuhteet

Toimintaolosuhteita (esim. prosessin lämpötila ja prosessipaine) ei pidetä tehdyissä prosesseissa oleellisina työperäisen altistumisen arvioinnissa. Kun prosessin vaiheissa on kyse suhteellisen korkeista lämpötiloista (ts. PROC 22, 23, 25), MEASE-työkalulla tehty altistumisen arviointi perustuu kuitenkin prosessin lämpötilan ja sulamispisteen väliseen suhteeseen. Koska tapahtumaan liittyvien lämpötilojen odotetaan vaihtelevan teollisuudessa, altistumisen estimoinnissa valittiin korkein suhde pahimman tapauksen olettamukseksi. Näin ollen kaikki prosessilämpötilat katetaan automaattisesti tässä altistumisskenaariossa PROC-luokille 22, 23 ja 25.

Prosessitasolla (päästölähteen) tasolla toteutettavat tekniset olosuhteet ja toimenpiteet päästöjen ehkäisemiseksi

Prosessitasolla prosessien riskienhallintatoimia (esim. päästölähteen eristäminen) ei yleensä tarvita.

Tekniset toimenpiteet yksittäiseen työntekijään kohdistuvien päästöjen lähteiden hajonnan hallitsemiseksi				
PROC	Erottamisen taso	Paikalliset valvontatoimet (LC)	LC-toimien tehokkuus (MEASE:n mukaan)	Lisätietoja
PROC 1	Kaikki potentiaalisesti tarvittavat toimenpiteet työntekijöiden eristämiseksi päästölähteestä esitetään yllä kohdassa "Käytön/altistuksen toistuvuus ja kesto". Alistuksen kesto voidaan vähentää esimerkiksi rakentamalla tuuletetut (positiivinen paine) valvomot tai poistamalla työntekijä ko. altistuksen sisältävistä työskentelypaikoista.	ei tarvita	ei koske tuotetta	-
PROC 2, 3		yleinen ilmanvaihto	17 %	-
PROC 7		integroitu paikallinen poistoilmanvaihto	84 %	-
PROC 19		ei koske tuotetta	ei koske tuotetta	-
Kaikki muut sovellettavat PROC:t		paikallinen poistoilmanvaihto	78 %	-

Organisatoriset toimenpiteet päästöjen, hajonnan ja altistumisen estämiseksi tai rajoittamiseksi				
Vältettävä aineen hengittämistä tai nielemistä. Aineen turvallisen käsittelyn varmistamiseksi tarvitaan yleisiä työhygieniia edistäviä toimenpiteitä. Näihin toimiin sisältyvät hyvä henkilökohtainen ja yleinen siisteys (ts. säännöllinen puhdistus sopivilla puhdistuslaitteilla), aterioinnin ja tupakoinnin välttäminen työpaikalla, normien mukaisten työvaatteiden ja -jalkineiden pitäminen, jos alla ei ole toisin mainittu. Työvuoron päätteeksi on käytävä suihkussa ja vaihdettava vaatteet. Saastuneita vaatteita ei saa käyttää kotona. Pölyä ei saa puhalttaa pois paineilmalla.				

Henkilökohtaiseen suojaan, hygieniiaan ja terveyden arviointiin liittyvät olosuhteet ja toimenpiteet				
PROC	Tarvittavien hengityksensuojaimen (RPE) määrittäminen	RPE:n tehokkuus (määritetty suojauskerroin, APF)	Tarvittavien käsineiden määrittäminen	Muut henkilösuojaimet (PPE)
PROC 1, 2, 3, 23, 25, 27b	ei tarvita	ei koske tuotetta	Koska CaO luokitellaan ihoa ärsyttäväksi, suojakäsineiden pitäminen on pakollista prosessin kaikissa vaiheissa.	Silmien suojausvälineitä (esim. suojalasit tai visiirit) on käytettävä, ellei mahdollista silmäkosketusta voida sulkea pois sovelluksen luonteen tai käyttötavan perusteella (ts. suljetulla prosessilla). Lisäksi on pidettävä tarpeen mukaan kasvosuojaimia, suojavaatetusta ja turvakengkiä.
PROC 4, 5, 7, 8a, 8b, 9, 17, 18,	FFP2-naamari	APF=10		
PROC 10, 13, 14, 15, 16, 22, 24, 26, 27a	FFP1-naamari	APF=4		
PROC 19	FFP3-naamari	APF=20		

Kaikkia yllä määritettyjä hengityksensuojaimia on käytettävä vain, jos seuraavat periaatteet pätevät samanaikaisesti: Työn kesto (ks. yllä kohta "Altistuksen kesto") tulee määrittää vastaamaan työntekijän fysiologista räsitusta, joka seuraa hengityksensuojaimen aiheuttamasta hengitysvastuksesta ja pään alan sulkemisesta johtuvasta lisääntyneestä lämpörasituksesta. Lisäksi on otettava huomioon, että hengityksensuojaimesta johtuen työntekijä pystyy käyttämään työkaluja ja kommunikoimaan rajoitetummin.

Edellä kuvatuista syistä johtuen työntekijän (i) tulee olla terve (ottaen erityisesti huomioon terveysongelmat, joihin hengityksensuojaimen käyttö vaikuttaa), (ii) kasvopiiirteiden tulee olla sellaiset, että naamariin ei jää ilmapuotoja aiheuttavia rakoja (esim. arvet ja parta). Yllä suositellut laitteet, jotka perustuvat kasvojen alan tiiviiseen suojaukseen, eivät takaa riittävä suojaa, jos ne eivät asetu tiiviisti kasvoja vasten.

Työnantajan ja yksityisyritysten lakisääteisenä velvollisuutena on varmistaa asianmukaisten ja toimintakuntoisten hengityksensuojaimien käyttö työpaikalla. Siksi heidän on määritettävä ja dokumentoitava asianmukaiset hengityksensuojaimien käyttöä koskevat menettelytavat, joihin sisältyy myös työntekijöiden kouluttaminen.

Yhteenveto eri hengityksensuojaimien suojauskertoimista (BS EN 529:2005:n mukaan) löytyy MEASE-sanastosta.

2.2 Ympäristön altistumisen valvonta

Käytetyt määrät

Päivä- ja vuosimäärää käyttökohdetta kohti (pistelähteissä) ei pidetä pääasiallisena tekijänä ympäristön altistumisessa.

Käytön toistuvuus ja kesto

Hetkekkisesti (< 12 kertaa/vuosi) tai jatkuva käyttö/päästö

Ympäristötekijät, joihin riskinhallinta ei vaikuta				
Vastaanottavan pintaveden virtausnopeus: 18 000 m³/päivä				
Muut ympäristön altistumiseen vaikuttavat toimintaolosuhteet				
Jäteveden purkausmäärä: 2 000 m³/päivä				
Tekniset olosuhteet ja toimenpiteet, joilla vähennetään tai rajoitetaan aineen vapautumista sekä päästöjä ilmaan ja maaperään				
Ympäristöä koskevilla riskienhallinnan lisätoimenpiteillä pyritään estämään kalkkiliuosten pääsyä jätevesiin tai pintavesiin, mikäli ko. päästöjen voidaan olettaa aiheuttavan merkittäviä muutoksia pH-arvossa. Kun liuosta pääsee vesistöön, tarvitaan pH-arvon säännöllistä tarkkailua. Yleensä päästöt on toteutettava siten, että vastaanottavien pintavesien pH-muutokset minimoidaan (esim. neutraloimalla). Yleensä useimmat vesiympäristön organismit pystyvät sietämään pH-arvoja välillä 6-9. Tämä näkyy myös vesiympäristön organismeja käsittelevissä OECD-standarditestikuvauksissa. Peruste tälle riskienhallintatoimelle löytyy johdanto-osasta.				
Jätteisiin liittyvät olosuhteet ja toimenpiteet				
Kalkista kertyvä kiinteä teollisuusjäte tulee käyttää uudelleen tai johtaa teolliseen jäteveeteen ja tarvittaessa neutraloitava jatkokäsittelyssä.				
3. Altistumisen estimointi ja viittaus altistumlähteeseen				
Työperäinen altistuminen				
Hengitysaltistumista analysoitiin altistumisen arviointityökalulla (MEASE). Riskinluonnehdinnan suhdeluku saadaan tarkemman altistumisenestimoinnin ja vastaavan johdetun vaikutuksettomien tason laskennan tuloksena, ja turvallisen käytön kannalta suhdeluvun on oltava alle 1. Hengitysaltistumisen osalta riskinluonnehdinnan suhdeluku perustuu tuotteen CaO johdettuun vaikutuksettomaan tasoon 1 mg/m³ (hienojakeisena pölynä) ja vastaavaan hengitysaltistumisarvioon, joka on johdettu MEASE-työkalulla (hengitettävänä pölynä). Näin ollen riskinluonnehdinnan suhdeluku sisältää lisävarmuusvaran, koska hengitettävä osuus on EN 481:n mukaisesti hienojakeisen osuuden aliosuus.				
PROC	Hengitysaltistumisen arviointiin käytettävä menetelmä	Hengitysaltistumisarvio (riskinluonnehdinnan suhdeluku)	Ihoaltistumisen arviointiin käytettävä menetelmä	Ihoaltistumisarvio (riskinluonnehdinnan suhdeluku)
PROC 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8a, 8b, 9, 10, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 22, 23, 24, 25, 26, 27a, 27b	MEASE	< 1 mg/m³ (0,01 – 0,96)	Koska CaO luokitellaan ihoa ärsyttäväksi, ihon altistuminen on minimoitava siinä määrin kuin se on teknisesti toteutettavissa. Ihovaikutuksille ei ole johdettu vaikutuksettomien tason arvoa. Näin ollen ihoaltistumista ei arvioida tässä altistumisskenaariossa.	
Ympäristöpäästöt				
Ympäristön altistumisen analyysi koskee vain vesiympäristöä, soveltuvin osin mukaan lukien kunnalliset/teollisuuden jätevedenkäsittelylaitokset, koska CaO-päästöt sen elinkierroon eri vaiheissa (tuotanto ja käyttö) koskevat ensisijaisesti (jäte)vetä. Vesiympäristöön liittyvä vaikutus ja riskianalyysi koskevat vain vaikutusta organismeihin/ekojärjestelmiin, kun syynä ovat OH- päästöihin liittyvät mahdolliset pH-muutokset, jolloin Ca²⁺:n myrkyllisyys on todennäköisesti merkityksellisesti verrattuna (mahdolliseen) pH-vaikutukseen. Skenaarioissa käsitellään arviointia vain paikallisella tasolla, mukaan lukien kunnalliset jätevedenpuhdistuslaitokset tai, soveltuvin osin teollisen jäteveden puhdistamot, sekä tuotannon että teollisen käytön osalta siltä osin kuin vaikutusten voidaan olettaa ilmenevän paikallisella tasolla. Suuri liukenevuus veteen ja hyvin vähäinen höyrypaine merkitsevät, että CaO esiintyy pääasiassa vedessä. Merkittäviä päästöjä tai altistumista ilmalle ei CaO -aineen vähäisen höyrypaineen johdosta odoteta. Merkittäviä päästöjä tai altistumista maaperälle ei odoteta ilmenevän tässä altistumisskenaariossa. Vesiympäristöön liittyvä altistumisanalyysi koskee siksi vain mahdollisia pH-muutoksia kunnallisten jätevedenkäsittelylaitosten tuottamissa jätevesissä ja pintavesissä liittyen OH- päästöihin paikallisella tasolla. Altistumisanalyysi tehdään arvioimalla tuloksena oleva vaikutus pH-arvoon: pintaveden pH ei saa olla yli 9.				
Ympäristöpäästöt	CaO -aineen valmistuksen seurauksena voi mahdollisesti esiintyä päästöjä vesiympäristöön ja paikallista CaO-pitoisuuden lisääntymistä, ja siten vaikutusta vesiympäristön pH-arvoon. Kun pH:ta ei neutraloida, CaO-tuotantopaikkojen jätevesipäästöt voivat vaikuttaa vastaanottavan vesistön pH-arvoon. Jätevesien pH mitataan normaalisti hyvin usein ja neutralointi voidaan toteuttaa helposti, kuten kansallisessa lainsäädännössä usein edellytetään.			
Altistumispuiteisuus jäteveden puhdistamossa	CaO-valmistuksen jätevesipäästöt ovat epäorgaanista jätevesivirtausta, ja siksi biologista käsittelyä ei tehdä. Tästä syystä CaO-valmistuspaikkojen jätevesipäästöjä ei normaalisti käsitellä biologisissa jätevedenpuhdistuslaitoksissa, mutta niitä voidaan käyttää näissä laitoksissa käsiteltävien happamien jätevesivirtausten pH-kontrolliin.			
Altistumispuiteisuus pelagisessa vedessä	Kun CaO pääsee pintaveteen, sorptio hiukkasaineeseen ja sedimenttiin on merkityksellöntä. Kun kalkkiaineesta päästetään pintaveteen, pH saattaa nousta, mikä riippuu veden puskurikapasiteetista. Mitä suurempi veden puskurikapasiteetti on, sitä vähäisempi on vaikutus pH-arvoon. Yleensä puskurikapasiteetin vaikutusta luonnonvesien happamuuden tai emäksisyyden muutoksiin säädelään hiilidioksidin (CO₂), bikarbonaatti-ionin (HCO₃⁻) ja karbonaatti-ionin (CO₃²⁻) välisellä tasapainolla.			
Altistumispuiteisuus sedimenteissä	Sedimentti ei kuulu tämän altistumisskenaariot piiriin, koska sitä ei pidetä CaO -aineen kannalta olennaisena: kun CaO pääsee veteen, sorptio sedimenttihiukkasiin on vähäistä.			

Altistumispiitoisuudet maaperässä ja pohjavedessä	Maaperä ei kuulu tämän altistumisskenaariion piiriin, koska sitä ei pidetä tässä olennaisena.
Altistumispiitoisuus ilmassa	Ilma ei kuulu tämän kemikaaliturvallisuusarvioinnin piiriin, koska sitä ei pidetä CaO -aineen kannalta olennaisena: kun CaO pääsee ilmaan veden yhteydessä aerosolina, aines reagoi CO ₂ :n (tai muiden happojen) kanssa ja neutraloituu HCO ₃ ⁻ :ksi ja Ca ²⁺ :ksi. Siten suolat (esim. kalsium(bi)karbonaatti) huuhtoutuvat pois ilmasta ja neutraloidut CaO-päästöt päätyvät ilman asemesta suurelta osin maaperään ja veteen.
Ravintoketjulle merkityksellinen altistumispiitoisuus (sekundaari myrkyllisyys)	Biokertyminen organismeihin ei ole CaO -aineelle merkityksellistä: tästä syystä ei tarvita sekundaarin myrkyllisyyden riskianalyysia.

4. Jatkokäyttäjälle tarkoitetut ohjeet altistumisskenaariossa määritettyjen rajojen noudattamisen arvioinnista

Työperäinen altistuminen

Jatkokäyttäjä toimii altistumisskenaariossa määritettyjen rajojen puitteissa, jos joko edellä kuvatut, ehdotetut riskienhallintatoimet toteutetaan, tai jatkokäyttäjä voi itse osoittaa, että hänen toimintaolosuhteensa ja toteutetut riskienhallintatoimet ovat riittävät. Tämä on tehtävä näyttämällä, että ne rajoittavat hengitys- ja ihoaltistumista tasolle, joka on vastaavan, alla mainitun vaikutuksettoman tason alapuolella (olettaen, että ko. prosessit ja toiminnot sisältyvät yllä lueteltuihin PROC-luokkiin). Jos mittauksia ei ole saatavana, jatkokäyttäjä voi arvioida asiaan liittyvän altistumisen käyttämällä soveltuvaa skaalaustyökalua kuten MEASE (www.ebrc.de/mease.html). Käytettävän aineksen pölyisyys voidaan määrittää MEASE-sanaston perusteella. Esimerkiksi aineet, joiden pölyisyys on pyörivään rumpuun perustuvan menetelmän mukaan alle 2,5 %, määritetään "vähän pölyäviksi", ja aineet, joiden pölyisyys on vastaavan menetelmän mukaan alle 10 %, määritetään "kohtalaisen pölyäviksi" ja aineet, joiden pölyisyys on ≥10 %, määritetään "erittäin pölyäviksi".

Johdettu vaikutukseton taso_{hengittäminen}: 1 mg/m³ (hienojakeista pölyä)

Tärkeä huomautus: Jatkokäyttäjän on otettava huomioon, että edellä mainitun pitkäaikaisen johdetun vaikutuksettoman tason lisäksi tasolla 4 mg/m³ on olemassa akuuttien vaikutusten johdettu vaikutukseton taso. Todistamalla käytön turvallisuus verrattaessa altistumisarvioita pitkäaikaiseen johdetun vaikutuksettoman tason annokseen, katetaan samalla akuutti johdetun vaikutuksettoman tason annoksen arviointi (R.14-ohjeistuksen mukaan akuutit altistumistasot voidaan johtaa kertomalla pitkäaikaisen altistumisen arviot kertoimella 2). Käytettäessä MEASE-työkalua altistumisarvioiden johtamiseen, on huomattava, että altistumisen keston pitää koskea riskienhallintatoinena vain puolta työvuorua, (mikä johtaa 40 % altistumisen alenemiseen).

Ympäristön altistuminen

Jos toimipaikka ei täytä altistumisskenaariossa määrittäjä turvallisen käytön rajoja, tarkemman paikkakohtaisen arvion toteuttamiseksi suositellaan tasoitain etenevää menettelyä. Tällaista arviota varten suositellaan seuraavaa vaiheitaista menettelytapaa.

Taso 1: selvitetään jäteveden pH-tiedot ja CaO-vaikutus pH-tulokseen. Jos pH on yli 9 ja syynä on pääosin kalkki, turvallinen käyttö on todistettava lisätoimenpitein.

Taso 2a: selvitetään vastaanottavan vesistön pH purkukohdan luona. Vastaanottavan vesistön pH ei saa olla yli 9. Jos mittauksia ei ole saatavana, joen pH-arvo voidaan laskea seuraavasti:

$$pH_{joki} = \log \left[\frac{Q_{jätevesi} \text{ tarkoittaa } * 10^{pH_{jätevesi} \text{ tarkoittaa }} + Q_{jokiylävirta} \text{ tarkoittaa } * 10^{pH_{ylävirtajoki} \text{ tarkoittaa }}}{Q_{jokiylävirta} \text{ tarkoittaa } + Q_{jätevesi} \text{ tarkoittaa }} \right]$$

(Yht

1)

Jossa:

Q_{jätevesi} tarkoittaa jäteveden virtausta (m³/päivä)

Q_{jokiylävirta} tarkoittaa ylävirran virtausmäärää (m³/päivä)

pH_{jätevesi} tarkoittaa jäteveden pH-arvoa

pH_{ylävirtajoki} tarkoittaa purkukohdan yläpuolisen osuuden pH-arvoa

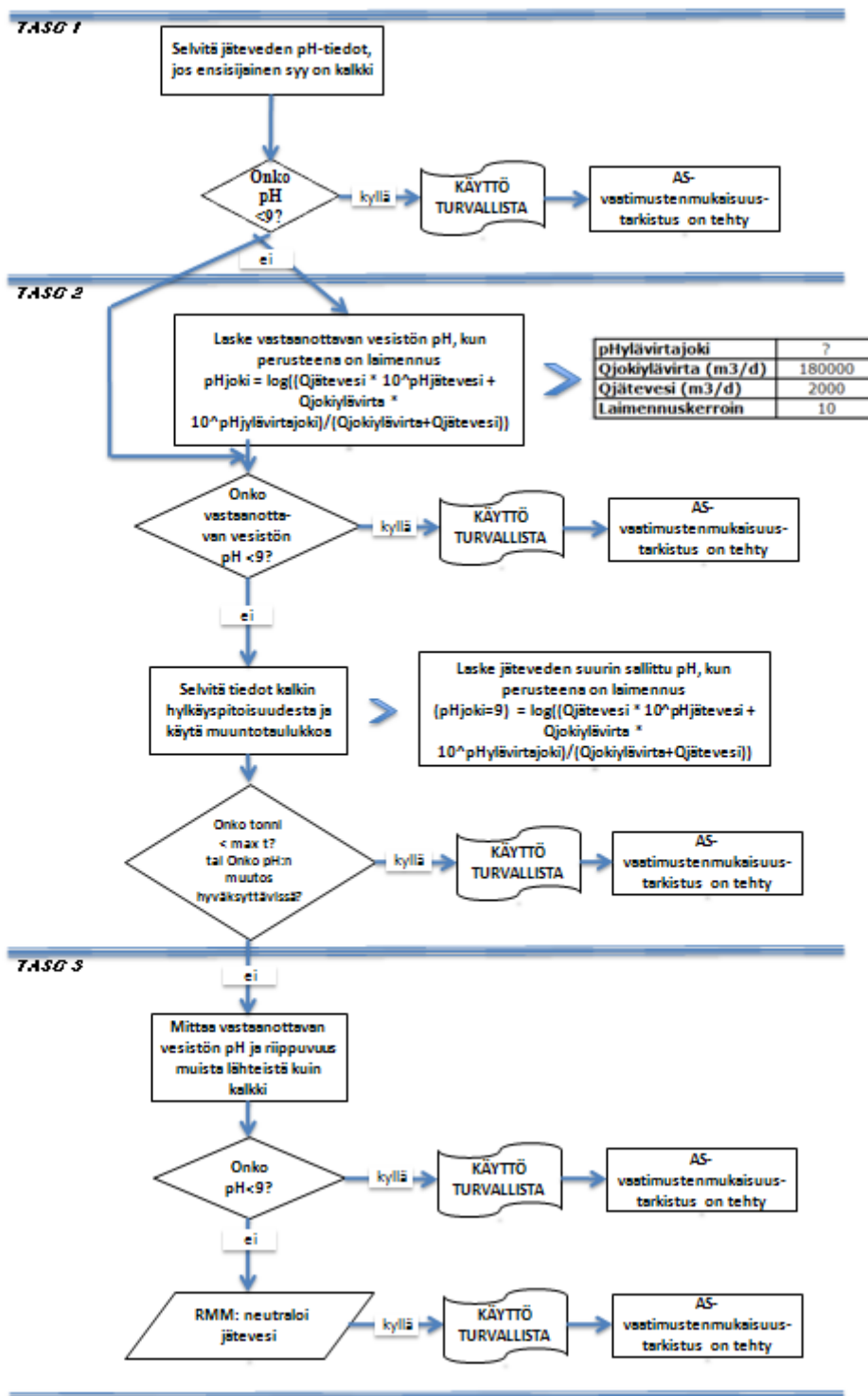
Huomaa, että alussa voidaan käyttää oletusarvoina:

- Q_{jokiylävirta}-virtausmäärä: käytä 10. osaa nykyisestä mittausjakautumasta tai käytä oletusarvoa 18 000 m³/päivä
- Q_{jätevesi}: käytä oletusarvoa 2 000 m³/päivä
- Ylävirran pH:n on suositeltavaa olla mittausarvo. Jos sitä ei ole, käytetään neutraalia pH-arvoa 7, mikäli se vaikuttaa todelliselta.

Tällaista yhtälöä voidaan pitää pahimman tapauksen skenaariona, jossa vesistön olosuhteet ovat standardoidut eivätkä tapauskohtaiset.

Taso 2b: Yhtälöllä 1 voidaan selvittää, mikä jäteveden pH tuottaa vastaanottavassa osuudessa hyväksyttävän pH-tason. Tätä varten joen pH-arvoksi asetetaan 9, ja jäteveden pH lasketaan sen mukaisesti (tarvittaessa käyttäen edellä annettuja oletusarvoja). Koska lämpötila vaikuttaa kalkin liukenevuuteen, jäteveden pH:ta voidaan joutua säätämään tapauskohtaisesti. Kun jäteveden suurin sallittu pH-arvo on selvitetty, oletetaan että kaikki OH- pitoisuudet johtuvat kalkkipäästöstä, eikä huomioon otettavia puskurikapasiteetin olosuhteita ole (tämä on epärealistinen pahimman tapauksen skenaario, jota voidaan muuttaa tietojen saatavuuden mukaan). Vuositason suurin sallittu vesistöön päästettävä kalkkikuormitus ilman haitallista vaikutusta vastaanottavan vesistön pH-arvoon lasketaan olettamalla kemiallinen tasapaino. OH- ilmaistuna mooleina/litroina kerrotaan jäteveden keskimääräisellä virtauksella ja jaetaan sitten CaO-moolimassalla.

Taso 3: mitataan vastaanottavan vesistön pH purkukohdan luona. Jos pH on alle 9, käytön turvallisuus on kohtuullisesti osoitettu ja altistumisskenaario päättyy tähän. Jos pH on yli 9, on toteutettava riskienhallintatoimet: jätevesi on neutraloitava, millä varmistetaan kalkin turvallinen käyttö tuotannon tai käyttövaiheen aikana.

AS-numero 9.5: Kalkkiaineita sisältävien massiivisten esineiden valmistus ja teolliset käyttökohteet

Työntekijöiden käyttötilanteita koskevan altistumisskenaariot muoto (1)

1. Otsikko

Vapaavalintainen tiivis otsikko	Kalkkiaineita sisältävien massiivisten esineiden valmistus ja teolliset käyttökohteet
Käyttökuvaajaan perustuva järjestelmällinen otsikko	SU3, SU1, SU2a, SU2b, SU4, SU5, SU6a, SU6b, SU7, SU8, SU9, SU10, SU11, SU12, SU13, SU14, SU15, SU16, SU17, SU18, SU19, SU20, SU23, SU24 PC1, PC2, PC3, PC7, PC8, PC9a, PC9b, PC11, PC12, PC13, PC14, PC15, PC16, PC17, PC18, PC19, PC20, PC21, PC23, PC24, PC25, PC26, PC27, PC28, PC29, PC30, PC31, PC32, PC33, PC34, PC35, PC36, PC37, PC38, PC39, PC40 AC1, AC2, AC3, AC4, AC5, AC6, AC7, AC8, AC10, AC11, AC13 (käytettävät PROC- ja ERC-luokat ovat alla osassa 2)
Katetut prosessit, tehtävät ja/tai toimet	Katetut prosessit, tehtävät ja/tai toimet esitetään alla osassa 2.
Arviointimenetelmä	Hengitysaltistumista koskeva arviointi perustuu altistumisen arviointityökaluun (MEASE).

2. Toimintaolosuhteet ja riskienhallintatoimet

PROC/ERC	REACH-määrittely	Liittyvät tehtävät
PROC 6	Kalanterointi	Lisätietoja on tietovaatimuksia ja kemikaaliturvallisuusarviointia koskevassa ECHA-ohjeistuksessa, Luku R.12: Käyttökuvaajajärjestelmä (ECHA-2010-G-05-EN).
PROC 14	Valmisteiden tai esineiden tuotanto tabletoimalla, puristamalla, käyttämällä ekstruusiota tai pelletöimällä	
PROC 21	Materiaalien ja/tai esineiden osana olevien aineiden pienenerginen käsittely	
PROC 22	Mahdollisesti suljetut prosessit (mineraalien/metallien käsittely) korkeassa lämpötilassa Teollisuus	
PROC 23	Avoimet prosessit ja siirrot (mineraalien/metallien käsittely) korkeassa lämpötilassa	
PROC 24	Materiaalien ja/tai esineiden osana olevien aineiden suurenerginen käsittely	
PROC 25	Muut tulityöt metallin käsittelyssä	
ERC 1-7, 12	Valmistus, formulointi ja kaikki teollisen käytön tyypit	
ERC 10, 11	Pitkäikäisten esineiden ja materiaalien laaja ulko- ja sisäkäyttö	

2.1 Työntekijöiden altistumisen hallinta

Tuotteen ominaisuudet

MEASE-analyysin perusteella aineen ominaisen päästöpotentiaalin mahdollisuus on yksi tärkeimpiä altistumisen tekijöitä. Tämän vuoksi MEASE-työkaluun on määritetty nk. fugasiteettiluokka. Kun työtehtävässä on kyse kiinteiden aineiden käsittely ympäristön lämpötilassa, fugasiteetti perustuu ko. aineen pölyävytyteen. Kun työtehtävässä on kyse kuumien metallien käsittelystä, fugasiteetti perustuu lämpötilaan, jolloin otetaan huomioon prosessin lämpötila ja aineen sulamispiste. Kolmas ryhmä eli vaativat hiontatyöt perustuvat aineen ominaisen päästön asemesta hionnan tasoon.

PROC	Käyttö valmisteessa	Sisältö valmisteessa	Fyysinen muoto	Päästöpotentiaali
PROC 22, 23, 25	ei rajoitettu		massiiviset esineet, sulatetut	suuri
PROC 24	ei rajoitettu		massiiviset esineet	suuri
Kaikki muut sovellettavat PROC:t	ei rajoitettu		massiiviset esineet	hyvin alhainen

Käytetyt määrät

Työvuorokohtaisesti käsiteltävän määrän ei katsota tässä skenaariossa vaikuttavan sellaisenaan altistumiseen. Sen sijaan käyttöskaalan yhdistelmä (teollinen v. ammatillinen) ja eristyksen/automaation taso (PROC:n mukaan) on pääasiallinen tekijä määritettäessä prosessin ominaista päästöpotentiaalia.

Käytön/altistuksen toistuvuus ja kesto				
PROC	Altistuksen kesto			
PROC 22	≤ 240 minuuttia			
Kaikki muut sovellettavat PROC:t	480 minuuttia (ei rajoitettu)			
Inhimilliset tekijät, joihin riskinhallinta ei vaikuta				
Työvuoron aikaisen hengitysmäärän oletetaan olevan prosessin kaikissa vaiheissa (PROC-luokkien mukaan) 10 m³/vuoro (8 h).				
Muut työntekijöiden altistumiseen vaikuttavat toimintaolosuhteet				
Toimintaolosuhteita (esim. prosessin lämpötila ja prosessipaine) ei pidetä tehdyissä prosesseissa oleellisina työperäisen altistumisen arvioinnissa. Kun prosessin vaiheissa on kyse suhteellisen korkeista lämpötiloista (ts. PROC 22, 23, 25), MEASE-työkalulla tehty altistumisen arviointi perustuu kuitenkin prosessin lämpötilan ja sulamispisteen väliseen suhteeseen. Koska tapahtumaan liittyvien lämpötilojen odotetaan vaihtelevan teollisuudessa, altistumisen estimoinnissa valittiin korkein suhde pahimman tapauksen olettamukseksi. Näin ollen kaikki prosessilämpötilat katetaan automaattisesti tässä altistumisskenaariossa PROC-luokille 22, 23 ja 25.				
Prosessitasolla (päästölähteen) tasolla toteutettavat tekniset olosuhteet ja toimenpiteet päästöjen ehkäisemiseksi				
Prosessitasolla prosessien riskienhallintatoimia (esim. päästölähteen eristäminen) ei yleensä tarvita.				
Tekniset toimenpiteet yksittäiseen työntekijään kohdistuvien päästöjen lähteiden hajonnan hallitsemiseksi				
PROC	Erottamisen taso	Paikalliset valvontatoimet (LC)	LC-toimien tehokkuus (MEASE:n mukaan)	Lisätietoja
PROC 6, 14, 21	Kaikki potentiaalisesti tarvittavat toimenpiteet työntekijöiden eristämiseksi päästölähteestä esitetään yllä kohdassa "Käytön/altistuksen toistuvuus ja kesto". Alistuksen kesto voidaan vähentää esimerkiksi rakentamalla tuuletetut (positiivinen paine) valvomot tai poistamalla työntekijä ko. altistuksen sisältävistä työskentelypaikoista.	ei tarvita	ei koske tuotetta	-
PROC 22, 23, 24, 25		paikallinen poistoilmanvaihto	78 %	-
Organisatoriset toimenpiteet päästöjen, hajonnan ja altistumisen estämiseksi tai rajoittamiseksi				
Vältettävä aineen hengittämistä tai nielemistä. Aineen turvallisen käsittelyn varmistamiseksi tarvitaan yleisiä työhygieniää edistäviä toimenpiteitä. Näihin toimiin sisältyvät hyvä henkilökohtainen ja yleinen siisteys (ts. säännöllinen puhdistus sopivilla puhdistuslaitteilla), aterioinnin ja tupakoinnin välttäminen työpaikalla, normien mukaisten työvaatteiden ja -jalkineiden pitäminen, jos alla ei ole toisin mainittu. Työvuoron päätteeksi on käytävä suihkussa ja vaihdettava vaatteet. Saastuneita vaatteita ei saa käyttää kotona. Pölyä ei saa puhaltaa pois paineilmalla.				

Henkilökohtaiseen suojaan, hygieniaan ja terveyden arviointiin liittyvät olosuhteet ja toimenpiteet				
PROC	Tarvittavien hengityksensuojaimen (RPE) määrittäminen	RPE:n tehokkuus (määritetty suojauskerroin, APF)	Tarvittavien käsineiden määrittäminen	Muut henkilösuojaimet (PPE)
PROC 22	FFP1-naamari	APF=4	Koska CaO luokitellaan ihoa ärsyttäväksi, suojakäsineiden pitäminen on pakollista prosessin kaikissa vaiheissa.	Silmien suojausvälineitä (esim. suojalasit tai visiirit) on käytettävä, ellei mahdollista silmäkosketusta voida sulkea pois sovelluksen luonteen tai käyttötavan perusteella (ts. suljetulla prosessilla). Lisäksi on pidettävä tarpeen mukaan kasvosuojaimia, suojavaatetusta ja turvakenkiä.
Kaikki muut sovellettavat PROC:t	ei tarvita	ei koske tuotetta		

Kaikkia yllä määritettyjä hengityksensuojaimia on käytettävä vain, jos seuraavat periaatteet pätevät samanaikaisesti: Työn kesto (ks. yllä kohta "Altistuksen kesto") tulee määrittää vastaamaan työntekijän fysiologista rasitusta, joka seuraa hengityksensuojaimen aiheuttamasta hengitysvastuksesta ja pään alan sulkemisesta johtuvasta lisääntyneestä lämpörasituksesta. Lisäksi on otettava huomioon, että hengityksensuojaimesta johtuen työntekijä pystyy käyttämään työkaluja ja kommunikoimaan rajoitetummin.

Edellä kuvatuista syistä johtuen työntekijän (i) tulee olla terve (ottaen erityisesti huomioon terveysongelmat, joihin hengityksensuojaimen käyttö vaikuttaa), (ii) kasvonpiirteiden tulee olla sellaiset, että naamariin ei jää ilmavuotoja aiheuttavia rakoja (esim. arvet ja parta). Yllä suositellut laitteet, jotka perustuvat kasvojen alan tiiviiseen suojaukseen, eivät takaa riittävä suojaa, jos ne eivät asetu tiiviisti kasvoja vasten.

Työnantajan ja yksityisyrityksien lakisääteisenä velvollisuutena on varmistaa asianmukaisten ja toimintakuntoisten hengityksensuojaimien käyttö työpaikalla. Siksi heidän on määritettävä ja dokumentoitava asianmukaiset hengityksensuojaimien käyttöä koskevat menettelytavat, joihin sisältyy myös työntekijöiden kouluttaminen.

Yhteenveto eri hengityksensuojaimien suojauskertoimista (BS EN 529:2005:n mukaan) löytyy MEASE-sanastosta.

2.2 Ympäristön altistumisen valvonta

Käytetyt määrät

Päivä- ja vuosimäärää käyttökohdetta kohti (pistelähteissä) ei pidetä pääasiallisena tekijänä ympäristön altistumisessa.

Käytön toistuvuus ja kesto

Hetkellisesti (< 12 kertaa/vuosi) tai jatkuva käyttö/päästö

Ympäristötekijät, joihin riskinhallinta ei vaikuta

Vastaanottavan pintaveden virtausnopeus: 18 000 m³/päivä

Muut ympäristön altistumiseen vaikuttavat toimintaolosuhteet

Jäteveden purkauspäästö: 2 000 m³/päivä

Tekniset olosuhteet ja toimenpiteet, joilla vähennetään tai rajoitetaan aineen vapautumista sekä päästöjä ilmaan ja maaperään

Ympäristöä koskevilla riskienhallinnan lisätoimenpiteillä pyritään estämään kalkkiliuosten pääsyä jätevesiin tai pintavesiin, mikäli ko. päästöjen voidaan olettaa aiheuttavan merkittäviä muutoksia pH-arvossa. Kun liuosta pääsee vesistöön, tarvitaan pH-arvon säännöllistä tarkkailua. Yleensä päästöt on toteutettava siten, että vastaanottavien pintavesien pH-muutokset minimoidaan (esim. neutraloimalla). Yleensä useimmat vesiympäristön organismit pystyvät sietämään pH-arvoja välillä 6-9. Tämä näkyy myös vesiympäristön organismeja käsittelevissä OECD-standarditestikuvauksissa. Peruste tälle riskienhallintatoimelle löytyy johdanto-osasta.

Jätteisiin liittyvät olosuhteet ja toimenpiteet

Kalkista kertyvä kiinteä teollisuusjäte tulee käyttää uudelleen tai johtaa teolliseen jäteveeteeen ja tarvittaessa neutraloitava jatkokäsittelyssä.

3. Altistumisen estimointi ja viittaus altistumislähteeseen

Työperäinen altistuminen

Hengitysaltistumista analysoitiin altistumisen arviointityökalulla (MEASE). Riskinluonnehdinnan suhdeluku saadaan tarkemman altistumisenestimoinnin ja vastaavan johdetun vaikutuksettomien tason laskennan tuloksena, ja turvallisen käytön kannalta suhdeluvun on oltava alle 1. Hengitysaltistumisen osalta riskinluonnehdinnan suhdeluku perustuu tuotteen CaO johdettuun vaikutuksettomaan tasoon 1 mg/m^3 (hienojakeisena pölynä) ja vastaavaan hengitysaltistumisarvioon, joka on johdettu MEASE-työkalulla (hengitettävänä pölynä). Näin ollen riskinluonnehdinnan suhdeluku sisältää lisävarmuusvaran, koska hengitettävä osuus on EN 481:n mukaisesti hienojakeisen osuuden aliosuus.

PROC	Hengitysaltistumisen arviointiin käytettävä menetelmä	Hengitysaltistumisarvio (riskinluonnehdinnan suhdeluku)	Ihoaltistumisen arviointiin käytettävä menetelmä	Ihoaltistumisarvio (riskinluonnehdinnan suhdeluku)
PROC 6, 14, 21, 22, 23, 24, 25	MEASE	$< 1 \text{ mg/m}^3$ (0,01 – 0,44)	Koska CaO luokitellaan ihoa ärsyttäväksi, ihon altistuminen on minimoitava siinä määrin kuin se on teknisesti toteutettavissa. Ihovaikutuksille ei ole johdettu vaikutuksettomien tason arvoa. Näin ollen ihoaltistumista ei arvioida tässä altistumisskenaariossa.	

Ympäristöpäästöt

Ympäristön altistumisen analyysi koskee vain vesiympäristöä, soveltuvin osin mukaan lukien kunnalliset/teollisuuden jätevedenkäsittelylaitokset, koska CaO-päästöt sen elinkierron eri vaiheissa (tuotanto ja käyttö) koskevat ensisijaisesti (jäte)vettä. Vesiympäristöön liittyvä vaikutus ja riskianalyysi koskevat vain vaikutusta organismeihin/ekojärjestelmiin, kun syynä ovat OH- päästöihin liittyvät mahdolliset pH-muutokset, jolloin Ca^{2+} :n myrkyllisyys on todennäköisesti merkityksellisenä verrattuna (mahdolliseen) pH-vaikutukseen. Skenaarioissa käsitellään arviointia vain paikallisella tasolla, mukaan lukien kunnalliset jätevedenpuhdistuslaitokset tai, soveltuvin osin teollisen jäteveden puhdistamot, sekä tuotannon että teollisen käytön osalta siltä osin kuin vaikutusten voidaan olettaa ilmenevän paikallisella tasolla. Suuri liukenevuus veteen ja hyvin vähäinen höyrypaine merkitsevät, että CaO esiintyy pääasiassa vedessä. Merkittäviä päästöjä tai altistumista ilmalle ei CaO -aineen vähäisen höyrypaineen johdosta odoteta. Merkittäviä päästöjä tai altistumista maaperälle ei odoteta ilmenevän tässä altistumisskenaariossa. Vesiympäristöön liittyvä altistumisanalyysi koskee siksi vain mahdollisia pH-muutoksia kunnallisten jätevedenkäsittelylaitosten tuottamissa jätevesissä ja pintavesissä liittyen OH- päästöihin paikallisella tasolla. Altistumisanalyysi tehdään arvioimalla tuloksena oleva vaikutus pH-arvoon: pintaveden pH ei saa olla yli 9.

Ympäristöpäästöt	CaO -aineen valmistuksen seurauksena voi mahdollisesti esiintyä päästöjä vesiympäristöön ja paikallista CaO-pitoisuuden lisääntymistä, ja siten vaikutusta vesiympäristön pH-arvoon. Kun pH:ta ei neutraloida, CaO-tuotantopaikkojen jätevesipäästöt voivat vaikuttaa vastaanottavan vesistön pH-arvoon. Jätevesien pH mitataan normaalisti hyvin usein ja neutralointi voidaan toteuttaa helposti, kuten kansallisessa lainsäädännössä usein edellytetään.
Altistumis-pitoisuus jäteveden puhdistamossa	CaO-valmistuksen jätevesipäästöt ovat epäorgaanista jätevesivirtausta, ja siksi biologista käsittelyä ei tehdä. Tästä syystä CaO-valmistuspaikkojen jätevesipäästöjä ei normaalisti käsitellä biologisissa jätevedenpuhdistuslaitoksissa, mutta niitä voidaan käyttää näissä laitoksissa käsiteltävien happamien jätevesivirtausten pH-kontrolliin.
Altistumis-pitoisuus pelagisessa vedessä	Kun CaO pääsee pintaveteen, sorptio hiukkasaineeseen ja sedimenttiin on merkityksellistä. Kun kalkkiainesta päästetään pintaveteen, pH saattaa nousta, mikä riippuu veden puskurikapasiteetista. Mitä suurempi veden puskurikapasiteetti on, sitä vähäisempi on vaikutus pH-arvoon. Yleensä puskurikapasiteetin vaikutusta luonnonvesien happamuuden tai emäksisyyden muutoksiin säädelään hiilidioksidin (CO_2), bikarbonaatti-ionin (HCO_3^-) ja karbonaatti-ionin (CO_3^{2-}) välisellä tasapainolla.
Altistumis-pitoisuus sedimenteissä	Sedimentti ei kuulu tämän altistumisskenaariota piiriin, koska sitä ei pidetä CaO -aineen kannalta olennaisena: kun CaO pääsee veteen, sorptio sedimenttihiukkasiin on vähäistä.
Altistumis-pitoisuudet maaperässä ja pohjavedessä	Maaperä ei kuulu tämän altistumisskenaariota piiriin, koska sitä ei pidetä tässä olennaisena.
Altistumis-pitoisuus ilmassa	Ilma ei kuulu tämän kemikaaliturvallisuusarvioinnin piiriin, koska sitä ei pidetä CaO -aineen kannalta olennaisena: kun CaO pääsee ilmaan veden yhteydessä aerosolina, aines reagoi CO_2 :n (tai muiden happojen) kanssa ja neutraloituu HCO_3^- :ksi ja Ca^{2+} :ksi. Siten suolat (esim. kalsium(bi)karbonaatti) huuhtoutuvat pois ilmasta ja neutraloidut CaO-päästöt päätyvät ilman asemesta suurelta osin maaperään ja veteen.
Ravintoketjulle merkityksellinen altistumis-pitoisuus (sekundaari myrkyllisyys)	Biokertyminen organismeihin ei ole CaO -aineelle merkityksellistä: tästä syystä ei tarvita sekundaarin myrkyllisyyden riskianalyysia.

4. Jatkokäyttäjälle tarkoitetut ohjeet altistumisskenaariossa määritettyjen rajojen noudattamisen arvioinnista

Työperäinen altistuminen

Jatkokäyttäjä toimii altistumisskenaariossa määritettyjen rajojen puitteissa, jos joko edellä kuvatut, ehdotetut riskienhallintatoimet toteutetaan, tai jatkokäyttäjä voi itse osoittaa, että hänen toimintaolosuhteensa ja toteutetut riskienhallintatoimet ovat riittävät. Tämä on tehtävä näyttämällä, että ne rajoittavat hengitys- ja ihoaltistumista tasolle, joka on vastaavan, alla mainitun vaikutuksettoman tason alapuolella (olettaen, että ko. prosessit ja toiminnot sisältyvät yllä lueteltuihin PROC-luokkiin). Jos mittaus tietoa ei ole saatavana, jatkokäyttäjä voi arvioida asiaan liittyvän altistumisen käyttämällä soveltuvaa skaalaustyökalua kuten MEASE (www.ebrc.de/mease.html). Käytettävän aineksen pölyisyys voidaan määrittää MEASE-sanaston perusteella. Esimerkiksi aineet, joiden pölyisyys on pyörivään rumpuun perustuvan menetelmän mukaan alle 2,5 %, määritetään "vähän pölyäviksi", ja aineet, joiden pölyisyys on vastaavan menetelmän mukaan alle 10 %, määritetään "kohtalaisen pölyäviksi" ja aineet, joiden pölyisyys on ≥ 10 %, määritetään "erittäin pölyäviksi".

Johdettu vaikutukseton taso^{hengittäminen}: 1 mg/m³ (hienojakeista pölyä)

Tärkeä huomautus: Jatkokäyttäjän on otettava huomioon, että edellä mainitun pitkäaikaisen johdetun vaikutuksettoman tason lisäksi tasolla 4 mg/m³ on olemassa akuuttien vaikutusten johdettu vaikutukseton taso. Todistamalla käytön turvallisuus verrattaessa altistumisarvioita pitkäaikaiseen johdetun vaikutuksettoman tason annokseen, katetaan samalla akuutti johdetun vaikutuksettoman tason annoksen arviointi (R.14-ohjeistuksen mukaan akuutit altistumistasot voidaan johtaa kertomalla pitkäaikaisen altistumisen arviot kertoimella 2). Käytettäessä MEASE-työkalua altistumisarvioiden johtamiseen, on huomattava, että altistumisen keston pitää koskea riskienhallintatoimena vain puolta työvuoroa, (mikä johtaa 40 % altistumisen alenemiseen).

Ympäristön altistuminen

Jos toimipaikka ei täytä altistumisskenaariossa määrättyjä turvallisen käytön rajoja, tarkemman paikkakohtaisen arvion toteuttamiseksi suositellaan tasoittain etenevää menettelyä. Tällaista arviota varten suositellaan seuraavaa vaiheittaista menettelytapaa.

Taso 1: selvitetään jäteveden pH-tiedot ja CaO-vaikutus pH-tulokseen. Jos pH on yli 9 ja syynä on pääosin kalkki, turvallinen käyttö on todistettava lisätoimenpitein.

Taso 2a: selvitetään vastaanottavan vesistön pH purkukohdan luona. Vastaanottavan vesistön pH ei saa olla yli 9. Jos mittauksia ei ole saatavana, joen pH-arvo voidaan laskea seuraavasti:

$$pH_{joki} = \log \left[\frac{Q_{jätevesi} \cdot 10^{pH_{jätevesi}} + Q_{jokiylävirta} \cdot 10^{pH_{ylävirtajoki}}}{Q_{jokiylävirta} + Q_{jätevesi}} \right]$$

(Yht

1)

Jossa:

$Q_{jätevesi}$ tarkoittaa jäteveden virtausta (m³/päivä)

$Q_{jokiylävirta}$ tarkoittaa ylävirran virtausmäärää (m³/päivä)

$pH_{jätevesi}$ tarkoittaa jäteveden pH-arvoa

$pH_{ylävirtajoki}$ tarkoittaa purkukohdan yläpuolisen osuuden pH-arvoa

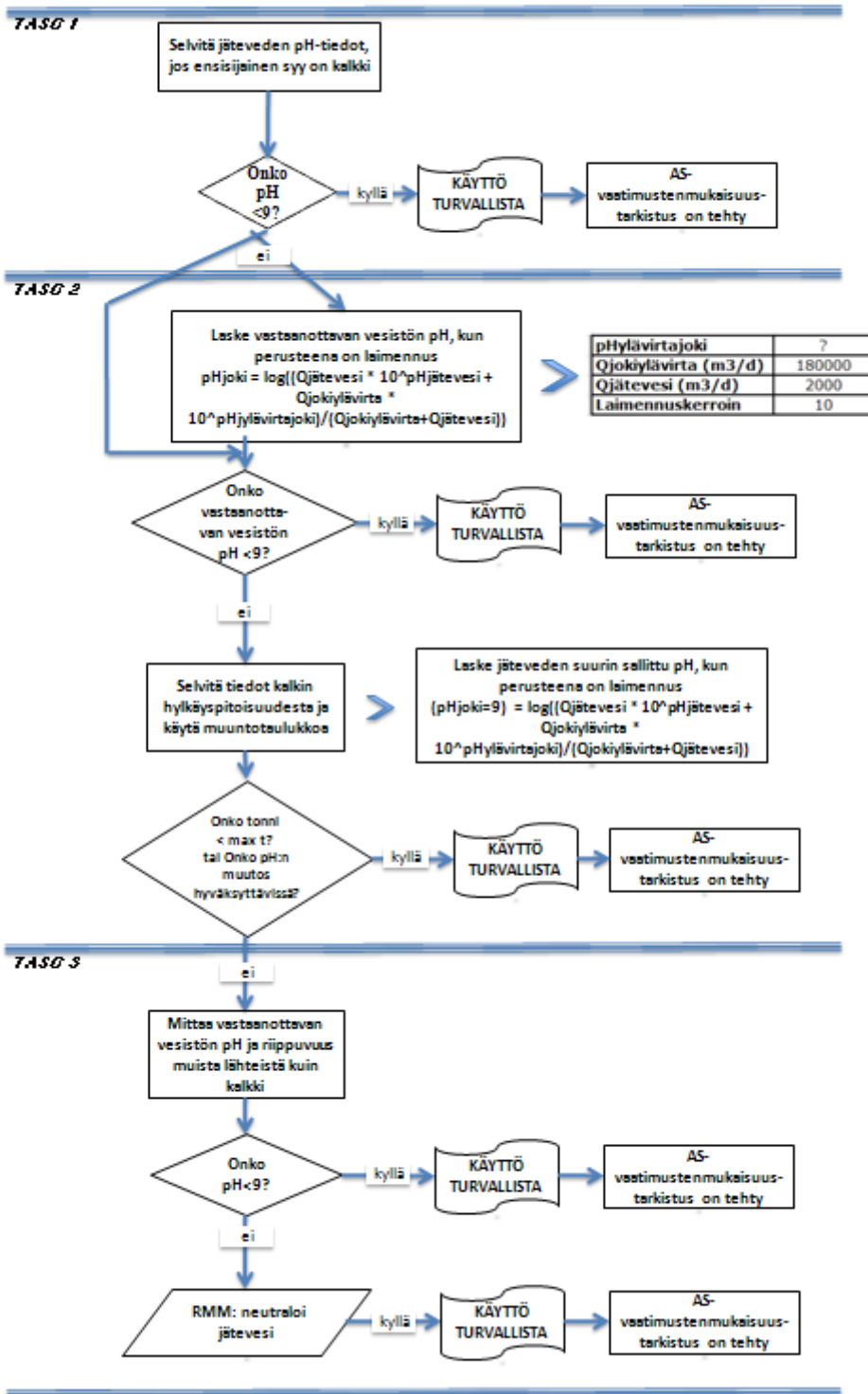
Huomaa, että alussa voidaan käyttää oletusarvoina:

- $Q_{jokiylävirta}$ -virtausmäärä: käytä 10. osaa nykyisestä mittausjakautumasta tai käytä oletusarvoa 18 000 m³/päivä
- $Q_{jätevesi}$: käytä oletusarvoa 2 000 m³/päivä
- Ylävirran pH:n on suositeltavaa olla mittausarvo. Jos sitä ei ole, käytetään neutraalia pH-arvoa 7, mikäli se vaikuttaa todelliselta.

Tällaista yhtälöä voidaan pitää pahimman tapauksen skenaariona, jossa vesistön olosuhteet ovat standardoidut eivätkä tapauskohtaiset.

Taso 2b: Yhtälöllä 1 voidaan selvittää, mikä jäteveden pH tuottaa vastaanottavassa osuudessa hyväksyttävän pH-tason. Tätä varten joen pH-arvoksi asetetaan 9, ja jäteveden pH lasketaan sen mukaisesti (tarvittaessa käyttäen edellä annettuja oletusarvoja). Koska lämpötila vaikuttaa kalkin liukenevuuteen, jäteveden pH:ta voidaan joutua säätämään tapauskohtaisesti. Kun jäteveden suurin sallittu pH-arvo on selvitetty, oletetaan että kaikki OH- pitoisuudet johtuvat kalkkipäästöstä, eikä huomioon otettavia puskurikapasiteetin olosuhteita ole (tämä on epärealistinen pahimman tapauksen skenaario, jota voidaan muuttaa tietojen saatavuuden mukaan). Vuositason suurin sallittu vesistöön päästettävä kalkkikuormitus ilman haitallista vaikutusta vastaanottavan vesistön pH-arvoon lasketaan olettamalla kemiallinen tasapaino. OH- ilmaistuna mooleina/litroina kerrotaan jäteveden keskimääräisellä virtauksella ja jaetaan sitten CaO-moolimassalla.

Taso 3: mitataan vastaanottavan vesistön pH purkukohdan luona. Jos pH on alle 9, käytön turvallisuus on kohtuullisesti osoitettu ja altistumisskenaario päättyy tähän. Jos pH on yli 9, on toteutettava riskienhallintatoimet: jätevesi on neutraloitava, millä varmistetaan kalkin turvallinen käyttö tuotannon tai käyttövaiheen aikana.

AS-numero 9.6: Kalkkiaineiden vesiliuosten ammattimaiset käytöt

Työntekijöiden käyttötilanteita koskevan altistumisskenaarion muoto (1)

1. Otsikko

Vapaavalintainen tiivis otsikko	Kalkkiaineiden vesiliuosten ammattimaiset käytöt
Käyttökuvaajaan perustuva järjestelmällinen otsikko	SU22, SU1, SU5, SU6a, SU6b, SU7, SU10, SU11, SU12, SU13, SU16, SU17, SU18, SU19, SU20, SU23, SU24 PC1, PC2, PC3, PC7, PC8, PC9a, PC9b, PC11, PC12, PC13, PC14, PC15, PC16, PC17, PC18, PC19, PC20, PC21, PC23, PC24, PC25, PC26, PC27, PC28, PC29, PC30, PC31, PC32, PC33, PC34, PC35, PC36, PC37, PC39, PC40 AC1, AC2, AC3, AC4, AC5, AC6, AC7, AC8, AC10, AC11, AC13 (käytettävät PROC- ja ERC-luokat ovat alla osassa 2)
Katetut prosessit, tehtävät ja/tai toimet	Katetut prosessit, tehtävät ja/tai toimet esitetään alla osassa 2.
Arviointimenetelmä	Hengitysaltistumista koskeva arviointi perustuu altistumisen arviointityökaluun (MEASE). Ympäristöarviointi perustuu FOCUS-Exposit-työkaluun.

2. Toimintaolosuhteet ja riskienhallintatoimet

PROC/ERC	REACH-määritys	Liittyvät tehtävät
PROC 2	Käyttö suljetussa jatkuvassa prosessissa, jossa esiintyy satunnaista hallittua altistumista.	Lisätietoja on tietovaatimuksia ja kemikaaliturvallisuusarviointia koskevassa ECHA-ohjeistuksessa, Luku R.12: Käyttökuvaajajärjestelmä (ECHA-2010-G-05-EN).
PROC 3	Käyttö suljetussa eräprosessissa (synteesi tai formulointi)	
PROC 4	Käyttö panosprosesseissa ja muissa prosesseissa (synteesi), joissa on altistumisen mahdollisuus.	
PROC 5	Sekoittaminen seosten ja esineiden formulointiin liittyvissä panosprosesseissa (monivaiheinen ja/tai merkittävä kosketus)	
PROC 8a	Aineen tai valmisteiden siirtäminen säiliöihin tai säiliöistä yleistiloissa	
PROC 8b	Aineen tai valmisteiden siirtäminen säiliöihin tai säiliöistä erillisissä tiloissa	
PROC 9	Aineen tai valmisteiden siirto pieniin astioihin (erityinen täyttö- ja punnituslinja)	
PROC 10	Levittäminen telalla tai siveltimellä	
PROC 11	Ei-teollinen ruiskutus	
PROC 12	Puhallusaineiden käyttö vaahdotuovien valmistuksessa	
PROC 13	Esineiden käsittely kastamalla ja upottamalla	
PROC 15	Käyttö laboratorioaineena	
PROC 16	Materiaalin käyttö polttoainelähteinä. Vähäinen altistuminen polttamattomalle tuotteelle on todennäköistä.	
PROC 17	Voitelu suurenergisissä oloissa ja osittain avoimissa prosesseissa	
PROC 18	Voitelu suurenergisissä oloissa	
PROC 19	Käsinsekoitus, suora ihokosketus, ja käytettävissä vain henkilökohtaiset suojavarusteet	
ERC2, ERC8a, ERC8b, ERC8c, ERC8d, ERC8e, ERC8f	Reaktiivisten aineiden tai jalostuksen apuaineiden laaja sisä- ja ulkokäyttö avoimissa järjestelmissä	CaO on käytössä useissa tapauksissa jalostuksen apuaineina, ja käyttökohteita ovat esimerkiksi: maa- ja metsätalous, kalojen ja katkarapujen kasvatusta, maaperän hoito ja ympäristösuojelu.

2.1 Työntekijöiden altistumisen hallinta

Tuotteen ominaisuudet

MEASE-analyysin perusteella aineen ominaisen päästöpotentiaalin mahdollisuus on yksi tärkeimpiä altistumisen tekijöitä. Tämän vuoksi MEASE-työkaluun on määritetty nk. fugasiteettiluokka. Kun työtehtävässä on kyse kiinteiden aineiden käsittely ympäristön lämpötilassa, fugasiteetti perustuu ko. aineen pölyävytyteen. Kun työtehtävässä on kyse kuuman metallin käsittelystä, fugasiteetti perustuu lämpötilaan, jolloin otetaan huomioon prosessin lämpötila ja aineen sulamispiste. Kolmas ryhmä eli vaativat hiontatyöt perustuvat aineen ominaisen päästön asemesta hionnan tasoon. Vesiliuosten ruiskutuksessa (PROC7 ja 11) esiintyy oletuksen mukaisesti keskitason päästöjä.

PROC	Käyttö valmisteessa	Sisältö valmisteessa	Fyysinen muoto	Päästöpotentiaali
Kaikki sovellettavat PROC:t	ei rajoitettu		vesiliuos	hyvin alhainen

Käytetyt määrät

Työvuorokohtaisesti käsiteltävän määrän ei katsota tässä skenaariossa vaikuttavan sellaisenaan altistumiseen. Sen sijaan käyttöskalaan yhdistelmä (teollinen v. ammatillinen) ja eristyksen/automaation taso (PROC:n mukaan) on pääasiallinen tekijä määrittäessä prosessin ominaista päästöpotentiaalia.

Käytön/altistuksen toistuvuus ja kesto

PROC	Altistuksen kesto
PROC 11	≤ 240 minuuttia
Kaikki muut sovellettavat PROC:t	480 minuuttia (ei rajoitettu)

Inhimilliset tekijät, joihin riskinhallinta ei vaikuta

Työvuoron aikaisen hengitysmäärän oletetaan olevan prosessin kaikissa vaiheissa (PROC-luokkien mukaan) 10 m³/vuoro (8 h).

Muut työntekijöiden altistumiseen vaikuttavat toimintaolosuhteet

Koska kuumissa metallurgisissa prosesseissa ei käytetä vesiliuoksia, toimintaolosuhteita (esim. prosessin lämpötila ja prosessipaine) ei pidetä tehdyissä prosesseissa oleellisina työperäisen altistumisen arvioinnissa.

Prosessitasolla (päästölähteen) tasolla toteutettavat tekniset olosuhteet ja toimenpiteet päästöjen ehkäisemiseksi

Prosessitasolla prosessien riskienhallintatoimia (esim. päästölähteen eristäminen) ei yleensä tarvita.

Tekniset toimenpiteet yksittäiseen työntekijään kohdistuvien päästöjen lähteiden hajonnan hallitsemiseksi

PROC	Erottamisen taso	Paikalliset valvontatoimet (LC)	LC-toimien tehokkuus (MEASE:n mukaan)	Lisätietoja
PROC 19	Työntekijöiden eristämistä	ei koske tuotetta	ei koske tuotetta	-
Kaikki muut sovellettavat PROC:t	päästölähteestä ei tehdyissä prosesseissa yleensä tarvita.	ei tarvita	ei koske tuotetta	-

Organisatoriset toimenpiteet päästöjen, hajonnan ja altistumisen estämiseksi tai rajoittamiseksi

Vältettävä aineen hengittämistä tai nielemistä. Aineen turvallisen käsittelyn varmistamiseksi tarvitaan yleisiä työhygieniää edistäviä toimenpiteitä. Näihin toimiin sisältyvät hyvä henkilökohtainen ja yleinen siisteys (ts. säännöllinen puhdistus sopivilla puhdistuslaitteilla), aterioinnin ja tupakoinnin välttäminen työpaikalla, normien mukaisten työvaatteiden ja -jalkineiden pitäminen, jos alla ei ole toisin mainittu. Työvuoron päätteeksi on käytävä suihkussa ja vaihdettava vaatteet. Saastuneita vaatteita ei saa käyttää kotona. Pölyä ei saa puhalttaa pois paineilmalla.

Henkilökohtaiseen suojaan, hygieniaan ja terveyden arviointiin liittyvät olosuhteet ja toimenpiteet

PROC	Tarvittavien hengityksensuojaimen (RPE) määrittäminen	RPE:n tehokkuus (määritetty suojauskerroin, APF)	Tarvittavien käsineiden määrittäminen	Muut henkilösuojaimet (PPE)
PROC 11	FFP3-naamari	APF=20	Koska CaO luokitellaan ihoa ärsyttäväksi, suojakäsineiden pitäminen on pakollista prosessin kaikissa vaiheissa.	Silmien suojausvälineitä (esim. suojalasit tai visiirit) on käytettävä, ellei mahdollista silmäkosketusta voida sulkea pois sovelluksen luonteen tai käyttötavan perusteella (ts. suljetulla prosessilla). Lisäksi on pidettävä tarpeen mukaan kasvojen suojaamista, suojavaatetusta ja turvakenkiä.
PROC 17	FFP1-naamari	APF=4		
Kaikki muut sovellettavat PROC:t	ei tarvita	ei koske tuotetta		

Kaikkia yllä määritettyjä hengityksensuojaimia on käytettävä vain, jos seuraavat periaatteet pätevät samanaikaisesti: Työn kesto (ks. yllä kohta "Altistuksen kesto") tulee määrittää vastaamaan työntekijän fysiologista rasitusta, joka seuraa hengityksensuojaimen aiheuttamasta hengitysvastuksesta ja pään alan sulkemisesta johtuvasta lisääntyneestä lämpörasituksesta. Lisäksi on otettava huomioon, että hengityksensuojaimesta johtuen työntekijä pystyy käyttämään työkaluja ja kommunikoimaan rajoitetummin.

Edellä kuvatuista syistä johtuen työntekijän (i) tulee olla terve (ottaen erityisesti huomioon terveysongelmat, joihin hengityksensuojaimen käyttö vaikuttaa), (ii) kasvonpiirteiden tulee olla sellaiset, että naamariin ei jää ilmapuotoja aiheuttavia rakoja (esim. arvet ja parta). Yllä suositellut laitteet, jotka perustuvat kasvojen alan tiiviiseen suojaukseen, eivät takaa riittävä suojaa, jos ne eivät asetu tiiviisti kasvoja vasten.

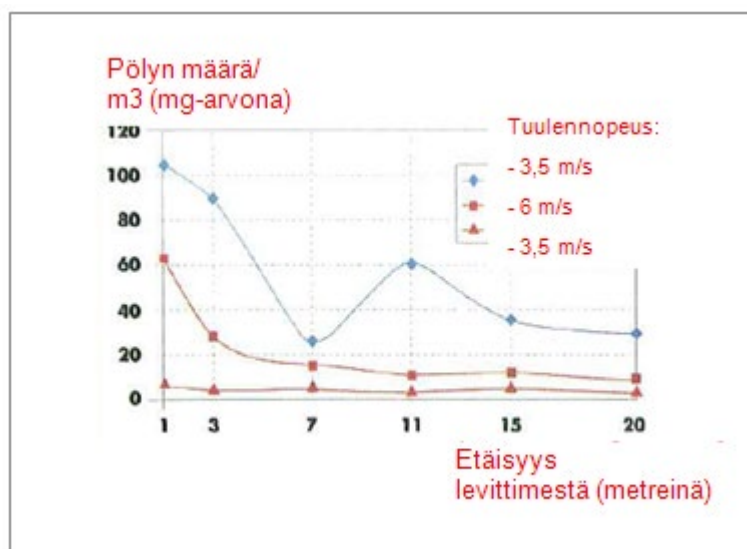
Työnantajan ja yksityisyritysten lakisääteisenä velvollisuutena on varmistaa asianmukaisten ja toimintakuntoisten hengityksensuojaimien käyttö työpaikalla. Siksi heidän on määritettävä ja dokumentoitava asianmukaiset hengityksensuojaimien käyttöä koskevat menettelytavat, joihin sisältyy myös työntekijöiden kouluttaminen.

Yhteenveto eri hengityksensuojaimien suojauskertoimista (BS EN 529:2005:n mukaan) löytyy MEASE-sanastosta.

2.2 Ympäristön altistumisen valvonta – koskee maaperän suojelua vain maataloudessa

Tuotteen ominaisuudet

Kulkeuma: 1 % (erittäin merkittävän pahimman tapauksen arvio perustuu tietoihin, joita on saatu pölyn mittauksesta ilmast ja sovelluskohteen mitatun etäisyyden funktiona)

(Kuvan lähde: Laudet, A. et al., 1999)

Käytetyt määrät

CaO 1 700 kg/ha

Käytön toistuvuus ja kesto

1 päivä/vuosi (yksi käyttökerta/vuosi). Useita käyttökertoja sallitaan vuoden aikana edellyttäen, että vuosittaista määrää 1 700 kg/ha ei ylitetä (CaO)

Ympäristötekijät, joihin riskinhallinta ei vaikuta

Pintaveden määrä: 300 l/m²

Pellon pinta-ala: 1 ha

Muut ympäristön altistumiseen vaikuttavat toimintaolosuhteet

Tuotteiden ulkokäyttö

Maaperän sekoitusvyvyys: 20 cm

Prosessitasolla (päästölähteen) tasolla toteutettavat tekniset olosuhteet ja toimenpiteet päästöjen ehkäisemiseksi

Suoria päästöjä läheisiin pintavesiin ei ole.

Tekniset olosuhteet ja toimenpiteet, joilla vähennetään tai rajoitetaan aineen vapautumista sekä päästöjä ilmaan ja maaperään

Kulkeuma tulee pitää minimitasolla.

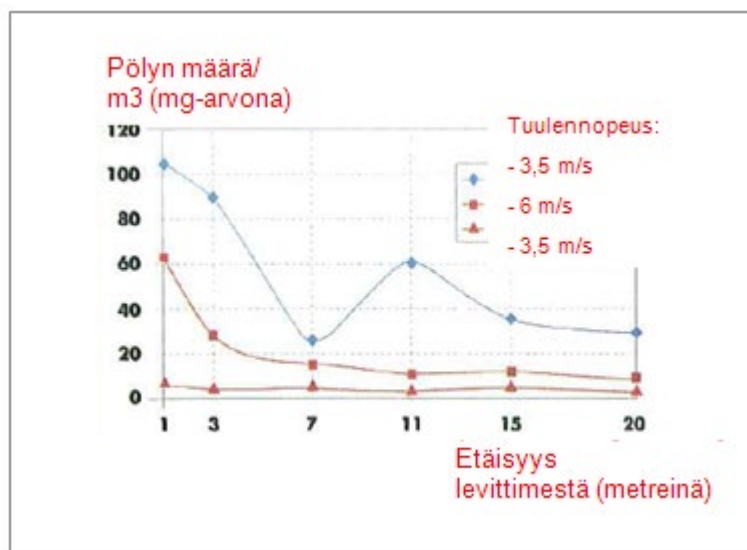
Organisatoriset toimenpiteet päästöjen estämiseksi tai rajoittamiseksi

Hyvien maanviljelyperiaatteiden mukaisesti maatalousmaa tulee analysoida ennen kalkin levitystä ja käyttö määrää säädellään analyysin tulosten perusteella.

2.2 Ympäristön altistumisen valvonta – koskee maaperän hoitoa vain tie- ja vesirakennuksessa

Tuotteen ominaisuudet

Kulkeuma: 1 % (erittäin merkittävän pahimman tapauksen arvio perustuu tietoihin, joita on saatu pölyn mittauksesta ilmast ja sovelluskohteen mitatun etäisyyden funktiona)

(Kuvan lähde: Laudet, A. et al., 1999)

Käytetyt määrät

CaO

180 000 kg/ha

Käytön toistuvuus ja kesto

1 päivä/vuosi ja vain kerran käyttöiän aikana. Useita käyttökertoja sallitaan vuoden aikana edellyttäen, että vuosittaista määrää 180 000 kg/ha ei ylitetä (CaO)

Ympäristötekijät, joihin riskinhallinta ei vaikuta

Pellon pinta-ala: 1 ha

Muut ympäristön altistumiseen vaikuttavat toimintaolosuhteet

Tuotteiden ulkokäyttö

Maaperän sekoitusvyvyys: 20 cm

Prosessitasolla (päästölähteen) tasolla toteutettavat tekniset olosuhteet ja toimenpiteet päästöjen ehkäisemiseksi

Kalkkia levitetään maaperään teknisellä vyöhykkeellä vain ennen tienrakennusta. Suoria päästöjä läheisiin pintavesiin ei ole.

Tekniset olosuhteet ja toimenpiteet, joilla vähennetään tai rajoitetaan aineen vapautumista sekä päästöjä ilmaan ja maaperään

Kulkeuma tulee pitää minimitasolla.

3. Altistumisen estimointi ja viittaus altistumlähteeseen

Työperäinen altistuminen

Hengitysaltistumista analysoitiin altistumisen arviointityökalulla (MEASE). Riskinluonnehdinnan suhdeluku saadaan tarkemman altistumisenestimoinnin ja vastaavan johdetun vaikutuksettomien tason laskennan tuloksena, ja turvallisen käytön kannalta suhdeluvun on oltava alle 1. Hengitysaltistumisen osalta riskinluonnehdinnan suhdeluku perustuu tuotteen CaO johdettuun vaikutuksettomaan tasoon 1 mg/m^3 (hienojakeisena pölynä) ja vastaavaan hengitysaltistumisarvioon, joka on johdettu MEASE-työkalulla (hengitettävänä pölynä). Näin ollen riskinluonnehdinnan suhdeluku sisältää lisävarmuusvaran, koska hengitettävä osuus on EN 481:n mukaisesti hienojakeisen osuuden alioisuus.

PROC	Hengitysaltistumisen arviointiin käytettävä menetelmä	Hengitysaltistumisarvio (riskinluonnehdinnan suhdeluku)	Ihoaltistumisen arviointiin käytettävä menetelmä	Ihoaltistumisarvio (riskinluonnehdinnan suhdeluku)
PROC 2, 3, 4, 5, 8a, 8b, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 16, 17, 18, 19	MEASE	$< 1 \text{ mg/m}^3$ ($< 0,001 - 0,6$)	Koska CaO luokitellaan ihoa ärsyttäväksi, ihon altistuminen on minimoitava siinä määrin kuin se on teknisesti toteutettavissa. Ihovaikutuksille ei ole johdettu vaikutuksettomien tason arvoa. Näin ollen ihoaltistumista ei arvioida tässä altistumisskenaariossa.	

Ympäristön altistuminen maatalousmaan suojelussa

Maaperän ja pintaveden ennustetun ympäristöpitoisuuden laskenta perustui FOCUS-maaperäryhmään (FOCUS, 1996) sekä asiakirjaan "Draft guidance on the calculation of predicted environmental concentration values (PEC) of plant protection products for soil, ground water, surface water and sediment (Kloskowsi et al., 1999)". EUSES-työkalun asemesta suositellaan FOCUS/EXPOSIT-mallinnustyökalun käyttöä, koska se soveltuu paremmin maatalouskäyttöön tässäkin tapauksessa, jossa parametri kuten kulkeuma on otettava mallinnuksessa huomioon. FOCUS on malli, joka on kehitetty tyypillisesti eliöntorjunta-aineiden käyttökohteisiin, ja sitä kehitettiin edelleen saksalaisen EXPOSIT 1.0 -mallin perusteella, jossa parametreja kuten kulkeumia voidaan koottujen tietojen perusteella parantaa: kun CaO on levitetty maahan, se voi todellakin päästä kulkeutumasta johtuen etenemään pintavesiä kohti.

Ympäristöpäästöt	Ks. käytetyt määrät			
Altistumis-pitoisuus jäteveden puhdistamossa	Ei koske maatalousmaan suojelua			
Altistumis-pitoisuus pelagisessa vedessä	Aines	PEC (ug/l)	PNEC (ug/l)	RCR
	CaO	5,66	370	0,015
Altistumis-pitoisuus sedimenteissä	Kuten edellä on mainittu, pintaveden tai sedimentin altistumista kalkille ei ole odotettavissa. Lisäksi luonnonvesissä hydroksidi-ionit reagoivat HCO_3^- :n kanssa tuottaen vettä ja CO_3^{2-} :ta. CO_3^{2-} muuntuu CaCO_3 :ksi reagoimalla Ca^{2+} :n kanssa. Kalsiumkarbonaatti saostuu sedimenttiin. Kalsiumkarbonaatti on hitaasti liukenevaa ja sitä esiintyy luontaisesti maaperässä.			
Altistumis-pitoisuudet maaperässä ja pohjavedessä	Aines	PEC (mg/l)	PNEC (mg/l)	RCR
	CaO	500	816	0,61
Altistumis-pitoisuus ilmassa	Tämä kohta ei ole merkityksellinen. CaO ei ole haihtuvaa. Höyryn paine on alle 10^{-5} Pa .			
Ravintoketjulle merkityksellinen altistumis-pitoisuus (sekundaari myrkyllisyys)	Tämä kohta ei ole merkityksellinen, koska CaO -aineksen voidaan katsoa esiintyvän luontaisesti ympäristössä. Käsitellyt käyttötavat eivät vaikuta merkittävästi ainesosien (Ca^{2+} ja OH^-) pääsyyn ympäristöön.			

Ympäristön altistuminen maaperän hoidossa tie- ja vesirakennuksessa

Tie- ja vesirakennusskenaariossa maaperän hoito perustuu tien reuna-alueen skenaarioon. Tien reuna-alueen käsittelyä koskevassa erityismenettelmien kokouksessa (Ispra, 5.9.2003), EU:n jäsenvaltiot ja teollisuus sopivat nk. tieteknisestä määrittämisestä. Tieteknisellä määrittämisellä tarkoitetaan "tieympäristöä, jonka rakenteeseen on sisällytetty tien geotekniset toiminnot, käyttö- ja kunnossapitotoiminnot, mukaan lukien asennetut järjestelmät, joilla varmistetaan tieliikenneturvallisuus ja hallitaan valumat. Tämä tietekninen osuus, joka sisältää tienpinnan ja pientareen kulkuväylän reunassa, määräytyy pystysuunnassa pohjaveden pinnan mukaan. Tieviranomaisen on vastuussa tien tämän teknisen osuuden kunnossapidosta, mukaan lukien tieliikenneturvallisuus, tiehuolto, saastumisen estäminen ja vesivirtausten hallinta". Tästä syystä tietekninen alue jätettiin pois riskianalyysin arvioinnista. Ympäristöriskien arviointiin sisältyvä kohdevyöhyke on siten tieteknisen alueen ulkopuolelle jäävä vyöhyke.

Maaperän ennustetun ympäristöpitoisuuden laskenta perustui FOCUS-maaperäryhmään (FOCUS, 1996) sekä asiakirjaan "Draft guidance on the calculation of predicted environmental concentration values (PEC) of plant protection products for soil, ground water, surface water and sediment (Kloskowski et al., 1999). EUSES-työkalun asemesta suositellaan FOCUS/EXPOSIT-mallinnustyökalun käyttöä, koska se soveltuu paremmin maatalouskäyttöön tässäkin tapauksessa, jossa parametri kuten kulkeuma on otettava mallinnuksessa huomioon. FOCUS on malli, joka on kehitetty tyypillisesti eliöntorjunta-aineiden käyttökohteisiin, ja sitä kehitettiin edelleen saksalaisen EXPOSIT 1.0 -mallin perusteella, jossa parametreja kuten kulkeumia voidaan koottujen tietojen perusteella parantaa.

Ympäristöpäästöt	Ks. käytetyt määrät			
Altistumis-pitoisuus jäteveden puhdistamossa	Tämä ei koske tien reuna-alueen skenaariota			
Altistumis-pitoisuus pelagisessa vedessä	Tämä ei koske tien reuna-alueen skenaariota			
Altistumis-pitoisuus sedimenteissä	Tämä ei koske tien reuna-alueen skenaariota			
Altistumis-pitoisuudet maaperässä ja pohjavedessä	Aines	PEC (mg/l)	PNEC (mg/l)	RCR
	CaO	529	816	0,65
Altistumis-pitoisuus ilmassa	Tämä kohta ei ole merkityksellinen. CaO ei ole haihtuvaa. Höyryn paine on alle 10^{-5} Pa.			
Ravintoketjulle merkityksellinen altistumis-pitoisuus (sekundaari myrkyllisyys)	Tämä kohta ei ole merkityksellinen, koska kalsiumin voidaan katsoa esiintyvän luontaisesti ympäristössä. Käsitellyt käyttötavat eivät vaikuta merkittävästi ainesosien (Ca^{2+} ja OH^-) pääsyyn ympäristöön.			

Ympäristön altistuminen muissa käyttökohteissa

Muissa käyttökohteissa ei tehdä määrällistä ympäristön altistumisarviota, koska

- Toimintaolosuhteet ja riskienhallintatoimet eivät ole niin tiukkoja kuin maatalousmaan suojelussa tai maaperän hoito tie- ja vesirakennuksessa
- Kalkki on matriisiin ainesosa ja kemiallisesti sidottu siihen. päästöt ovat vähäiset ja riittämättömät saamaan aikaan pH-arvon muutoksen maaperässä sekä jätevedessä tai pintavedessä
- Kalkkia käytetään erityisesti vapauttamaan hengitysilmaa, joka ei sisällä CO_2 :ta kalkin reagoiessa CO_2 :n kanssa. Tällaiset käyttökohteet liittyvät ainoastaan ilmaan, jossa kalkin ominaisuuksia hyödynnetään
- Aiottu käyttötarkoitus on neutralointi/pH-arvon muutos, eikä niiden ohella haluta muita vaikutuksia.

4. Jatkokäyttäjälle tarkoitetut ohjeet altistumisskenaariossa määritettyjen rajojen noudattamisen arvioinnista

Jatkokäyttäjä toimii altistumisskenaariossa määritettyjen rajojen puitteissa, jos joko edellä kuvatut, ehdotetut riskienhallintatoimet toteutetaan, tai jatkokäyttäjä voi itse osoittaa, että hänen toimintaolosuhteensa ja toteutetut riskienhallintatoimet ovat riittävät. Tämä on tehtävä näyttämällä, että ne rajoittavat hengitys- ja ihoaltistumista tasolle, joka on vastaavan, alla mainitun vaikutuksettoman tason alapuolella (olettaen, että ko. prosessit ja toiminnot sisältyvät yllä lueteltuihin PROC-luokkiin). Jos mittaustietoa ei ole saatavana, jatkokäyttäjä voi arvioida asiaan liittyvän altistumisen käyttämällä soveltuvaa skaalaustyökalua kuten MEASE (www.ebrc.de/mease.html). Käytettävän aineksen pölyisyys voidaan määrittää MEASE-sanaston perusteella. Esimerkiksi aineet, joiden pölyisyys on pyörivään rumpuun perustuvan menetelmän mukaan alle 2,5 %, määritetään "vähän pölyäviksi", ja aineet, joiden pölyisyys on vastaavan menetelmän mukaan alle 10 %, määritetään "kohtalaisen pölyäviksi" ja aineet, joiden pölyisyys on ≥ 10 %, määritetään "erittäin pölyäviksi".

Johdettu vaikutukseton taso 1 mg/m^3 (hienojakeista pölyä)

Tärkeä huomautus: Jatkokäyttäjän on otettava huomioon, että edellä mainitun pitkäaikaisen johdetun vaikutuksettoman tason lisäksi tasolla 4 mg/m^3 on olemassa akuuttien vaikutusten johdettu vaikutukseton taso. Todistamalla käytön turvallisuus verrattaessa altistumisarvioita pitkäaikaiseen johdetun vaikutuksettoman tason annokseen, katetaan samalla akuutti johdetun vaikutuksettoman tason annoksen arviointi (R.14-ohjeistuksen mukaan akuutit altistumistasot voidaan johtaa kertomalla pitkäaikaisen altistumisen arviot kertoimella 2). Käytettäessä MEASE-työkalua altistumisarvioiden johtamiseen, on huomattava, että altistumisen keston pitää koskea riskienhallintatoinena vain puolta työvuorua, (mikä johtaa 40 % altistumisen alenemiseen).

AS-numero 9.7: Kalkkiaineiden vähän pölyävien kiintoaineiden/jauheiden ammattimaiset käytöt

Työntekijöiden käyttötilanteita koskevan altistumisskenaariot muoto (1)

1. Otsikko

Vapaavalintainen tiivis otsikko	Kalkkiaineiden vähän pölyävien kiintoaineiden/jauheiden ammattimaiset käytöt
Käyttökuvaajaan perustuva järjestelmällinen otsikko	SU22, SU1, SU5, SU6a, SU6b, SU7, SU10, SU11, SU12, SU13, SU16, SU17, SU18, SU19, SU20, SU23, SU24 PC1, PC2, PC3, PC7, PC8, PC9a, PC9b, PC11, PC12, PC13, PC14, PC15, PC16, PC17, PC18, PC19, PC20, PC21, PC23, PC24, PC25, PC26, PC27, PC28, PC29, PC30, PC31, PC32, PC33, PC34, PC35, PC36, PC37, PC39, PC40 AC1, AC2, AC3, AC4, AC5, AC6, AC7, AC8, AC10, AC11, AC13 (käytettävät PROC- ja ERC-luokat ovat alla osassa 2)
Katetut prosessit, tehtävät ja/tai toimet	Katetut prosessit, tehtävät ja/tai toimet esitetään alla osassa 2.
Arviointimenetelmä	Hengitysaltistumista koskeva arviointi perustuu altistumisen arviointityökaluun (MEASE). Ympäristöarviointi perustuu FOCUS-Exposit-työkaluun.

2. Toimintaolosuhteet ja riskienhallintatoimet

PROC/ERC	REACH-määrittäminen	Liittyvät tehtävät
PROC 2	Käyttö suljetussa jatkuvassa prosessissa, jossa esiintyy satunnaista hallittua altistumista.	Lisätietoja on tietovaatimuksia ja kemikaaliturvallisuusarviointia koskevassa ECHA-ohjeistuksessa, Luku R.12: Käyttökuvaajajärjestelmä (ECHA-2010-G-05-EN).
PROC 3	Käyttö suljetussa eräprosessissa (synteesi tai formulointi)	
PROC 4	Käyttö panosprosesseissa ja muissa prosesseissa (synteesi), joissa on altistumisen mahdollisuus.	
PROC 5	Sekoittaminen seosten ja esineiden formulointiin liittyvissä panosprosesseissa (monivaiheinen ja/tai merkittävä kosketus)	
PROC 8a	Aineen tai valmisteiden siirtäminen säiliöihin tai säiliöistä yleistiloissa	
PROC 8b	Aineen tai valmisteiden siirtäminen säiliöihin tai säiliöistä erillisissä tiloissa	
PROC 9	Aineen tai valmisteiden siirto pieniin astioihin (erityinen täyttö- ja punnituslinja)	
PROC 10	Levittäminen telalla tai siveltimellä	
PROC 11	Ei-teollinen ruiskutus	
PROC 13	Esineiden käsittely kastamalla ja upottamalla	
PROC 15	Käyttö laboratorioaineena	
PROC 16	Materiaalin käyttö polttoainelähteenä. Vähäinen altistuminen polttamattomalle tuotteelle on todennäköistä.	
PROC 17	Voitelu suurenergisissä oloissa ja osittain avoimissa prosesseissa	
PROC 18	Voitelu suurenergisissä oloissa	
PROC 19	Käsinsekoitus, suora ihokosketus, ja käytettävissä vain henkilökohtaiset suojavarusteet	
PROC 21	Materiaalien ja/tai esineiden osana olevien aineiden pienenerginen käsittely	
PROC 25	Muut tulityöt metallin käsittelyssä	
PROC 26	Kiinteiden epäorgaanisten aineiden käsittely ympäristön lämpötilassa	
ERC2, ERC8a, ERC8b, ERC8c, ERC8d, ERC8e, ERC8f	Reaktiivisten aineiden tai jalostuksen apuaineiden laaja sisä- ja ulkokäyttö avoimissa järjestelmissä	

2.1 Työntekijöiden altistumisen hallinta

Tuotteen ominaisuudet

MEASE-analyysin perusteella aineen ominaisen päästöpotentiaalin mahdollisuus on yksi tärkeimpiä altistumisen tekijöitä. Tämän vuoksi MEASE-työkaluun on määritetty nk. fugasiteettiluokka. Kun työtehtävässä on kyse kiinteiden aineiden käsittely ympäristön lämpötilassa, fugasiteetti perustuu ko. aineen pölyävytyteen. Kun työtehtävässä on kyse kuuman metallin käsittelystä, fugasiteetti perustuu lämpötilaan, jolloin otetaan huomioon prosessin lämpötila ja aineen sulamispiste. Kolmas ryhmä eli vaativat hiontatyöt perustuvat aineen ominaisen päästön asemesta hionnan tasoon.

PROC	Käyttö valmisteessa	Sisältö valmisteessa	Fyysinen muoto	Päästöpotentiaali
PROC 25	ei rajoitettu		kiinteä/jauhe, sulatettu	suuri
Kaikki muut sovellettavat PROC:t	ei rajoitettu		kiinteä/jauhe	pieni

Käytetyt määrät

Työvuorokohtaisesti käsiteltävän määrän ei katsota tässä skenaariossa vaikuttavan sellaisenaan altistumiseen. Sen sijaan käyttöskalan yhdistelmä (teollinen v. ammatillinen) ja eristyksen/automaation taso (PROC:n mukaan) on pääasiallinen tekijä määrittäessä prosessin ominaista päästöpotentiaalia.

Käytön/altistuksen toistuvuus ja kesto

PROC	Altistuksen kesto
PROC 17	≤ 240 minuuttia
Kaikki muut sovellettavat PROC:t	480 minuuttia (ei rajoitettu)

Inhimilliset tekijät, joihin riskinhallinta ei vaikuta

Työvuoron aikaisen hengitysmäärän oletetaan olevan prosessin kaikissa vaiheissa (PROC-luokkien mukaan) 10 m³/vuoro (8 h).

Muut työntekijöiden altistumiseen vaikuttavat toimintaolosuhteet

Toimintaolosuhteita (esim. prosessin lämpötila ja prosessipaine) ei pidetä tehdyissä prosesseissa oleellisina työperäisen altistumisen arvioinnissa. Kun prosessin vaiheissa on kyse suhteellisen korkeista lämpötiloista (ts. PROC 22, 23, 25), MEASE-työkalulla tehty altistumisen arviointi perustuu kuitenkin prosessin lämpötilan ja sulamispisteen väliseen suhteeseen. Koska tapahtumaan liittyvien lämpötilojen odotetaan vaihtelevan teollisuudessa, altistumisen estimoinnissa valittiin korkein suhde pahimman tapauksen olettamukseksi. Näin ollen kaikki prosessilämpötilat katetaan automaattisesti tässä altistumisskenaariossa PROC-luokille 22, 23 ja 25.

Prosessitasolla (päästölähteen) tasolla toteutettavat tekniset olosuhteet ja toimenpiteet päästöjen ehkäisemiseksi

Prosessitasolla prosessien riskienhallintatoimia (esim. päästölähteen eristäminen) ei yleensä tarvita.

Tekniset toimenpiteet yksittäiseen työntekijään kohdistuvien päästöjen lähteiden hajonnan hallitsemiseksi

PROC	Erottamisen taso	Paikalliset valvontatoimet (LC)	LC-toimien tehokkuus (MEASE:n mukaan)	Lisätietoja
PROC 19	Kaikki potentiaalisesti tarvittavat toimenpiteet työntekijöiden eristämiseksi päästölähteestä esitetään yllä kohdassa "Käytön/altistuksen toistuvuus ja kesto".	ei koske tuotetta	ei koske tuotetta	-
Kaikki muut sovellettavat PROC:t	Alistuksen kesto voidaan vähentää esimerkiksi rakentamalla tuuletetut (positiivinen paine) valvomot tai poistamalla työntekijä ko. altistuksen sisältävistä työskentelypaikoista.	ei tarvita	ei koske tuotetta	-

Organisatoriset toimenpiteet päästöjen, hajonnan ja altistumisen estämiseksi tai rajoittamiseksi

Vältettävä aineen hengittämistä tai nielemistä. Aineen turvallisen käsittelyn varmistamiseksi tarvitaan yleisiä työhygieniää edistäviä toimenpiteitä. Näihin toimiin sisältyvät hyvä henkilökohtainen ja yleinen siisteys (ts. säännöllinen puhdistus sopivilla puhdistuslaitteilla), aterioinnin ja tupakoinnin välttäminen työpaikalla, normien mukaisten työvaatteiden ja -jalkineiden pitäminen, jos alla ei ole toisin mainittu. Työvuoron päätteeksi on käytävä suihkussa ja vaihdettava vaatteet. Saastuneita vaatteita ei saa käyttää kotona. Pölyä ei saa puhalttaa pois paineilmalla.

Henkilökohtaiseen suojaan, hygieniaan ja terveyden arviointiin liittyvät olosuhteet ja toimenpiteet

PROC	Tarvittavien hengityksensuojaimen (RPE) määrittäminen	RPE:n tehokkuus (määritetty suojauskerroin, APF)	Tarvittavien käsineiden määrittäminen	Muut henkilösuojaimet (PPE)
PROC 4, 5, 11, 26	FFP1-naamari	APF=4	Koska CaO luokitellaan ihoa ärsyttäväksi, suojakäsineiden pitäminen on pakollista prosessin kaikissa vaiheissa.	Silmien suojausvälineitä (esim. suojalasit tai visiirit) on käytettävä, ellei mahdollista silmäkosketusta voida sulkea pois sovelluksen luonteen tai käytettävän perusteella (ts. suljetulla prosessilla). Lisäksi on pidettävä tarpeen mukaan kasvosuojaimia, suojavaatetusta ja turvakenkiä.
PROC 16, 17, 18, 25	FFP2-naamari	APF=10		
Kaikki muut sovellettavat PROC:t	ei tarvita	ei koske tuotetta		

Kaikkia yllä määritettyjä hengityksensuojaimia on käytettävä vain, jos seuraavat periaatteet pätevät samanaikaisesti: Työn kesto (ks. yllä kohta "Altistuksen kesto") tulee määrittää vastaamaan työntekijän fysiologista rasitusta, joka seuraa hengityksensuojaimen aiheuttamasta hengitysvastuksesta ja pään alan sulkemisesta johtuvasta lisääntyneestä lämpörasituksesta. Lisäksi on otettava huomioon, että hengityksensuojaimesta johtuen työntekijä pystyy käyttämään työkaluja ja kommunikoimaan rajoitetummin.

Edellä kuvatuista syistä johtuen työntekijän (i) tulee olla terve (ottaen erityisesti huomioon terveysongelmat, joihin hengityksensuojaimen käyttö vaikuttaa), (ii) kasvonpiirteiden tulee olla sellaiset, että naamariin ei jää ilmapuotoja aiheuttavia rakoja (esim. arvet ja parta). Yllä suositellut laitteet, jotka perustuvat kasvojen alan tiiviiseen suojaukseen, eivät takaa riittävä suojaa, jos ne eivät asetu tiiviisti kasvoja vasten.

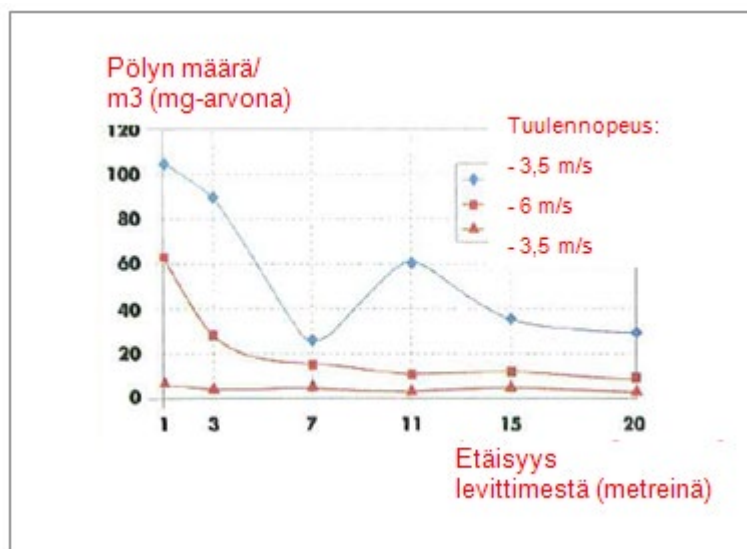
Työnantajan ja yksityisyritysten lakisääteisenä velvollisuutena on varmistaa asianmukaisten ja toimintakuntoisten hengityksensuojaimien käyttö työpaikalla. Siksi heidän on määritettävä ja dokumentoitava asianmukaiset hengityksensuojaimien käyttöä koskevat menettelytavat, joihin sisältyy myös työntekijöiden kouluttaminen.

Yhteenveto eri hengityksensuojaimien suojauskertoimista (BS EN 529:2005:n mukaan) löytyy MEASE-sanastosta.

2.2 Ympäristön altistumisen valvonta – koskee maaperän suojelua vain maataloudessa

Tuotteen ominaisuudet

Kulkeuma: 1 % (erittäin merkittävän pahimman tapauksen arvio perustuu tietoihin, joita on saatu pölyn mittauksesta ilmasta ja sovelluskohteen mitatun etäisyyden funktiona)

(Kuvan lähde: Laudet, A. et al., 1999)

Käytetyt määrät

CaO 1 700 kg/ha

Käytön toistuvuus ja kesto

1 päivä/vuosi (yksi käyttökerta/vuosi). Useita käyttökertoja sallitaan vuoden aikana edellyttäen, että vuosittaista määrää 1 700 kg/ha ei ylitetä (CaO)

Ympäristötekijät, joihin riskinhallinta ei vaikuta

Pintaveden määrä: 300 l/m²

Pellon pinta-ala: 1 ha

Muut ympäristön altistumiseen vaikuttavat toimintaolosuhteet

Tuotteiden ulkokäyttö

Maaperän sekoitusvyvyys: 20 cm

Prosessitasolla (päästölähteen) tasolla toteutettavat tekniset olosuhteet ja toimenpiteet päästöjen ehkäisemiseksi

Suoria päästöjä läheisiin pintavesiin ei ole.

Tekniset olosuhteet ja toimenpiteet, joilla vähennetään tai rajoitetaan aineen vapautumista sekä päästöjä ilmaan ja maaperään

Kulkeuma tulee pitää minimitasolla.

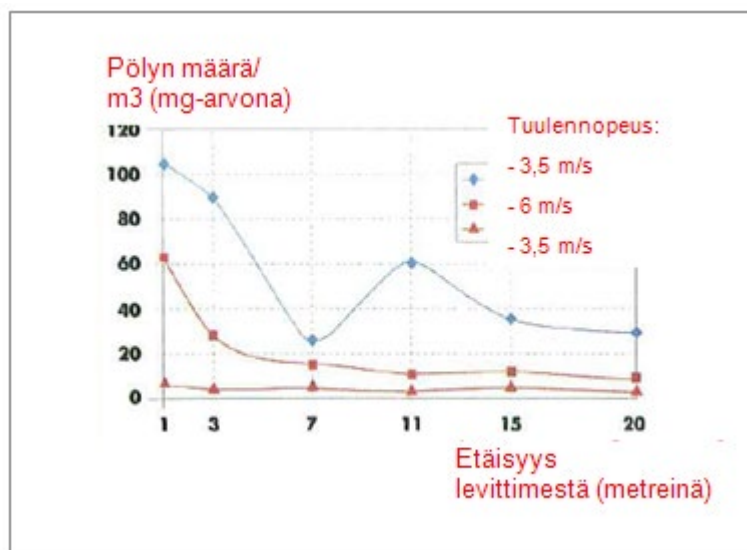
Organisatoriset toimenpiteet päästöjen estämiseksi tai rajoittamiseksi

Hyvien maanviljelyperiaatteiden mukaisesti maatalousmaa tulee analysoida ennen kalkin levitystä ja käyttö määrää säädellään analyysin tulosten perusteella.

2.2 Ympäristön altistumisen valvonta – koskee maaperän hoitoa vain tie- ja vesirakennuksessa

Tuotteen ominaisuudet

Kulkeuma: 1 % (erittäin merkittävän pahimman tapauksen arvio perustuu tietoihin, joita on saatu pölyn mittauksesta ilmast ja sovelluskohteen mitatun etäisyyden funktiona)

(Kuvan lähde: Laudet, A. et al., 1999)

Käytetyt määrät

CaO

180 000 kg/ha

Käytön toistuvuus ja kesto

1 päivä/vuosi ja vain kerran käyttöiän aikana. Useita käyttökertoja sallitaan vuoden aikana edellyttäen, että vuosittaista määrää 180 000 kg/ha ei ylitetä (CaO)

Ympäristötekijät, joihin riskinhallinta ei vaikuta

Pellon pinta-ala: 1 ha

Muut ympäristön altistumiseen vaikuttavat toimintaolosuhteet

Tuotteiden ulkokäyttö

Maaperän sekoitusvyvyys: 20 cm

Prosessitasolla (päästölähteen) tasolla toteutettavat tekniset olosuhteet ja toimenpiteet päästöjen ehkäisemiseksi

Kalkkia levitetään maaperään teknisellä vyöhykkeellä vain ennen tienrakennusta. Suoria päästöjä läheisiin pintavesiin ei ole.

Tekniset olosuhteet ja toimenpiteet, joilla vähennetään tai rajoitetaan aineen vapautumista sekä päästöjä ilmaan ja maaperään

Kulkeuma tulee pitää minimitasolla.

3. Altistumisen estimointi ja viittaus altistumlähteeseen

Työperäinen altistuminen

Hengitysaltistumista analysoitiin altistumisen arviointityökalulla (MEASE). Riskinluonnehdinnan suhdeluku saadaan tarkemman altistumisenestimoinnin ja vastaavan johdetun vaikutuksettomien tason laskennan tuloksena, ja turvallisen käytön kannalta suhdeluvun on oltava alle 1. Hengitysaltistumisen osalta riskinluonnehdinnan suhdeluku perustuu tuotteen CaO johdettuun vaikutuksettomien tasoon 1 mg/m³ (hienojakeisena pölynä) ja vastaavaan hengitysaltistumisarvioon, joka on johdettu MEASE-työkalulla (hengitettävänä pölynä). Näin ollen riskinluonnehdinnan suhdeluku sisältää lisävarmuusvaran, koska hengitettävä osuus on EN 481:n mukaisesti hienojakeisen osuuden aliosuus.

PROC	Hengitysaltistumisen arviointiin käytettävä menetelmä	Hengitysaltistumisarvio (riskinluonnehdinnan suhdeluku)	Ihoaltistumisen arviointiin käytettävä menetelmä	Ihoaltistumisarvio (riskinluonnehdinnan suhdeluku)
PROC 2, 3, 4, 5, 8a, 8b, 9, 10, 11, 13, 15, 16, 17, 18, 19, 21, 25, 26	MEASE	< 1 mg/m ³ (0,01 – 0,75)	Koska CaO luokitellaan ihoa ärsyttäväksi, ihon altistuminen on minimoitava siinä määrin kuin se on teknisesti toteutettavissa. Ihovaikutuksille ei ole johdettu vaikutuksettomien tason arvoa. Näin ollen ihoaltistumista ei arvioida tässä altistumisskenaariossa.	

Ympäristön altistuminen maatalousmaan suojelussa

Maaperän ja pintaveden ennustetun ympäristöpitoisuuden laskenta perustui FOCUS-maaperäryhmään (FOCUS, 1996) sekä asiakirjaan "Draft guidance on the calculation of predicted environmental concentration values (PEC) of plant protection products for soil, ground water, surface water and sediment (Kloskowsi et al., 1999)". EUSES-työkalun asemesta suositellaan FOCUS/EXPOSIT-mallinnustyökalun käyttöä, koska se soveltuu paremmin maatalouskäyttöön tässäkin tapauksessa, jossa parametri kuten kulkeuma on otettava mallinnuksessa huomioon. FOCUS on malli, joka on kehitetty tyypillisesti eliötorjunta-aineiden käyttökohteisiin, ja sitä kehitettiin edelleen saksalaisen EXPOSIT 1.0 -mallin perusteella, jossa parametreja kuten kulkeumia voidaan koottujen tietojen perusteella parantaa: kun CaO on levitetty maahan, se voi todellakin päästä kulkeutumasta johtuen etenemään pintavesiä kohti.

Ympäristöpäästöt	Ks. käytetyt määrät			
Altistumis-pitoisuus jäteveden puhdistamossa	Ei koske maatalousmaan suojelua			
Altistumis-pitoisuus pelagisessa vedessä	Aines	PEC (ug/l)	PNEC (ug/l)	RCR
	CaO	5,66	370	0,015
Altistumis-pitoisuus sedimenteissä	Kuten edellä on mainittu, pintaveden tai sedimentin altistumista kalkille ei ole odotettavissa. Lisäksi luonnonvesissä hydroksidi-ionit reagoivat HCO ₃ ⁻ :n kanssa tuottaen vettä ja CO ₃ ²⁻ :ta. CO ₃ ²⁻ muuntuu CaCO ₃ :ksi reagoimalla Ca ²⁺ :n kanssa. Kalsiumkarbonaatti saostuu sedimenttiin. Kalsiumkarbonaatti on hitaasti liukenevaa ja sitä esiintyy luontaisesti maaperässä.			
Altistumis-pitoisuudet maaperässä ja pohjavedessä	Aines	PEC (mg/l)	PNEC (mg/l)	RCR
	CaO	500	816	0,61
Altistumis-pitoisuus ilmassa	Tämä kohta ei ole merkityksellinen. CaO ei ole haihtuvaa. Höyryn paine on alle 10 ⁻⁵ Pa.			
Ravintoketjulle merkityksellinen altistumis-pitoisuus (sekundaari myrkyllisyys)	Tämä kohta ei ole merkityksellinen, koska kalsiumin voidaan katsoa esiintyvän luontaisesti ympäristössä. Käsitellyt käyttötavat eivät vaikuta merkittävästi ainesosien (Ca ²⁺ ja OH ⁻) pääsyyn ympäristöön.			

Ympäristön altistuminen maaperän hoidossa tie- ja vesirakennuksessa

Tie- ja vesirakennusskenaariossa maaperän hoito perustuu tien reuna-alueen skenaarioon. Tien reuna-alueen käsittelyä koskevassa erityismenettelmien kokouksessa (Ispra, 5.9.2003), EU:n jäsenvaltiot ja teollisuus sopivat nk. tieteknisestä määrittämisestä. Tieteknisellä määrittämisellä tarkoitetaan "tieympäristöä, jonka rakenteeseen on sisällytetty tien geotekniset toiminnot, käyttö- ja kunnossapitotoiminnot, mukaan lukien asennetut järjestelmät, joilla varmistetaan tieliikenneturvallisuus ja hallitaan valumat. Tämä tietekninen osuus, joka sisältää tienpinnan ja pientareen kulkuväylän reunassa, määräytyy pystysuunnassa pohjaveden pinnan mukaan. Tieviranomaisen on vastuussa tien tämän teknisen osuuden kunnossapidosta, mukaan lukien tieliikenneturvallisuus, tiehuolto, saastumisen estäminen ja vesivirtausten hallinta". Tästä syystä tietekninen alue jätettiin pois riskianalyysin arvioinnista. Ympäristöriskien arviointiin sisältyvä kohdevyöhyke on siten tieteknisen alueen ulkopuolelle jäävä vyöhyke.

Maaperän ennustetun ympäristöpitoisuuden laskenta perustui FOCUS-maaperäryhmään (FOCUS, 1996) sekä asiakirjaan "Draft guidance on the calculation of predicted environmental concentration values (PEC) of plant protection products for soil, ground water, surface water and sediment (Kloskowski et al., 1999). EUSES-työkalun asemesta suositellaan FOCUS/EXPOSIT-mallinnustyökalun käyttöä, koska se soveltuu paremmin maatalouskäyttöön tässäkin tapauksessa, jossa parametri kuten kulkeuma on otettava mallinnuksessa huomioon. FOCUS on malli, joka on kehitetty tyypillisesti eliöntorjunta-aineiden käyttökohteisiin, ja sitä kehitettiin edelleen saksalaisen EXPOSIT 1.0 -mallin perusteella, jossa parametreja kuten kulkeumia voidaan koottujen tietojen perusteella parantaa.

Ympäristöpäästöt	Ks. käytetyt määrät			
Altistumis-pitoisuus jäteveden puhdistamossa	Tämä ei koske tien reuna-alueen skenaariota			
Altistumis-pitoisuus pelagisessa vedessä	Tämä ei koske tien reuna-alueen skenaariota			
Altistumis-pitoisuus sedimenteissä	Tämä ei koske tien reuna-alueen skenaariota			
Altistumis-pitoisuudet maaperässä ja pohjavedessä	Aines	PEC (mg/l)	PNEC (mg/l)	RCR
	CaO	529	816	0,65
Altistumis-pitoisuus ilmassa	Tämä kohta ei ole merkityksellinen. CaO ei ole haihtuvaa. Höyryn paine on alle 10^{-5} Pa.			
Ravintoketjulle merkityksellinen altistumis-pitoisuus (sekundaari myrkyllisyys)	Tämä kohta ei ole merkityksellinen, koska kalsiumin voidaan katsoa esiintyvän luontaisesti ympäristössä. Käsitellyt käyttötavat eivät vaikuta merkittävästi ainesosien (Ca^{2+} ja OH^-) pääsyyn ympäristöön.			

Ympäristön altistuminen muissa käyttökohteissa

Muissa käyttökohteissa ei tehdä määrällistä ympäristön altistumisarviota, koska

- Toimintaolosuhteet ja riskienhallintatoimet eivät ole niin tiukkoja kuin maatalousmaan suojelussa tai maaperän hoito tie- ja vesirakennuksessa
- Kalkki on matriisiin ainesosa ja kemiallisesti sidottu siihen. päästöt ovat vähäiset ja riittämättömät saamaan aikaan pH-arvon muutoksen maaperässä sekä jätevedessä tai pintavedessä
- Kalkkia käytetään erityisesti vapauttamaan hengitysilmaa, joka ei sisällä CO_2 :ta kalkin reagoiessa CO_2 :n kanssa. Tällaiset käyttökohteet liittyvät ainoastaan ilmaan, jossa kalkin ominaisuuksia hyödynnetään
- Aiottu käyttötarkoitus on neutralointi/pH-arvon muutos, eikä niiden ohella haluta muita vaikutuksia.

4. Jatkokäyttäjälle tarkoitetut ohjeet altistumisskenaariossa määritettyjen rajojen noudattamisen arvioinnista

Jatkokäyttäjä toimii altistumisskenaariossa määritettyjen rajojen puitteissa, jos joko edellä kuvatut, ehdotetut riskienhallintatoimet toteutetaan, tai jatkokäyttäjä voi itse osoittaa, että hänen toimintaolosuhteensa ja toteutetut riskienhallintatoimet ovat riittävät. Tämä on tehtävä näyttämällä, että ne rajoittavat hengitys- ja ihoaltistumista tasolle, joka on vastaavan, alla mainitun vaikutuksettomien tason alapuolella (olettaen, että ko. prosessit ja toiminnot sisältyvät yllä lueteltuihin PROC-luokkiin). Jos mittauksia ei ole saatavana, jatkokäyttäjä voi arvioida asiaan liittyvän altistumisen käyttämällä soveltuvaa skaalaustyökalua kuten MEASE (www.ebrc.de/mease.html). Käytettävän aineksen pölyisyys voidaan määrittää MEASE-sanaston perusteella. Esimerkiksi aineet, joiden pölyisyys on pyörivään rumpuun perustuvan menetelmän mukaan alle 2,5 %, määritetään "vähän pölyäviksi", ja aineet, joiden pölyisyys on vastaavan menetelmän mukaan alle 10 %, määritetään "kohtalaisen pölyäviksi" ja aineet, joiden pölyisyys on ≥ 10 %, määritetään "erittäin pölyäviksi".

Johdettu vaikutukseton taso/hengittäminen: 1 mg/m³ (hienojakeista pölyä)

Tärkeä huomautus: Jatkokäyttäjän on otettava huomioon, että edellä mainitun pitkäaikaisen johdetun vaikutuksettomien tason lisäksi tasolla 4 mg/m³ on olemassa akuuttien vaikutusten johdettu vaikutukseton taso. Todistamalla käytön turvallisuus verrattaessa altistumisarvioita pitkäaikaiseen johdetun vaikutuksettomien tason annokseen, katetaan samalla akuutti johdetun vaikutuksettomien tason annoksen arviointi (R.14-ohjeistuksen mukaan akuutit altistumistasot voidaan johtaa kertomalla pitkäaikaisen altistumisen arviot kertoimella 2). Käytettäessä MEASE-työkalua altistumisarvioiden johtamiseen, on huomattava, että altistumisen keston pitää koskea riskienhallintatoinena vain puolta työvuorua, (mikä johtaa 40 % altistumisen alenemiseen).

AS-numero 9.8: Kalkkiaineiden kohtalaisesti pölyävien kiintoaineiden/jauheiden ammattimaiset käytöt

Työntekijöiden käyttötilanteita koskevan altistumisskenaariot muoto (1)

1. Otsikko

Vapaavalintainen tiivis otsikko	Kalkkiaineiden kohtalaisesti pölyävien kiintoaineiden/jauheiden ammattimaiset käytöt
Käyttökuvaajaan perustuva järjestelmällinen otsikko	SU22, SU1, SU5, SU6a, SU6b, SU7, SU10, SU11, SU12, SU13, SU16, SU17, SU18, SU19, SU20, SU23, SU24 PC1, PC2, PC3, PC7, PC8, PC9a, PC9b, PC11, PC12, PC13, PC14, PC15, PC16, PC17, PC18, PC19, PC20, PC21, PC23, PC24, PC25, PC26, PC27, PC28, PC29, PC30, PC31, PC32, PC33, PC34, PC35, PC36, PC37, PC39, PC40 AC1, AC2, AC3, AC4, AC5, AC6, AC7, AC8, AC10, AC11, AC13 (käytettävät PROC- ja ERC-luokat ovat alla osassa 2)
Katetut prosessit, tehtävät ja/tai toimet	Katetut prosessit, tehtävät ja/tai toimet esitetään alla osassa 2.
Arviointimenetelmä	Hengitysaltistumista koskeva arviointi perustuu altistumisen arviointityökaluun (MEASE). Ympäristöarviointi perustuu FOCUS-Exposit-työkaluun.

2. Toimintaolosuhteet ja riskienhallintatoimet

PROC/ERC	REACH-määrittäminen	Liittyvät tehtävät
PROC 2	Käyttö suljetussa jatkuvassa prosessissa, jossa esiintyy satunnaista hallittua altistumista.	Lisätietoja on tietovaatimuksia ja kemikaaliturvallisuusarviointia koskevassa ECHA-ohjeistuksessa, Luku R.12: Käyttökuvaajajärjestelmä (ECHA-2010-G-05-EN).
PROC 3	Käyttö suljetussa eräprosessissa (synteesi tai formulointi)	
PROC 4	Käyttö panosprosesseissa ja muissa prosesseissa (synteesi), joissa on altistumisen mahdollisuus.	
PROC 5	Sekoittaminen seosten ja esineiden formulointiin liittyvissä panosprosesseissa (monivaiheinen ja/tai merkittävä kosketus)	
PROC 8a	Aineen tai valmisteiden siirtäminen säiliöihin tai säiliöistä yleistiloissa	
PROC 8b	Aineen tai valmisteiden siirtäminen säiliöihin tai säiliöistä erillisissä tiloissa	
PROC 9	Aineen tai valmisteiden siirto pieniin astioihin (erityinen täyttö- ja punnituslinja)	
PROC 10	Levittäminen telalla tai siveltimellä	
PROC 11	Ei-teollinen ruiskutus	
PROC 13	Esineiden käsittely kastamalla ja upottamalla	
PROC 15	Käyttö laboratorioaineena	
PROC 16	Materiaalin käyttö polttoainelähteenä. Vähäinen altistuminen polttamattomalle tuotteelle on todennäköistä.	
PROC 17	Voitelu suurenergisissä oloissa ja osittain avoimissa prosesseissa	
PROC 18	Voitelu suurenergisissä oloissa	
PROC 19	Käsinsekoitus, suora ihokosketus, ja käytettävissä vain henkilökohtaiset suojavarusteet	
PROC 25	Muut tulityöt metallin käsittelyssä	
PROC 26	Kiinteiden epäorgaanisten aineiden käsittely ympäristön lämpötilassa	
ERC2, ERC8a, ERC8b, ERC8c, ERC8d, ERC8e, ERC8f	Reaktiivisten aineiden tai jalostuksen apuaineiden laaja sisä- ja ulkokäyttö avoimissa järjestelmissä	

2.1 Työntekijöiden altistumisen hallinta

Tuotteen ominaisuudet

MEASE-analyysin perusteella aineen ominaisen päästöpotentiaalin mahdollisuus on yksi tärkeimpiä altistumisen tekijöitä. Tämän vuoksi MEASE-työkaluun on määritetty nk. fugasiteettiluokka. Kun työtehtävässä on kyse kiinteiden aineiden käsittely ympäristön lämpötilassa, fugasiteetti perustuu ko. aineen pölyävytyteen. Kun työtehtävässä on kyse kuuman metallin käsittelystä, fugasiteetti perustuu lämpötilaan, jolloin otetaan huomioon prosessin lämpötila ja aineen sulamispiste. Kolmas ryhmä eli vaativat hiontatyöt perustuvat aineen ominaisen päästön asemesta hionnan tasoon.

PROC	Käyttö valmisteessa	Sisältö valmisteessa	Fyysinen muoto	Päästöpotentiaali
PROC 25	ei rajoitettu		kiinteä/jauhe, sulatettu	suuri
Kaikki muut sovellettavat PROC:t	ei rajoitettu		kiinteä/jauhe	keskitaso

Käytetyt määrät

Työvuorokohtaisesti käsiteltävän määrän ei katsota tässä skenaariossa vaikuttavan sellaisenaan altistumiseen. Sen sijaan käyttöskaalan yhdistelmä (teollinen v. ammatillinen) ja eristyksen/automaation taso (PROC:n mukaan) on pääasiallinen tekijä määrittäessä prosessin ominaista päästöpotentiaalia.

Käytön/altistuksen toistuvuus ja kesto

PROC	Altistuksen kesto
PROC 11, 16, 17, 18, 19	≤ 240 minuuttia
Kaikki muut sovellettavat PROC:t	480 minuuttia (ei rajoitettu)

Inhimilliset tekijät, joihin riskinhallinta ei vaikuta

Työvuoron aikaisen hengitysmäärän oletetaan olevan prosessin kaikissa vaiheissa (PROC-luokkien mukaan) 10 m³/vuoro (8 h).

Muut työntekijöiden altistumiseen vaikuttavat toimintaolosuhteet

Toimintaolosuhteita (esim. prosessin lämpötila ja prosessipaine) ei pidetä tehdyissä prosesseissa oleellisina työperäisen altistumisen arvioinnissa. Kun prosessin vaiheissa on kyse suhteellisen korkeista lämpötiloista (ts. PROC 22, 23, 25), MEASE-työkalulla tehty altistumisen arviointi perustuu kuitenkin prosessin lämpötilan ja sulamispisteen väliseen suhteeseen. Koska tapahtumaan liittyvien lämpötilojen odotetaan vaihtelevan teollisuudessa, altistumisen estimoinnissa valittiin korkein suhde pahimman tapauksen olettamukseksi. Näin ollen kaikki prosessilämpötilat katetaan automaattisesti tässä altistumisskenaariossa PROC-luokille 22, 23 ja 25.

Prosessitasolla (päästölähteen) tasolla toteutettavat tekniset olosuhteet ja toimenpiteet päästöjen ehkäisemiseksi

Prosessitasolla prosessien riskienhallintatoimia (esim. päästölähteen eristäminen) ei yleensä tarvita.

Tekniset toimenpiteet yksittäiseen työntekijään kohdistuvien päästöjen lähteiden hajonnan hallitsemiseksi

PROC	Erottamisen taso	Paikalliset valvontatoimet (LC)	LC-toimien tehokkuus (MEASE:n mukaan)	Lisätietoja
PROC 11, 16	Kaikki potentiaalisesti tarvittavat toimenpiteet työntekijöiden eristämiseksi päästölähteestä esitetään yllä kohdassa "Käytön/altistuksen toistuvuus ja kesto". Alistuksen kestoa voidaan vähentää esimerkiksi rakentamalla tuuletetut (positiivinen paine) valvomot tai poistamalla työntekijä ko. altistuksen sisältävistä työskentelypaikoista.	yleinen paikallinen poistoilmanvaihto	72 %	-
PROC 17, 18		integroitu paikallinen poistoilmanvaihto	87 %	-
PROC 19		ei koske tuotetta	ei koske tuotetta	-
Kaikki muut sovellettavat PROC:t		ei tarvita	ei koske tuotetta	-

Organisatoriset toimenpiteet päästöjen, hajonnan ja altistumisen estämiseksi tai rajoittamiseksi

Vältettävä aineen hengittämistä tai nielemistä. Aineen turvallisen käsittelyn varmistamiseksi tarvitaan yleisiä työhygieniiaa edistäviä toimenpiteitä. Näihin toimiin sisältyvät hyvä henkilökohtainen ja yleinen siisteys (ts. säännöllinen puhdistus sopivilla puhdistuslaitteilla), aterioinnin ja tupakoinnin välttäminen työpaikalla, normien mukaisten työvaatteiden ja -jalkineiden pitäminen, jos alla ei ole toisin mainittu. Työvuoron päätteeksi on käytävä suihkussa ja vaihdettava vaatteet. Saastuneita vaatteita ei saa

käyttää kotona. Pölyä ei saa puhaltaa pois paineilmalla.

Henkilökohtaiseen suojaan, hygieniaan ja terveyden arviointiin liittyvät olosuhteet ja toimenpiteet

PROC	Tarvittavien hengityksensuojaimen (RPE) määrittäminen	RPE:n tehokkuus (määritetty suojauskerroin, APF)	Tarvittavien käsineiden määrittäminen	Muut henkilösuojaimet (PPE)
PROC 2, 3, 16, 19	FFP1-naamari	APF=4	Koska CaO luokitellaan ihoa ärsyttäväksi, suojakäsineiden pitäminen on pakollista prosessin kaikissa vaiheissa.	Silmien suojausvälineitä (esim. suojalasit tai visiirit) on käytettävä, ellei mahdollista silmäkosketusta voida sulkea pois sovelluksen luonteen tai käytettävän perusteella (ts. suljetulla prosessilla). Lisäksi on pidettävä tarpeen mukaan kasvojen suojaimia, suojavaatetusta ja turvakengkiä.
PROC 4, 5, 8a, 8b, 9, 10, 13, 17, 18, 25, 26	FFP2-naamari	APF=10		
PROC 11	FFP1-naamari	APF=10		
PROC 15	ei tarvita	ei koske tuotetta		

Kaikkia yllä määritettyjä hengityksensuojaimia on käytettävä vain, jos seuraavat periaatteet pätevät samanaikaisesti: Työn kesto (ks. yllä kohta "Altistuksen kesto") tulee määrittää vastaamaan työntekijän fysiologista rasitusta, joka seuraa hengityksensuojaimen aiheuttamasta hengitysvastuksesta ja pään alan sulkemisesta johtuvasta lisääntyneestä lämpörasituksesta. Lisäksi on otettava huomioon, että hengityksensuojaimesta johtuen työntekijä pystyy käyttämään työkaluja ja kommunikoimaan rajoitetummin.

Edellä kuvatuista syistä johtuen työntekijän (i) tulee olla terve (ottaen erityisesti huomioon terveysongelmat, joihin hengityksensuojaimen käyttö vaikuttaa), (ii) kasvonpiirteiden tulee olla sellaiset, että naamariin ei jää ilmapuotoja aiheuttavia rakoja (esim. arvet ja parta). Yllä suositellut laitteet, jotka perustuvat kasvojen alan tiiviiseen suojaukseen, eivät takaa riittävä suojaa, jos ne eivät asetu tiiviisti kasvoja vasten.

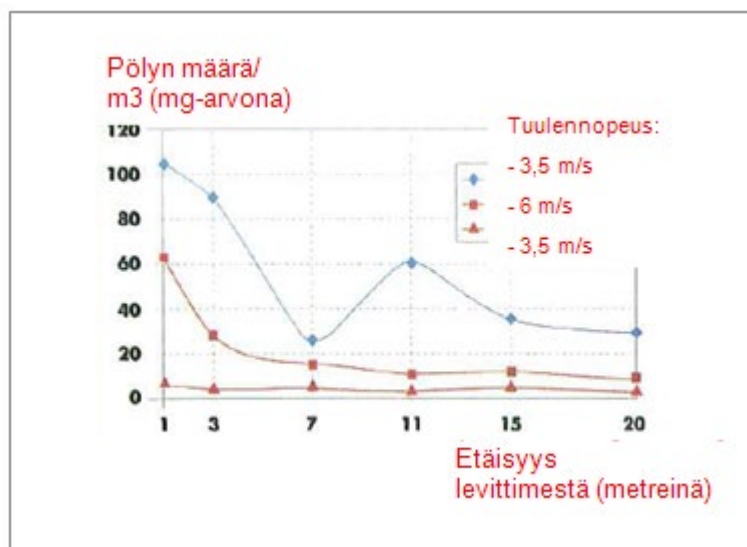
Työnantajan ja yksityisyrityksien lakisääteisenä velvollisuutena on varmistaa asianmukaisten ja toimintakuntoisten hengityksensuojaimien käyttö työpaikalla. Siksi heidän on määritettävä ja dokumentoitava asianmukaiset hengityksensuojaimien käyttöä koskevat menettelytavat, joihin sisältyy myös työntekijöiden kouluttaminen.

Yhteenveto eri hengityksensuojaimien suojauskertoimista (BS EN 529:2005:n mukaan) löytyy MEASE-sanastosta.

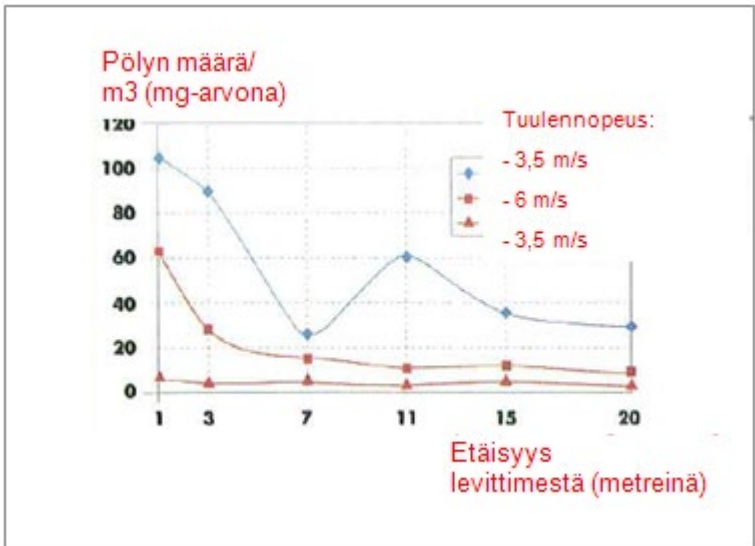
2.2 Ympäristön altistumisen valvonta – koskee maaperän suojelua vain maataloudessa

Tuotteen ominaisuudet

Kulkeuma: 1 % (erittäin merkittävän pahimman tapauksen arvio perustuu tietoihin, joita on saatu pölyn mittauksesta ilmasta ja sovelluskohteen mitatun etäisyyden funktiona)

(Kuvan lähde: Laudet, A. et al., 1999)

Käytetyt määrät	
CaO	1 700 kg/ha
Käytön toistuvuus ja kesto	
1 päivä/vuosi (yksi käyttökerta/vuosi). Useita käyttökertoja sallitaan vuoden aikana edellyttäen, että vuosittaista määrää 1 700 kg/ha ei ylitetä (CaO)	
Ympäristötekijät, joihin riskinhallinta ei vaikuta	
Pintaveden määrä: 300 l/m ² Pellon pinta-ala: 1 ha	
Muut ympäristön altistumiseen vaikuttavat toimintaolosuhteet	
Tuotteiden ulkokäyttö Maaperän sekoitusvyvyys: 20 cm	
Prosessitasolla (päästölähteen) tasolla toteutettavat tekniset olosuhteet ja toimenpiteet päästöjen ehkäisemiseksi	
Suoria päästöjä läheisiin pintavesiin ei ole.	
Tekniset olosuhteet ja toimenpiteet, joilla vähennetään tai rajoitetaan aineen vapautumista sekä päästöjä ilmaan ja maaperään	
Kulkeuma tulee pitää minimitasolla.	
Organisatoriset toimenpiteet päästöjen estämiseksi tai rajoittamiseksi	
Hyvien maanviljelyperiaatteiden mukaisesti maatalousmaa tulee analysoida ennen kalkin levitystä ja käyttömäärää säädellään analyysin tulosten perusteella.	
2.2 Ympäristön altistumisen valvonta – koskee maaperän hoitoa vain tie- ja vesirakennuksessa	
Tuotteen ominaisuudet	
Kulkeuma: 1 % (erittäin merkittävän pahimman tapauksen arvio perustuu tietoihin, joita on saatu pölyn mittauksesta ilmasta ja sovelluskohteen mitatun etäisyyden funktiona)	
 (Kuvan lähde: Laudet, A. et al., 1999)	
Käytetyt määrät	
CaO	180 000 kg/ha
Käytön toistuvuus ja kesto	
1 päivä/vuosi ja vain kerran käyttöiän aikana. Useita käyttökertoja sallitaan vuoden aikana edellyttäen, että vuosittaista määrää 180 000 kg/ha ei ylitetä (CaO)	
Ympäristötekijät, joihin riskinhallinta ei vaikuta	
Pellon pinta-ala: 1 ha	

Muut ympäristön altistumiseen vaikuttavat toimintaolosuhteet				
Tuotteiden ulkokäyttö Maaperän sekoitusvyvyys: 20 cm				
Prosessitasolla (päästölähteen) tasolla toteutettavat tekniset olosuhteet ja toimenpiteet päästöjen ehkäisemiseksi				
Kalkkia levitetään maaperään teknisellä vyöhykkeellä vain ennen tienrakennusta. Suoria päästöjä läheisiin pintavesiin ei ole.				
Tekniset olosuhteet ja toimenpiteet, joilla vähennetään tai rajoitetaan aineen vapautumista sekä päästöjä ilmaan ja maaperään				
Kulkeuma tulee pitää minimitasolla.				
3. Altistumisen estimointi ja viittaus altistumlähteeseen				
Työperäinen altistuminen				
Hengitysaltistumista analysoitiin altistumisen arviointityökalulla (MEASE). Riskinluonnehdinnan suhdeluku saadaan tarkemman altistumisenestimoinnin ja vastaavan johdetun vaikutuksettomien tason laskennan tuloksena, ja turvallisen käytön kannalta suhdeluvun on oltava alle 1. Hengitysaltistumisen osalta riskinluonnehdinnan suhdeluku perustuu tuotteen CaO johdettuun vaikutuksettomaan tasoon 1 mg/m ³ (hienojakeisena pölynä) ja vastaavaan hengitysaltistumisarvioon, joka on johdettu MEASE-työkalulla (hengitettävänä pölynä). Näin ollen riskinluonnehdinnan suhdeluku sisältää lisävarmuusvaran, koska hengitettävä osuus on EN 481:n mukaisesti hienojakeisen osuuden alioisuus.				
PROC	Hengitysaltistumisen arviointiin käytettävä menetelmä	Hengitysaltistumisarvio (riskinluonnehdinnan suhdeluku)	Ihoaltistumisen arviointiin käytettävä menetelmä	Ihoaltistumisarvio (riskinluonnehdinnan suhdeluku)
PROC 2, 3, 4, 5, 8a, 8b, 9, 10, 11, 13, 15, 16, 17, 18, 19, 25, 26	MEASE	< 1 mg/m ³ (0,25 – 0,825)	Koska CaO luokitellaan ihoa ärsyttäväksi, ihon altistuminen on minimoitava siinä määrin kuin se on teknisesti toteutettavissa. Ihovaikutuksille ei ole johdettu vaikutuksettomien tason arvoa. Näin ollen ihoaltistumista ei arvioida tässä altistumisskenaariossa.	
Ympäristön altistuminen maatalousmaan suojelussa				
Maaperän ja pintaveden ennustetun ympäristöpitoisuuden laskenta perustui FOCUS-maaperäryhmään (FOCUS, 1996) sekä asiakirjaan "Draft guidance on the calculation of predicted environmental concentration values (PEC) of plant protection products for soil, ground water, surface water and sediment (Kloskowsi et al., 1999)". EUSES-työkalun asemesta suositellaan FOCUS/EXPOSIT-mallinnustyökalun käyttöä, koska se soveltuu paremmin maatalouskäyttöön tässäkin tapauksessa, jossa parametri kuten kulkeuma on otettava mallinnuksessa huomioon. FOCUS on malli, joka on kehitetty tyypillisesti eliötorjunta-aineiden käyttökohteisiin, ja sitä kehitettiin edelleen saksalaisen EXPOSIT 1.0 -mallin perusteella, jossa parametreja kuten kulkeumia voidaan koottujen tietojen perusteella parantaa: kun CaO on levitetty maahan, se voi todellakin päästä kulkeutumasta johtuen etenemään pintavesiä kohti.				
Ympäristöpäästöt	Ks. käytetyt määrät			
Altistumis-pitoisuus jäteveden puhdistamossa	Ei koske maatalousmaan suojelua			
Altistumis-pitoisuus pelagisessa vedessä	Aines	PEC (ug/l)	PNEC (ug/l)	RCR
	CaO	5,66	370	0,015
Altistumis-pitoisuus sedimenteissä	Kuten edellä on mainittu, pintaveden tai sedimentin altistumista kalkille ei ole odotettavissa. Lisäksi luonnonvesissä hydroksidi-ionit reagoivat HCO ₃ ⁻ :n kanssa tuottaen vettä ja CO ₃ ²⁻ :ta. CO ₃ ²⁻ muuntuu CaCO ₃ :ksi reagoimalla Ca ²⁺ :n kanssa. Kalsiumkarbonaatti saostuu sedimenttiin. Kalsiumkarbonaatti on hitaasti liukenevaa ja sitä esiintyy luontaisesti maaperässä.			
Altistumis-pitoisuudet maaperässä ja pohjavedessä	Aines	PEC (mg/l)	PNEC (mg/l)	RCR
	CaO	500	816	0,61
Altistumis-pitoisuus ilmassa	Tämä kohta ei ole merkityksellinen. CaO ei ole haittuvaa. Höyryn paine on alle 10 ⁻⁵ Pa.			
Ravintoketjulle merkityksellinen altistumis-pitoisuus (sekundaari myrkyllisyys)	Tämä kohta ei ole merkityksellinen, koska kalsiumin voidaan katsoa esiintyvän luontaisesti ympäristössä. Käsitellyt käyttötavat eivät vaikuta merkittävästi ainesosien (Ca ²⁺ ja OH ⁻) pääsyyn ympäristöön.			

Ympäristön altistuminen maaperän hoidossa tie- ja vesirakennuksessa

Tie- ja vesirakennusskenaariossa maaperän hoito perustuu tien reuna-alueen skenaarioon. Tien reuna-alueen käsittelyä koskevassa erityismenettelmien kokouksessa (Ispra, 5.9.2003), EU:n jäsenvaltiot ja teollisuus sopivat nk. tieteknisestä määrittämisestä. Tieteknisellä määrittämisellä tarkoitetaan "tieympäristöä, jonka rakenteeseen on sisällytetty tien geotekniset toiminnot, käyttö- ja kunnossapitotoiminnot, mukaan lukien asennetut järjestelmät, joilla varmistetaan tieliikenneturvallisuus ja hallitaan valumat. Tämä tietekninen osuus, joka sisältää tienpinnan ja pientareen kulkuväylän reunassa, määräytyy pystysuunnassa pohjaveden pinnan mukaan. Tieviranomaisen on vastuussa tien tämän teknisen osuuden kunnossapidosta, mukaan lukien tieliikenneturvallisuus, tiehuolto, saastumisen estäminen ja vesivirtausten hallinta". Tästä syystä tietekninen alue jätettiin pois riskianalyysin arvioinnista. Ympäristöriskien arviointiin sisältyvä kohdevyöhyke on siten tieteknisen alueen ulkopuolelle jäävä vyöhyke.

Maaperän ennustetun ympäristöpitoisuuden laskenta perustui FOCUS-maaperäryhmään (FOCUS, 1996) sekä asiakirjaan "Draft guidance on the calculation of predicted environmental concentration values (PEC) of plant protection products for soil, ground water, surface water and sediment (Kloskowski et al., 1999). EUSES-työkalun asemesta suositellaan FOCUS/EXPOSIT-mallinnustyökalun käyttöä, koska se soveltuu paremmin maatalouskäyttöön tässäkin tapauksessa, jossa parametri kuten kulkeuma on otettava mallinnuksessa huomioon. FOCUS on malli, joka on kehitetty tyypillisesti eliöntorjunta-aineiden käyttökohteisiin, ja sitä kehitettiin edelleen saksalaisen EXPOSIT 1.0 -mallin perusteella, jossa parametreja kuten kulkeumia voidaan koottujen tietojen perusteella parantaa.

Ympäristöpäästöt	Ks. käytetyt määrät			
Altistumis-pitoisuus jätteen puhdistamossa	Tämä ei koske tien reuna-alueen skenaariota			
Altistumis-pitoisuus pelagisessa vedessä	Tämä ei koske tien reuna-alueen skenaariota			
Altistumis-pitoisuus sedimenteissä	Tämä ei koske tien reuna-alueen skenaariota			
Altistumis-pitoisuudet maaperässä ja pohjavedessä	Aines	PEC (mg/l)	PNEC (mg/l)	RCR
	CaO	529	816	0,65
Altistumis-pitoisuus ilmassa	Tämä kohta ei ole merkityksellinen. CaO ei ole haihtuvaa. Höyryn paine on alle 10^{-5} Pa.			
Ravintoketjulle merkityksellinen altistumis-pitoisuus (sekundaari myrkyllisyys)	Tämä kohta ei ole merkityksellinen, koska kalsiumin voidaan katsoa esiintyvän luontaisesti ympäristössä. Käsitellyt käyttötavat eivät vaikuta merkittävästi ainesosien (Ca^{2+} ja OH^-) pääsyyn ympäristöön.			

Ympäristön altistuminen muissa käyttökohteissa

Muissa käyttökohteissa ei tehdä määrällistä ympäristön altistumisarviota, koska

- Toimintaolosuhteet ja riskienhallintatoimet eivät ole niin tiukkoja kuin maatalousmaan suojelussa tai maaperän hoito tie- ja vesirakennuksessa
- Kalkki on matriisiin ainesosa ja kemiallisesti sidottu siihen. päästöt ovat vähäiset ja riittämättömät saamaan aikaan pH-arvon muutoksen maaperässä sekä jätteenvedessä tai pintavedessä
- Kalkkia käytetään erityisesti vapauttamaan hengitysilmaa, joka ei sisällä CO_2 :ta kalkan reagoitessa CO_2 :n kanssa. Tällaiset käyttökohteet liittyvät ainoastaan ilmaan, jossa kalkan ominaisuuksia hyödynnetään
- Aiottu käyttötarkoitus on neutralointi/pH-arvon muutos, eikä niiden ohella haluta muita vaikutuksia.

4. Jatkokäyttäjälle tarkoitetut ohjeet altistumisskenaariossa määritettyjen rajojen noudattamisen arvioinnista

Jatkokäyttäjä toimii altistumisskenaariossa määritettyjen rajojen puitteissa, jos joko edellä kuvatut, ehdotetut riskienhallintatoimet toteutetaan, tai jatkokäyttäjä voi itse osoittaa, että hänen toimintaolosuhteensa ja toteutetut riskienhallintatoimet ovat riittävät. Tämä on tehtävä näyttämällä, että ne rajoittavat hengitys- ja ihoaltistumista tasolle, joka on vastaavan, alla mainitun vaikutuksettoman tason alapuolella (olettaen, että ko. prosessit ja toiminnot sisältyvät yllä lueteltuihin PROC-luokkiin). Jos mittauksia ei ole saatavana, jatkokäyttäjä voi arvioida asiaan liittyvän altistumisen käyttämällä soveltuvaa skaalaustyökalua kuten MEASE (www.ebrc.de/mease.html). Käytettävän aineksen pölyisyys voidaan määrittää MEASE-sanaston perusteella. Esimerkiksi aineet, joiden pölyisyys on pyörivään rumpuun perustuvan menetelmän mukaan alle 2,5 %, määritetään "vähän pölyäviksi", ja aineet, joiden pölyisyys on vastaavan menetelmän mukaan alle 10 %, määritetään "kohtalaisen pölyäviksi" ja aineet, joiden pölyisyys on ≥ 10 %, määritetään "erittäin pölyäviksi".

Johdettu vaikutukseton taso 1 mg/m^3 (hienojakeista pölyä)

Tärkeä huomautus: Jatkokäyttäjän on otettava huomioon, että edellä mainitun pitkäaikaisen johdetun vaikutuksettoman tason lisäksi tasolla 4 mg/m^3 on olemassa akuuttien vaikutusten johdettu vaikutukseton taso. Todistamalla käytön turvallisuus verrattaessa altistumisarvioita pitkäaikaiseen johdetun vaikutuksettoman tason annokseen, katetaan samalla akuutti johdetun vaikutuksettoman tason annoksen arviointi (R.14-ohjeistuksen mukaan akuutit altistumistasot voidaan johtaa kertomalla pitkäaikaisen altistumisen arviot kertoimella 2). Käytettäessä MEASE-työkalua altistumisarvioiden johtamiseen, on huomattava, että altistumisen keston pitää koskea riskienhallintatoinena vain puolta työvuorua, (mikä johtaa 40 % altistumisen alenemiseen).

AS-numero 9.9: Kalkkiaineiden erittäin pölyävien kiintoaineiden/jauheiden ammattimaiset käytöt

Työntekijöiden käyttötilanteita koskevan altistumisskenaariot muoto (1)

1. Otsikko

Vapaavalintainen tiivis otsikko	Kalkkiaineiden erittäin pölyävien kiintoaineiden/jauheiden ammattimaiset käytöt
Käyttökuvaajaan perustuva järjestelmällinen otsikko	SU22, SU1, SU5, SU6a, SU6b, SU7, SU10, SU11, SU12, SU13, SU16, SU17, SU18, SU19, SU20, SU23, SU24 PC1, PC2, PC3, PC7, PC8, PC9a, PC9b, PC11, PC12, PC13, PC14, PC15, PC16, PC17, PC18, PC19, PC20, PC21, PC23, PC24, PC25, PC26, PC27, PC28, PC29, PC30, PC31, PC32, PC33, PC34, PC35, PC36, PC37, PC39, PC40 AC1, AC2, AC3, AC4, AC5, AC6, AC7, AC8, AC10, AC11, AC13 (käytettävät PROC- ja ERC-luokat ovat alla osassa 2)
Katetut prosessit, tehtävät ja/tai toimet	Katetut prosessit, tehtävät ja/tai toimet esitetään alla osassa 2.
Arviointimenetelmä	Hengitysaltistumista koskeva arviointi perustuu altistumisen arviointityökaluun (MEASE). Ympäristöarviointi perustuu FOCUS-Exposit-työkaluun.

2. Toimintaolosuhteet ja riskienhallintatoimet

PROC/ERC	REACH-määrittäminen	Liittyvät tehtävät
PROC 2	Käyttö suljetussa jatkuvassa prosessissa, jossa esiintyy satunnaista hallittua altistumista.	Lisätietoja on tietovaatimuksia ja kemikaaliturvallisuusarviointia koskevassa ECHA-ohjeistuksessa, Luku R.12: Käyttökuvaajajärjestelmä (ECHA-2010-G-05-EN).
PROC 3	Käyttö suljetussa eräprosessissa (synteesi tai formulointi)	
PROC 4	Käyttö panosprosesseissa ja muissa prosesseissa (synteesi), joissa on altistumisen mahdollisuus.	
PROC 5	Sekoittaminen seosten ja esineiden formulointiin liittyvissä panosprosesseissa (monivaiheinen ja/tai merkittävä kosketus)	
PROC 8a	Aineen tai valmisteiden siirtäminen säiliöihin tai säiliöistä yleistiloissa	
PROC 8b	Aineen tai valmisteiden siirtäminen säiliöihin tai säiliöistä erillisissä tiloissa	
PROC 9	Aineen tai valmisteiden siirto pieniin astioihin (erityinen täyttö- ja punnituslinja)	
PROC 10	Levittäminen telalla tai siveltimellä	
PROC 11	Ei-teollinen ruiskutus	
PROC 13	Esineiden käsittely kastamalla ja upottamalla	
PROC 15	Käyttö laboratorioaineena	
PROC 16	Materiaalin käyttö polttoainelähteenä. Vähäinen altistuminen polttamattomalle tuotteelle on todennäköistä.	
PROC 17	Voitelu suurenergisissä oloissa ja osittain avoimissa prosesseissa	
PROC 18	Voitelu suurenergisissä oloissa	
PROC 19	Käsinsekoitus, suora ihokosketus, ja käytettävissä vain henkilökohtaiset suojavarusteet	
PROC 25	Muut tulityöt metallin käsittelyssä	
PROC 26	Kiinteiden epäorgaanisten aineiden käsittely ympäristön lämpötilassa	
ERC2, ERC8a, ERC8b, ERC8c, ERC8d, ERC8e, ERC8f	Reaktiivisten aineiden tai jalostuksen apuaineiden laaja sisä- ja ulkokäyttö avoimissa järjestelmissä	

2.1 Työntekijöiden altistumisen hallinta

Tuotteen ominaisuudet

MEASE-analyysin perusteella aineen ominaisen päästöpotentiaalin mahdollisuus on yksi tärkeimpiä altistumisen tekijöitä. Tämän vuoksi MEASE-työkaluun on määritetty nk. fugasiteettiluokka. Kun työtehtävässä on kyse kiinteiden aineiden käsittely ympäristön lämpötilassa, fugasiteetti perustuu ko. aineen pölyävytyteen. Kun työtehtävässä on kyse kuumien metallien käsittelystä, fugasiteetti perustuu lämpötilaan, jolloin otetaan huomioon prosessin lämpötila ja aineen sulamispiste. Kolmas ryhmä eli vaativat hiontatyöt perustuvat aineen ominaisen päästön asemesta hionnan tasoon.

PROC	Käyttö valmisteessa	Sisältö valmisteessa	Fyysinen muoto	Päästöpotentiaali
Kaikki sovellettavat PROC:t	ei rajoitettu		kiinteä/jauhe	suuri

Käytetyt määrät

Työvuorokohtaisesti käsiteltävän määrän ei katsota tässä skenaariossa vaikuttavan sellaisenaan altistumiseen. Sen sijaan käyttöskalan yhdistelmä (teollinen v. ammatillinen) ja eristyksen/automaation taso (PROC:n mukaan) on pääasiallinen tekijä määritettäessä prosessin ominaista päästöpotentiaalia.

Käytön/altistuksen toistuvuus ja kesto

PROC	Altistuksen kesto
PROC 4, 5, 8a, 8b, 9, 10, 16, 17, 18, 19, 26	≤ 240 minuuttia
PROC 11	≤ 60 minuuttia
Kaikki muut sovellettavat PROC:t	480 minuuttia (ei rajoitettu)

Inhimilliset tekijät, joihin riskinhallinta ei vaikuta

Työvuoron aikaisen hengitysmäärän oletetaan olevan prosessin kaikissa vaiheissa (PROC-luokkien mukaan) 10 m³/vuoro (8 h).

Muut työntekijöiden altistumiseen vaikuttavat toimintaolosuhteet

Toimintaolosuhteita (esim. prosessin lämpötila ja prosessipaine) ei pidetä tehdyissä prosesseissa oleellisina työperäisen altistumisen arvioinnissa. Kun prosessin vaiheissa on kyse suhteellisen korkeista lämpötiloista (ts. PROC 22, 23, 25), MEASE-työkalulla tehty altistumisen arviointi perustuu kuitenkin prosessin lämpötilan ja sulamispisteen väliseen suhteeseen. Koska tapahtumaan liittyvien lämpötilojen odotetaan vaihtelevan teollisuudessa, altistumisen estimoinnissa valittiin korkein suhde pahimman tapauksen olettamukseksi. Näin ollen kaikki prosessilämpötilat katetaan automaattisesti tässä altistumisskenaariossa PROC-luokille 22, 23 ja 25.

Prosessitasolla (päästölähteen) tasolla toteutettavat tekniset olosuhteet ja toimenpiteet päästöjen ehkäisemiseksi

Prosessitasolla prosessien riskienhallintatoimia (esim. päästölähteen eristäminen) ei yleensä tarvita.

Tekniset toimenpiteet yksittäiseen työntekijään kohdistuvien päästöjen lähteiden hajonnan hallitsemiseksi

PROC	Erottamisen taso	Paikalliset valvontatoimet (LC)	LC-toimien tehokkuus (MEASE:n mukaan)	Lisätietoja
PROC 4, 5, 8a, 8b, 9, 11, 16, 26	Kaikki potentiaalisesti tarvittavat toimenpiteet työntekijöiden eristämiseksi päästölähteestä esitetään yllä kohdassa "Käytön/altistuksen toistuvuus ja kesto". Alistuksen kesto voidaan vähentää esimerkiksi rakentamalla tuuletetut (positiivinen paine) valvomot tai poistamalla työntekijä ko. altistuksen sisältävistä työskentelypaikoista.	yleinen paikallinen poistoilmanvaihto	72 %	-
PROC 17, 18		integroitu paikallinen poistoilmanvaihto	87 %	-
PROC 19		ei koske tuotetta	ei koske tuotetta	vain hyvin tuuletetuissa tiloissa tai ulkona (tehokkuus 50 %)
Kaikki muut sovellettavat PROC:t		ei tarvita	ei koske tuotetta	-

Organisatoriset toimenpiteet päästöjen, hajonnan ja altistumisen estämiseksi tai rajoittamiseksi

Vältettävä aineen hengittämistä tai nielemistä. Aineen turvallisen käsittelyn varmistamiseksi tarvitaan yleisiä työhygieniää edistäviä toimenpiteitä. Näihin toimiin sisältyvät hyvä henkilökohtainen ja yleinen siisteys (ts. säännöllinen puhdistus sopivilla puhdistuslaitteilla), aterioinnin ja tupakoinnin välttäminen työpaikalla, normien mukaisten työvaatteiden ja -jalkineiden pitäminen, jos alla ei ole toisin mainittu. Työvuoron päätteeksi on käytävä suihkussa ja vaihdettava vaatteet. Saastuneita vaatteita ei saa käyttää kotona. Pölyä ei saa puhalttaa pois paineilmalla.

Henkilökohtaiseen suojaan, hygieniaan ja terveyden arviointiin liittyvät olosuhteet ja toimenpiteet

PROC	Tarvittavien hengityksensuojaimen (RPE) määrittäminen	RPE:n tehokkuus (määritetty suojauskertoimen, APF)	Tarvittavien käsineiden määrittäminen	Muut henkilösuojaimet (PPE)
PROC 9, 26	FFP1-naamari	APF=4	Koska CaO luokitellaan ihoa ärsyttäväksi, suojakäsineiden pitäminen on pakollista prosessin kaikissa vaiheissa.	Silmien suojausvälineitä (esim. suojalasit tai visiirit) on käytettävä, ellei mahdollista silmäkosketusta voida sulkea pois sovelluksen luonteen tai käyttötavan perusteella (ts. suljetulla prosessilla). Lisäksi on pidettävä tarpeen mukaan kasvosuojaimia, suojavaatetusta ja turvakenkiä.
PROC 11, 17, 18, 19	FFP3-naamari	APF=20		
PROC 25	FFP2-naamari	APF=10		
Kaikki muut sovellettavat PROC:t	FFP2-naamari	APF=10		

Kaikkia yllä määritettyjä hengityksensuojaimia on käytettävä vain, jos seuraavat periaatteet pätevät samanaikaisesti: Työn kesto (ks. yllä kohta "Altistuksen kesto") tulee määrittää vastaamaan työntekijän fysiologista rasitusta, joka seuraa hengityksensuojaimen aiheuttamasta hengitysvastuksesta ja pään alan sulkemisesta johtuvasta lisääntyneestä lämpörasituksesta. Lisäksi on otettava huomioon, että hengityksensuojaimesta johtuen työntekijä pystyy käyttämään työkaluja ja kommunikoimaan rajoitetummin.

Edellä kuvatuista syistä johtuen työntekijän (i) tulee olla terve (ottaen erityisesti huomioon terveysongelmat, joihin hengityksensuojaimen käyttö vaikuttaa), (ii) kasvonpiirteiden tulee olla sellaiset, että naamariin ei jää ilmapuotoja aiheuttavia rakoja (esim. arvet ja parta). Yllä suositellut laitteet, jotka perustuvat kasvojen alan tiiviiseen suojaukseen, eivät takaa riittävä suojaa, jos ne eivät asetu tiiviisti kasvoja vasten.

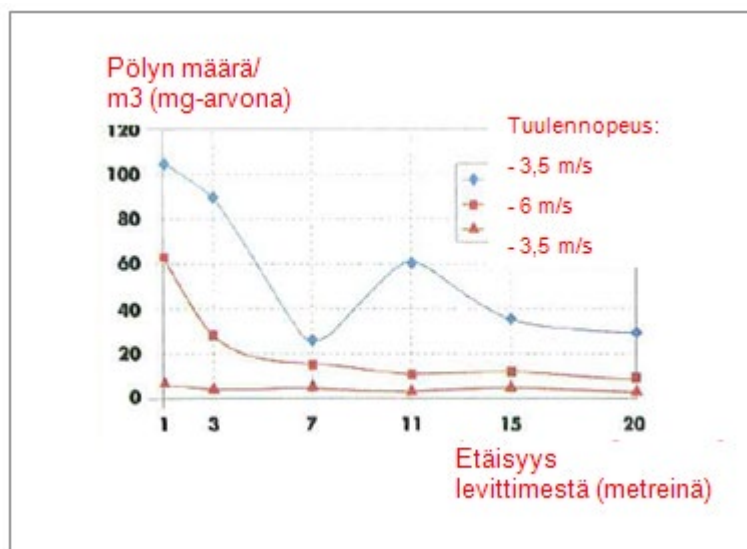
Työnantajan ja yksityisyrityksien lakisääteisenä velvollisuutena on varmistaa asianmukaisten ja toimintakuntoisten hengityksensuojaimien käyttö työpaikalla. Siksi heidän on määritettävä ja dokumentoitava asianmukaiset hengityksensuojaimien käyttöä koskevat menettelytavat, joihin sisältyy myös työntekijöiden kouluttaminen.

Yhteenveto eri hengityksensuojaimien suojauskertoimista (BS EN 529:2005:n mukaan) löytyy MEASE-sanastosta.

– koskee vain maatalousmaan suojelua

Tuotteen ominaisuudet

Kulkeuma: 1 % (erittäin merkittävän pahimman tapauksen arvio perustuu tietoihin, joita on saatu pölyn mittauksesta ilmasta ja sovelluskohteen mitatun etäisyyden funktiona)

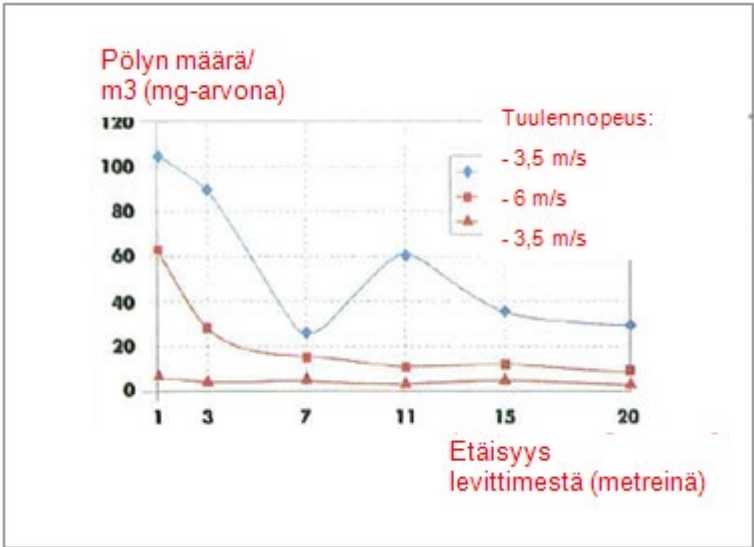
(Kuvan lähde: Laudet, A. et al., 1999)

Käytetyt määrät

CaO 1 700 kg/ha

Käytön toistuvuus ja kesto

1 päivä/vuosi (yksi käyttökerta/vuosi). Useita käyttökertoja sallitaan vuoden aikana edellyttäen, että vuosittaista määrää 1 700 kg/ha ei ylitetä (CaO)

Ympäristötekijät, joihin riskinhallinta ei vaikuta	
Pintaveden määrä: 300 l/m ² Pellon pinta-ala: 1 ha	
Muut ympäristön altistumiseen vaikuttavat toimintaolosuhteet	
Tuotteiden ulkokäyttö Maaperän sekoitusvyvyys: 20 cm	
Prosessitasolla (päästölähteen) tasolla toteutettavat tekniset olosuhteet ja toimenpiteet päästöjen ehkäisemiseksi	
Suoria päästöjä läheisiin pintavesiin ei ole.	
Tekniset olosuhteet ja toimenpiteet, joilla vähennetään tai rajoitetaan aineen vapautumista sekä päästöjä ilmaan ja maaperään	
Kulkeuma tulee pitää minimitasolla.	
Organisatoriset toimenpiteet päästöjen estämiseksi tai rajoittamiseksi	
Hyvien maanviljelyperiaatteiden mukaisesti maatalousmaa tulee analysoida ennen kalkin levitystä ja käyttö määrää säädellään analyysin tulosten perusteella.	
2.2 Ympäristön altistumisen valvonta – koskee maaperän hoitoa vain tie- ja vesirakennuksessa	
Tuotteen ominaisuudet	
Kulkeuma: 1 % (erittäin merkittävän pahimman tapauksen arvio perustuu tietoihin, joita on saatu pölyn mittauksesta ilmastista ja sovelluskohteen mitatun etäisyyden funktiona)	
 Pölyn määrä/ m³ (mg-arvona) Tuulennopeus: - 3,5 m/s - 6 m/s - 3,5 m/s Etäisyys levittimestä (metreinä)	
(Kuvan lähde: Laudet, A. et al., 1999)	
Käytetyt määrät	
CaO	180 000 kg/ha
Käytön toistuvuus ja kesto	
1 päivä/vuosi ja vain kerran käyttöänsä aikana. Useita käyttökertoja sallitaan vuoden aikana edellyttäen, että vuosittaista määrää 180 000 kg/ha ei ylitetä (CaO)	
Ympäristötekijät, joihin riskinhallinta ei vaikuta	
Pellon pinta-ala: 1 ha	
Muut ympäristön altistumiseen vaikuttavat toimintaolosuhteet	
Tuotteiden ulkokäyttö Maaperän sekoitusvyvyys: 20 cm	

Prosessitasolla (päästölähteen) tasolla toteutettavat tekniset olosuhteet ja toimenpiteet päästöjen ehkäisemiseksi

Kalkkia levitetään maaperään teknisellä vyöhykkeellä vain ennen tienrakennusta. Suoria päästöjä läheisiin pintavesiin ei ole.

Tekniset olosuhteet ja toimenpiteet, joilla vähennetään tai rajoitetaan aineen vapautumista sekä päästöjä ilmaan ja maaperään

Kulkeuma tulee pitää minimitasolla.

3. Altistumisen estimointi ja viittaus altistumlähteeseen

Työperäinen altistuminen

Hengitysaltistumista analysoidiin altistumisen arviointityökalulla (MEASE). Riskinluonnehdinnan suhdeluku saadaan tarkemman altistumisenestimoinnin ja vastaavan johdetun vaikutuksetoman tason laskennan tuloksena, ja turvallisen käytön kannalta suhdeluvun on oltava alle 1. Hengitysaltistumisen osalta riskinluonnehdinnan suhdeluku perustuu tuotteen CaO johdettuun vaikutuksetomaan tasoon 1 mg/m^3 (hienojakeisena pölynä) ja vastaavaan hengitysaltistumisarvioon, joka on johdettu MEASE-työkalulla (hengitettävänä pölynä). Näin ollen riskinluonnehdinnan suhdeluku sisältää lisävarmuusvaran, koska hengitettävä osuus on EN 481:n mukaisesti hienojakeisen osuuden aliosuus.

PROC	Hengitysaltistumisen arviointiin käytettävä menetelmä	Hengitysaltistumisarvio (riskinluonnehdinnan suhdeluku)	Ihoaltistumisen arviointiin käytettävä menetelmä	Ihoaltistumisarvio (riskinluonnehdinnan suhdeluku)
PROC 2, 3, 4, 5, 8a, 8b, 9, 10, 11, 13, 15, 16, 17, 18, 19, 25, 26	MEASE	$< 1 \text{ mg/m}^3$ (0,5 – 0,825)	Koska CaO luokitellaan ihoa ärsyttäväksi, ihon altistuminen on minimoitava siinä määrin kuin se on teknisesti toteutettavissa. Ihovaikutuksille ei ole johdettu vaikutuksetoman tason arvoa. Näin ollen ihoaltistumista ei arvioida tässä altistumisskenaariossa.	

Ympäristön altistuminen maatalousmaan suojelussa

Maaperän ja pintaveden ennustetun ympäristöpitoisuuden laskenta perustui FOCUS-maaperäryhmään (FOCUS, 1996) sekä asiakirjaan "Draft guidance on the calculation of predicted environmental concentration values (PEC) of plant protection products for soil, ground water, surface water and sediment (Kloskowski et al., 1999)". EUSES-työkalun asemesta suositellaan FOCUS/EXPOSIT-mallinnustyökalun käyttöä, koska se soveltuu paremmin maatalouskäyttöön tässäkin tapauksessa, jossa parametri kuten kulkeuma on otettava mallinnuksessa huomioon. FOCUS on malli, joka on kehitetty tyypillisesti eliötorjunta-aineiden käyttökohteisiin, ja sitä kehitettiin edelleen saksalaisen EXPOSIT 1.0 -mallin perusteella, jossa parametreja kuten kulkeumia voidaan koottujen tietojen perusteella parantaa: kun CaO on levitetty maahan, se voi todellakin päästä kulkeutumasta johtuen etenemään pintavesiä kohti.

Ympäristöpäästöt	Ks. käytetyt määrät			
Altistumis-pitoisuus jäteveden puhdistamossa	Ei koske maatalousmaan suojelua			
Altistumis-pitoisuus pelagisessa vedessä	Aines	PEC (ug/l)	PNEC (ug/l)	RCR
	CaO	5,66	370	0,015
Altistumis-pitoisuus sedimenteissä	Kuten edellä on mainittu, pintaveden tai sedimentin altistumista kalkille ei ole odotettavissa. Lisäksi luonnonvesissä hydroksidi-ionit reagoivat HCO_3^- :n kanssa tuottaen vettä ja CO_3^{2-} :ta. CO_3^{2-} muuntuu CaCO_3 :ksi reagoimalla Ca^{2+} :n kanssa. Kalsiumkarbonaatti saostuu sedimenttiin. Kalsiumkarbonaatti on hitaasti liukenevaa ja sitä esiintyy luontaisesti maaperässä.			
Altistumis-pitoisuudet maaperässä ja pohjavedessä	Aines	PEC (mg/l)	PNEC (mg/l)	RCR
	CaO	500	816	0,61
Altistumis-pitoisuus ilmassa	Tämä kohta ei ole merkityksellinen. CaO ei ole haihtuvaa. Höyryn paine on alle 10^{-5} Pa.			
Ravintoketjulle merkityksellinen altistumis-pitoisuus (sekundaari myrkyllisyys)	Tämä kohta ei ole merkityksellinen, koska kalsiumin voidaan katsoa esiintyvän luontaisesti ympäristössä. Käsitellyt käyttötavat eivät vaikuta merkittävästi ainesosien (Ca^{2+} ja OH^-) pääsyyn ympäristöön.			

Ympäristön altistuminen maaperän hoidossa tie- ja vesirakennuksessa

Tie- ja vesirakennusskenaariossa maaperän hoito perustuu tien reuna-alueen skenaarioon. Tien reuna-alueen käsittelyä koskevassa erityisasetelmien kokouksessa (Ispra, 5.9.2003), EU:n jäsenvaltiot ja teollisuus sopivat nk. tieteknisestä määrittämisestä. Tieteknisellä määrittämisellä tarkoitetaan "tieympäristöä, jonka rakenteeseen on sisällytetty tien geotekniset toiminnot, käyttö- ja kunnossapitotoiminnot, mukaan lukien asennetut järjestelmät, joilla varmistetaan tieliikenneturvallisuus ja hallitaan valumat. Tämä tietekninen osuus, joka sisältää tienpinnan ja pientareen kulkuväylän reunassa, määräytyy pystysuunnassa pohjaveden pinnan mukaan. Tieviranomaisen on vastuussa tien tämän teknisen osuuden kunnossapidosta, mukaan lukien tieliikenneturvallisuus, tiehuolto, saastumisen estäminen ja vesivirtausten hallinta". Tästä syystä tietekninen alue jätettiin pois riskianalyysin arvioinnista. Ympäristöriskien arviointiin sisältyvä kohdevyöhyke on siten tieteknisen alueen ulkopuolelle jäävä vyöhyke.

Maaperän ennustetun ympäristöpitoisuuden laskenta perustui FOCUS-maaperäryhmään (FOCUS, 1996) sekä asiakirjaan "Draft guidance on the calculation of predicted environmental concentration values (PEC) of plant protection products for soil, ground water, surface water and sediment (Kloskowski et al., 1999). EUSES-työkalun asemesta suositellaan FOCUS/EXPOSIT-mallinnustyökalun käyttöä, koska se soveltuu paremmin maatalouskäyttöön tässäkin tapauksessa, jossa parametri kuten kulkeuma on otettava mallinnuksessa huomioon. FOCUS on malli, joka on kehitetty tyypillisesti eliötorjunta-aineiden käyttökohteisiin, ja sitä kehitettiin edelleen saksalaisen EXPOSIT 1.0 -mallin perusteella, jossa parametreja kuten kulkeumia voidaan koottujen tietojen perusteella parantaa.

Ympäristöpäästöt	Ks. käytetyt määrät			
Altistumis-pitoisuus jätteen puhdistamossa	Tämä ei koske tien reuna-alueen skenaariota			
Altistumis-pitoisuus pelagisessa vedessä	Tämä ei koske tien reuna-alueen skenaariota			
Altistumis-pitoisuus sedimenteissä	Tämä ei koske tien reuna-alueen skenaariota			
Altistumis-pitoisuudet maaperässä ja pohjavedessä	Aines	PEC (mg/l)	PNEC (mg/l)	RCR
	CaO	529	816	0,65
Altistumis-pitoisuus ilmassa	Tämä kohta ei ole merkityksellinen. CaO ei ole haihtuvaa. Höyryn paine on alle 10^{-5} Pa.			
Ravintoketjulle merkityksellinen altistumis-pitoisuus (sekundaari myrkyllisyys)	Tämä kohta ei ole merkityksellinen, koska kalsiumin voidaan katsoa esiintyvän luontaisesti ympäristössä. Käsitellyt käyttötavat eivät vaikuta merkittävästi ainesosien (Ca^{2+} ja OH^-) pääsyyn ympäristöön.			

Ympäristön altistuminen muissa käyttökohteissa

Muissa käyttökohteissa ei tehdä määrällistä ympäristön altistumisarviota, koska

- Toimintaolosuhteet ja riskienhallintatoimet eivät ole niin tiukkoja kuin maatalousmaan suojelussa tai maaperän hoito tie- ja vesirakennuksessa
- Kalkki on matriisiin ainesosa ja kemiallisesti sidottu siihen. päästöt ovat vähäiset ja riittämättömät saamaan aikaan pH-arvon muutoksen maaperässä sekä jätteenvedessä tai pintavedessä
- Kalkkia käytetään erityisesti vapauttamaan hengitysilmaa, joka ei sisällä CO_2 :ta kalkan reagoitessa CO_2 :n kanssa. Tällaiset käyttökohteet liittyvät ainoastaan ilmaan, jossa kalkan ominaisuuksia hyödynnetään
- Aiottu käyttötarkoitus on neutralointi/pH-arvon muutos, eikä niiden ohella haluta muita vaikutuksia.

4. Jatkokäyttäjälle tarkoitetut ohjeet altistumisskenaariossa määritettyjen rajojen noudattamisen arvioinnista

Jatkokäyttäjä toimii altistumisskenaariossa määritettyjen rajojen puitteissa, jos joko edellä kuvatut, ehdotetut riskienhallintatoimet toteutetaan, tai jatkokäyttäjä voi itse osoittaa, että hänen toimintaolosuhteensa ja toteutetut riskienhallintatoimet ovat riittävät. Tämä on tehtävä näyttämällä, että ne rajoittavat hengitys- ja ihoaltistumista tasolle, joka on vastaavan, alla mainitun vaikutuksettomien tason alapuolella (olettaen, että ko. prosessit ja toiminnot sisältyvät yllä lueteltuihin PROC-luokkiin). Jos mittatietoja ei ole saatavana, jatkokäyttäjä voi arvioida asiaan liittyvän altistumisen käyttämällä soveltuvaa skaalaustyökalua kuten MEASE (www.ebrc.de/mease.html). Käytettävän aineksen pölyisyys voidaan määrittää MEASE-sanaston perusteella. Esimerkiksi aineet, joiden pölyisyys on pyörivään rumpuun perustuvan menetelmän mukaan alle 2,5 %, määritetään "vähän pölyäviksi", ja aineet, joiden pölyisyys on vastaavan menetelmän mukaan alle 10 %, määritetään "kohtalaisen pölyäviksi" ja aineet, joiden pölyisyys on ≥ 10 %, määritetään "erittäin pölyäviksi".

Johdettu vaikutukseton taso 1 mg/m^3 (hienojakeista pölyä)

Tärkeä huomautus: Jatkokäyttäjän on otettava huomioon, että edellä mainitun pitkäaikaisen johdetun vaikutuksettomien tason lisäksi tasolla 4 mg/m^3 on olemassa akuuttien vaikutusten johdettu vaikutukseton taso. Todistamalla käytön turvallisuus verrattaessa altistumisarvioita pitkäaikaiseen johdetun vaikutuksettomien tason annokseen, katetaan samalla akuutti johdetun vaikutuksettomien tason annoksen arviointi (R.14-ohjeistuksen mukaan akuutit altistumistasot voidaan johtaa kertomalla pitkäaikaisen altistumisen arviot kertomalla 2). Käytettäessä MEASE-työkalua altistumisarvioiden johtamiseen, on huomattava, että altistumisen keston pitää koskea riskienhallintatoinena vain puolta työvuorua, (mikä johtaa 40 % altistumisen alenemiseen).

AS-numero 9.10: Kalkkiaineiden ammattimainen käyttö maaperän hoitoon

Työntekijöiden käyttötilanteita koskevan altistumisskenaarion muoto (1)

1. Otsikko

Vapaavalintainen tiivis otsikko	Kalkkiaineiden ammattimainen käyttö maaperän hoitoon
Käyttökuvaajaan perustuva järjestelmällinen otsikko	SU22 (käytettävät PROC- ja ERC-luokat ovat alla osassa 2)
Katetut prosessit, tehtävät ja/tai toimet	Katetut prosessit, tehtävät ja/tai toimet esitetään alla osassa 2.
Arviointimenetelmä	Hengitysaltistumista koskeva analysointi perustuu mitattuihin tietoihin ja altistumisen arviointityökalun (MEASE) käyttöön. Ympäristöarviointi perustuu FOCUS-Exposit-työkaluun.

2. Toimintaolosuhteet ja riskienhallintatoimet

Tehtävä/ERC	REACH-määritys	Liittyvät tehtävät
Jauhaminen	PROC 5	CaO -aineen valmistelu ja käyttö maaperän hoitoon.
Levittimen kuormaus	PROC 8b, PROC 26	
Levittäminen maaperän	PROC 11	
ERC2, ERC8a, ERC8b, ERC8c, ERC8d, ERC8e, ERC8f	Reaktiivisten aineiden tai jalostuksen apuaineiden laaja sisä- ja ulkokäyttö avoimissa järjestelmissä	CaO on käytössä useissa tapauksissa jalostuksen apuaineina, ja käyttökohteita ovat esimerkiksi: maa- ja metsätalous, kalojen ja katkarapujen kasvatusta, maaperän hoito ja ympäristösuojelu.

2.1 Työntekijöiden altistumisen hallinta

Tuotteen ominaisuudet

MEASE-analyysin perusteella aineen ominaisen päästöpotentiaalin mahdollisuus on yksi tärkeimpiä altistumisen tekijöitä. Tämän vuoksi MEASE-työkaluun on määritetty nk. fugasiteettiluokka. Kun työtehtävässä on kyse kiinteiden aineiden käsittely ympäristön lämpötilassa, fugasiteetti perustuu ko. aineen pölyävytyteen. Kun työtehtävässä on kyse kuumen metallin käsittelystä, fugasiteetti perustuu lämpötilaan, jolloin otetaan huomioon prosessin lämpötila ja aineen sulamispiste. Kolmas ryhmä eli vaativat hiontatyöt perustuvat aineen ominaisen päästön asemesta hionnan tasoon.

Tehtävä	Käyttö valmisteessa	Sisältö valmisteessa	Fyysinen muoto	Päästöpotentiaali
Jauhaminen	ei rajoitettu		kiinteä/jauhe	suuri
Levittimen kuormaus	ei rajoitettu		kiinteä/jauhe	suuri
Levittäminen maaperän	ei rajoitettu		kiinteä/jauhe	suuri

Käytetyt määrät

Työvuoro kohtaisesti käsiteltävän määrän ei katsota tässä skenaariossa vaikuttavan sellaisenaan altistumiseen. Sen sijaan käyttöskalaan yhdistelmä (teollinen v. ammatillinen) ja eristyksen/automaation taso (PROC:n mukaan) on pääasiallinen tekijä määritettäessä prosessin ominaista päästöpotentiaalia.

Käytön/altistuksen toistuvuus ja kesto

Tehtävä	Altistuksen kesto
Jauhaminen	240 minuuttia
Levittimen kuormaus	240 minuuttia
Levittäminen maaperän	480 minuuttia (ei rajoitettu)

Inhimilliset tekijät, joihin riskinhallinta ei vaikuta

Työvuoron aikaisen hengitysmäärän oletetaan olevan prosessin kaikissa vaiheissa (PROC-luokkien mukaan) 10 m³/vuoro (8 h).

Muut työntekijöiden altistumiseen vaikuttavat toimintaolosuhteet

Toimintaolosuhteita (esim. prosessin lämpötila ja prosessipaine) ei pidetä tehdyissä prosesseissa oleellisina työperäisen altistumisen arvioinnissa.

Prosessitasolla (päästölähteen) tasolla toteutettavat tekniset olosuhteet ja toimenpiteet päästöjen ehkäisemiseksi

Prosessitasolla prosessien riskienhallintatoimia (esim. päästölähteen eristäminen) ei yleensä tarvita.

Tekniset toimenpiteet yksittäiseen työntekijään kohdistuvien päästöjen lähteiden hajonnan hallitsemiseksi

Tehtävä	Erottamisen taso	Paikalliset valvontatoimet (LC)	LC-toimien tehokkuus	Lisätietoja
Jauhaminen	Työntekijöiden erottamista ei tehdyissä prosesseissa yleensä tarvita.	ei tarvita	ei koske tuotetta	-
Levittimen kuormaus		ei tarvita	ei koske tuotetta	-
Levittäminen maaperän	Levittämisen aikana työntekijä istuu levittimen ohjaamossa	Ohjaamossa on tuloilman suodatus	99%	-

Organisatoriset toimenpiteet päästöjen, hajonnan ja altistumisen estämiseksi tai rajoittamiseksi

Vältettävä aineen hengittämistä tai nielemistä. Aineen turvallisen käsittelyn varmistamiseksi tarvitaan yleisiä työhygieniää edistäviä toimenpiteitä. Näihin toimiin sisältyvät hyvä henkilökohtainen ja yleinen siisteys (ts. säännöllinen puhdistus sopivilla puhdistuslaitteilla), aterioinnin ja tupakoinnin välttäminen työpaikalla, normien mukaisten työvaatteiden ja -jalkineiden pitäminen, jos alla ei ole toisin mainittu. Työvuoron päätteeksi on käytävä suihkussa ja vaihdettava vaatteet. Saastuneita vaatteita ei saa käyttää kotona. Pölyä ei saa puhalttaa pois paineilmalla.

Henkilökohtaiseen suojaan, hygieniaan ja terveyden arviointiin liittyvät olosuhteet ja toimenpiteet

Tehtävä	Tarvittavien hengityksensuojaimen (RPE) määrittäminen	RPE:n tehokkuus (määritetty suojauskerroin, APF)	Tarvittavien käsineiden määrittäminen	Muut henkilösuojaimet (PPE)
Jauhaminen	FFP3-naamari	APF=20	Koska CaO luokitellaan ihoa ärsyttäväksi, suojakäsineiden pitäminen on pakollista prosessin kaikissa vaiheissa.	Silmien suojausvälineitä (esim. suojalasit tai visiirit) on käytettävä, ellei mahdollista silmäkosketusta voida sulkea pois sovelluksen luonteen tai käyttötavan perusteella (ts. suljetulla prosessilla). Lisäksi on pidettävä tarpeen mukaan kasvojen suojausvälineitä, suojavaatteita ja turvakengkiä.
Levittimen kuormaus	FFP3-naamari	APF=20		
Levittäminen maaperän	ei tarvita	ei koske tuotetta		

Kaikkia yllä määritettyjä hengityksensuojaimia on käytettävä vain, jos seuraavat periaatteet pätevät samanaikaisesti: Työn kesto (ks. yllä kohta "Altistuksen kesto") tulee määrittää vastaamaan työntekijän fysiologista rasitusta, joka seuraa hengityksensuojaimen aiheuttamasta hengitysvastuksesta ja pään alan sulkemisesta johtuvasta lisääntyneestä lämpörasituksesta. Lisäksi on otettava huomioon, että hengityksensuojaimesta johtuen työntekijä pystyy käyttämään työkaluja ja kommunikoimaan rajoitetummin.

Edellä kuvatuista syistä johtuen työntekijän (i) tulee olla terve (ottaen erityisesti huomioon terveysongelmat, joihin hengityksensuojaimen käyttö vaikuttaa), (ii) kasvonpiirteiden tulee olla sellaiset, että naamariin ei jää ilmapuotoja aiheuttavia rakoja (esim. arvet ja parta). Yllä suositellut laitteet, jotka perustuvat kasvojen alan tiiviiseen suojaukseen, eivät takaa riittävä suojaa, jos ne eivät asetu tiiviisti kasvoja vasten.

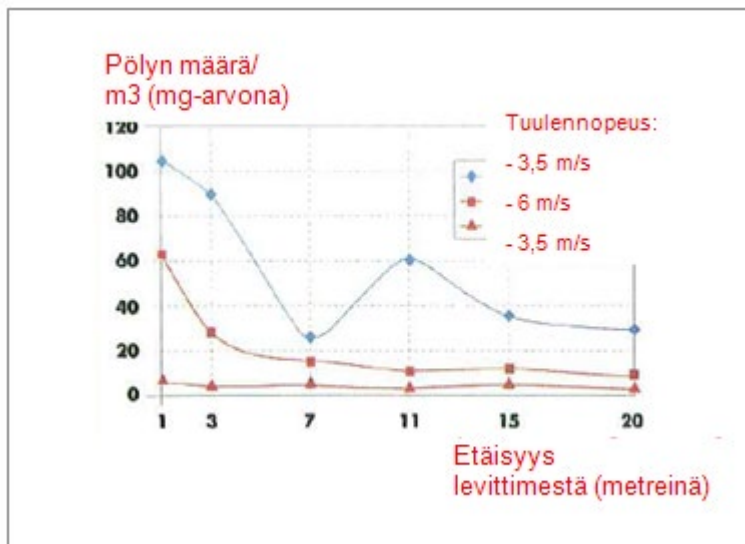
Työnantajan ja yksityisyrityksien lakisääteisenä velvollisuutena on varmistaa asianmukaisten ja toimintakuntoisten hengityksensuojaimien käyttö työpaikalla. Siksi heidän on määritettävä ja dokumentoitava asianmukaiset hengityksensuojaimien käyttöä koskevat menettelytavat, joihin sisältyy myös työntekijöiden kouluttaminen.

Yhteenveto eri hengityksensuojaimien suojauskertoimista (BS EN 529:2005:n mukaan) löytyy MEASE-sanastosta.

2.2 Ympäristön altistumisen valvonta – koskee maaperän suojelua vain maataloudessa

Tuotteen ominaisuudet

Kulkeuma: 1 % (erittäin merkittävän pahimman tapauksen arvio perustuu tietoihin, joita on saatu pölyn mittauksesta ilmast ja sovelluskohteen mitatun etäisyyden funktiona)

(Kuvan lähde: Laudet, A. et al., 1999)

Käytetyt määrät

CaO 1 700 kg/ha

Käytön toistuvuus ja kesto

1 päivä/vuosi (yksi käyttökerta/vuosi). Useita käyttökertoja sallitaan vuoden aikana edellyttäen, että vuosittaista määrää 1 700 kg/ha ei ylitetä (CaO)

Ympäristötekijät, joihin riskinhallinta ei vaikuta

Pintaveden määrä: 300 l/m²

Pellon pinta-ala: 1 ha

Muut ympäristön altistumiseen vaikuttavat toimintaolosuhteet

Tuotteiden ulkokäyttö

Maaperän sekoitusvyvyys: 20 cm

Prosessitasolla (päästölähteen) tasolla toteutettavat tekniset olosuhteet ja toimenpiteet päästöjen ehkäisemiseksi

Suoria päästöjä läheisiin pintavesiin ei ole.

Tekniset olosuhteet ja toimenpiteet, joilla vähennetään tai rajoitetaan aineen vapautumista sekä päästöjä ilmaan ja maaperään

Kulkeuma tulee pitää minimitasolla.

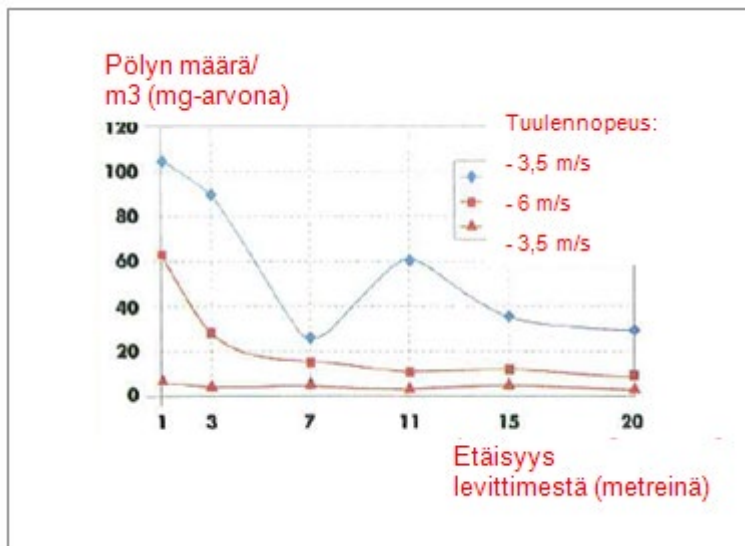
Organisatoriset toimenpiteet päästöjen estämiseksi tai rajoittamiseksi

Hyvien maanviljelyperiaatteiden mukaisesti maatalousmaa tulee analysoida ennen kalkin levitystä ja käyttö määrää säädellään analyysin tulosten perusteella.

2.2 Ympäristön altistumisen valvonta – koskee maaperän hoitoa vain tie- ja vesirakennuksessa

Tuotteen ominaisuudet

Kulkeuma: 1 % (erittäin merkittävän pahimman tapauksen arvio perustuu tietoihin, joita on saatu pölyn mittauksesta ilmastista ja sovelluskohteen mitatun etäisyyden funktiona)

(Kuvan lähde: Laudet, A. et al., 1999)

Käytetyt määrät

CaO 180 000 kg/ha

Käytön toistuvuus ja kesto

1 päivä/vuosi ja vain kerran käyttöiän aikana. Useita käyttökertoja sallitaan vuoden aikana edellyttäen, että vuosittaista määrää 180 000 kg/ha ei ylitetä (CaO)

Ympäristötekijät, joihin riskinhallinta ei vaikuta

Pellon pinta-ala: 1 ha

Muut ympäristön altistumiseen vaikuttavat toimintaolosuhteet

Tuotteiden ulkokäyttö

Maaperän sekoitusvyvyys: 20 cm

Prosessitasolla (päästölähteen) tasolla toteutettavat tekniset olosuhteet ja toimenpiteet päästöjen ehkäisemiseksi

Kalkkia levitetään maaperään teknisellä vyöhykkeellä vain ennen tienrakennusta. Suoria päästöjä läheisiin pintavesiin ei ole.

Tekniset olosuhteet ja toimenpiteet, joilla vähennetään tai rajoitetaan aineen vapautumista sekä päästöjä ilmaan ja maaperään

Kulkeuma tulee pitää minimitasolla.

3. Altistumisen estimointi ja viittaus altistumislähteeseen

Työperäinen altistuminen

Hengitysaltistumista analysoitiin mitatuilla tiedoilla ja mallinnetuilla altistumisen arvioinneilla (MEASE). Riskinluonnehdinnan suhdeluku saadaan tarkemman altistumisenestimoinnin ja vastaavan johdetun vaikutuksettomien tason laskennan tuloksena, ja turvallisen käytön kannalta suhdeluvun on oltava alle 1. Hengitysaltistumisen osalta riskinluonnehdinnan suhdeluku perustuu CaO -aineen johdettuun vaikutuksettomaan tasoon 1 mg/m³ (hienojakeista pölyä).

Tehtävä	Hengitysaltistumisen arviointiin käytettävä menetelmä	Hengitysaltistumisarvio (riskinluonnehdinnan suhdeluku)	Ihoaltistumisen arviointiin käytettävä menetelmä	Ihoaltistumisarvio (riskinluonnehdinnan suhdeluku)
Jauhaminen	MEASE	0,488 mg/m ³ (0,48)	Koska CaO luokitellaan ihoa ärsyttäväksi, ihon altistuminen on minimoitava siinä määrin kuin se on teknisesti toteutettavissa. Ihovaikutuksille ei ole johdettu vaikutuksettomien tason arvoa. Näin ollen ihoaltistumista ei arvioida tässä altistumisskenaariossa.	
Levittimen kuormaus	MEASE (PROC 8b)	0,488 mg/m ³ (0,48)		
Levittäminen maaperän	mittaustiedot	0,880 mg/m ³ (0,88)		

Ympäristön altistuminen maatalousmaan suojelussa

Maaperän ja pintaveden ennustetun ympäristöpitoisuuden laskenta perustui FOCUS-maaperäryhmään (FOCUS, 1996) sekä asiakirjaan "Draft guidance on the calculation of predicted environmental concentration values (PEC) of plant protection products for soil, ground water, surface water and sediment (Kloskowski et al., 1999)". EUSES-työkalun asemesta suositellaan FOCUS/EXPOSIT-mallinnustyökalun käyttöä, koska se soveltuu paremmin maatalouskäyttöön tässäkin tapauksessa, jossa parametri kuten kulkeuma on otettava mallinnuksessa huomioon. FOCUS on malli, joka on kehitetty tyypillisesti eliötorjunta-aineiden käyttökohteisiin, ja sitä kehitettiin edelleen saksalaisen EXPOSIT 1.0 -mallin perusteella, jossa parametreja kuten kulkeumia voidaan koottujen tietojen perusteella parantaa: kun CaO on levitetty maahan, se voi todellakin päästä kulkeutumasta johtuen etenemään pintavesiä kohti.

Ympäristöpäästöt	Ks. käytetyt määrät			
Altistumis-pitoisuus jäteveden puhdistamossa	Ei koske maatalousmaan suojelua			
Altistumis-pitoisuus pelagisessa vedessä	Aines	PEC (ug/l)	PNEC (ug/l)	RCR
	CaO	5,66	370	0,015
Altistumis-pitoisuus sedimenteissä	Kuten edellä on mainittu, pintaveden tai sedimentin altistumista kalkille ei ole odotettavissa. Lisäksi luonnonvesissä hydroksidi-ionit reagoivat HCO ₃ ⁻ :n kanssa tuottaen vettä ja CO ₃ ²⁻ :ta. CO ₃ ²⁻ muuntuu CaCO ₃ :ksi reagoimalla Ca ²⁺ :n kanssa. Kalsiumkarbonaatti saostuu sedimenttiin. Kalsiumkarbonaatti on hitaasti liukenevaa ja sitä esiintyy luontaisesti maaperässä.			
Altistumis-pitoisuudet maaperässä ja pohjavedessä	Aines	PEC (mg/l)	PNEC (mg/l)	RCR
	CaO	500	816	0,61
Altistumis-pitoisuus ilmassa	Tämä kohta ei ole merkityksellinen. CaO ei ole haihtuvaa. Höyryn paine on alle 10 ⁻⁶ Pa.			
Ravintoketjulle merkityksellinen altistumis-pitoisuus (sekundaari myrkyllisyys)	Tämä kohta ei ole merkityksellinen, koska kalsiumin voidaan katsoa esiintyvän luontaisesti ympäristössä. Käsitellyt käyttötavat eivät vaikuta merkittävästi ainesosien (Ca ²⁺ ja OH ⁻) pääsyyn ympäristöön.			

Ympäristön altistuminen maaperän hoidossa tie- ja vesirakennuksessa

Tie- ja vesirakennusskenaariossa maaperän hoito perustuu tien reuna-alueen skenaarioon. Tien reuna-alueen käsittelyä koskevassa erityismenetelmien kokouksessa (Ispra, 5.9.2003), EU:n jäsenvaltiot ja teollisuus sopivat nk. tieteknisestä määräyksestä. Tieteknisellä määräyksellä tarkoitetaan "tieympäristöä, jonka rakenteeseen on sisällytetty tien geotekniset toiminnot, käyttö- ja kunnossapitotoiminnot, mukaan lukien asennetut järjestelmät, joilla varmistetaan tieliikenneturvallisuus ja hallitaan valumat. Tämä tietekninen osuus, joka sisältää tienpinnan ja pientareen kulkuväylän reunassa, määräytyy pystysuunnassa pohjaveden pinnan mukaan. Tieviranomaisen on vastuussa tien tämän teknisen osuuden kunnossapidosta, mukaan lukien tieliikenneturvallisuus, tiehuolto, saastumisen estäminen ja vesivirtausten hallinta". Tästä syystä tietekninen alue jätettiin pois riskianalyysin arvioinnista. Ympäristöriskien arviointiin sisältyvä kohdevyöhyke on siten tieteknisen alueen ulkopuolelle jäävä vyöhyke.

Maaperän ennustetun ympäristöpitoisuuden laskenta perustui FOCUS-maaperäryhmään (FOCUS, 1996) sekä asiakirjaan "Draft guidance on the calculation of predicted environmental concentration values (PEC) of plant protection products for soil, ground water, surface water and sediment (Kloskowski et al., 1999)". EUSES-työkalun asemesta suositellaan FOCUS/EXPOSIT-mallinnustyökalun käyttöä, koska se soveltuu paremmin maatalouskäyttöön tässäkin tapauksessa, jossa parametri kuten kulkeuma on otettava mallinnuksessa huomioon. FOCUS on malli, joka on kehitetty tyypillisesti eliötorjunta-aineiden käyttökohteisiin, ja sitä kehitettiin edelleen saksalaisen EXPOSIT 1.0 -mallin perusteella, jossa parametreja kuten kulkeumia voidaan koottujen tietojen perusteella parantaa.

Ympäristöpäästöt	Ks. käytetyt määrät			
Altistumispitoisuus jäteveden puhdistamossa	Tämä ei koske tien reuna-alueen skenaariota			
Altistumispitoisuus pelagisessa vedessä	Tämä ei koske tien reuna-alueen skenaariota			
Altistumispitoisuus sedimenteissä	Tämä ei koske tien reuna-alueen skenaariota			
Altistumispitoisuudet maaperässä ja pohjavedessä	Aines	PEC (mg/l)	PNEC (mg/l)	RCR
	CaO	529	816	0,65
Altistumispitoisuus ilmassa	Tämä kohta ei ole merkityksellinen. CaO ei ole haihtuvaa. Höyryn paine on alle 10 ⁻⁵ Pa.			
Ravintoketjulle merkityksellinen altistumispitoisuus (sekundaari myrkyllisyys)	Tämä kohta ei ole merkityksellinen, koska kalsiumin voidaan katsoa esiintyvän luontaisesti ympäristössä. Käsitellyt käyttötavat eivät vaikuta merkittävästi ainesosien (Ca2+ ja OH-) pääsyyn ympäristöön.			
Ympäristön altistuminen muissa käyttökohteissa				
Muissa käyttökohteissa ei tehdä määrällistä ympäristön altistumisarviota, koska				
• Toimintaolosuhteet ja riskienhallintatoimet eivät ole niin tiukkoja kuin maatalousmaan suojelussa tai maaperän hoito tie- ja vesirakennuksessa • Kalkki on matriisiin ainesosa ja kemiallisesti sidottu siihen. päästöt ovat vähäiset ja riittämättömät saamaan aikaan pH-arvon muutoksen maaperässä sekä jätevedessä tai pintavedessä • Kalkkia käytetään erityisesti vapauttamaan hengitysilmaa, joka ei sisällä CO2:ta kalkan reagoidessa CO2:n kanssa. Tällaiset käyttökohteet liittyvät ainoastaan ilmaan, jossa kalkan ominaisuuksia hyödynnetään • Aiottu käyttötarkoitus on neutralointi/pH-arvon muutos, eikä niiden ohella haluta muita vaikutuksia.				
4. Jatkokäyttäjälle tarkoitetut ohjeet altistumisskenaariossa määritettyjen rajojen noudattamisen arvioinnista				
Jatkokäyttäjä toimii altistumisskenaariossa määritettyjen rajojen puitteissa, jos joko edellä kuvatut, ehdotetut riskienhallintatoimet toteutetaan, tai jatkokäyttäjä voi itse osoittaa, että hänen toimintaolosuhteensa ja toteutetut riskienhallintatoimet ovat riittävät. Tämä on tehtävä näyttämällä, että ne rajoittavat hengitys- ja ihoaltistumista tasolle, joka on vastaavan, alla mainitun vaikutuksettoman tason alapuolella (olettaen, että ko. prosessit ja toiminnot sisältyvät yllä lueteltuihin PROC-luokkiin). Jos mittaustietoa ei ole saatavana, jatkokäyttäjä voi arvioida asiaan liittyvän altistumisen käyttämällä soveltuvaa skaalaustyökalua kuten MEASE (www.ebrc.de/mease.html). Käytettävän aineksen pölyisyys voidaan määrittää MEASE-sanaston perusteella. Esimerkiksi aineet, joiden pölyisyys on pyörivään rumpuun perustuvan menetelmän mukaan alle 2,5 %, määritetään "vähän pölyäviksi", ja aineet, joiden pölyisyys on vastaavan menetelmän mukaan alle 10 %, määritetään "kohtalaisen pölyäviksi" ja aineet, joiden pölyisyys on ≥10 %, määritetään "erittäin pölyäviksi".				
Johdettu vaikutukseton taso _{hengittäminen} : 1 mg/m³ (hienojakeista pölyä)				
Tärkeä huomautus: Jatkokäyttäjän on otettava huomioon, että edellä mainitun pitkäaikaisen johdetun vaikutuksettoman tason lisäksi tasolla 4 mg/m³ on olemassa akuuttien vaikutusten johdettu vaikutukseton taso. Todistamalla käytön turvallisuus verrattaessa altistumisarviota pitkäaikaiseen johdetun vaikutuksettoman tason annokseen, katetaan samalla akuutti johdetun vaikutuksettoman tason annoksen arviointi (R.14-ohjeistuksen mukaan akuutit altistumistasot voidaan johtaa kertomalla pitkäaikaisen altistumisen arviot kertoimella 2). Käytettäessä MEASE-työkalua altistumisarvioiden johtamiseen, on huomattava, että altistumisen keston pitää koskea riskienhallintatoinena vain puolta työvuorua, (mikä johtaa 40 % altistumisen alenemiseen).				

AS-numero 9.11: Kalkkiaineita sisältävien esineiden/säiliöiden ammattimaiset käytöt

Työntekijöiden käyttötilanteita koskevan altistumisskenaarion muoto (1)

1. Otsikko

Vapaavalintainen tiivis otsikko	Kalkkiaineita sisältävien esineiden/säiliöiden ammattimaiset käytöt
Käyttökuvaajaan perustuva järjestelmällinen otsikko	SU22, SU1, SU5, SU6a, SU6b, SU7, SU10, SU11, SU12, SU13, SU16, SU17, SU18, SU19, SU20, SU23, SU24 AC1, AC2, AC3, AC4, AC5, AC6, AC7, AC8, AC10, AC11, AC13 (käytettävät PROC- ja ERC-luokat ovat alla osassa 2)
Katetut prosessit, tehtävät ja/tai toimet	Katetut prosessit, tehtävät ja/tai toimet esitetään alla osassa 2.
Arviointimenetelmä	Hengitysaltistumista koskeva arviointi perustuu altistumisen arviointityökaluun (MEASE).

2. Toimintaolosuhteet ja riskienhallintatoimet

PROC/ERC	REACH-määrittäminen	Liittyvät tehtävät
PROC 0	Muu prosessi (PROC 21 (vähäinen päästöpotentiaali) altistumisen arviointityökalun asemesta)	Käytettäessä säiliöitä, joissa on CaO -ainetta/valmistetta CO ₂ -absorbentteina (esim. hengityslaitte)
PROC 21	Materiaalien ja/tai esineiden osana olevien aineiden pienenerginen käsittely	Materiaalien ja/tai esineiden osana olevien aineiden käsittely
PROC 24	Materiaalien ja/tai esineiden osana olevien aineiden suurenerginen käsittely	Hionta, mekaaninen leikkaaminen
PROC 25	Muut tulityöt metallin käsittelyssä	Hitsaus, juotto
ERC10, ERC11, ERC 12	Pitkäikäisten esineiden ja materiaalien laaja sisä-ulkokäyttö (vähäinen vapautuminen)	CaO on sitoutuneena esineisiin ja materiaaleihin, kuten: puiset ja muoviset rakennusmateriaalit (esim. vesikourut ja rännit), lattianpäällysteet, huonekalut, lelut, nahkatuotteet, paperi- ja pahvituotteet (sanoma- ja aikakauslehdet, kirjat, pakkauspaperi), sähkölaitteet (niiden kotelot).

2.1 Työntekijöiden altistumisen hallinta

Tuotteen ominaisuudet

MEASE-analyysin perusteella aineen ominaisen päästöpotentiaalin mahdollisuus on yksi tärkeimpiä altistumisen tekijöitä. Tämän vuoksi MEASE-työkaluun on määritetty nk. fugasiteettiluokka. Kun työtehtävässä on kyse kiinteiden aineiden käsittely ympäristön lämpötilassa, fugasiteetti perustuu ko. aineen pölyävyyteen. Kun työtehtävässä on kyse kuuman metallin käsittelystä, fugasiteetti perustuu lämpötilaan, jolloin otetaan huomioon prosessin lämpötila ja aineen sulamispiste. Kolmas ryhmä eli vaativat hiontatyöt perustuvat aineen ominaisen päästön asemesta hionnan tasoon.

PROC	Käyttö valmisteessa	Sisältö valmisteessa	Fyysinen muoto	Päästöpotentiaali
PROC 0	ei rajoitettu		massiiviset esineet (pelletit), vähäinen pölynmuodostuksen potentiaali johtuen aikaisemman täytön ja pellettien käsittelyn aikaisesta hankautumisesta, ei hengityslaitteiden käytön aikana	vähäinen (pahimman tapauksen oletamus, koska hengitysaltistumista ei oleteta tapahtuvan hengityslaitteiden käytön aikana hyvin vähäisen pölynmuodostuksen johdosta)
PROC 21	ei rajoitettu		massiiviset esineet	hyvin alhainen
PROC 24, 25	ei rajoitettu		massiiviset esineet	suuri

Käytetyt määrät

Työvuorokohtaisesti käsiteltävän määrän ei katsota tässä skenaariossa vaikuttavan sellaisenaan altistumiseen. Sen sijaan käyttöskalan yhdistelmä (teollinen v. ammatillinen) ja eristyksen/automaation taso (PROC:n mukaan) on pääasiallinen tekijä määritettäessä prosessin ominaista päästöpotentiaalia.

Käytön/altistuksen toistuvuus ja kesto

PROC	Altistuksen kesto
PROC 0	480 minuuttia (ei rajoitettu siltä osin kuin kyseessä on työperäinen altistuminen CaO -aineelle, käytön todellinen kesto voi olla rajoitettua varsinaisen hengityslaitteen käyttöohjeiden perusteella)
PROC 21	480 minuuttia (ei rajoitettu)
PROC 24, 25	≤ 240 minuuttia

Inhimilliset tekijät, joihin riskinhallinta ei vaikuta

Työvuoron aikaisen hengitysmäärän oletetaan olevan prosessin kaikissa vaiheissa (PROC-luokkien mukaan) 10 m³/vuoro (8 h).

Muut työntekijöiden altistumiseen vaikuttavat toimintaolosuhteet

Toimintaolosuhteita (esim. prosessin lämpötila ja prosessipaine) ei pidetä tehdyissä prosesseissa oleellisina työperäisen altistumisen arvioinnissa. Kun prosessin vaiheissa on kyse suhteellisen korkeista lämpötiloista (ts. PROC 22, 23, 25), MEASE-työkalulla tehty altistumisen arviointi perustuu kuitenkin prosessin lämpötilan ja sulamispisteen väliseen suhteeseen. Koska tapahtumaan liittyvien lämpötilojen odotetaan vaihtelevan teollisuudessa, altistumisen estimoinnissa valittiin korkein suhde pahimman tapauksen olettamukseksi. Näin ollen kaikki prosessilämpötilat katetaan automaattisesti tässä altistumisskenaariossa PROC-luokille 22, 23 ja 25.

Prosessitasolla (päästölähteen) tasolla toteutettavat tekniset olosuhteet ja toimenpiteet päästöjen ehkäisemiseksi

Prosessitasolla prosessien riskienhallintatoimia (esim. päästölähteen eristäminen) ei yleensä tarvita.

Tekniset toimenpiteet yksittäiseen työntekijään kohdistuvien päästöjen lähteiden hajonnan hallitsemiseksi

PROC	Erottamisen taso	Paikalliset valvontatoimet (LC)	LC-toimien tehokkuus (MEASE:n mukaan)	Lisätietoja
PROC 0, 21, 24, 25	Kaikki potentiaalisesti tarvittavat toimenpiteet työntekijöiden eristämiseksi päästölähteestä esitetään yllä kohdassa "Käytön/altistuksen toistuvuus ja kesto". Altistuksen kestoa voidaan vähentää esimerkiksi rakentamalla tuuletetut (positiivinen paine) valvomot tai poistamalla työntekijä ko. altistuksen sisältävistä työskentelypaikoista.	ei tarvita	ei koske tuotetta	-

Organisatoriset toimenpiteet päästöjen, hajonnan ja altistumisen estämiseksi tai rajoittamiseksi

Vältettävä aineen hengittämistä tai nielemistä. Aineen turvallisen käsittelyn varmistamiseksi tarvitaan yleisiä työhygieniää edistäviä toimenpiteitä. Näihin toimiin sisältyvät hyvä henkilökohtainen ja yleinen siisteys (ts. säännöllinen puhdistus sopivilla puhdistuslaitteilla), aterioinnin ja tupakoinnin välttäminen työpaikalla, normien mukaisten työvaatteiden ja -jalkineiden pitäminen, jos alla ei ole toisin mainittu. Työvuoron päätteeksi on käytävä suihkussa ja vaihdettava vaatteet. Saastuneita vaatteita ei saa käyttää kotona. Pölyä ei saa puhalltaa pois paineilmalla.

Henkilökohtaiseen suojaan, hygieniaan ja terveyden arviointiin liittyvät olosuhteet ja toimenpiteet				
PROC	Tarvittavien hengityksensuojaimen (RPE) määrittäminen	RPE:n tehokkuus (määritetty suojauskerroin, APF)	Tarvittavien käsineiden määrittäminen	Muut henkilösuojaimet (PPE)
PROC 0, 21	ei tarvita	ei koske tuotetta	Koska CaO luokitellaan ihoa ärsyttäväksi, suojakäsineiden pitäminen on pakollista prosessin kaikissa vaiheissa.	Silmien suojausvälineitä (esim. suojalasit tai visiirit) on käytettävä, ellei mahdollista silmäkosketusta voida sulkea pois sovelluksen luonteen tai käyttötavan perusteella (ts. suljetulla prosessilla). Lisäksi on pidettävä tarpeen mukaan kasvojen suojaamia, suojavaatetusta ja turvakenkiä.
PROC 24, 25	FFP1-naamari	APF=4		

Kaikkia yllä määritettyjä hengityksensuojaimia on käytettävä vain, jos seuraavat periaatteet pätevät samanaikaisesti: Työn kesto (ks. yllä kohta "Altistuksen kesto") tulee määrittää vastaamaan työntekijän fysiologista rasitusta, joka seuraa hengityksensuojaimen aiheuttamasta hengitysvastuksesta ja pään alan sulkemisesta johtuvasta lisääntyneestä lämpörasituksesta. Lisäksi on otettava huomioon, että hengityksensuojaimesta johtuen työntekijä pystyy käyttämään työkaluja ja kommunikoimaan rajoitetummin.

Edellä kuvatuista syistä johtuen työntekijän (i) tulee olla terve (ottaen erityisesti huomioon terveysongelmat, joihin hengityksensuojaimen käyttö vaikuttaa), (ii) kasvonpiirteiden tulee olla sellaiset, että naamariin ei jää ilmapuotoja aiheuttavia rakoja (esim. arvet ja parta). Yllä suositellut laitteet, jotka perustuvat kasvojen alan tiiviiseen suojaukseen, eivät takaa riittävä suojaa, jos ne eivät asetu tiiviisti kasvoja vasten.

Työnantajan ja yksityisyritysten lakisääteisenä velvollisuutena on varmistaa asianmukaisten ja toimintakuntoisten hengityksensuojaimien käyttö työpaikalla. Siksi heidän on määritettävä ja dokumentoitava asianmukaiset hengityksensuojaimien käyttöä koskevat menettelytavat, joihin sisältyy myös työntekijöiden kouluttaminen.

Yhteenveto eri hengityksensuojaimien suojauskertoimista (BS EN 529:2005:n mukaan) löytyy MEASE-sanastosta.

2.2 Ympäristön altistumisen valvonta

Tuotteen ominaisuudet

Kalkki on kemiallisesti sidottu matriisiin hyvin vähäisellä päästöpotentiaalilla

3. Altistumisen estimointi ja viittaus altistumislähteeseen

Työperäinen altistuminen

Hengitysaltistumista analysoitiin altistumisen arviointityökalulla (MEASE). Riskinluonnehdinnan suhdeluku saadaan tarkemman altistumisenestimoinnin ja vastaavan johdetun vaikutuksettomien tason laskennan tuloksena, ja turvallisen käytön kannalta suhdeluvun on oltava alle 1. Hengitysaltistumisen osalta riskinluonnehdinnan suhdeluku perustuu tuotteen CaO johdettuun vaikutuksettomien tasoon 1 mg/m³ (hienojakeisena pölynä) ja vastaavaan hengitysaltistumisarvioon, joka on johdettu MEASE-työkalulla (hengitettävänä pölynä). Näin ollen riskinluonnehdinnan suhdeluku sisältää lisävarmuusvaran, koska hengitettävä osuus on EN 481:n mukaisesti hienojakeisen osuuden aliosuus.

PROC	Hengitysaltistumisen arviointiin käytettävä menetelmä	Hengitysaltistumisarvio (riskinluonnehdinnan suhdeluku)	Ihoaltistumisen arviointiin käytettävä menetelmä	Ihoaltistumisarvio (riskinluonnehdinnan suhdeluku)
PROC 0	MEASE (PROC 21)	0,5 mg/m ³ (0,5)	Koska CaO luokitellaan ihoa ärsyttäväksi, ihon altistuminen on minimoitava siinä määrin kuin se on teknisesti toteutettavissa. Ihovaikutuksille ei ole johdettu vaikutuksettomien tason arvoa. Näin ollen ihoaltistumista ei arvioida tässä altistumisskenaariossa.	
PROC 21	MEASE	0,05 mg/m ³ (0,05)		
PROC 24	MEASE	0,825 mg/m ³ (0,825)		
PROC 25	MEASE	0,6 mg/m ³ (0,6)		

Ympäristön altistuminen

Kalkki on ainesosa ja kemiallisesti sidottu matriisiin: normaalin ja kohtuullisesti ennakoitavien käyttöolosuhteiden vallitessa mitään tarkoituksellista kalkin vapautumista ei ole. Päästöt ovat vähäiset ja riittämättömät saamaan aikaan pH-arvon muutoksen maaperässä sekä jätevedessä tai pintavedessä.

4. Jatkokäyttäjälle tarkoitetut ohjeet altistumisskenaariossa määritettyjen rajojen noudattamisen arvioinnista

Jatkokäyttäjä toimii altistumisskenaariossa määritettyjen rajojen puitteissa, jos joko edellä kuvatut, ehdotetut riskienhallintatoimet toteutetaan, tai jatkokäyttäjä voi itse osoittaa, että hänen toimintaolosuhteensa ja toteutetut riskienhallintatoimet ovat riittävät. Tämä on tehtävä näyttämällä, että ne rajoittavat hengitys- ja ihoaltistumista tasolle, joka on vastaavan, alla mainitun vaikutuksettoman tason alapuolella (olettaen, että ko. prosessit ja toiminnot sisältyvät yllä lueteltuihin PROC-luokkiin). Jos mittaustietoa ei ole saatavana, jatkokäyttäjä voi arvioida asiaan liittyvän altistumisen käyttämällä soveltuvaa skaalaustyökalua kuten MEASE (www.ebrc.de/mease.html). Käytettävän aineksen pölyisyys voidaan määrittää MEASE-sanaston perusteella. Esimerkiksi aineet, joiden pölyisyys on pyörivään rumpuun perustuvan menetelmän mukaan alle 2,5 %, määritetään "vähän pölyäviksi", ja aineet, joiden pölyisyys on vastaavan menetelmän mukaan alle 10 %, määritetään "kohtalaisen pölyäviksi" ja aineet, joiden pölyisyys on ≥ 10 %, määritetään "erittäin pölyäviksi".

Johdettu vaikutukseton taso_{hengittäminen}: 1 mg/m³ (hienojakeista pölyä)

Tärkeä huomautus: Jatkokäyttäjän on otettava huomioon, että edellä mainitun pitkäaikaisen johdetun vaikutuksettoman tason lisäksi tasolla 4 mg/m³ on olemassa akuuttien vaikutusten johdettu vaikutukseton taso. Todistamalla käytön turvallisuus verrattaessa altistumisarvioita pitkäaikaiseen johdetun vaikutuksettoman tason annokseen, katetaan samalla akuutti johdetun vaikutuksettoman tason annoksen arviointi (R.14-ohjeistuksen mukaan akuutit altistumistasot voidaan johtaa kertomalla pitkäaikaisen altistumisen arviot kertomalla 2). Käytettäessä MEASE-työkalua altistumisarvioiden johtamiseen, on huomattava, että altistumisen keston pitää koskea riskienhallintatoimenä vain puolta työvuoroa, (mikä johtaa 40 % altistumisen alenemiseen).

AS-numero 9.12: Erilaisten rakennusmateriaalien kuluttajakäyttö (tee itse)

Kuluttajien käyttötilanteita koskevan altistumisskenaarion muoto (2)

1. Otsikko

Vapaavalintainen tiivis otsikko	Erilaisten rakennusmateriaalien kuluttajakäyttö
Käyttökuvaajaan perustuva järjestelmällinen otsikko	SU21, PC9a, PC9b, ERC8c, ERC8d, ERC8e, ERC8f
Katetut prosessit, tehtävät ja/tai toimet	Jauhemaisten formulaatioiden käsittely (sekoittaminen ja täyttäminen) Nesteen käyttö, taikinamaiset kalkkivalmisteet.
Arviointimenetelmä*	Ihmissen terveys: Kvalitatiivinen analyysi on suoritettu suun, ihon ja silmän kautta tapahtuvalle altistumiselle. Hengitysaltistumista pölylle koskeva evaluaatio on tehty hollantilaisella mallilla (van Hemmen, 1992). Ympäristö: Kvalitatiivinen perusteanalyysi on saatavissa.

2. Toimintaolosuhteet ja riskienhallintatoimet

Riskienhallintatoimet	Mitään tuotetta koskevia integroituja riskienhallintatoimia ei ole käytössä.
PC/ERC	Esineluokkia (AC) ja ympäristöpäästöluokkia (ERC) koskevan toiminnan kuvaus
PC 9a, 9b	Kalkkiaineita sisältävien jauheiden sekoittaminen ja kuormaus. Kalkkilaastin, -kitin tai -massan levittäminen seiniin tai kattoon. Levittämisen jälkeinen altistuminen.
ERC 8c, 8d, 8e, 8f	Laaja sisäkäyttö, joka johtaa matriisiin sisällyttämiseen Jalostuksen apuaineiden laaja ulkokäyttö avoimissa järjestelmissä Reaktiivisten aineiden laaja ulkokäyttö avoimissa järjestelmissä Laaja ulkokäyttö, joka johtaa matriisiin sisällyttämiseen

2.1 Kuluttajien altistumisen hallinta

Tuotteen ominaisuudet

Valmisteen kuvaus	Aineen pitoisuus valmisteessa	Valmisteen fyysinen tila	Pölyisyys (jos oleellista)	Pakkauksen rakenne
Kalkkiaines	100 %	Kiinteä, jauhe	Korkea, keskitason ja vähäinen, kalkkiaineksen tyypistä riippuen (indikatiivinen arvo tee itse ¹ - tiedotteesta, ks. kohta 9.0.3)	Irtotavara enintään 35 kg säkeissä.
Kipsi, laasti	20-40 %	Kiinteä, jauhe		
Kipsi, laasti	20-40 %	Taikinamainen	-	-
Massa, täyteaine	30-55 %	Taikinamainen, korkeaviskoosinen, paksu neste	-	Putkiloissa tai sangoissa
Esisekoitettu kalkkimaali	~30 %	Kiinteä, jauhe	Korkea - vähäinen (indikatiivinen arvo tee itse ¹ - tiedotteesta, ks. kohta 9.0.3)	Irtotavara enintään 35 kg säkeissä.
Kalkkimaalin/kalkkimaidon valmistus	~ 30 %	Kalkkimaidon valmistus	-	-

Käytetyt määrät

Valmisteen kuvaus	Kertakohtainen käyttö
Täyteaine, massa	250 g – 1 kg jauhe (2:1 jauhetta ja vettä) Vaikea päätellä, koska määrä riippuu suuressa määrin täytettävien kolojen syvyydestä ja koosta.
Kipsi/kalkkimaali	~ 25 kg huoneen ja käsiteltävän seinän koosta riippuen.
Lattian/seinän tasaussaine	~ 25 kg huoneen ja tasattavan seinän koosta riippuen.

Käytön/altistuksen toistuvuus ja kesto

Tehtävän kuvaus		Altistuksen kesto/käyttökerta		käyttökertojen toistuvuus	
Kalkkia sisältävän jauheen sekoittaminen ja kuormaus.		1,33 min (tee itse ¹ -tiedote, RIVM, Luku 2.4.2 Jauheiden sekoittaminen ja kuormaus)		2/vuosi (tee itse ¹ -tiedote)	
Kalkkilaastin, -kitin tai -massan levittäminen seinin tai kattoon		Useita minuita - tunteja		2/vuosi (tee itse ¹ -tiedote)	
Inhimilliset tekijät, joihin riskinhallinta ei vaikuta					
Tehtävän kuvaus	Altistunut väestö	Hengitysmäärä	Kehon altistunut osa	Vastaava ihon alue [cm²]	
Jauheen käsittely	Aikuinen	1,25 m³/h	Puolet molemmista käsistä	430 (tee itse ¹ -tiedote)	
Nesteen käyttö, taikinaiset kalkkivalmisteet.	Aikuinen	NR	Kädet ja kynnarvarret	1900 (tee itse ¹ -tiedote)	
Muut kuluttajien altistumiseen vaikuttavat toimintaolosuhteet					
Tehtävän kuvaus	Sisä-/ulkotiloissa	Huoneen tilavuus	Ilmanvaihdon määrä		
Jauheen käsittely	sisätiloissa	1 m³ (henkilökohtainen tila, pieni alue käyttäjän ympärillä)	0,6 h ⁻¹ (huonetta ei määritetty)		
Nesteen käyttö, taikinaiset kalkkivalmisteet.	sisätiloissa	NR	NR		
Kuluttajille suunnattuun tiedottamiseen ja toimintaohjeisiin liittyvät olosuhteet ja toimenpiteet					
Välttääkseen terveyshaittoja tee itse -käyttäjien tulee noudattaa samoja tarkkoja suojaustoimenpiteitä kuin ammattikäytössäkin:					
- kastuneiden vaatteiden, jalkineiden ja käsineiden vaihto välittömästi. - Ihon suojaamattomien kohtien (käsivarsien, säärien, kasvojen) peittäminen: saatavana on erilaisia ihonsuojatuotteita, joita tulee käyttää ihonsuojasuunnitelman mukaisesti (ihonsuojaus, puhdistaminen ja hoito). Puhdista iho työn jälkeen perusteellisesti ja sivele sille hoitotuotetta.					
Henkilökohtaiseen suojaan ja hygieniaan liittyvät olosuhteet ja toimenpiteet					
Välttääkseen terveyshaittoja tee itse -käyttäjien tulee noudattaa samoja tarkkoja suojaustoimenpiteitä kuin ammattikäytössäkin:					
- Valmistettaessa tai sekoitettaessa rakennusmateriaaleja, tehtäessä purku- tai tiivistystöitä ja ennen kaikkea pään yläpuolella tehtävien pölyisten töiden yhteydessä on pidettävä suojalaseja ja kasvonsuojainta. - Valitse työkalusineet huolellisesti. Nahkakäsineet voivat kastua ja edesauttaa ihon syöpymistä. Työskenneltäessä märässä ympäristössä on parempi käyttää puuvillaisia, muovilla (nitrilikumilla) päällystettyjä käsineitä. Käytä pään yläpuolella tehtävissä töissä pitkävarisia käsineitä, koska ne voivat vähentää työvaatteisiin pääsevää kosteutta merkittävästi.					
2.2 Ympäristön altistumisen valvonta					
Tuotteen ominaisuudet					
Ei koske altistumisen arviointia					
Käytetyt määrät*					
Ei koske altistumisen arviointia					
Käytön toistuvuus ja kesto					
Ei koske altistumisen arviointia					
Ympäristötekijät, joihin riskinhallinta ei vaikuta					
Joen oletusvirtausmäärä ja laimentuminen					
Muut ympäristön altistumiseen vaikuttavat toimintaolosuhteet					
Sisätiloissa					
Suoraa purkautumista jäteveeseen vältetään.					
Kunnalliseen jätevedenpuhdistuslaitokseen liittyvät olosuhteet ja toimenpiteet					
Kunnalliseen jätevesijärjestelmän/puhdistuslaitoksen oletuskoko ja sakan käsittelytekniikka					
Hävitettävien jätteiden ulkoiseen käsittelyyn liittyvät olosuhteet ja toimenpiteet					
Ei koske altistumisen arviointia					
Jätteiden ulkoiseen talteenottoon liittyvät olosuhteet ja toimenpiteet					
Ei koske altistumisen arviointia					
3. Altistumisen estimointi ja viittaus altistumislähteeseen					

Riskinluonnehdinnan suhdeluku saadaan tarkemman altistumisenestimoinnin ja vastaavan johdetun vaikutuksettomien tason laskennan tuloksena, ja annetaan alla sulkeissa. Hengitysaltistumisen osalta riskinluonnehdinnan suhdeluku perustuu kalkkiaineiden äkilliseen johdettuun vaikutuksettomaan tasoon 4 mg/m^3 (hienojakeisena pölynä) ja vastaavaan hengitysaltistumisarvioon (hengitettävänä pölynä). Näin ollen riskinluonnehdinnan suhdeluku sisältää lisävarmuusvaran, koska hengitettävä osuus on EN 481:n mukaisesti hienojakeisen osuuden aliosuus.

Koska kalkkiaineet luokitellaan ihoa ja silmiä ärsyttäviksi, kvalitatiivinen analyysi on suoritettu ihon ja silmän kautta tapahtuvalle altistumiselle.

Ihmisten altistuminen

Jauheen käsittely

Altistumisreitti	Altistumisarvio	Käytettävä menetelmä, kommentit
Suun kautta	-	Kvalitatiivinen analyysi Suun kautta tapahtuvaa altistumista ei esiinny tuotteen tarkoitetun käytön osana.
Ihon kautta	pienet tehtävät: $0,1 \text{ } \mu\text{g/cm}^2$ (-) suuret tehtävät: $1 \text{ } \mu\text{g/cm}^2$ (-)	Kvalitatiivinen analyysi Jos riskienvähentämistoimet otetaan huomioon, ihmisten altistumista ei ole odotettavissa. Kalkkiaineiden lastaamisen yhteydessä tapahtuvaa ihoaltistumista pölylle tai suoraa kosketusta kalkkiin ei voida kuitenkaan sulkea pois, ellei käytön aikana pidetä suojakäsineitä. Tällöin saattaa joskus ilmetä vähäistä ärsytystä, jonka voi estää pikaisella huuhtelulla vedellä. Määrällinen arvio ConsExpon vakiomäärämällä on käytetty. Pölyn kaatamisen yhteydessä ilmenevä kosketuslukema pölylle on otettu tee itse ¹ -tiedotteesta (RIVM-raportti 320104007).
Silmä	Pöly	Kvalitatiivinen analyysi Jos riskienvähentämistoimet otetaan huomioon, ihmisten altistumista ei ole odotettavissa. Kalkkiaineiden lastaamisen yhteydessä tapahtuvaa altistumista pölylle ei voida sulkea pois, ellei käytön aikana pidetä suojalaseja. Tapaturmaisen altistumisen jälkeen on suositeltavaa tehdä pikainen vedellä huuhtelu ja hakeutua lääkärin hoitoon.
Hengittäminen	Pienet tehtävät: $12 \text{ } \mu\text{g/m}^3$ (0,003) Suuret tehtävät: $120 \text{ } \mu\text{g/m}^3$ (0,03)	Määrällinen arvio Pölyäminen jauheen kaatamisen yhteydessä on käsitelty hollantilaisella mallilla (van Hemmen, 1992, kuvaus edellä kohdassa 9.0.3.1).

Nesteen käyttö, taikinamaiset kalkkivalmisteet.

Altistumisreitti	Altistumisarvio	Käytettävä menetelmä, kommentit
Suun kautta	-	Kvalitatiivinen analyysi Suun kautta tapahtuvaa altistumista ei esiinny tuotteen tarkoitetun käytön osana.
Ihon kautta	Roiskeet	Kvalitatiivinen analyysi Jos riskienvähentämistoimet otetaan huomioon, ihmisten altistumista ei ole odotettavissa. Iholle osuvia roiskeita ei voida kuitenkaan sulkea pois, ellei käytön aikana pidetä suojalaseja. Roiskeet saattavat joskus aiheuttaa vähäistä ärsytystä, jonka voi estää käsien pikaisella huuhtelulla vedellä.
Silmä	Roiskeet	Kvalitatiivinen analyysi Pidettäessä asianmukaisia suojalaseja silmiin kohdistuvaa altistumista ei ole odotettavissa. Silmiin osuvia roiskeita ei voida kuitenkaan sulkea pois, ellei nestemäisten tai taikinamaisten kalkkivalmisteiden käytön aikana, erityisesti pään yläpuolella tehtävien töiden yhteydessä, pidetä suojalaseja. Tapaturmaisen altistumisen jälkeen on suositeltavaa tehdä pikainen vedellä huuhtelu ja hakeutua lääkärin hoitoon.
Hengittäminen	-	Kvalitatiivinen analyysi Ei odotettavissa, koska kalkkiaineiden höyrypaine vedessä on vähäinen eikä huuruja tai aerosoleja siten synny.

Levittämisen jälkeinen altistuminen

Merkittävää altistumista ei ole odotettavissa, koska vesiliukoinen kalkkivalmiste muuntuu ilman hiilidioksidin vaikutuksesta pian kalsiumkarbonaatiksi.

Ympäristön altistuminen

Viitaten ympäristönsuojelua koskeviin toimintaolosuhteisiin ja riskienhallintatoimiin, joilla estetään kalkkiliuosten pääsyä kunnallisiin jätevesiin, jätevesilaitoksen tulovirtauksen pH on ympäristöneutraalia ja siksi vaikutusta biologiseen toimintaan ei ole. Jäteveden puhdistuslaitoksen tulovirtaus usein joka tapauksessa neutraloidaan, ja kalkista on itse asiassa hyötyä happamien jätevesivirtausten pH-säätelyssä. Jäteveden puhdistuslaitoksen tulovirtauksen pH on ympäristöneutraalia, ja siten pH:n vaikutus on vähäinen vastaanottavassa ympäristössä, kuten pintavedessä, sedimentissä ja maaperässä.

AS-numero 9.13: CO₂-absorbentin kuluttajakäyttö hengityslaitteissa

Kuluttajien käyttötilanteita koskevan altistumisskenaarion muoto (2)

1. Otsikko

Vapaavalintainen tiivis otsikko	CO ₂ -absorbentin kuluttajakäyttö hengityslaitteissa
Käyttökuvaajaan perustuva järjestelmällinen otsikko	SU21, PC2 , ERC8b
Katetut prosessit, tehtävät ja/tai toimet	Formulaation täyttö patruunaan Suljetun piirin hengityslaitteiden käyttö Laitteiden puhdistus
Arviointimenetelmä*	Ihmisen terveys Suun ja ihon kautta tapahtuvalle altistumiselle on tehty kvalitatiivinen analyysi. Hengitysaltistumista koskeva evaluaatio on tehty hollantilaisella mallilla (van Hemmen, 1992). Ympäristö Kvalitatiivinen perusteanalyysi on saatavissa.

2. Toimintaolosuhteet ja riskienhallintatoimet

Riskienhallintatoimet	Natronkalkkia on saatavana rakeina. Lisäksi sekaan lisätään määrätty määrä vettä (14-18 %), joka vähentää absorbentin pölyisyyttä entisestään. Hengitysjakson aikana kalsiumdihydroksidi reagoi nopeasti CO ₂ :n kanssa muodostaen karbonaatin.
PC/ERC	Esineluokkia (AC) ja ympäristöpäästöluokkia (ERC) koskevan toiminnan kuvaus
PC 2	Esimerkiksi harrastussukelluksessa tapahtuva, natronkalkkia sisältävän suljetun piirin hengityslaitteen käyttö, kun absorbenttina on CO ₂ . Hengitetty ilma virtaa absorbentin läpi ja CO ₂ reagoi nopeasti (katalysoija on vesi ja natriumhydroksidi) kalsiumdihydroksidin kanssa muodostaen karbonaatin. CO ₂ :ta sisältämättömän ilman voi hengittää hapen lisäämisen jälkeen uudelleen. Absorbentin käsittely: Absorbentti hävitetään jokaisen käytön jälkeen ja täytetään uudelleen ennen seuraavaa sukellusta.
ERC 8b	Laaja sisäkäyttö, joka johtaa matriisiin sisällyttämiseen

2.1 Kuluttajien altistumisen hallinta

Tuotteen ominaisuudet

Valmisteen kuvaus	Aineen pitoisuus valmisteessa	Valmisteen fyysinen tila	Pölyisyys (jos oleellista)	Pakkauksen rakenne
CO ₂ -absorbentti	78 – 84 % Käyttökohteesta riippuen pääkomponentissa on erilaisia lisäaineita. Määrätty määrä vettä lisätään aina (14-18 %).	Kiinteä, raemainen	Hyvin alhainen pölyvyys (10 % alempi jauheeseen verrattuna) Pölyämistä ei voida täysin estää hengitysilman suodattimen patruunaa täytettäessä.	4,5 ja 18 kg kanisteri
"Käytetty" CO ₂ -absorbentti	~ 20 %	Kiinteä, raemainen	Hyvin alhainen pölyvyys (10 % alempi jauheeseen verrattuna)	1-3 kg hengityslaitteessa

Käytetyt määrät

Hengityslaitteessa käytettävä CO ₂ -absorbentti	1-3 kg hengityslaitteen tyypin perusteella
--	--

Käytön/altistuksen toistuvuus ja kesto

Tehtävän kuvaus	Altistuksen kesto/käyttökerta	käyttökertojen toistuvuus
Formulaation täyttö patruunaan	Noin 1,33 min/täyttö, yhteensä < 15 min	Ennen kutakin sukellusta (enintään 4 kertaa)
Suljetun piirin hengityslaitteen käyttö	1-2 h	Enintään 4 sukellusta/päivä
Laitteiden puhdistus ja tyhjennys	< 15 min	Kunkin sukelluksen jälkeen (enintään 4 kertaa)

Inhimilliset tekijät, joihin riskinhallinta ei vaikuta				
Tehtävän kuvaus	Altistunut väestö	Hengitysmäärä	Kehon altistunut osa	Vastaava ihon alue [cm²]
Formulaation täyttö patruunaan	aikuinen	1,25 m³/hr (kevyt työ)	kädet	840 (REACH-ohjeistus R.15, miehet)
Suljetun piirin hengityslaitteen käyttö			-	-
Laitteiden puhdistus ja tyhjennys			kädet	840 (-ohjeistus R.15, miehet)
Muut kuluttajien altistumiseen vaikuttavat toimintaolosuhteet				
Tehtävän kuvaus	Sisä-/ulkotiloissa	Huoneen tilavuus	Ilmanvaihdon määrä	
Formulaation täyttö patruunaan	NR	NR	NR	
Suljetun piirin hengityslaitteen käyttö	-	-	-	
Laitteiden puhdistus ja tyhjennys	NR	NR	NR	
Kuluttajille suunnattuun tiedottamiseen ja toimintaohjeisiin liittyvät olosuhteet ja toimenpiteet				
Vältettävä aineen pääsyä silmiin, iholle ja vaatteille. Pölyä ei saa hengittää				
Säiliö on pidettävä tiukasti suljettuna, jotta natronkalkki ei pääse kuivumaan.				
Säilytettävä lasten ulottumattomissa.				
Peseydyttävä perusteellisesti käsittelyn jälkeen.				
Jos ainetta pääsee silmiin, silmät on huuhdeltava välittömästi runsaalla määrällä vettä ja hakeuduttava lääkarinhoitoon.				
Ei saa sekoittaa happojen kanssa.				
Hengityslaitteen asianmukaisen käytön varmistamiseksi käyttöohjeeseen on perehdyttävä huolellisesti.				
Henkilökohtaiseen suojaan ja hygieniaan liittyvät olosuhteet ja toimenpiteet				
Käsittelyn aikana on pidettävä sopivia käsineitä, suojalaseja ja suojavaatteita. Käytettävä suodattavaa puolinaamaria (naamarin tyyppi on EN 149:n mukaisesti FFP2).				
2.2 Ympäristön altistumisen valvonta				
Tuotteen ominaisuudet				
Ei koske altistumisen arviointia				
Käytetyt määrät*				
Ei koske altistumisen arviointia				
Käytön toistuvuus ja kesto				
Ei koske altistumisen arviointia				
Ympäristötekijät, joihin riskinhallinta ei vaikuta				
Joen oletusvirtausmäärä ja laimentuminen				
Muut ympäristön altistumiseen vaikuttavat toimintaolosuhteet				
Sisätiloissa				
Kunnalliseen jätevedenpuhdistuslaitokseen liittyvät olosuhteet ja toimenpiteet				
Kunnalliseen jätevesijärjestelmän/puhdistuslaitoksen oletuskoko ja sakan käsittelytekniikka				
Hävitettävien jätteiden ulkoiseen käsittelyyn liittyvät olosuhteet ja toimenpiteet				
Ei koske altistumisen arviointia				
Jätteiden ulkoiseen talteenottoon liittyvät olosuhteet ja toimenpiteet				
Ei koske altistumisen arviointia				
3. Altistumisen estimointi ja viittaus altistumislähteeseen				
Riskinluonnehdinnan suhdeluku saadaan tarkemman altistumisenestimoinnin ja vastaavan johdetun vaikutuksetoman tason laskennan tuloksena, ja annetaan alla sulkeissa. Hengitysaltistumisen osalta riskinluonnehdinnan suhdeluku perustuu kalkkiaineiden johdettuun vaikutuksettomaan tasoon 4 mg/m³ (hienojakeisena pölynä) ja vastaavaan hengitysaltistumisarvioon (hengitettävänä pölynä). Näin ollen riskinluonnehdinnan suhdeluku sisältää lisävarmuusvaran, koska hengitettävä osuus on EN 481:n mukaisesti hienojakeisen osuuden aliosuus.				
Koska kalkkiaineet luokitellaan ihoa ja silmiä ärsyttäviksi, kvalitatiivinen analyysi on suoritettu ihon ja silmän kautta tapahtuvalle altistumiselle.				
Erityisen kuluttajaryhmän (hengitysilman CO2suodattimensa itse täyttävät sukeltajat) johdosta voidaan olettaa, että ohjeita noudatetaan altistumisen vähentämiseksi				

Ihmisten altistuminen		
Formulaation täyttö patruunaan		
Altistumisreitti	Altistumisarvio	Käytettävä menetelmä, kommentit
Suun kautta	-	Kvalitatiivinen analyysi Suun kautta tapahtuvaa altistumista ei esiinny tuotteen tarkoitetun käytön osana.
Ihon kautta	-	Kvalitatiivinen analyysi Jos riskienvähentämistoimet otetaan huomioon, ihmisten altistumista ei ole odotettavissa. Rakeisen natronkalkin lastaamisen yhteydessä tapahtuvaa ihoaltistumista pölylle tai suoraa kosketusta kalkkiin ei voida kuitenkaan sulkea pois, ellei käytön aikana pidetä suojakäsineitä. Tällöin saattaa joskus ilmetä vähäistä ärsytystä, jonka voi estää pikaisella huuhtelulla vedellä.
Silmä	Pöly	Kvalitatiivinen analyysi Jos riskienvähentämistoimet otetaan huomioon, ihmisten altistumista ei ole odotettavissa. Rakeisen natronkalkin lastaamisen yhteydessä ilmenevän pölyämisen odotetaan olevan vähäistä, ja siksi silmän kautta tapahtuva altistuminen on vähäistä, vaikka suojalaseja ei pidettäisi. Tapaturmaisen altistumisen jälkeen on kuitenkin suositeltavaa tehdä pikainen vedellä huuhtelu ja hakeutua lääkärin hoitoon.
Hengittäminen	Pienet tehtävät: 1,2 µg/m³ (3 × 10 ⁻⁴) Suuret tehtävät: 12 µg/m³ (0,003)	Määrällinen arvio Pölyäminen jauheen kaatamisen yhteydessä on käsitelty hollantilaisella mallilla (van Hemmen, 1992, kuvaus edellä kohdassa 9.0.3.1) ja käyttämällä rakeisen muodon johdosta pölyämisen vähennyskerrointa 10.
Suljetun piirin hengityslaitteen käyttö		
Altistumisreitti	Altistumisarvio	Käytettävä menetelmä, kommentit
Suun kautta	-	Kvalitatiivinen analyysi Suun kautta tapahtuvaa altistumista ei esiinny tuotteen tarkoitetun käytön osana.
Ihon kautta	-	Kvalitatiivinen analyysi Tuotteen ominaisuuksien vuoksi voidaan päätellä, että hengityslaitteissa tapahtuvan absorbentin käytöstä johtuva ihon altistuminen on olematonta.
Silmä	-	Kvalitatiivinen analyysi Tuotteen ominaisuuksien vuoksi voidaan päätellä, että hengityslaitteissa tapahtuvan absorbentin käytöstä johtuva silmän altistuminen on olematonta.
Hengittäminen	merkityksetön	Kvalitatiivinen analyysi Käyttöohjeissa neuvotaan poistamaan kaikki pöly ennen hengitysilman suodattimen kokoamista. Hengitysilman CO ₂ -suodattimensa itse täyttävät sukeltajat edustavat kuluttajien parissa aliryhmää. Laitteiden ja materiaalien asianmukainen käyttö on heidän omien etujensa mukaista, ja siten voidaan olettaa, että he noudattavat ohjeita. Tuotteen ominaisuuksien ja annettujen ohjeiden vuoksi voidaan päätellä, että hengityksen altistuminen on hengityslaitteen käytön aikana hyvin vähäistä.

Laitteiden puhdistus ja tyhjennys		
Altistumisreitti	Altistumisarvio	Käytettävä menetelmä, kommentit
Suun kautta	-	Kvalitatiivinen analyysi Suun kautta tapahtuvaa altistumista ei esiinny tuotteen tarkoitetun käytön osana.
Ihon kautta	Pöly ja roiskeet	Kvalitatiivinen analyysi Jos riskienvähentämistoimet otetaan huomioon, ihmisten altistumista ei ole odotettavissa. Rakeisen natronkalkin säiliöstä tyhjentämisen yhteydessä tapahtuvaa ihoaltistumista pölylle tai suoraa kosketusta kalkkiin ei voida kuitenkaan sulkea pois, ellei puhdistuksen aikana pidetä suojakäsineitä. Lisäksi patruunaa puhdistettaessa vedellä on mahdollista joutua kosketuksiin kostuneen natronkalkin kanssa. Tällöin saattaa joskus ilmetä vähäistä ärsytystä, jonka voi estää pikaisella huuhtelulla vedellä.
Silmä	Pöly ja roiskeet	Kvalitatiivinen analyysi Jos riskienvähentämistoimet otetaan huomioon, ihmisten altistumista ei ole odotettavissa. Kuitenkin patruunaa tyhjennettäessä natronkalkkirakeista tai sitä puhdistettaessa vedellä mahdollisuus joutua kosketuksiin kostuneen natronkalkin kanssa on todennäköisesti hyvin harvinaista. Tapaturmaisen altistumisen jälkeen on suositeltavaa tehdä pikainen vedellä huuhtelu ja hakeutua lääkärin hoitoon.
Hengittäminen	Pienet tehtävät: $0,3 \mu\text{g}/\text{m}^3$ ($7,5 \times 10^{-5}$) Suuret tehtävät: $3 \mu\text{g}/\text{m}^3$ ($7,5 \times 10^{-4}$)	Määrällinen arvio Pölyäminen jauheen kaatamisen yhteydessä on käsitelty hollantilaisella mallilla (van Hemmen, 1992, kuvaus edellä kohdassa 9.0.3.1) ja käyttämällä rakeisen muodon johdosta pölyämisen vähennyskerrointa 10 sekä "käytetyn" absorbentin sisältämän vähäisen kalkin johdosta kerrointa 4.
Ympäristön altistuminen		
Hengityslaitteissa tapahtuvan kalkin käytön pH-vaikutus on todennäköisesti merkityksetöntä. Jäteveden puhdistuslaitoksen tulovirtaus usein joka tapauksessa neutraloidaan, ja kalkista on itse asiassa hyötyä happamien jätevesivirtausten pH-säätelyssä. Jäteveden puhdistuslaitoksen tulovirtauksen pH on ympäristöneutraalia, ja siten pH:n vaikutus on vähäinen vastaanottavassa ympäristössä, kuten pintavedessä, sedimentissä ja maaperässä.		

AS-numero 9.14: Puutarhakalkin/lannoitteen kuluttajakäyttö

Kuluttajien käyttötilanteita koskevan altistumisskenaarion muoto (2)

1. Otsikko

Vapaavalintainen tiivis otsikko	Puutarhakalkin/lannoitteen kuluttajakäyttö
Käyttökuvaajaan perustuva järjestelmällinen otsikko	SU21, PC20, PC12, ERC8e
Katetut prosessit, tehtävät ja/tai toimet	Puutarhakalkin/lannoitteen käsin tehty levitys Levittämisen jälkeinen altistuminen
Arviointimenetelmä*	Ihmisen terveys Kvalitatiivinen analyysi on suoritettu suun, ihon ja silmän kautta tapahtuvalle altistumiselle. Pölylle altistumista koskeva evaluaatio on tehty hollantilaisella mallilla (van Hemmen, 1992). Ympäristö Kvalitatiivinen perusteanalyysi on saatavissa.

2. Toimintaolosuhteet ja riskienhallintatoimet

Riskienhallintatoimet	Mitään tuotetta koskevia integroituja riskienhallintatoimia ei ole käytössä.
PC/ERC	Esineluokkia (AC) ja ympäristöpäästöluokkia (ERC) koskevan toiminnan kuvaus
PC 20	Puutarhakalkin levitys maanpinnalle lapiolla/käsin (pahimman tapauksen olettaus) ja imeytyminen maahan. Levittämisen jälkeinen leikkivien lasten altistuminen.
PC 12	Puutarhakalkin levitys maanpinnalle lapiolla/käsin (pahimman tapauksen olettaus) ja imeytyminen maahan. Levittämisen jälkeinen leikkivien lasten altistuminen.
ERC 8e	Reaktiivisten aineiden laaja ulkokäyttö avoimissa järjestelmissä

2.1 Kuluttajien altistumisen hallinta

Tuotteen ominaisuudet

Valmisteen kuvaus	Aineen pitoisuus valmisteessa	Valmisteen fyysinen tila	Pölyisyys (jos oleellista)	Pakkauksen rakenne
Puutarhakalkki	100 %	Kiinteä, jauhe	Erittäin pölyinen	Irtotavara 5, 10 ja 25 kg säkeissä tai säiliöissä
Lannoite	Enintään 20 %	Kiinteä, raemainen	Vähän pölyävä	Irtotavara 5, 10 ja 25 kg säkeissä tai säiliöissä

Käytetyt määrät

Valmisteen kuvaus	Kertakohtainen käyttö	Tietolähde
Puutarhakalkki	100 g/m ² (enintään 200 g/m ²)	Tiedot ja käyttösuunta
Lannoite	100 g/m ² (enintään 1 kg/m ² (komposti))	Tiedot ja käyttösuunta

Käytön/altistuksen toistuvuus ja kesto

Tehtävän kuvaus	Altistuksen kesto/käyttökerta	käyttökertojen toistuvuus
Käsin tehty levitys	Minuutteja-tunteja Käsiteltävän alueen koosta riippuen	1 kerta/vuosi
Levittämisen jälkeen	2 h (ruohikolla leikkivät vauvaikäiset (EPA-altistumiskertomien käsikirja)	Jatkuu enintään 7 päivää levittämisen jälkeen

Inhimilliset tekijät, joihin riskinhallinta ei vaikuta

Tehtävän kuvaus	Altistunut väestö	Hengitysmäärä	Kehon altistunut osa	Vastaava ihon alue [cm ²]
Käsin tehty levitys	Aikuinen	1,25 m ³ /h	Kädet ja kyynärvarret	1900 (tee itse -tiedote)
Levittämisen jälkeen	Lapset/vauvaikäiset	NR	NR	NR

Muut kuluttajien altistumiseen vaikuttavat toimintaolosuhteet

Tehtävän kuvaus	Sisä-/ulkotiloissa	Huoneen tilavuus	Ilmanvaihdon määrä
Käsin tehty levitys	ulkona	1 m ³ (henkilökohtainen tila, pieni alue käyttäjän ympärillä)	NR
Levittämisen jälkeen	ulkona	NR	NR

Kuluttajille suunnattuun tiedottamiseen ja toimintaohjeisiin liittyvät olosuhteet ja toimenpiteet

Vältettävä aineen pääsyä silmiin, iholle ja vaatteille. Pölyä ei saa hengittää. Käytettävä suodattavaa puolinaamaria (naamarin tyyppi on EN 149:n mukaisesti FFP2).

Säiliö pidettävä suljettuna ja säilytettävä lasten ulottumattomissa.

Jos ainetta pääsee silmiin, silmät on huuhdeltava välittömästi runsaalla määrällä vettä ja hakeuduttava lääkarinhoitoon.

Peseydyttävä perusteellisesti käsittelyn jälkeen.

Ei saa sekoittaa happojen kanssa ja lisäättävä aina kalkki veteen, ei vettä kalkkiin.

Levittämisen jälkeinen kastelu edistää puutarhakalkin tai lannoitteen imeytymistä maahan.

Henkilökohtaiseen suojaan ja hygieniaan liittyvät olosuhteet ja toimenpiteet

Käsittelyn aikana on pidettävä sopivia käsineitä, suojalaseja ja suojavaatteita.

2.2 Ympäristön altistumisen valvonta

Tuotteen ominaisuudet

Kulkeuma: 1 % (erittäin merkittävän pahimman tapauksen arvio perustuu tietoihin, joita on saatu pölyn mittauksesta ilmasta ja sovelluskohteen mitatun etäisyyden funktiona)

Käytetyt määrät

Käytetty määrä	Ca(OH) ₂	2 244 kg/ha	Ammattimaisessa maataloudessa maaperän suojelemiseksi suositellaan, että arvoa 1 700 kg CaO/ha tai vastaavaa määrää 2 244 kg Ca(OH) ₂ ha ei ylitetä. Tämä määrä on kolminkertainen suhteessa määrään, joka tarvitaan kompensoimaan kalkin vuosittainen hävikki suotoliukenemisen johdosta. Tästä syystä tässä riskianalyyssissä käytetään arvoa 1 700 kg CaO/ha tai vastaavaa määrää 2 244 kg Ca(OH) ₂ /ha. Muille kalkkiaineille käytettävä määrä voidaan laskea niiden koostumuksen ja molekyyllipainon mukaan.
	CaO	1 700 kg/ha	
	CaO.MgO	1 478 kg/ha	
	CaCO ₃ .MgO	2 149 kg/ha	
	Ca(OH) ₂ .MgO	1 774 kg/ha	
	Luonnollinen hydraulinen kalkki	2 420 kg/ha	

Käytön toistuvuus ja kesto

päivä/vuosi (yksi käyttökerta/vuosi) Useita käyttökertoja sallitaan vuoden aikana edellyttäen, että vuosittaista määrää 1 700 kg/ha ei ylitetä (CaO)

Ympäristötekijät, joihin riskinhallinta ei vaikuta

Ei koske altistumisen arviointia

Muut ympäristön altistumiseen vaikuttavat toimintaolosuhteet

Tuotteiden ulkokäyttö

Maaperän sekoitusvyvyys: 20 cm

Prosessitasolla (päästölähteen) tasolla toteutettavat tekniset olosuhteet ja toimenpiteet päästöjen ehkäisemiseksi

Suoria päästöjä läheisiin pintavesiin ei ole.

Tekniset olosuhteet ja toimenpiteet, joilla vähennetään tai rajoitetaan aineen vapautumista sekä päästöjä ilmaan ja maaperään

Kulkeuma tulee pitää minimitasolla.

Kunnalliseen jätevedenpuhdistuslaitokseen liittyvät olosuhteet ja toimenpiteet

Ei koske altistumisen arviointia

Hävitettävien jätteiden ulkoiseen käsittelyyn liittyvät olosuhteet ja toimenpiteet

Ei koske altistumisen arviointia

Jätteiden ulkoiseen talteenottoon liittyvät olosuhteet ja toimenpiteet

Ei koske altistumisen arviointia

3. Altistumisen estimointi ja viittaus altistumislähteeseen

Riskinluonnehdinnan suhdeluku saadaan tarkemman altistumisenestimoinnin ja vastaavan johdetun vaikutuksettomien tason laskennan tuloksena, ja annetaan alla sulkeissa. Hengitysaltistumisen osalta riskinluonnehdinnan suhdeluku perustuu kalkkiaineiden pitkäaikaiseen johdettuun vaikutuksettomaan tasoon 1 mg/m³ (hienojakeisena pölynä) ja vastaavaan hengitysaltistumisarvioon (hengitettävänä pölynä). Näin ollen riskinluonnehdinnan suhdeluku sisältää lisävarmuusvaran, koska hengitettävä osuus on EN 481:n mukaisesti hienojakeisen osuuden aliosuus.

Koska kalkkiaineet luokitellaan ihoa ja silmiä ärsyttäviksi, kvalitatiivinen analyysi on suoritettu ihon ja silmän kautta tapahtuvalle altistumiselle.

Ihmisten altistuminen

Käsin tehty levitys

Altistumisreitti	Altistumisarvio	Käytettävä menetelmä, kommentit
------------------	-----------------	---------------------------------

Suun kautta	-	Kvalitatiivinen analyysi Suun kautta tapahtuvaa altistumista ei esiinny tuotteen tarkoitetun käytön osana.
Ihon kautta	Pöly, jauhe	Kvalitatiivinen analyysi Jos riskienvähentämistoimet otetaan huomioon, ihmisten altistumista ei ole odotettavissa. Kalkkiaineiden levittämisen yhteydessä tapahtuvaa ihoaltistumista pölylle tai suoraa kosketusta kalkkiin ei voida kuitenkaan sulkea pois, ellei käytön aikana pidetä suojakäsineitä. Suhteellisen pitkän levitysjan johdosta voi olla odotettavissa ihon ärtymistä. Tämä voidaan estää helposti käsien pikaisella huuhtelulla vedellä. On oletettavaa, että ihon ärtymiselle alttiit kuluttajat suojautuvat sopivin menetelmin. Siksi mahdollisten ihon ärtymistapausten, jotka ovat palautuvia, voidaan olettaa olevan vältettävissä.
Silmä	Pöly	Kvalitatiivinen analyysi Jos riskienvähentämistoimet otetaan huomioon, ihmisten altistumista ei ole odotettavissa. Kalkin levittämisen yhteydessä tapahtuvaa altistumista pölylle ei voida sulkea pois, ellei käytön aikana pidetä suojalaseja. Tapaturmaisen altistumisen jälkeen on suositeltavaa tehdä pikainen vedellä huuhtelu ja hakeutua lääkärin hoitoon.
Hengittäminen (puutarhakalkki)	Pienet tehtävät: 12 µg/m³ (0,0012) Suuret tehtävät: 120 µg/m³ (0,012)	Määrällinen arvio Lapiolla/käsin tehdystä jauheiden levittämisestä ei ole saatavana mallia, ja siksi on käytetty pahimman tapauksen tietoja jauheen kaatamisen pölynmuodostumismallista. Pölyäminen jauheen kaatamisen yhteydessä on käsitelty hollantilaisella mallilla (van Hemmen, 1992, kuvaus edellä kohdassa 9.0.3.1).
Hengittäminen (lannoite)	Pienet tehtävät: 0,24 µg/m³ (2,4 × 10⁻⁴) Suuret tehtävät: 2,4 µg/m³ (0,0024)	Määrällinen arvio Lapiolla/käsin tehdystä jauheiden levittämisestä ei ole saatavana mallia, ja siksi on käytetty pahimman tapauksen tietoja jauheen kaatamisen pölynmuodostumismallista. Pölyäminen jauheen kaatamisen yhteydessä on käsitelty hollantilaisella mallilla (van Hemmen, 1992, kuvaus edellä kohdassa 9.0.3.1) ja käyttämällä rakeisen muodon johdosta pölyämisen vähennyskerrointa 10 sekä lannoitteen sisältämän vähäisen kalkin johdosta kerrointa 5.
Levittämisen jälkeen		
PSD-direktiivin (UK Pesticide Safety Directorate, nyt nimeltä CRD) mukaan levittämisen jälkeistä altistumista on analysoitava puistoihin levitettävien tuotteiden tai yksityisten puutarhojen nurmikoiden ja kasvien hoitoon käytettävien kotikäyttäjätuotteiden osalta. Tässä tapauksessa on analysoitava lasten altistumista, koska he voivat tulla näille alueille pian käsittelyn jälkeen. US EPA -malli ennustaa levittämisen jälkeistä, käsitellyillä alueilla ryömivien vauvaikäisten altistumista ja käden kautta suuhun päätyvän toiminnan johdosta altistumista koskien yksityisissä puutarhoissa (esim. nurmikoilla) käytettäviä tuotteita. Puutarhakalkilla tai kalkkia sisältävillä lannoitteilla käsitellään happamaa maata. Siksi maahan levittämisen jälkeen tehty kastelu neutraloi kalkin (emäksisyyden) nopeasti. Kalkkiaineille altistuminen on lyhyen ajan kuluttua levittämisestä merkityksettömä.		
Ympäristön altistuminen		
Ympäristön määrällisen altistumisen arviota ei tehdä, koska kuluttajakäytössä toimintaolosuhteet ja riskienhallintatoimet eivät ole niin tiukkoja kuin maatalousmaan suojelussa. Lisäksi maaperän neutralointi/pH-arvoon vaikuttaminen on aiottu ja haluttu toimenpide. Päästöjä jätevesiin ei odoteta.		

AS-numero 9.15: Kalkkiaineiden kuluttajakäyttö vedenkäsittelykemikaaleina

Kuluttajien käyttötilanteita koskevan altistumisskenaariot muoto (2)

1. Otsikko

Vapaavalintainen tiivis otsikko	Kalkkiaineiden kuluttajakäyttö vedenkäsittelykemikaaleina
Käyttökuvaajaan perustuva järjestelmällinen otsikko	SU21, PC20, PC37, ERC8b
Katetut prosessit, tehtävät ja/tai toimet	Kiinteiden formulaatioiden lastaus, täyttö tai lisäys säiliöön/kalkkimaidon valmistus Kalkkimaidon levitys veteen
Arviointimenetelmä*	Ihmissen terveys: Kvalitatiivinen analyysi on suoritettu suun, ihon ja silmän kautta tapahtuvalle altistumiselle. Pölylle altistumista koskeva arvio on tehty hollantilaisella mallilla (van Hemmen, 1992). Ympäristö: Kvalitatiivinen perusteanalyysi on saatavissa.

2. Toimintaolosuhteet ja riskienhallintatoimet

Riskienhallintatoimet	Mitään muita tuotteita koskevia integroituja riskienhallintatoimia ei ole käytössä.
PC/ERC	Esineluokkia (AC) ja ympäristöpäästöluokkia (ERC) koskevan toiminnan kuvaus
PC 20/37	Kalkinannostelijan täyttö ja lisäys vedenkäsittelyssä ((kiinteiden) kalkkiaineiden siirtäminen). (Kiinteiden) kalkkiaineiden siirtäminen säiliöön käytän jatkamiseksi. Kalkkimaidon levitys pisaroina veteen.
ERC 8b	Reaktiivisten aineiden laaja sisäkäyttö avoimissa järjestelmissä

2.1 Kuluttajien altistumisen hallinta

Tuotteen ominaisuudet

Valmisteen kuvaus	Aineen pitoisuus valmisteessa	Valmisteen fyysinen tila	Pölyisyys (jos oleellista)	Pakkauksen rakenne
Vedenkäsittelykemikaali	Enintään 100 %	Kiinteä, hieno jauhe	erittäin pölyävää (indikatiivinen arvo tee itse -tiedotteesta, ks. kohta 9.0.3)	Irtotavara säkeissä tai sangoissa/säiliöissä.
Vedenkäsittelykemikaali	Enintään 99 %	Kiinteää, erikokoisia rakeita (D50-arvo 0,7 D50-arvo 1,75 D50-arvo 3,08)	alhainen pölyisyys (10 % alempi jauheeseen verrattuna)	Irtotavarana rekassa, suursäkeissä tai säkeissä

Käytetyt määrät

Valmisteen kuvaus	Kertakohtainen käyttö
Vedenkäsittelykemikaalina kalkinannostelijassa vesialtaissa	täytettävän vedenannostelijan koosta riippuen (~ 100 g/l)
Vedenkäsittelykemikaalina juomaveden kalkinannostelijassa	täytettävän vedenannostelijan koosta riippuen (~enintään 1,2 kg/l)
Kalkkimaito lisäkäsitelyyn	~ 20 g/5 l

Käytön/altistuksen toistuvuus ja kesto

Tehtävän kuvaus	Altistuksen kesto/käyttökerta	käyttökertojen toistuvuus
Kalkkimaidon valmistus (lastaus, täyttö ja uudelleentäyttö)	1,33 min (tee itse1-tiedote, RIVM, Luku 2.4.2 Jauheiden sekoittaminen ja kuormaus)	1 tehtävä/kuukausi 1 tehtävä/viikko
Kalkkimaidon levitys pisaroina veteen	Useita minutteja - tunteja	1 tehtävä/kuukausi

Inhimilliset tekijät, joihin riskinhallinta ei vaikuta				
Tehtävän kuvaus	Altistunut väestö	Hengitysmäärä	Kehon altistunut osa	Vastaava ihon alue [cm²]
Kalkkimaidon valmistus (lastaus, täyttö ja uudelleentäyttö)	aikuinen	1,25 m³/h	Puolet molemmista käsistä	430 (RIVM-raportti 320104007)
Kalkkimaidon levitys pisaroina veteen	aikuinen	NR	Kädet	860 (RIVM-raportti 320104007)
Muut kuluttajien altistumiseen vaikuttavat toimintaolosuhteet				
Tehtävän kuvaus	Sisä-/ulkotiloissa	Huoneen tilavuus	Ilmanvaihdon määrä	
Kalkkimaidon valmistus (lastaus, täyttö ja uudelleentäyttö)	Sisä-/ulkotiloissa	1 m³ (henkilökohtainen tila, pieni alue käyttäjän ympärillä)	0,6 h ⁻¹ (huonetta ei määritetty)	
Kalkkimaidon levitys pisaroina veteen	sisätiloissa	NR	NR	
Kuluttajille suunnattuun tiedottamiseen ja toimintaohjeisiin liittyvät olosuhteet ja toimenpiteet				
Vältettävä aineen pääsyä silmiin, iholle ja vaatteille. Pölyä ei saa hengittää Säiliö pidettävä suljettuna ja säilytettävä lasten ulottumattomissa. Käyttö vain riittävän ilmanvaihdon kanssa. Jos ainetta pääsee silmiin, silmät on huuhdeltava välittömästi runsaalla määrällä vettä ja hakeuduttava lääkärinhoitoon. Peseydyttävä perusteellisesti käsittelyn jälkeen. Ei saa sekoittaa happojen kanssa ja lisättävä aina kalkki veteen, ei vettä kalkkiin.				
Henkilökohtaiseen suojaan ja hygieniaan liittyvät olosuhteet ja toimenpiteet				
Käsittelyn aikana on pidettävä sopivia käsineitä, suojalaseja ja suojavaatteita. Käytettävä suodattavaa puolinaamarina (naamarin tyyppi on EN 149:n mukaisesti FFP2).				
2.2 Ympäristön altistumisen valvonta				
Tuotteen ominaisuudet				
Ei koske altistumisen arviointia				
Käytetyt määrät*				
Ei koske altistumisen arviointia				
Käytön toistuvuus ja kesto				
Ei koske altistumisen arviointia				
Ympäristötekijät, joihin riskinhallinta ei vaikuta				
Joen oletusvirtausmäärä ja laimentuminen				
Muut ympäristön altistumiseen vaikuttavat toimintaolosuhteet				
Sisätiloissa				
Kunnalliseen jätevedenpuhdistuslaitokseen liittyvät olosuhteet ja toimenpiteet				
Kunnalliseen jätevesijärjestelmän/puhdistuslaitoksen oletuskoko ja sakan käsittelytekniikka				
Hävittävien jätteiden ulkoiseen käsittelyyn liittyvät olosuhteet ja toimenpiteet				
Ei koske altistumisen arviointia				
Jätteiden ulkoiseen talteenottoon liittyvät olosuhteet ja toimenpiteet				
Ei koske altistumisen arviointia				

3. Altistumisen estimointi ja viittaus altistumislähteeseen

Riskinluonnehdinnan suhdeluku saadaan tarkemman altistumisenestimoinnin ja vastaavan johdetun vaikutuksettomien tason laskennan tuloksena, ja annetaan alla sulkeissa. Hengitysaltistumisen osalta riskinluonnehdinnan suhdeluku perustuu kalkkiaineiden äkilliseen johdettuun vaikutuksettomaan tasoon 4 mg/m^3 (hienojakeisena pölynä) ja vastaavaan hengitysaltistumisarvioon (hengitettävänä pölynä). Näin ollen riskinluonnehdinnan suhdeluku sisältää lisävarmuusvaran, koska hengitettävä osuus on EN 481:n mukaisesti hienojakeisen osuuden alisuus.

Koska kalkkiaineet luokitellaan ihoa ja silmiä ärsyttäviksi, kvalitatiivinen analyysi on suoritettu ihon ja silmän kautta tapahtuvalle altistumiselle.

Ihmisten altistuminen

Kalkkimaidon valmistus (lastaus)

Altistumisreitti	Altistumisarvio	Käytettävä menetelmä, kommentit
Suun kautta	-	Kvalitatiivinen analyysi Suun kautta tapahtuvaa altistumista ei esiinny tuotteen tarkoitetun käytön osana.
Ihon kautta (jauhe)	pienet tehtävät: $0,1 \text{ } \mu\text{g/cm}^2$ (-) suuret tehtävät: $1 \text{ } \mu\text{g/cm}^2$ (-)	Kvalitatiivinen analyysi Jos riskienvähentämistoimet otetaan huomioon, ihmisten altistumista ei ole odotettavissa. Kalkkiaineiden lastaamisen yhteydessä tapahtuvaa ihoaltistumista pölylle tai suoraa kosketusta kalkkiin ei voida kuitenkaan sulkea pois, ellei käytön aikana pidetä suojakäsineitä. Tällöin saattaa joskus ilmetä vähäistä ärsytystä, jonka voi estää pikaisella huuhtelulla vedellä. Määrällinen arvio ConsExpon vakiomäärämällä on käytetty. Pölyn kaatamisen yhteydessä ilmenevä kosketuslukema pölylle on otettu tee itse - tiedotteesta (RIVM-raportti 320104007). Rakeiden osalta altistumisarvio on tätäkin pienempi.
Silmä	Pöly	Kvalitatiivinen analyysi Jos riskienvähentämistoimet otetaan huomioon, ihmisten altistumista ei ole odotettavissa. Kalkkiaineiden lastaamisen yhteydessä tapahtuvaa altistumista pölylle ei voida sulkea pois, ellei käytön aikana pidetä suojalaseja. Tapaturmaisen altistumisen jälkeen on suositeltavaa tehdä pikainen vedellä huuhtelu ja hakeutua lääkärin hoitoon.
Hengittäminen (jauhe)	Pienet tehtävät: $12 \text{ } \mu\text{g/m}^3$ (0,003) Suuret tehtävät: $120 \text{ } \mu\text{g/m}^3$ (0,03)	Määrällinen arvio Pölyäminen jauheen kaatamisen yhteydessä on käsitelty hollantilaisella mallilla (van Hemmen, 1992, kuvaus edellä kohdassa 9.0.3.1).
Hengittäminen (rakeet)	Pienet tehtävät: $1,2 \text{ } \mu\text{g/m}^3$ (0,0003) Suuret tehtävät: $12 \text{ } \mu\text{g/m}^3$ (0,003)	Määrällinen arvio Pölyäminen jauheen kaatamisen yhteydessä on käsitelty hollantilaisella mallilla (van Hemmen, 1992, kuvaus edellä kohdassa 9.0.3.1) ja käyttämällä rakeisen muodon johdosta pölyämisen vähennyskerrointa 10.

Kalkkimaidon levitys pisaroina veteen

Altistumisreitti	Altistumisarvio	Käytettävä menetelmä, kommentit
Suun kautta	-	Kvalitatiivinen analyysi Suun kautta tapahtuvaa altistumista ei esiinny tuotteen tarkoitetun käytön osana.
Ihon kautta	Pisarat tai roiskeet	Kvalitatiivinen analyysi Jos riskienvähentämistoimet otetaan huomioon, ihmisten altistumista ei ole odotettavissa. Iholle osuvia roiskeita ei voida kuitenkaan sulkea pois, ellei käytön aikana pidetä suojalaseja. Roiskeet saattavat joskus aiheuttaa vähäistä ärsytystä, jonka voi estää käsien pikaisella huuhtelulla vedellä.
Silmä	Pisarat tai roiskeet	Kvalitatiivinen analyysi Jos riskienvähentämistoimet otetaan huomioon, ihmisten altistumista ei ole odotettavissa. Silmiin osuvia roiskeita ei voida kuitenkaan sulkea pois, ellei käytön aikana pidetä suojalaseja. Silmä-ärsytys on kuitenkin harvinaista, jos käyttäjä altistuu puhtaalle kalsiumhydroksidinedesteelle (kalkkivedelle) ja vähäisen ärsytyksen voi helposti välttää välittömällä silmien huuhtelulla vedellä.
Hengittäminen	-	Kvalitatiivinen analyysi Ei odotettavissa, koska kalkkiaineiden höyrystyminen vedessä on vähäinen eikä huujuja tai aerosoleja siten synny.

Ympäristön altistuminen

Kalkkia sisältävien kosmeettisten aineiden käytön pH-vaikutus on todennäköisesti merkityksetöntä. Jäteveden puhdistuslaitoksen tulovirtaus usein joka tapauksessa neutraloidaan, ja kalkista on itse asiassa hyötyä happamien jätevesivirtausten pH-säätelyssä. Jäteveden puhdistuslaitoksen tulovirtauksen pH on ympäristöneutraalia, ja siten pH:n vaikutus on vähäinen vastaanottavassa ympäristössä, kuten pintavedessä, sedimentissä ja maaperässä.

AS-numero 9.16: Kalkkiaineita sisältävien kosmetiikka-aineiden kuluttajakäyttö

Kuluttajien käyttötilanteita koskevan altistumisskenaarion muoto (2)

1. Otsikko

Vapaavalintainen tiivis otsikko	Kalkkiaineita sisältävien kosmetiikka-aineiden kuluttajakäyttö
Käyttökuvaajaan perustuva järjestelmällinen otsikko	SU21, PC39 , ERC8a
Katetut prosessit, tehtävät ja/tai toimet	-
Arviointimenetelmä*	Ihmisen terveys: (EY) määräyksen 1907/2006 artiklan 14(5) (b) mukaan ihmisterveyttä ei tarvitse ottaa huomioon, kun kyse on direktiivin 76/768/EY mukaisista kosmetiikkatuotteista. Ympäristö Kvalitatiivinen perusteanalyysi on saatavissa.

2. Toimintaolosuhteet ja riskienhallintatoimet

ERC 8a	Jalostuksen apuaineiden laaja sisäkäyttö avoimissa järjestelmissä
--------	---

2.1 Kuluttajien altistumisen hallinta

Tuotteen ominaisuudet

Ei merkityksellistä, koska tästä käytöstä ihmisterveydelle aiheutuvaa vaaraa ei tarvitse ottaa huomioon.

Käytetyt määrät

Ei merkityksellistä, koska tästä käytöstä ihmisterveydelle aiheutuvaa vaaraa ei tarvitse ottaa huomioon.

Käytön/altistuksen toistuvuus ja kesto

Ei merkityksellistä, koska tästä käytöstä ihmisterveydelle aiheutuvaa vaaraa ei tarvitse ottaa huomioon.

Inhimilliset tekijät, joihin riskinhallinta ei vaikuta

Ei merkityksellistä, koska tästä käytöstä ihmisterveydelle aiheutuvaa vaaraa ei tarvitse ottaa huomioon.

Muut kuluttajien altistumiseen vaikuttavat toimintaolosuhteet

Ei merkityksellistä, koska tästä käytöstä ihmisterveydelle aiheutuvaa vaaraa ei tarvitse ottaa huomioon.

Kuluttajille suunnattuun tiedottamiseen ja toimintaohjeisiin liittyvät olosuhteet ja toimenpiteet

Ei merkityksellistä, koska tästä käytöstä ihmisterveydelle aiheutuvaa vaaraa ei tarvitse ottaa huomioon.

Henkilökohtaiseen suojaan ja hygieniaan liittyvät olosuhteet ja toimenpiteet

Ei merkityksellistä, koska tästä käytöstä ihmisterveydelle aiheutuvaa vaaraa ei tarvitse ottaa huomioon.

2.2 Ympäristön altistumisen valvonta

Tuotteen ominaisuudet

Ei koske altistumisen arviointia

Käytetyt määrät*

Ei koske altistumisen arviointia

Käytön toistuvuus ja kesto

Ei koske altistumisen arviointia

Ympäristötekijät, joihin riskinhallinta ei vaikuta

Joen oletusvirtausmäärä ja laimentuminen

Muut ympäristön altistumiseen vaikuttavat toimintaolosuhteet

Sisätiloissa

Kunnalliseen jätevedenpuhdistuslaitokseen liittyvät olosuhteet ja toimenpiteet

Kunnalliseen jätevesijärjestelmän/puhdistuslaitoksen oletuskoko ja sakan käsittelytekniikka

Hävitettävien jätteiden ulkoiseen käsittelyyn liittyvät olosuhteet ja toimenpiteet

Ei koske altistumisen arviointia

Jätteiden ulkoiseen talteenottoon liittyvät olosuhteet ja toimenpiteet

Ei koske altistumisen arviointia

3. Altistumisen estimointi ja viittaus altistumislähteeseen

Ihmisten altistuminen

Ihmisten altistumista kosmeettisille aineille käsitellään muussa lainsäädännössä ja siksi sitä ei tarvitse käsitellä määräyksen (EY) 1907/2006 artiklan 14(5) (b) mukaan.

Ympäristön altistuminen

Kalkkia sisältävien kosmeettisten aineiden käytön pH-vaikutus on todennäköisesti merkityksetöntä. Jäteveden puhdistuslaitoksen tulovirtaus usein joka tapauksessa neutraloidaan, ja kalkista on itse asiassa hyötyä happamien jätevesivirtausten pH-säätelyssä. Jäteveden puhdistuslaitoksen tulovirtauksen pH on ympäristöneutraalia, ja siten pH:n vaikutus on vähäinen vastaanottavassa ympäristössä, kuten pintavedessä, sedimentissä ja maaperässä.

Käyttöalojen (SU) kuvaajaluettelo

Koodi	Nimi	NACE-Koodit
SU1	Maanviljely, metsästys ja kalastus	A
SU2a	Kaivostoiminta (ilman meriteknistä teollisuutta)	B
SU2b	Meritekninen teollisuus	B 6
SU3	Teolliset käytöt	
SU4	Elintarvikkeiden valmistus	C 10,11
SU5	Tekstiilien, nahan ja turkin valmistus	C 13–15
SU6a	Puun ja puutuotteiden valmistus	C 16
SU6b	Sellun, paperin ja paperituotteiden valmistus	C 17
SU7	Tallenteiden painaminen ja jäljentäminen	C 18
SU8	Massakemikaalien (myös öljytuotteiden) valmistus	C 19.2+20.1
SU9	Hienokemikaalien valmistus	C 20.2–20.6
SU10	Sekoittaminen	
SU11	Kumituotteiden valmistus	C 22.1
SU12	Muovituotteiden valmistus, mukaan lukien seostaminen ja muuntaminen	C 22.2
SU13	Kipsien, sementin ja muiden epämetallisten mineraalituotteiden valmistus	C 23
SU14	Epäjalojen metallien valmistus, metalliseokset mukaan lukien	C 24
SU15	Metallisten konepajatuotteiden (paitsi koneiden ja laitteiden) valmistus	C 25
SU16	Tietokone-, elektroniikka- ja optiikkatuotteiden sekä sähkölaitteiden valmistus	C 26–27
SU17	Yleinen valmistus: esimerkiksi koneet, laitteet, ajoneuvot ja muut kuljetusvälineet	C 28–30,33
SU18	Huonekalujen valmistus	C 31
SU19	Rakennustyöt	F
SU20	Terveyspalvelut	Q 86
SU21	Kuluttajakäytöt	
SU22	Ammattikäytöt	
SU23	Sähkö-, höyry-, kaasu- ja vesihuolto sekä jätevedenkäsittely	D 35, D36–37
SU24	Tieteellinen tutkimus ja kehitys	M72
SU0	Muut	

Luettelo NACE Koodeista (engl.) (19.11.2007),

http://ec.europa.eu/comm/competition/mergers/cases/index/nace_all.html

Kemiallisten tuoteluokkien (PC) kuvaajaluettelo

Koodi	Nimi	Selitykset ja esimerkit
PC1	Liimat ja tiivisteaineet	
PC2	Adsorbentit	
PC3	Ilmanhoitotuotteet	
PC4	Jäätymisenesto- ja jäänpoistotuotteet	
PC7	Perusmetallit ja metalliseokset	
PC8	Biosidivalmisteet	Sisältää esimerkiksi desinfiointiaineet ja tuholaistorjuntavalmisteet. Huomaa, että luokka viittaa tuotetyyppeihin, ei aineen tekniseen tehtävään. PC 35 on määriteltävä puhdistusaineen aineosana käytettäville desinfiointiaineille.
PC9a	Pinnoitteet ja maalit, ohenteet, maalinpoistoaineet	
PC9b	Täyteaineet, kitit, kipsit, muovailuvaha	
PC9c	Sormivärit	
PC11	Räjähteet	
PC12	Lannoitteet	
PC13	Polttoaineet	
PC14	Metallipintojen käsittelytuotteet	Tämä kattaa metallipintaan pysyvästi sidostuvat aineet. Sisältää galvanointituotteet.
PC15	Muiden kuin metallipintojen käsittelytuotteet	Kattaa esimerkiksi seinien käsittelyn ennen maalausta.
PC16	Lämmönsiirtoneesteet	
PC17	Hydraulineesteet	
PC18	Muste ja väriaineet	
PC19	Välituote	Poistettu PC-luettelosta 2015 ja siirretty teknisten tehtävien luetteloon
PC20	Valmistuksen apuaineet, kuten pH-säätöaineet, hiutaloittamisaineet, saostusaineet ja neutraloimisaineet	Tämä luokka kattaa kemianteollisuudessa käytettävät valmistuksen apuaineet.
PC21	Laboratoriokemikaalit	
PC23	Nahankäsittelytuotteet	Tämä luokka sisältää nahan värjäys-, viimeistely-, kyllästys- ja hoitotuotteet.
PC24	Voiteluaineet, rasvat, vapautettavat tuotteet	
PC25	Metallintyöstöneesteet	
PC26	Paperin- ja kartonginkäsittelytuotteet	Tämä luokka sisältää valkaisuaineet, värjäys-, viimeistely- ja kyllästystuotteet sekä muut valmistuksen apuaineet.
PC27	Kasvinsuojeluaineet	
PC28	Parfyymit ja hajusteet	
PC29	Lääketuotteet	
PC30	Valokuvakemikaalit	
PC31	Kiillotteet ja vahaseokset	
PC32	Polymeerivalmisteet ja -seokset	
PC33	Puolijohteet	
PC34	Tekstiilien värjäys- ja kyllästystuotteet	Tämä luokka sisältää valkaisuaineet ja muut valmistuksen apuaineet.

PC35	Pesu- ja puhdistustuotteet	Tämä luokka sisältää vesi- ja liuotinpohjaiset tuotteet.
PC36	Vedenpehmentimet	
PC37	Vedenkäsittelykemikaalit	
PC38	Hitsaus- ja juotostuotteet, sulatetuotteet	
PC39	Kosmetiikka ja henkilökohtaisen hygienian hoitoon tarkoitetut valmisteet	Tämä luokka sisältää kosmetiikka-asetuksen (EU N:o 1223/2009) kattamat valmisteet ja muut hygienian hoitoon tarkoitettut valmisteet. Siihen kuuluvat muun muassa hammastahnat ja deodorantit.
PC40	Uuttoaaineet	
PC41	Öljyn ja kaasun etsintä- tai tuotantotuotteet	
PC42	Akkujen elektrolyytit	Seokset (nestemäiset tai tahnat), joita käytetään elektrolyytteinä akuissa.
PC0	Muut	

Prosessiluokkien (PROC) kuvaajaluettelo

Koodi	Nimi	Selitykset ja esimerkit
PROC1	Kemiallinen tuotanto tai jalostus suljetussa prosessissa, jossa altistuminen ei ole todennäköistä, tai prosessit vastaavissa eristysolosuhteissa	Kuvas prosessien yleistä luonnetta toimialoilla, joissa aineiden valmistusta tai seosten tuotantoa tapahtuu, tai kemianteollisuuden suljettuja prosesseja ²⁵ . Tähän sisältyvät prosessille ominaiset suljetut siirrot, mukaan lukien suljettu näytteenotto. Tähän eivät sisälly avoimet siirrot järjestelmän täyttöä tai tyhjentämistä varten.
PROC2	Kemiallinen tuotanto tai jalostus suljetussa jatkuvassa prosessissa, jossa esiintyy satunnaista hallittua altistumista, tai prosesseissa, joissa eristysolosuhteet ovat vastaavat	Kuvas prosessien yleistä luonnetta toimialoilla, joissa aineiden valmistusta tai seosten tuotantoa tapahtuu (jatkuvat prosessit, joissa esiintyy rajallista manuaalista hallintaa), tai kemianteollisuuden suljettuja prosesseja, joiden olosuhteet ovat vastaavat. Tähän sisältyvät prosessille ominaiset suljetut siirrot, mukaan lukien suljettu näytteenotto. Tähän eivät sisälly avoimet siirrot järjestelmän täyttöä tai tyhjentämistä varten.
PROC3	Valmistus tai sekoitus kemianteollisuuden suljetuissa panosprosesseissa, joissa esiintyy satunnaista hallittua altistumista, tai prosessissa, jossa eristysolosuhteet ovat vastaavat	Kuvas prosessien yleistä luonnetta toimialoilla, joissa aineiden valmistusta tai seosten tuotantoa tapahtuu (panosprosessit, joissa esiintyy rajallista manuaalista hallintaa), tai kemianteollisuuden suljettuja prosesseja. Tähän sisältyvät prosessille ominaiset suljetut siirrot, mukaan lukien suljettu näytteenotto. Tähän eivät sisälly avoimet siirrot järjestelmän täyttöä tai tyhjentämistä varten.
PROC4	Kemiallinen tuotanto, jossa on altistumisen mahdollisuus	Kuvas prosessien yleistä luonnetta toimialoilla, joissa aineiden valmistusta tai seosten tuotantoa tapahtuu (prosesseja, joiden luonne ei sulje altistumista pois). Tähän sisältyvät prosessille ominaiset suljetut siirrot, mukaan lukien suljettu näytteenotto. Tähän eivät sisälly avoimet siirrot järjestelmän täyttöä tai tyhjentämistä varten.
PROC5	Sekoittaminen eräprosesseissa	Kattaa kiinteiden tai nestemäisten materiaalien sekoituksen valmistuksen yhteydessä tai sekoittavilla aloilla sekä loppukäytön yhteydessä. Sekoittimen täyttö tai tyhjentäminen ja näytteenotto katsotaan erillisiksi tehtäviksi, eivätkä ne sisälly tähän prosessiluokkaan.
PROC6	Kalanterointi	Suurten pintojen käsittely suuressa lämpötilassa, kuten tekstiilien, kumin tai paperin kalanterointi
PROC7	Teollinen ruiskuttaminen	Ilmaan dispergoivat tekniikat eli dispersio ilmaan (atomisointi) esimerkiksi paineilman, hydraulipaineen tai sentrifugoinnin avulla. Koskee nesteitä ja jauheita. Pintakäsittelyn, liimojen, kiillotteiden tai puhdistusaineiden ja ilmanhoitotuotteiden ruiskuttaminen sekä puhallus. Sana "teollinen" tarkoittaa, että työntekijät ovat saaneet tehtäväkohtaisen koulutuksen ja noudattavat toimintaohjeita ja että heidän toimintaansa valvotaan. Kun teknisiä torjuntatoimenpiteitä tehdään, niistä vastaava henkilökunta on koulutettua ja ylläpito on säännöllistä menettelyiden mukaan. Se ei tarkoita, että toimintaa voidaan tehdä vain teollisuustoimipaikoilla.
PROC8a	Aineen tai seoksen siirtäminen (panostus ja tyhjennys) yleistiloissa ²⁶	Sisältää suurten kemikaalimäärien yleisen siirtämisen astioihin/säiliöihin, astioista/säiliöstä, laitoksista tai koneista ilman teknisiä torjuntatoimenpiteitä, joilla vähennetään altistusta.

		Kattaa panostuksen, täytön, kaatamisen, pussituksen ja punnituksen.
PROC8b	Aineen tai seoksen siirtäminen (panostus/tyhjennys) erillisissä tiloissa	Sisältää yleiset siirrot astioihin/säiliöihin tai astioista/säiliöistä, kun käytössä on tekniset torjuntatoimenpiteet altistumisen vähentämistä varten. Käsittää toimet, joissa materiaaleja siirretään kohteissa, jotka on erityisesti suunniteltu sitä varten, joissa siirretään suuria määriä (vähintään kymmeniä kiloja) kemikaaleja ja joissa altistuminen liittyy pikemmin kytkemiseen ja irrottamiseen kuin itse siirtoon. Tällaisia ovat esimerkiksi tankkereiden lastauspaikat ja tynnyrien täyttö. Siirto kattaa panostuksen, täytön, kaatamisen ja pussituksen.
PROC9	Aineen tai seoksen siirtäminen pieniin astioihin (erityinen täyttö- ja punnituslinja)	Täyttölinjat, jotka on suunniteltu erityisesti höyry- ja aerosolipäästöjen keräämiseen sekä roiskumisen minimoimiseen. Tällä prosessiluokalla voidaan kattaa myös näytteenotto.
PROC10	Levittäminen telalla tai siveltimellä	Tämä sisältää maalien, pinnoitteiden, poistoaineiden, liima-aineiden tai puhdistusaineiden levittämisen pinnoille, kun roiskeet voivat aiheuttaa altistumista. Tämä prosessiluokka voidaan määrittää myös esimerkiksi pintojen puhdistamiselle pitkävartisilla työkaluilla.
PROC11	Ei-teollinen ruiskutus	Ilmaan dispergoivat tekniikat eli dispersio ilmaan (atomisointi) esimerkiksi paineilman, hydraulipaineen tai sentrifugoinnin avulla. Koskee nesteitä ja jauheita. Sisältää aineiden tai seosten ruiskuttamisen pintakäsittelyä varten, liima-aineiden, kiillotteiden tai puhdistusaineiden ja ilmanhoitotuotteiden ruiskuttamisen sekä puhalluksen. Termillä "ei-teollinen" viitataan tilanteeseen, jossa olosuhteet poikkeavat prosessiluokasta PROC7. Se ei tarkoita, että toimintaa voidaan tehdä vain muualla kuin teollisuustoimipaikoilla.
PROC12	Puhallusaineiden käyttö vaahdumuovin valmistuksessa	Aineiden käyttö vaahdumuovin valmistuksessa muodostamalla kaasukuplia nestemäisessä seoksessa. Kyseessä voi olla jatkuva prosessi tai panosprosessi.
PROC13	Esineiden käsittely kastamalla ja upottamalla	Esineiden käsittely kastamalla, kaatamalla, upottamalla, liottamalla tai imeyttämällä aineisiin. Sisältää käsiteltyjen esineiden käsittelyn (esim. käsittelyaltaasta tai käsittelyaltaaseen värjäyksen tai päällystämisen jälkeen). Esineen käyttöikä käsittelyn jälkeen on ilmoitettava erikseen.
PROC14	Tabletointi, puristaminen, ekstruusio, pelletointi tai granulointi	Kattaa seosten ja/tai aineiden käsittelyn tiettyyn muotoon käyttöä varten.
PROC15	Käyttö laboratorioaineena	Aineiden käyttö pienissä laboratorioissa (enintään 1 l tai 1 kg työpaikalla) Suuremmat laboratoriotoimenpiteet sekä tutkimus- ja kehityslaitokset kuuluvat teollisuusprosesseihin. Tähän sisältyy käyttö laadunvalvonnassa.
PROC16	Polttoaineiden käyttö	Koskee (kiinteän tai nestemäisen) polttoaineen käyttöä (myös lisäaineet), mukaan lukien siirrot suljetussa järjestelmässä, kun vähäinen altistuminen polttamattomassa muodossa olevalle tuotteelle on todennäköistä. Tässä tapauksessa ei tarvitse määrittää prosessiluokkaa PROC8 tai PROC9. Ei kata altistumista poistokaasuille.
PROC17	Voitelu suurenergisissä oloissa metallintyöstössä	Sisältää metallintyöstöprosesseja, joissa voiteluaineet altistuvat korkeille lämpötilalle ja kitkalle, kuten metallin valssaaminen/työstö, poraaminen, hiominen jne. Ei sisällä siirtämistä säiliöiden täyttämistä tai tyhjentämistä varten.

PROC18	Yleinen voitelu oloissa, joissa liike-energia on suuri	Voiteluaineen käyttö olosuhteissa, joissa liike- energia on suuri, mukaan lukien manuaalinen levittäminen. Ei koske täyttöä.
PROC19	Käsinsekoitus, suora ihokosketus	Sisältää tehtävät, joissa käsien ja käsivarsien altistuminen on odotettavissa. Henkilökohtaisten suojavarusteiden lisäksi altistumista ei voida ehkäistä erityisillä välineillä tai toimilla. Esimerkkejä tästä ovat sementin ja laastin sekoittaminen rakennustyömaalla tai hiusvärien ja vaalennusaineiden sekoittaminen.
PROC20	Käytönesteiden käyttö pienissä laitteissa	Sisältää käytönesteitä sisältävien järjestelmien täyttämisen ja tyhjentämisen (mukaan lukien siirrot suljetussa järjestelmässä). Esimerkkeinä lämmön- ja paineensiirtonesteet. Tapahtuu rutiininomaisesti. Esimerkki: moottoriöljyjen, jarrunesteiden, kodinkoneiden täyttäminen ja tyhjentäminen. Tässä tapauksessa ei tarvitse määrittää prosessiluokkia PROC8–9.
PROC21	Materiaalien tai esineiden osana olevien aineiden pienenerginen käsittely	Kattaa esimerkiksi materiaalin tai esineen manuaalisen leikkaamisen, kylmävalssauksen ja kokoamisen tai purkamisen. Tätä voidaan käyttää myös massiivisten (metalli)esineiden käsittelyyn tai siirtämiseen.
PROC22	Mineraalien ja/tai metallien valmistus ja käsittely korkeassa lämpötilassa	Kuvaa sulatoissa, masuuneissa, jalostamoissa ja uuneissa tapahtuvien prosessien yleistä luonnetta, mukaan lukien valu ja kuonaus. Kun lämpötila on laskenut, jäähtyneen materiaalin käsittely voidaan kattaa prosessiluokassa PROC21 tai PROC26.
PROC23	Avoimet prosessit ja siirrot korkeassa lämpötilassa	Kuvaa sulatoissa, masuuneissa ja uuneissa tapahtuvia tiettyjä prosesseja: valu ja kuonaus. Kattaa myös kuumasinkityksen, sulien kiintoaineiden käytön päällysteisiin ja vesirakeistuksen. Kun lämpötila on laskenut, kylmän materiaalin käsittely voidaan kattaa prosessiluokassa PROC21 tai PROC26.
PROC24	Materiaalien ja/tai esineiden osana olevien aineiden suurenerginen (mekaaninen) käsittely	Aineeseen kohdistetaan huomattavaa lämpö- tai liike-energiaa esimerkiksi kuumavalssaamalla tai - työstämällä, jauhamalla, mekaanisesti leikkaamalla, poraamalla, hiomalla tai strippaamalla.
PROC25	Muut tulityöt metallin käsittelyssä	Hitsaus, juottaminen, koverrutus ja polttoleikkaus.
PROC26	Kiinteiden epäorgaanisten aineiden käsittely ympäristön lämpötilassa	Malmien, rikasteiden, metallien ja muiden epäorgaanisten aineiden siirto ja käsittely kiinteässä (mutta ei massiivisessa) mahdollisesti pölymäisessä muodossa. Tässä tapauksessa ei tarvitse määrittää prosessiluokkaa PROC8a, PROC8b tai PROC9. Massiivisten esineiden käsittely ilmoitetaan prosessiluokassa PROC21.
PROC27a	Metallijauheiden valmistus (kuumamenetelmät)	Metallijauheiden valmistus metallurgisin kuumamenetelmin (atomisointi, kuivaerotus).
PROC27b	Metallijauheiden valmistus (märkämenetelmät)	Metallijauheiden valmistus metallurgisin märkämenetelmin (elektrolyysi, märkäerotus).
PROC28	Koneiden manuaalinen kunnossapito (puhdistus ja korjaus)	Kattaa käyttöihin liittyvät kunnossapitotoimet, kun kunnossapito ei sisälly muihin prosessiluokkiin. Tämä luokka sisältää esimerkiksi seuraavat: · tehtävät, joiden aikana suljetut järjestelmät avataan ja niihin saatetaan mennä sisään puhdistusta varten · yleensä erityisiä tai erillisiä puhdistustehtäviä, joita tehdään työvuoron aikana tai harvemmin (esim. erillisten

		tuotantoerien välissä) · roiskeiden poistaminen koneiden ympäriltä suodattimen poistaminen tai materiaalien poistaminen suodattimista · sellaisten lattioiden puhdistaminen, jotka eivät suoraan ympäröi konetta mutta jotka on silti puhdistettava esimerkiksi pölyisen tuotteen käsittelystä johtuvan pölykertymän vuoksi.
PROC0	Muu	

Esineluokkien (AC) kuvaajaluettelo

Koodi	Nimi	Sopivat TARIC- luvut
Moniosaisten esineiden luokat		
AC1	Ajoneuvot	
AC1a	Ajoneuvot, jotka romuajoneuvoista annettu direktiivi kattaa	
AC1b	Muut ajoneuvot	
AC2	Koneet ja laitteet, mekaaniset talouskoneet, sähköiset/elektroniset tuotteet	84/85
AC2a	Koneet ja laitteet, mekaaniset talouskoneet, sähköiset/elektroniset tuotteet, jotka sähkö- ja elektroniikkaromusta annettu direktiivi kattaa	
AC2b	Muut koneet ja laitteet, mekaaniset talouskoneet, sähköiset/elektroniset tuotteet	
AC3	Sähköparistot ja -akut	8506/07
Materiaalipohjaiset esineluokat		
AC4	Kivi-, kipsi-, sementti-, lasi- ja keramiikkaesineet	68/69/70
AC4a	Kivi-, kipsi-, sementti-, lasi- ja keramiikkaesineet: Esineet, joiden pinta-ala on suuri	
AC4b	Kivi-, kipsi-, sementti-, lasi- ja keramiikkaesineet: Lasten käyttöön tarkoitetut lelut (ja esineet)	
AC4c	Kivi-, kipsi-, sementti-, lasi- ja keramiikkaesineet: Pakkaukset (lukuun ottamatta elintarvikepakkauksia)	
AC4d	Kivi-, kipsi-, sementti-, lasi- ja keramiikkaesineet: Esineet, jotka joutuvat kosketukseen elintarvikkeiden kanssa	
AC4e	Kivi-, kipsi-, sementti-, lasi- ja keramiikkaesineet: Huonekalut ja kalusteet	
AC4f	Kivi-, kipsi-, sementti-, lasi- ja keramiikkaesineet: Esineet, joiden tavanomaisen käytön aikana esiintyy voimakasta ja suoraa ihokosketusta	
AC4g	Muut kivi-, kipsi-, sementti-, lasi- ja keramiikkaesineet	
AC5	Kankaat, tekstiilit ja vaatteet	50–63, 94/95
AC5a	Kankaat, tekstiilit ja vaatteet: Esineet, joiden pinta-ala on suuri	
AC5b	Kankaat, tekstiilit ja vaatteet: Lasten käyttöön tarkoitetut lelut (ja esineet)	
AC5c	Kankaat, tekstiilit ja vaatteet: Pakkaukset (lukuun ottamatta elintarvikepakkauksia)	
AC5d	Kankaat, tekstiilit ja vaatteet: Esineet, jotka joutuvat kosketukseen elintarvikkeiden kanssa	
AC5e	Kankaat, tekstiilit ja vaatteet: Huonekalut ja kalusteet, mukaan lukien huonekalupäälliset	
AC5f	Kankaat, tekstiilit ja vaatteet: Esineet, joiden tavanomaisen käytön aikana esiintyy voimakasta ja suoraa ihokosketusta	
AC5g	Kankaat, tekstiilit ja vaatteet: Esineet, joiden tavanomaisen käytön aikana esiintyy voimakasta ja suoraa ihokosketusta: vuodevaatteet ja patjat	
AC5h	Muut kangas- ja tekstiiliesineet sekä vaatteet	
AC6	Nahkaesineet	41-42, 64, 94
AC6a	Nahkaesineet: Esineet, joiden pinta-ala on suuri	
AC6b	Nahkaesineet: Lasten käyttöön tarkoitetut lelut (ja esineet)	
AC6c	Nahkaesineet: Pakkaukset (lukuun ottamatta elintarvikepakkauksia)	
AC6d	Nahkaesineet: Esineet, jotka joutuvat kosketukseen elintarvikkeiden kanssa	
AC6e	Nahkaesineet: Huonekalut ja kalusteet, mukaan lukien huonekalupäälliset	
AC6f	Nahkaesineet: Esineet, joiden tavanomaisen käytön aikana esiintyy voimakasta ja suoraa ihokosketusta	

AC6g	Muut nahkaesineet	
AC7	Metalliesineet	71, 73–83, 95
AC7a	Metalliesineet: Esineet, joiden pinta-ala on suuri	
AC7b	Metalliesineet: Lasten käyttöön tarkoitetut lelut (ja esineet)	
AC7c	Metalliesineet: Pakkaukset (lukuun ottamatta elintarvikepakkauksia)	
AC7d	Metalliesineet: Esineet, jotka joutuvat kosketukseen elintarvikkeiden kanssa	
AC7e	Metalliesineet: Huonekalut ja kalusteet	
AC7f	Metalliesineet: Esineet, joiden tavanomaisen käytön aikana esiintyy voimakasta ja suoraa ihokosketusta	
AC7g	Muut metalliesineet	
AC8	Paperiesineet	48–49
AC8a	Paperiesineet: Esineet, joiden pinta-ala on suuri	
AC8b	Paperiesineet: Lasten käyttöön tarkoitetut lelut (ja esineet)	
AC8c	Paperiesineet: Pakkaukset (lukuun ottamatta elintarvikepakkauksia)	
AC8d	Paperiesineet: Esineet, jotka joutuvat kosketukseen elintarvikkeiden kanssa	
AC8e	Paperiesineet: Huonekalut ja kalusteet	
AC8f1	Paperiesineet: Esineet, joiden tavanomaisen käytön aikana esiintyy voimakasta ja suoraa ihokosketusta: henkilökohtaiset hygieniatuotteet	
AC8f2	Paperiesineet: Esineet, joiden tavanomaisen käytön aikana esiintyy voimakasta ja suoraa ihokosketusta: painotuotteet, joiden tavanomaisen käytön aikana esiintyy ihokosketusta	
AC8g	Muut paperiesineet	
AC10	Kumiesineet	40, 64, 95
AC10a	Kumiesineet: Esineet, joiden pinta-ala on suuri	
AC10b	Kumiesineet: Lasten käyttöön tarkoitetut lelut (ja esineet)	
AC10c	Kumiesineet: Pakkaukset (lukuun ottamatta elintarvikepakkauksia)	
AC10d	Kumiesineet: Esineet, jotka joutuvat kosketukseen elintarvikkeiden kanssa	
AC10e	Kumiesineet: Huonekalut ja kalusteet, mukaan lukien huonekalupäälliset	
AC10f	Kumiesineet: Esineet, joiden tavanomaisen käytön aikana esiintyy voimakasta ja suoraa ihokosketusta	
AC10g	Muut kumiesineet	
AC11	Puuesineet	44, 94/95
AC11a	Puuesineet: Esineet, joiden pinta-ala on suuri	
AC11b	Puuesineet: Lasten käyttöön tarkoitetut lelut (ja esineet)	
AC11c	Puuesineet: Pakkaukset (lukuun ottamatta elintarvikepakkauksia)	
AC11d	Puuesineet: Esineet, jotka joutuvat kosketukseen elintarvikkeiden kanssa	
AC11e	Puuesineet: Huonekalut ja kalusteet	
AC11f	Puuesineet: Esineet, joiden tavanomaisen käytön aikana esiintyy voimakasta ja suoraa ihokosketusta	
AC11g	Muut puuesineet	
AC13	Muoviesineet	39, 94/95, 85/86
AC13a	Muoviesineet: Esineet, joiden pinta-ala on suuri	
AC13b	Muoviesineet: Lasten käyttöön tarkoitetut lelut (ja esineet)	
AC13c	Muoviesineet: Pakkaukset (lukuun ottamatta elintarvikepakkauksia)	
AC13d	Muoviesineet: Esineet, jotka joutuvat kosketukseen elintarvikkeiden kanssa	
AC13e	Muoviesineet: Huonekalut ja kalusteet, mukaan lukien huonekalupäälliset	
AC13f	Muoviesineet: Esineet, joiden tavanomaisen käytön aikana esiintyy voimakasta ja suoraa ihokosketusta	

AC13g	Muut muoviesineet
AC0	Muut

Ympäristöpäästökategorioiden (ERC) kuvaajaluettelo

Koodi	Nimi	Selitykset ja esimerkit
ERC1	Aineiden valmistus	
ERC2	Formulointi seoksessa	Koskee käyttöä kaikentyyppisillä sekoittavilla teollisuudenaloilla, kun aine sekoitetaan (kemiallisiin) seoksiin Esimerkkejä: · maalien, kotitalouspuhdistusaineiden, voiteluaineiden, polttoaineiden ja irtokemikaalien formulointi teollisuuskäyttöön jne.
ERC3	Formulointi kiinteässä matriisissa	Koskee käyttöä sekoittavilla teollisuudenaloilla, kun aine sekoitetaan ja sidotaan fyysisesti tai kemiallisesti kiinteään matriisiin tai sen päälle Esimerkki: · stabilointiaineiden formulointi perusseoksissa polymeeripellettien tuotantoa varten
ERC4	Reagoimattomien valmistuksen apuaineiden käyttö teollisuustoimipaikassa (ei sisällyttämistä esineeseen tai sen päälle)	Esimerkkejä: · kemiallinen prosessi, jossa ainetta käytetään liuottimena kiteyttämisessä · tuotantotoimet, joissa ainetta käytetään puhdistusaineena (liuottimena tai pinta-aktiivisena aineena) · polymeerien puristus tai valu, jossa ainetta käytetään suoja-aineena
ERC5	Käyttö teollisuustoimipaikassa, jossa aine sisällytetään esineeseen tai sen päälle	Aine tai sen muuntumistuotteet sisällytetään esineeseen tai sen päälle Esimerkkejä: · side- ja säätöaineiden käyttö maaleissa, pinnoitteissa ja liimoissa · väriaineiden käyttö tekstiilikankaissa ja nahkatuotteissa · metallien käyttö metallointi- ja galvanointiprosesseissa · pehmentimien, pigmenttien tai palonestoaineiden käyttö esineen matriiseissa tai pinnoitteissa Kattaa myös käytöt, joissa aine säilyy esineessä sen jälkeen, kun sitä on käytetty valmistuksen apuaineena (esim. lämpöstabilisaattorit muovin jalostuksessa)
ERC6a	Välituotteiden käyttö	Ainetta käytetään toisen aineen valmistuksessa Esimerkkejä: · lähtöaineen (raaka-aineen) käyttö maatalouskemikaalien, lääkevalmisteiden ym. synteesissä · syklopentanonin käyttö syklopentanonin synteesissä
ERC6b	Reagoivien valmistuksen apuaineiden käyttö teollisuustoimipaikassa (ei sisällyttämistä esineeseen tai sen päälle)	Aine tai sen muuntumistuotteet sisällytetään esineeseen tai sen päälle; aine reagoi käytössä Esimerkkejä: · valkaisuaineiden käyttö tekstiili- ja paperiteollisuudessa · katalyyttien käyttö
ERC6c	Monomeerien käyttö polymerointiprosesseissa teollisuustoimipaikassa (sisällyttäminen esineeseen tai sen päälle tai ei sisällyttämistä esineeseen tai sen päälle)	Ainetta käytetään monomeerina polymeerien valmistuksessa (hartsit, muovit, kestopuovut) Esimerkkejä: · vinyyliloklidimonomeerin käyttö PVC:n valmistuksessa. · monomeerien käyttö hartsien valmistuksessa
ERC6d	Reagoivien säätöaineiden	Ainetta käytetään säätöaineena (esim. silloittajat,

	käyttö polymerointiprosesseissa teollisuustoimipaikassa (sisällyttäminen esineeseen tai sen päälle tai ei sisällyttämistä esineeseen tai sen päälle)	kovetteet) polymerointiprosesseissa – hartsien, kertamuovien, kumien, polymeerien valmistus Esimerkkejä: · styreenin käyttö polyesterin tuotannossa · vulkanointiaineiden käyttö kumin tuotannossa · Katalyyttien käyttö
ERC7	Käytönesteiden käyttö teollisuustoimipaikassa	Ainetta käytetään käytönesteenä eikä se ole kosketuksissa tuotteisiin; aine on eristetty käytön aikana Esimerkkejä: · moottori- ja koneöljyjen käyttö · nesteiden käyttö hydraulikka- ja lämmönsiirtojärjestelmissä Ei sisällä tapauksia, joissa aine tai seos on olennainen osa esinettä (esim. akut) Ei sisällä seuraavia käyttäjiä: · aineita käytetään valmistuksen apuaineina tai lähtöaineina kemiallisissa prosesseissa (katso ERC 6a– 6d) · esineitä käsitellään valmistuksen apuaineina (esim. metalliosien tai tekstiilien puhdistus) (katso ERC 4)
ERC8a	Reagoimattomien valmistuksen apuaineiden laaja sisäkäyttö (ei sisällyttämistä esineeseen tai sen päälle)	Koskee yleistä käyttöä tai ammattityöntekijöiden käyttöä Käyttö aiheuttaa (yleensä) päästöjä ilmaan tai jätevesijärjestelmään Esimerkkejä: · viemäriin kaadettavat tuotteet, kuten esimerkiksi pesuaineiden käyttö kankaiden pesussa, konepesunesteiden ja wc-puhdistusaineiden käyttö, autojen ja polkupyörien hoitotuotteiden (kiillotus-, voitelu- ja jäätymisenestoaineiden) käyttö · liuottimien käyttö maaleissa ja liimoissa · haju- ja ponneaineiden käyttö ilmanraikastimissa
ERC8b	Reaktiivisten valmistuksen apuaineiden laaja sisäkäyttö (ei sisällyttämistä esineeseen tai sen päälle)	Koskee yleistä käyttöä tai ammattityöntekijöiden käyttöä Esimerkki: · natriumhypokloriitin käyttö wc-puhdistusaineissa, kankaiden pesuaineiden valkaisuaineet, hammashoitotuotteiden vetyperoksidi
ERC8c	Laaja sisäkäyttö, jossa aine sisällytetään esineeseen tai sen päälle	Koskee yleistä käyttöä tai ammattityöntekijöiden käyttöä. Aine tai sen muuntumistuotteet sidotaan fyysisesti tai kemiallisesti esineeseen tai sen päälle Esimerkkejä: · side- tai säätöaineiden käyttö maaleissa, pinnoitteissa ja liimoissa · väriaineiden käyttö tekstiilikankaiden värjäyksessä
ERC8d	Reagoimattomien valmistuksen apuaineiden laaja ulkokäyttö (ei sisällyttämistä esineeseen tai sen päälle)	Koskee yleistä käyttöä tai ammattityöntekijöiden käyttöä Esimerkkejä: · autojen ja polkupyörien hoitotuotteiden (kiillotus-, voitelu- ja jäätymisenestoaineiden) käyttö, helposti haihtuvien liuottimien käyttö maaleissa ja liimoissa
ERC8e	Reaktiivisten valmistuksen apuaineiden laaja ulkokäyttö (ei sisällyttämistä esineeseen tai sen päälle)	Koskee yleistä käyttöä tai ammattityöntekijöiden käyttöä Esimerkki: · natriumhypokloriitin tai vetyperoksidin käyttö pintojen puhdistuksessa (rakennusmateriaaleissa)
ERC8f	Laaja ulkokäyttö, jossa aine sisällytetään esineeseen tai sen päälle	Koskee yleistä käyttöä tai ammattityöntekijöiden käyttöä. Aine tai sen muuntumistuotteet sidotaan fyysisesti tai kemiallisesti esineeseen tai sen päälle Esimerkki: · side- tai säätöaineiden käyttö maaleissa, pinnoitteissa ja liimoissa levityksen yhteydessä

ERC9a	Käytönesteiden laaja sisäkäyttö	Koskee yleistä käyttöä tai ammattityöntekijöiden käyttöä; ainetta käytetään käytönesteinä eikä se ole kosketuksissa tuotteisiin; aine on eristetty käytön aikana Esimerkki: · aineen käyttö öljypohjaisissa sähkölämmittimissä Ei sisällä tapauksia, joissa aine tai seos on olennainen osa esinettä (esim. akut)
ERC9b	Käytönesteiden laaja ulkokäyttö	Koskee yleistä käyttöä tai ammattityöntekijöiden käyttöä; ainetta käytetään käytönesteinä eikä se ole kosketuksissa tuotteisiin; aine on eristetty käytön aikana Esimerkkejä: · moottoriöljyt · auton jarrujärjestelmän jarrunesteet · ilmastointijärjestelmän nesteet tai kaasut Ei sisällä tapauksia, joissa aine tai seos on olennainen osa esinettä (esim. akut)
ERC10a	Esineiden laaja ulkokäyttö, jossa vapautuminen vähäistä	Koskee esineiden yleistä käyttöä tai ammattityöntekijöiden käyttöä, kun rekisteröidyn aineen tarkoituksellista vapautumista ei tapahdu ja kun käyttöolosuhteet eivät edistä vapautumista Esimerkki: · metallisten, puisten ja muovisten rakennusmateriaalien (kourujen, laskuputkien, kehyslistojen jne.) käyttöikä · käynnistysakut
ERC10b	Esineiden laaja ulkokäyttö, jossa vapautuminen on huomattavaa tai tarkoituksellista	Koskee esineiden yleistä käyttöä tai ammattityöntekijöiden käyttöä, kun rekisteröityä ainetta on tarkoitus vapautua tai kun käyttöolosuhteet edistävät vapautumista Koskee myös yleistä käyttöä tai ammattityöntekijöiden käyttöä, kun esineisiin sisältyvät aineet vapautuvat (tarkoituksellisesti tai muuten) esineen matriisista käsittelyn seurauksena Esimerkkejä: · renkaiden ja kuorma-autojen tai autojen jarrupalojen käyttöikä · aineet, joita vapautuu esineistä työskenneltäessä suuressa lämpötilassa
ERC11a	Esineiden laaja sisäkäyttö, jossa vapautuminen vähäistä	Koskee esineiden yleistä käyttöä tai ammattityöntekijöiden käyttöä, kun rekisteröidyn aineen tarkoituksellista vapautumista ei tapahdu ja kun käyttöolosuhteet eivät edistä vapautumista Esimerkkejä: · haihtumattomat aineet lattianpäällysteissä, huonekaluissa, leluissa, rakennusmateriaaleissa, verhoissa, jalkineissa, nahkatuotteissa, paperi- ja pahvituotteissa (sanoma- ja aikakauslehdet, kirjat, pakkauspaperi), sähkölaitteissa (niiden koteloissa).
ERC11b	Esineiden laaja sisäkäyttö, jossa vapautuminen on huomattavaa tai tarkoituksellista	Koskee esineiden yleistä käyttöä tai ammattityöntekijöiden käyttöä, kun rekisteröityä ainetta on tarkoitus vapautua tai kun käyttöolosuhteet edistävät vapautumista Koskee myös yleistä käyttöä tai ammattityöntekijöiden käyttöä, kun esineisiin sisältyvät aineet vapautuvat (tarkoituksellisesti tai muuten) esineen matriisista käsittelyn seurauksena Esimerkkejä: · aineet, jotka vapautuvat kankaista ja tekstiileistä (vaatteista, matoista) pesun aikana

		· hajusteet hajustetuissa esineissä (lelut, paperit, terveyssiteet jne.)
ERC12a	Esineiden käsittely teollisuustoimipaikoissa, joissa vapautuminen on vähäistä	Koskee myös käyttöä teollisuustoimipaikoissa, kun esineisiin sisältyvät aineet vapautuvat (tarkoituksellisesti tai muuten) esineen matriisista työntekijöiden käsittelyn seurauksena; vapautuminen on vähäistä Esimerkkejä: · tekstiilien leikkaus, metallien tai polymeerien leikkaus, koneistus tai jauhaminen koneiteollisuudessa
ERC12b	Esineiden käsittely teollisuustoimipaikoissa, joissa vapautuminen on huomattavaa	Koskee myös käyttöä teollisuustoimipaikoissa, kun esineisiin sisältyvät aineet vapautuvat (tarkoituksellisesti tai muuten) esineen matriisista työntekijöiden käsittelyn seurauksena; vapautuminen on voimakasta Esimerkkejä: · aineet, joita vapautuu esineistä hiekkapuhaltamisessa tai maalinpoistossa sinkopuhdistamalla (suuri määrä pölyä on odotettavissa) · aineet, joita vapautuu esineistä suuressa lämpötilassa tapahtuvissa prosesseissa
ERC12c	Esineiden käyttö teollisuustoimipaikoissa, joissa vapautuminen on vähäistä	Koskee esineiden käyttöä teollisuustoimipaikoissa, kun esineisiin sisältyvien aineiden ei ole tarkoitus vapautua ja kun käyttöolosuhteet eivät edistä vapautumista Esimerkkejä: teollisuustoimipaikkojen koneet Huomautus: jos esinettä käytetään teollisuustoimipaikoissa, mutta myös ammattityöntekijät tai kuluttajat käyttävät sitä samoissa olosuhteissa (esim. kynät, matkapuhelimet), kyseistä käyttöä ei tarvitse ilmoittaa kategoriassa ERC12c. Käyttö voidaan ilmoittaa ympäristöpäästökategorioissa, jotka koskevat esineiden laajaa käyttöä.

Päivitykset

Syyskuu 2018:

Päivitetty tyylit

Päivitetty aineen nimi ylätunnisteessa

Elokuu 2017:

Lisätty Taulukot 2-6 selittämään ECHA:n käytönkuvaajajärjestelmässä käytettyjä lyhenteitä

Lisätty aloituksen loppuun selite taulukoiden sijainnista ja tarkoituksesta

Päivitetty ylätunnistemuotoilut.

Poistettu versionumerointi ja tulostuspäivämäärä

Poistettu käyttöturvallisuustiedote päättyy (sivunumero muotoa sivu x/y riittävä)

Lisätty tehdyt päivitykset osio

Muutettu huono suomennos ”pinta-alue” pinta-alaksi (engl. surface-area)